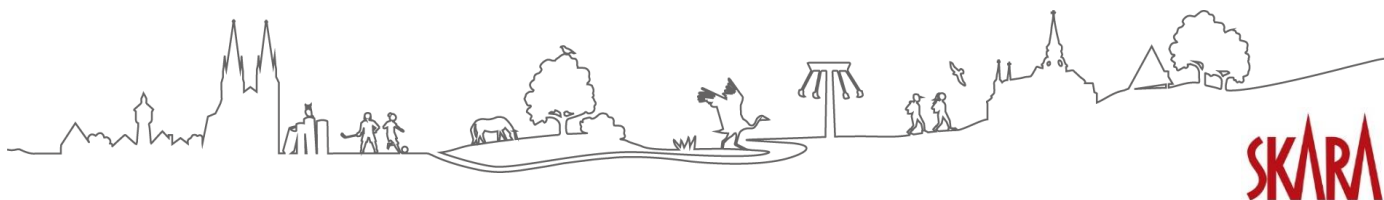

Årsredovisning 2024

Skara kommun

Innehållsförteckning

Årsredovisning 2024.....	1
1 Skara kommun	3
1.1 ORGANISATION OCH POLITIK.....	3
1.1.1 Visionen	3
1.1.2 KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE HAR ORDET	3
1.2 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE.....	5
1.2.1 ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING.....	5
1.2.2 VIKTIGA FÖRHÅLLANDE FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING.....	8
1.2.3 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE	18
1.2.4 STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV DEN KOMMUNALA VERKSAMHETEN.....	19
1.2.5 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING.....	26
1.2.6 BALANSKRAVSRESULTAT	32
1.2.7 FÖRVÄNTAD UTVECKLING	32
1.2.8 VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN	33
1.2.9 MILJÖREDOVISNING.....	42
1.2.10 FOLKHÄLSOREDOVISNING.....	44
1.3 RÄKENSKAPER	47
1.3.1 RESULTATRÄNING OCH KASSAFLÖDESANALYS.....	47
1.3.2 BALANSRÄKNING	51
1.3.3 DRIFTSREDOVISNING	54
1.3.4 NÄMNDERNAS ACKUMULERADE RESULTAT.....	57
1.3.5 INVESTERINGAR	57
1.3.6 EXPLOATERING.....	63
1.3.7 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR.....	63
1.4 VERKSAMHET	76
1.4.1 Kommunfullmäktige	76
1.4.2 Valnämnden	77
1.4.3 Revision	77
1.4.4 Överförmyndarnämnd.....	78
1.4.5 Kommunstyrelsen.....	78
1.4.6 Nämnden för Service och Teknik	87
1.4.7 Barn- och utbildningsnämnden.....	91
1.4.8 Omsorgsnämnden	99
1.4.9 Kultur- och fritidsnämnden	108
1.4.10 Samhällsbyggnadsnämnd	113
1.4.11 Centrubostäder i Skara AB – kommunägda bolag.....	119
1.4.12 Skara Energi AB – kommunägda bolag	123
1.4.13 Kommunalförbund samt övriga samverkansorganisationer	125

1 Skara kommun

1.1 ORGANISATION OCH POLITIK

1.1.1 Visionen

Tusen år har gjort oss kloka

I Skara kommun drar vi nytta av våra samlade erfarenheter och inspireras av vårt historiska arv. Här går alla till jobbet för att göra det bästa för invånarna – varje dag, året om. Vi är en attraktiv arbetsgivare som tar tillvara alla medarbetares kompetens. Med ett värdskap i framkant tar vi oss framåt tillsammans och skapar en innovativ välfärd på en plats där människor kan utvecklas och må bra.

Nu växer vi för en hållbar framtid

År 2040 har Skara 24 000 invånare och fortsätter att växa hållbart. Läget mitt i Skaraborg gör Skara till en attraktiv och trygg plats där det finns lika möjligheter för alla människor att leva, verka och bo. Genom modiga initiativ och inkludering skapar vi förutsättningar och tar ett gemensamt ansvar för kommunens utveckling. I Skara bygger vi framtiden tillsammans.

1.1.2 KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE HAR ORDET

Det har hänt mycket i Skara under året som har gått. Många bidrar till att kommunen har en god utveckling, samtidigt som det finns utmaningar att jobba vidare med. Det är tillsammans för Skaras bästa som gäller!

Det här året har dock präglats av lågkonjunktur och en alltmer skakig omvärld. Kommunens resultat påverkas genom hög inflation, men också hur vi ska kunna planera för att bli robustare i vår verksamhet. Det är allt viktigare med både cyber- och IT-säkerhet, men även uppbyggnad av kommunens civila försvar. Likaså har digitaliseringsresan startat som kommer att påverka våra arbetssätt. Detta är arbetsområden som fortsatt kommer att ha hög prioritet i arbetet och som behöver resurssättas. Den främsta uppgiften för en kommun är att upprätthålla samhället så normalt som möjligt vid yttre påverkan. Inom kort kommer även nya lagar på området som innebär nya arbetsuppgifter inom totalförsvaret.

Fler invånare

Glädjande pekar befolkningskurvan uppåt och vid årets slut fanns det 18 707 invånare i Skara kommun, vilket är + 53 fler mot förra året. Bidragande orsak är att antalet bostäder har ökat i Skara, där flera projekt har genomförts både av vårt kommunala bostadsbolag och ett par privata bolag, vilka har gett en positiv bostadsrotation. Närmast ligger detaljplaner för Simmesgården i Varnhem och Brogården i norra Skara, som kommer att ge ett hundratal bostäder. Inom en femårsperiod planeras det för ytterligare 500 nya bostäder. Centrumbostäder bygger just nu också Stinsen 2, ett boende för personer över 65 år. Till detta boende står ett par hundra personer i kö för att få flytta in i 30 lägenheter, vilket vittnar om att det är ett attraktivt koncept som erbjuds.

Nya lokaler för verksamheter

Mariebergs förskola står nu helt klar, efter att de äldre lokalerna har renoverats. Spadtag har också tagits för en ny förskola i Sörskogen. Kommunen har satsat på lite större förskolor för att få bättre flexibilitet till att ha längre öppettider. Ett nytt LSS-boende i Axvall kom snabbt på plats efter inköp och renovering, där inflytt skedde före jul. Dessutom har regionen gjort en större skolsatsning med Axevalla hästcentrum som invigdes i september, som ska locka naturbrukslever från hela Västra Götaland och riket. Skolan kommer också erbjuda studentboenden.

Under 2024 intensifierades omställningsarbetet kring lokaler där kommunen har egen verksamhet. Viljan är att kommunen själv ska äga lokalerna, vilket ger en långsiktig bättre ekonomisk hushållning och egen rådgivning i till exempel lokalanpassning. SLU-seminariet och skolscenen är två fastigheter som nu kommer gå över i kommunal ägo. Den kooperativa föreningen Skara Äldrehem kommer avvecklas och de fastigheterna kommer dels ägas av kommunen och Centrumbostäder AB. Vallehemmet ligger ute till försäljning.

Satsningar på Vilan och Petersburg

För att höja Skaras attraktivitet har det gjorts rejäla satsningar på Vilans fritidsområde, där även Sparbanksstiftelsen har varit med genom ett större bidrag. Skaraborgen har byggts upp under året och multihallen har fått ett ansiktslyft och tillbyggnad. Därtill har området gestaltats och fått fina infartsskyltar. Den så kallade badhusparkeringen, belägen

i anslutning till området, har fått en upprustning med asfalt, markerade parkeringsplatser, träd och växter. För att höja trafiksäkerheten har infarten till parkeringen blivit en rondell på Skaraborgsgatan/Hagaborgsgatan.

I december inleddes också återuppbyggnaden av Petersburgs motionscenter. Om allt fortskrider enligt plan förväntas det stå färdigt i slutet av året och kommer då att bidra till att öka områdets attraktivitet. Många föreningar har varit med i dialogerna kring satsningarna på Vilan och Petersburg.

Dialoger med våra invånare

Skara är bra på medborgardialoger och har genomfört ett antal under året. I våra mindre tätorter har det växt fram medborgarråd och allianser som kanaliserar och ser till att det händer både saker och aktiviteter. Kommunen har i budget särskilt avsatta medel för att främja landsbygdsutveckling. Under året har en grupp av Skarabor deltagit i en medborgarberedning inför ett framtida nytt bostadsområde, Djurgårdshage, som har väckt intresse även nationellt gällande hur vi jobbar med en sådan beredning. Dialoger och beredningar är ett bra arbetssätt för att göra saker tillsammans.

Kommunen och näringslivet

Skara kommun har återigen visat sig vara konkurrenskraftig genom att 2024 nå en tredjeplats i landet i den årliga Nils Holgerssonsundersökningen, som jämför taxor och avgifter. Det är bra för oss som bor i Skara! I SKR:s mätning av nöjd-kund-index hamnade Skara på 19:e plats. I svenskt näringslivs ranking klättrade Skara 65 platser till att nu ligga på 106:e plats i landet.

Under året har vi också haft en fortlöpande god dialog med Skaras näringsliv, med frukostar, luncher och platsbesök. Vi har gett extra stöd till näringslivsföreningen MEGA + för att de ska ha förutsättningar att växa som förening. Kommunen och näringslivet arbetar tillsammans för att utveckla Skara, med fokus på att skapa fler jobbtillfällen och nya möjligheter för invånarna. Dialoger har också förts om centrumutveckling för att stärka centrum och nu finns ett uppdrag om att under 2025 ta fram en gestaltningsplan. Den gröna omställningen som näringslivet står inför kommer att kräva en större tillgång till el och därför har arbete påbörjats med elförsörjningsplan för både Skara och Skaraborg.

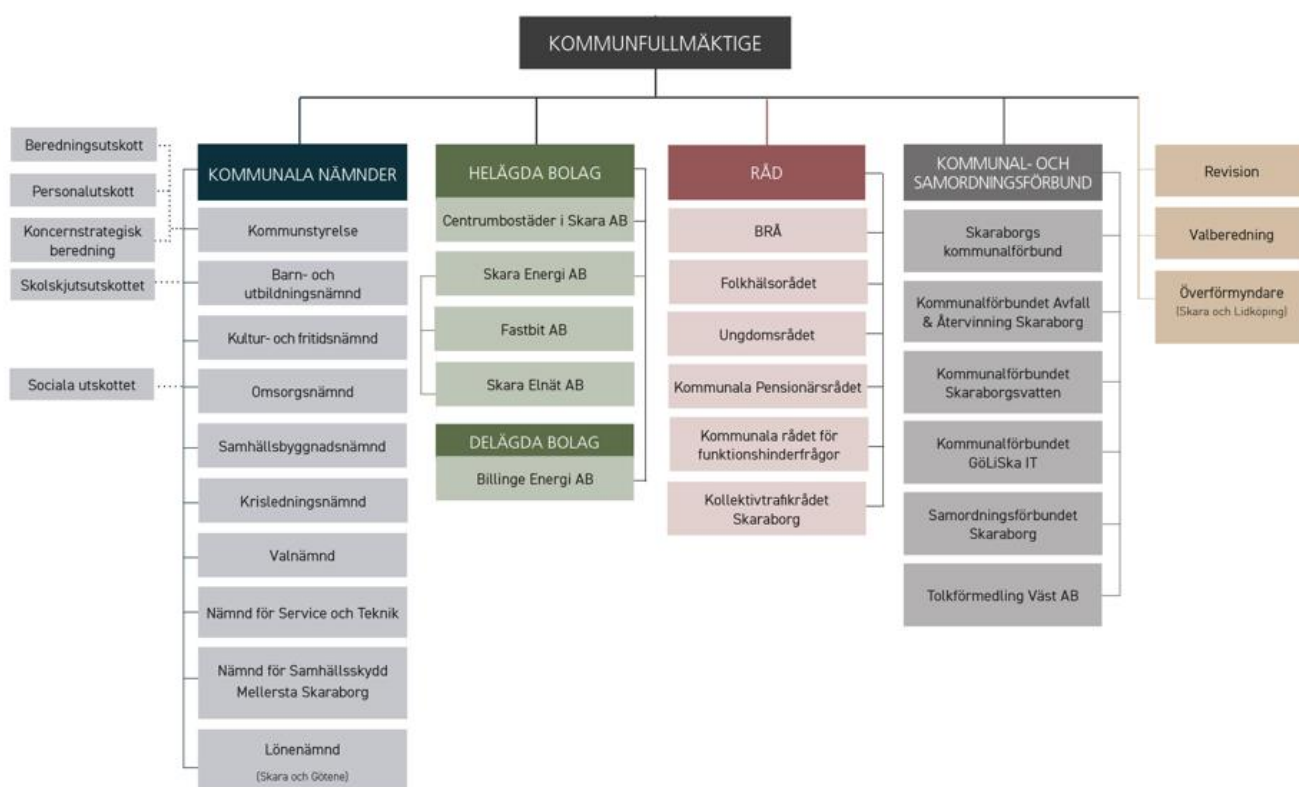
Årsresultat

Kommunens samlade årsresultat är -53,5 mnkr, som är starkt påverkat med inflation och värdesäkring av intjänade pensionsrätter som visar avvikelse på -56,0 mnkr. För 2025 väntas återgång till lägre nivåer. Kommunen har haft ett antal goda ekonomiska år och kan balansera resultatet genom resultatutjämningsfonden, RUR:en, som innehåller 186,7 mnkr. Därmed behöver inte resultatet återställas kommande år. Det är viktigt med en fortsatt god ekonomisk hushållning för att kommunen ska ha en stark ekonomi.

Jag vill rikta ett stort tack till all personal som jobbar för kommunen, och till alla samarbetspartners, till hela föreningslivet, alla inom näringslivet och alla kommuninvånare. Tillsammans för Skaras bästa!

Gunilla Druve Jansson (C)

1.1.2.1 SKARA KOMMUNS POLITISKA ORGANISATION

1.2 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

1.2.1 ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING

Skara kommunkoncern redovisar ett resultat på -47,0 mnkr för 2024 varav kommunens resultat står för -53,5 mnkr. Resultatet för kommunen tyngs av ökade kostnader för pensioner till följd av inflationsutvecklingen och underskott inom omsorgsnämndens verksamhet. Positiva exploateringsintäkter bidrar med 5,5 mnkr till resultatet.

De två helägda kommunala bolagen Skara Energi AB och Centrumbostäder i Skara AB bidrar till koncernens resultat med 10,7 respektive 1,8 mnkr.

Nettoinvesteringarna uppgår för Skara kommun till 124,8 mnkr. Omstruktureringen inom äldreomsorgen fortsätter och ombyggnation av Viktoriagården har genomförts under året i den kooperativa hyresrättsföreningen Skara äldrehem. Korttidsboende har tagit i bruk under året och återstående delar för administration beräknas vara klara i mars 2025. Ytterligare behov på grund av ändrad demografi för äldre invånare bedöms behövas inom en femårsperiod.

Renoveringen av den äldre delen och utemiljön på Mariebergs förskola har färdigställts under 2024. Investeringarna i Vilanområdet har fortsatt och uppgår till 27,0 mnkr för året.

Fyra fastigheter har köpts under året varav en avser verksamhetsbehov i form av LSS-boende i Axvall.

Centrumbostäder i Skara AB har påbörjat nybyggnation på Plattformen. Totalt är projektet budgeterat till 75 mnkr varav investeringarna för 2024 uppgår till 9,5 mnkr.

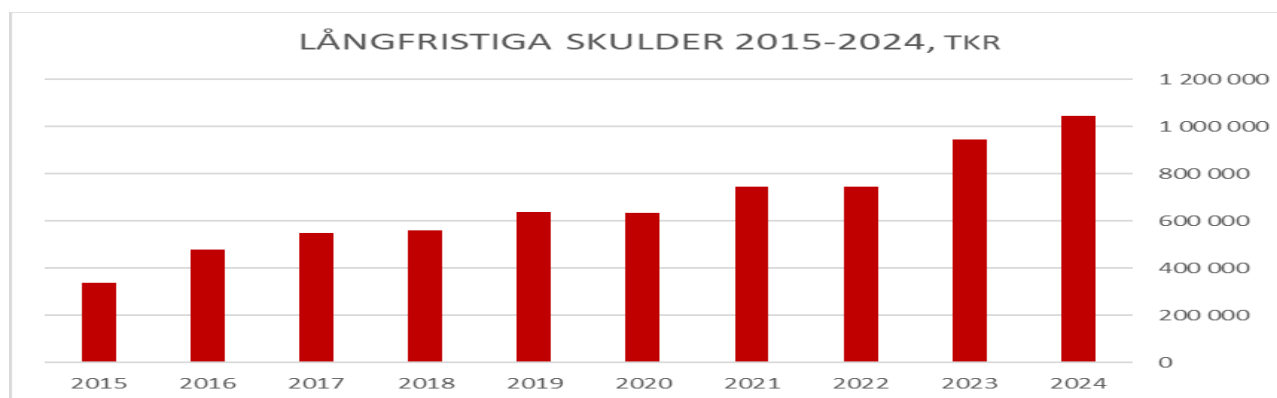
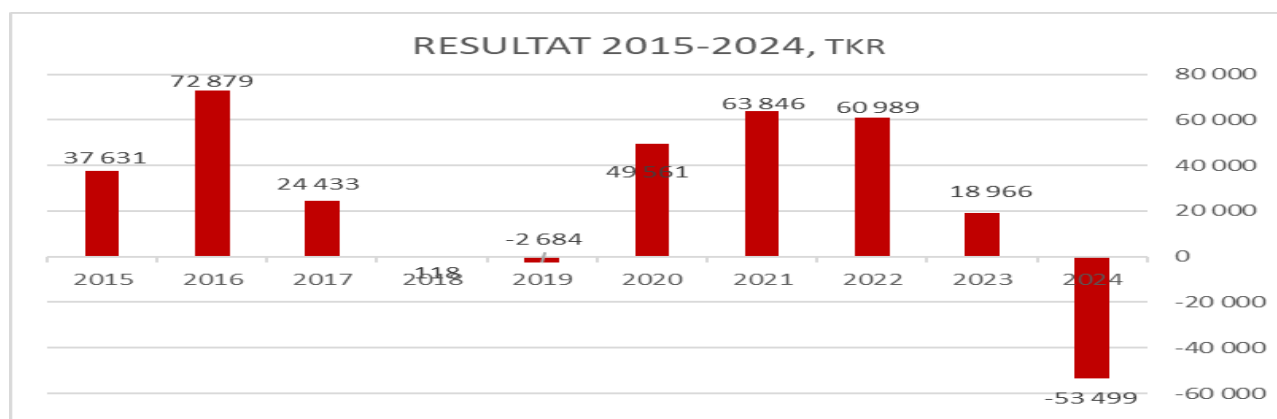
Skara energi AB har under året investerat 33,0 mnkr inom främst elnät och stadsnät.

1.2.1.1 TIOÅRSÖVERSIKT

Kommunen har främst redovisat positiva resultat och uppfyllt balanskravet den senaste tioårsperioden förutom 2018, 2019 och 2024. Kommunens finansiella mål innebär att det genomsnittliga resultatet från år 2000 som andel av skatteintäkter och statsbidrag ska inflationssäkra kommunens tillgångar. Årets resultat på -53,5 mnkr ger ett genomsnittligt resultat på 2,3 procent för perioden 2000–2024 och för de senaste tio åren på 2,6 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Därmed lever kommunen upp till kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning avseende det finansiella resultatmålet. Verksamhetsresultatet som andel av skatteintäkter och statsbidrag uppgår till 103,9 procent, vilket är en högre nivå jämfört med genomsnittet för de senaste tio åren. I balansräkningen framgår att anläggningstillgångarna ökat med 760,7 mnkr under perioden 2015–2024 medan det egna kapitalet ökat med 234,2 mnkr under samma period. Detta innebär att kommunen har fått öka sin lånefinansiering.

Investeringsvolymen uppgår under perioden 2015–2024 till 1 451,2 mnkr. Stora investeringar försämrar soliditeten med 8,1 procentenheter sedan 2015. Soliditeten inklusive samtliga pensionsåtaganden har dock ökat från 7,9 procent till 17,4 procent under samma period till följd av att ansvarsförbindelsen för pensionsåtagande minskat de senaste åren. Den ökade investeringsvolymen sedan 2015 innebär att låneskulden för hela perioden har ökat till totalt 1 043,5 mnkr (varav långfristiga lån 54 procent och 44 procent kortfristiga lån). Bland de större investeringarna kan nämnas ny förskola, nytt särskilt boende, nya lägenheter, investeringar i ny grundskola, idrottshall, stadshus som den främsta förklaringen till den ökade lånevolymen. I nyckeltalssammanställningen framgår att utdebiteringen legat på 21,90 för 2024 vilket är en ökning jämfört med året innan. Utdebiteringen har under tioårsperioden ökat med 80 öre. Skara kommuns utdebiteringen ligger något över genomsnittet i Västra Götaland. Invånarantalet har ökat med 53 personer till 18 707. Jämfört med för tio år sedan har invånarantalet minskat med 10 personer.

Nettokostnaderna per invånare har under de sista 10 åren ökat relativt mycket. Från 49 tkr till 76 tkr per invånare vilket är en ökning med 56 procent. Denna ökning täcks inte fullt ut av skatteintäkter och generella bidrag som ökat med 45 procent motsvarande period. Perioden rymmer både en stor flyktinvåg till Sverige och en pandemi vilket ökat bidragsdelen men där även utdebitering ökat med 80 öre.

TIO ÅR I SAMMANDRAG

tkr	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
RESULTAT RÄKNING										
Verksamhetens intäkter	494 123	434 607	443 488	409 296	394 514	425 121	441 761	480 977	470 598	404 903
Verksamhetens kostnader	-1 850 260	-1 712 906	-1 576 403	-1 501 092	-1 452 080	-1 466 340	-1 453 952	-1 462 883	-1 365 765	-1 294 361
Avskrivningar	-69 139	-55 509	-50 105	-49 137	-48 418	-47 249	-43 151	-35 222	-28 608	-25 851
Jämförelsestörande poster	0	19 139								
Verksamhetsresultat	-1 425 276	-1 314 669	-1 183 020	-1 140 933	-1 105 984	-1 088 468	-1 055 342	-1 017 128	-923 775	-915 309
Skatteintäkter och generella statsbidrag	1 371 413	1 310 447	1 251 038	1 191 978	1 151 274	1 081 550	1 046 402	1 036 660	988 402	947 978
Finansnetto	364	23 188	-7 029	-7 849	4 271	4 234	8 822	4 901	8 252	4 962
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	-53 499	18 966	60 989	43 196	49 561	-2 684	-118	24 433	72 879	37 631
Extraordinära poster	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets resultat	-53 499	18 966	60 989	43 196	49 561	-2 684	-118	24 433	72 879	37 631
BALANSRÄKNING										
TILLGÅNGAR										
Anläggningstillgångar	1 744 406	1 669 536	1 436 433	1 397 248	1 362 227	1 371 067	1 322 197	1 309 407	1 204 987	983 698
Fordringar	352 566	359 862	378 590	198 905	132 267	113 654	116 811	121 915	131 167	89 294
Förråd	1 306	6 642	6 523	8 152	11 586	8 941	6 615	4 195	5 359	27 287
Likviditet	91 314	80 530	118 585	302 867	184 643	95 966	101 205	174 679	123 328	111 199
Summa tillgångar	2 189 592	2 116 570	1 940 131	1 907 172	1 690 723	1 589 628	1 546 828	1 610 196	1 464 841	1 211 478
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCHSKULDER										
Eget kapital	797 759	778 794	717 945	654 099	604 538	607 221	607 339	582 907	510 027	472 396
varav Resultatutjämningsreserv (RUR)	186 730	186 730	186 730	139 942	88 291	51 833	51 833	51 833	49 420	47 399
Årets resultat	-53 499	18 966	60 989	63 846	49 561	-2 684	-118	24 433	72 879	37 631
Summa eget kapital	744 260	797 760	778 934	717 945	654 099	604 537	607 221	607 340	582 906	510 027
Avsättningar	50 780	60 828	83 124	72 382	76 902	81 403	83 610	79 672	78 067	77 630
SKULDER										
Långfristiga skulder	729 249	679 483	420 431	756 809	647 120	646 442	565 550	552 296	482 844	342 572
Kortfristiga skulder	665 303	578 499	657 642	360 036	312 602	257 246	290 447	370 888	321 024	281 249
Summa skulder	1 394 552	1 257 982	1 078 073	1 116 845	959 722	903 688	855 997	923 184	803 868	623 821
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	2 189 592	2 116 570	1 940 131	1 907 172	1 690 723	1 589 628	1 546 828	1 610 196	1 464 841	1 211 478

ÖVERSIKT NYCKELTAL

	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Årets resultat, mnkr	-53,5	19,0	61,0	63,8	49,6	-2,7	-0,1	24,4	72,9	37,6
Skattesats, %	21,90	21,50	21,50	21,50	21,50	21,10	21,10	21,10	21,10	21,10
Antal invånare	18 707	18 654	18 755	18 732	18 695	18 837	18 829	18 843	18 979	18 711
Skatter och generella statsbidrag, mnkr	1371,4	1310,5	1251,0	1192,0	1151,3	1081,6	1046,4	1036,7	988,4	948,0
Förändring av skatter och generella statsbidrag, %	4,7	4,7	8,7	3,5	6,4	3,4	0,9	4,9	4,3	7,9

Verksamhetens nettokostnader, mnkr	1425,3	1333,8	1182,0	1140,9	1106,0	1088,5	1055,3	1017,1	923,8	915,3
Förändring verksamhetens nettokostnader, %	6,9	12,7	7,0	3,2	1,6	3,1	3,8	10,1	0,9	5,1
Nettokostnad, kr/inv.	76 189	71 503	63 078	60 908	59 159	57 784	56 049	53 979	48 674	48 918
Nettokostnadernas andel av skatt och generella statsbidrag, %	103,9	101,8	94,6	95,7	96,1	100,6	100,9	98,1	93,5	96,6
Nettoinvesteringar, mnkr	124,8	241,6	220,0	120,2	53,1	134,6	65,2	115,1	232,0	130,2
Soliditet exkl. ansvarsförbindelsepensioner, %	34	38	40	38	39	38	39	38	40	42
Soliditet inkl. ansvarsförbindelsepensioner, %	17	21	22	19	17	15	15	14	13	8
Budgetavvikelser nämnder, mnkr	-19,6	-14,6	10,0	22,5	25,9	-13,0	-6,9	-19,2	33,2	2,9

1.2.2 VIKTIGA FÖRHÅLLANDE FÖR RESULTAT & EKONOMISK STÄLLNING

1.2.2.1 INTERNATIONELL EKONOMI

Under 2024 föll inflationen i USA, Euroområdet och Sverige, men kärninflationen låg kvar kring 3 procent. Lägre inflation möjliggjorde snabba räntesänkningar, men ekonomin saktade in, särskilt i Europa där återhämtningen dämpades av störningar. Tyskland drabbades hårt av höga energipriser och ekonomisk nedgång 2023–2024. Trots fallande råvarupriser var energikostnaderna fortfarande höga. Kinas ekonomi försvagades av fastighetskris och låg inhemsk efterfrågan, medan dess exportpriser sjönk.

Den globala politiska osäkerheten var hög och påverkar fortsatt hushållens sparbeteende, arbetsmarknaden och ekonomisk tillväxt. Hög inflation, räntor och lågkonjunktur har bidragit till försiktighet bland konsumenter och företag. Väpnade konflikter under året, särskilt i Ukraina och Gaza, skapar ytterligare osäkerhet vid ingången av 2025. Svaga regeringar i flera europeiska länder kan också påverka finanspolitiken framöver.

1.2.2.2 SVENSK EKONOMI

Sveriges öppna ekonomi påverkas starkt av globala faktorer. Händelser på USA:s finansiella marknader och globala störningar inom teknologi, realräntor och finansiell risk påverkar svensk tillväxt och arbetsmarknad. Detta skapar en synkroniserad konjunkturcykel mellan Sverige och omvärlden.

Bedömningen är att svensk ekonomi har påbörjat en återhämtning ut ur lågkonjunkturen. BNP-tillväxten började långsamt öka under slutet av 2024 vilket ger en svag ökning sett för helåret.

Sedan våren 2024 har inflationen närmast sig målet, reallöner ökat och räntor sjunkit, vilket skapat förutsättningar för återhämtning. Hushåll har dock främst återställt sparbalanser och konsumtionen har varit oförändrad.

Bostadsinvesteringarna steg för första gången på över två år under tredje kvartalet 2024, medan övriga investeringar i näringslivet bromsat in. Svag omvärldsefterfrågan dämpar exporten, men en återhämtning i konjunkturen väntas under 2025.

Under 2024 ökar skatteunderlaget svagt, med endast 3,5 procent, innan det växlar upp 2025. Som genomsnitt under perioden 2024–2028 beräknas skatteunderlaget öka med 4,3 procent per år, ungefär i linje med den genomsnittliga ökningen under tioårsperioden 2014–2023. Antalet arbetade timmar faller 2024 vilket gör att skatteunderlagets ökningstakt bromsas. En konjunkturuppgång 2025 och 2026 beräknas ge relativt hög BNP-tillväxt, vilket höjer antalet arbetade timmar. Detta är en huvudförklaring till uppväxlingen av skatteunderlagstillväxten 2025. Därtill ökar pensionsinkomsterna ordentligt tack vare en stor höjning av inkomstbasbeloppet 2025.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP*	-0,0	0,6	2,7	2,7	1,9	1,7
Skatteunderlagstillväxt (faktisk)	4,8	3,5	4,4	4,5	4,5	4,1
Timlön, konjunkturlönestatistik	3,8	4,0	3,5	3,5	3,5	3,5
Arbetade timmar*	1,4	-0,3	0,6	1,3	0,9	0,6
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	7,7	8,4	8,3	7,9	7,7	7,7
Inflation (KPIF)	6,0	1,9	2,2	1,9	2,1	2,3

Styrränta, värde vid årets slut (%)	4,0	2,75	2,00	2,00	2,15	2,30
-------------------------------------	-----	------	------	------	------	------

*Kalenderkorrigerad utveckling (Källa: SKR, cirkulär feb. 2025)

1.2.2.3 REGIONAL EKONOMI

KI:s konjunkturbarometer för fjärde kvartalet 2024 visar att Västsverige har ett svagare konjunkturläge än Stockholm och Sydsverige, främst på grund av regionens industritunga ekonomi. Industrin och byggsektorn är särskilt drabbade, där byggindustrin tyngs av höga kostnader och räntor. Antalet företagskonkurser ökade under fjärde kvartalet 2024 jämfört med samma period 2023. Sysselsättningsgraden i Västra Götaland sjönk under fjärde kvartalet 2024 jämfört med både föregående kvartal och samma period 2023. Arbetslösheten ökade till 6,6 procent i januari 2025, upp från 5,9 procent ett år tidigare. Arbetslösheten är lägre än i Skåne men högre än i Stockholm. Totalt var cirka 59 400 personer inskrivna som arbetslösa, varav 21 500 hade varit utan arbete i minst ett år – en ökning från 19 300 i januari 2024.

1.2.2.4 KOMMUNSEKTORN

Kommunernas verksamhetsresultat 2024 var 10,8 miljarder kronor, en minskning med 9,4 miljarder eller 45 procent jämfört med 2023. Minskningen beror på att nettokostnaderna ökade mer än intäkterna från skatter och statsbidrag, trots en total intäktsökning på 26,3 miljarder kronor.

Finansnettot låg på 4,9 miljarder kronor, oförändrat från föregående år, och bidrog positivt till årets resultat. Totalt uppgick årets resultat till 15,7 miljarder kronor, vilket är 10,3 miljarder lägre än 2023.

Antalet kommuner med negativt verksamhetsresultat ökade från 80 kommuner 2023 till 133 kommuner 2024.

Nästa år väntas det sammantagna resultatet stärkas till 28 miljarder kronor i samband med att pensionskostnaderna minskar. Resultatet beräknas stärkas ytterligare något till 2026 då pensionskostnaderna beräknas falla ytterligare.

1.2.2.4.1 SKARA KOMMUN

Rådet för kommunal analys (RKA) sammanställer statistik som visar olika aspekter av kommuners finansiella nyckeltal i förhållande till en positiv referens – de tio procent som uppvisar starkast nyckeltal och i diagrammet är den gröna yttre kanten – och negativ referens – de tio procent som har svagast nyckeltal för respektive finansiellt område som är den inre röda linjen. Den blå linjen representerar Skara kommun. Ju längre ut från mitten den blå linjen är desto bättre har kommunens nyckeltal utvecklats i förhållande till övriga kommuner.

De finansiella nyckeltal som ingår i analysen utgörs av årets resultat som andel av skatt och generella statsbidrag, nettokostnadsavvikelse totalt exklusive LSS, soliditet inklusive pensionsåtagande, verksamhetens nettokostnader kr/kommuninwånare, självfinansieringsgrad för kommunens investeringar, skattesats till kommunen samt kassalikviditet.

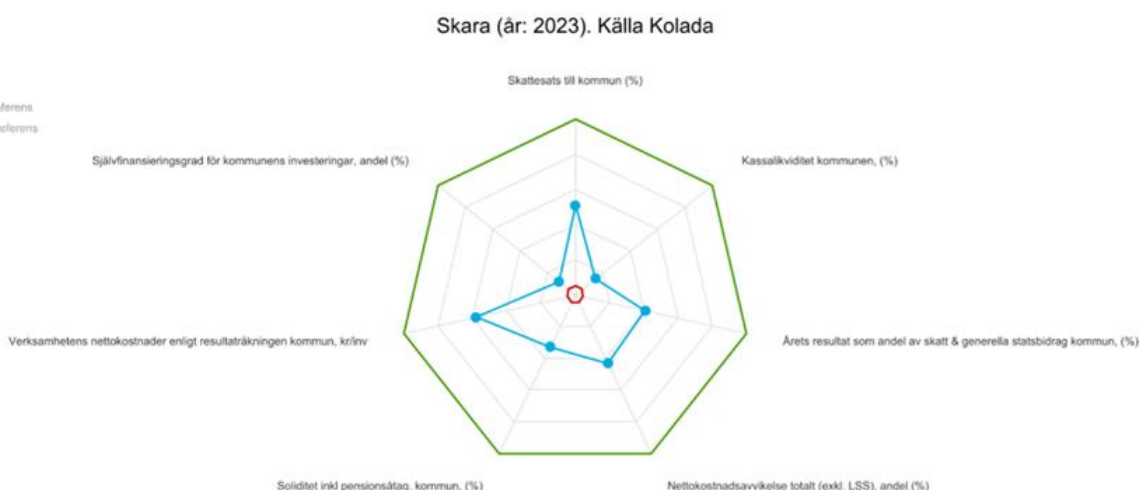
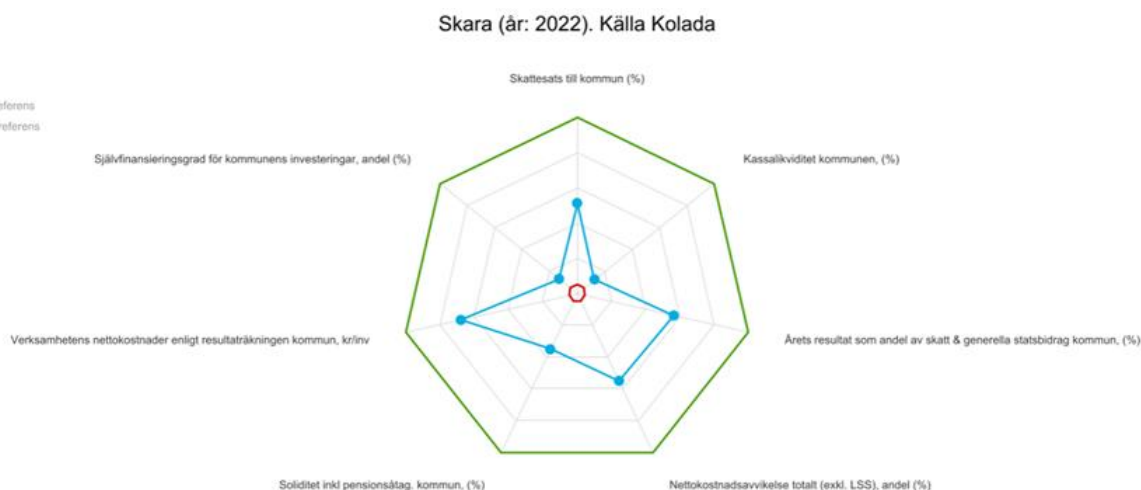
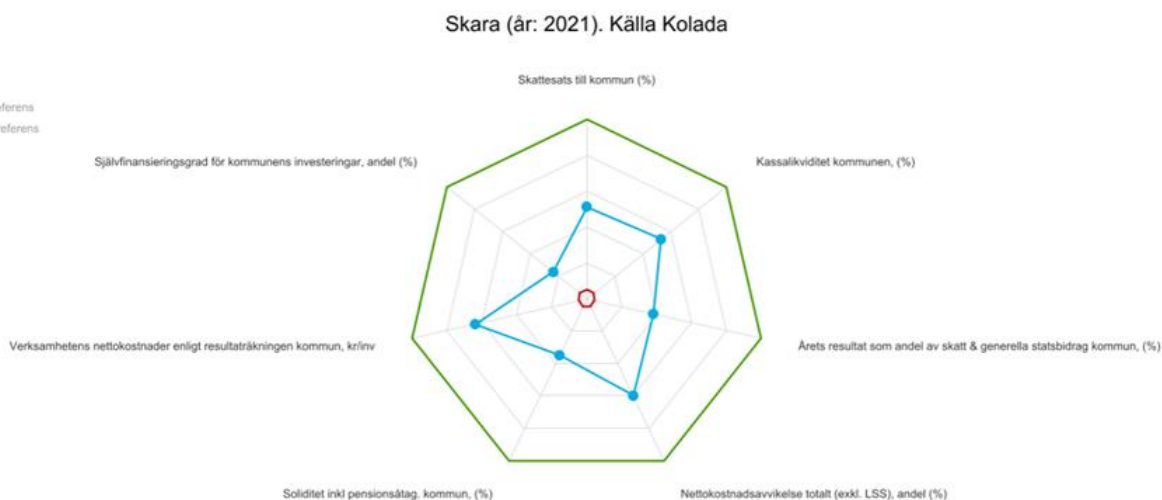
Flertalet nyckeltal har legat stabilt under perioden 2021-2023. Självfinansieringsgraden (andel av investeringarna som kan finansieras med egna medel) har legat lågt vilket på sikt är en utmaning för kommunen. Låg självfinansieringsgrad innebär att investeringsnivån överstiger det kassaflöde som genereras vilket medför behov av extern upplåning och därmed på sikt en lägre soliditet. För Skara är huvudförklaringen till den låga självfinansieringsgraden en hög investeringsvolym. Soliditeten har under perioden ökat trots hög investeringsvolym på grund av goda resultat under främst 2021 och 2022. Exceptionella omständigheter under coronapandemin främst i form av höga statsbidrag innebar att kommunsektorn som helhet under dessa år redovisade stora överskott.

Sett på koncernnivå (Skara kommun inklusive de helägda bolagen Skara Energi AB och Centrubostäder i Skara AB) har koncernen högre soliditet och resultat än Skara kommun. Bolagen bidrar därmed med en positiv effekt på de finansiella nyckeltalen.

Nyckeltal för 2024 finns inte tillgängliga vid tidpunkten för årsredovisningens sammanställning. Sannolikt kommer det låga resultatet innebära att Skara relativt övriga kommuner för något eller några av ingående axlar ha ett sämre utfall jämfört med övriga kommuner.

Sammanfattningsvis utgör den låga självfinansieringsgraden ett utvecklingsområde framåt. Att i högre grad klara investeringar utan extern finansiering har en långsiktigt positiv påverkan på soliditeten och minskar finansieringskostnader i form av räntekostnader och finansiell risk i form av svängningar i räntenivåer.

Verksamhetens nettokostnad samt nettokostnadsavvikelse bygger grunden för att klara resultatmål och att följa kostnadsutvecklingen fortsätter att vara centralt för en uthålligt stabil ekonomi.

1.2.2.4.2 BEFOLKNING

Skaras invånarantal har, sett över den senaste tioårsperioden, minskat med 40 personer. De senaste fem åren en minskning med 130 personer. Invånarantalet ökade under 2024 med 53 personer och uppgick den 31 december 2024 till 18 707.

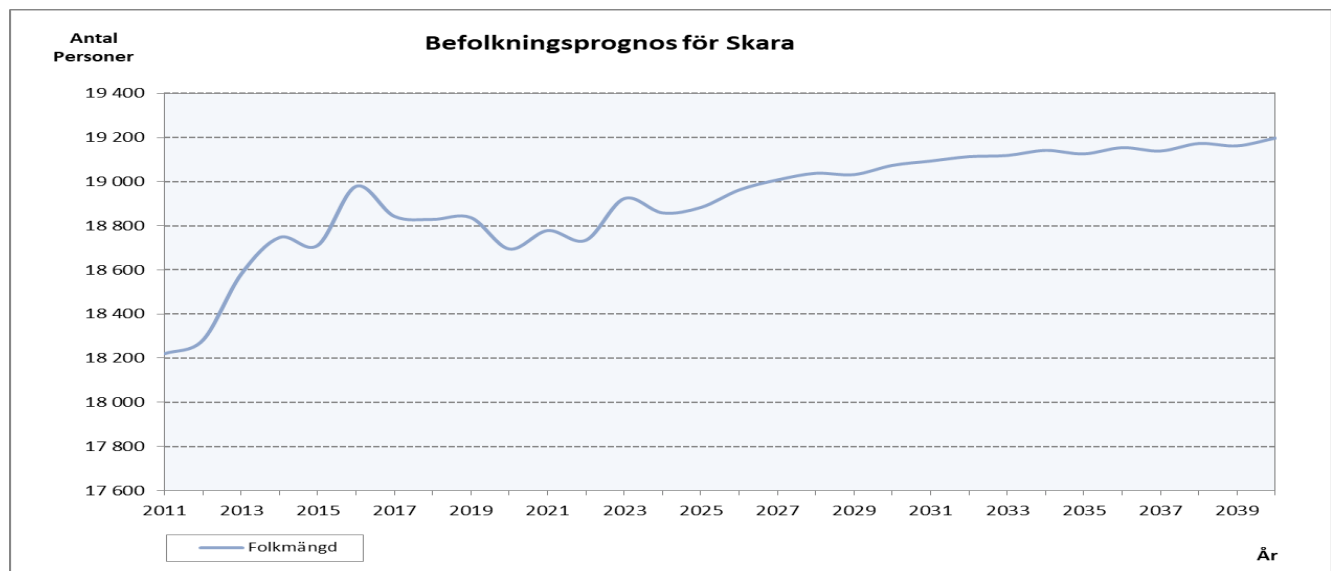
Befolkningsökningen det senaste året beror dels på ett positivt flyttnetto. Under 2024 flyttade 1 149 personer till kommunen. De senaste tre årens genomsnittliga inflyttning har legat på 1 131 personer per år. Under 2024 uppgick inflyttningsnettot till plus 83 personer. De senaste tre årens genomsnittliga inflyttningsnetto ligger på plus 31 personer.

Födelseunderskottet under 2024 visar på minus 28 personer, vilket är en fortsatt minskning likt 2023 (-10 personer). Under 2024 föddes 176 barn vilket är en minskning mot 2023 med 10 barn (186 födda). Födelseantalet är nu lägre mot genomsnittet för de senaste fem åren som ligger på 182 födda barn.

Antalet avlidna per år är förhållandevis konstant och ligger mellan 190 och 205 personer. Genomsnittet för de senaste fem åren ligger på 192 avlidna. Under 2024 avled 204 personer vilket är högre än genomsnittet under de senaste 5 och 10 åren.

Medellivslängden i kommunen har ökat de senaste åren. Andelen personer över 65 år av den totala befolkningen har också ökat.

Under de senaste tio åren har en förändring av könsfördelningen inom kommunen skett. Under 2009 var fördelningen 9 068 män och 9 387 kvinnor. Under 2015 var första året sedan början av år 1990 som männen blev fler än kvinnorna. Under 2024 var det 81 fler män än kvinnor folkbokförda i kommunen.

1.2.2.4.3 BOENDE

Bostadsutveckling

Skara kommun bedöms i dagsläget ha en bostadssituation i balans. Under året har 31 lägenheter samt 100 studentbostäder byggts i kommunen. Under senare delen av 2024 startade Centrumbostäder projektet Stinsen, etapp 2, omfattande 30 centralt belägna lägenheter i Skara tätort. Markanvisningen från 2022 på Munin 12 avseende bostadsrätter har inte genomförts och anvisningen har avslutats. Efterfrågan på nybyggda bostadsrätter bedöms som svag.

För att möjliggöra fortsatt bostadsutveckling fortgår arbete med nya detaljplaner, vilka förväntas antas under de kommande åren. Dessa planer skapar förutsättningar för cirka 600 nya bostäder i kommunen under perioden 2025 – 2030. De två områden som står närmast i tid för tomtsläpp är Simmesgården i Varnhem, där cirka 45 bostäder planeras, samt Brogården i Skara tätort, med omkring 50 bostäder.

En avgörande faktor för att kommande detaljplaner ska kunna utföras är kommunens möjlighet att förvärva mark, då inte all detaljplanerad mark ägs av kommunen. Tillgången på byggklara tomter är en av nycklarna för att uppnå kommunens tillväxtmål. Det pågår en småhusbyggnation i Skara tätort och i nuläget finns ytterligare 13 byggklara småhustomter i kommunen. För att ytterligare stimulera bostadsbyggande har markupplåtelseavgiften vid nybyggnation av bostäder tagits bort fram till år 2030.

1.2.2.4.4 NÄRINGS LIV

Skara präglas av ett brett näringsliv med över 2500 registrerade företag, varav cirka 700 har en eller flera anställda. Viktiga branscher inkluderar handel, logistik, transporter, tillverkningsindustri, gröna näringar, kultur och besöksnäring. Flera stora företag såsom Jula, BEWI, Dava Foods och Elos Medtech expanderar. Under 2024 skedde dock fler konkurser än tidigare år. Totalt 16 företag med säte i Skara gick i konkurs jämfört med 5 året innan. Under 2024 startade 65 nya företag i Skara, vilket är en minskning från 2023 då 71 startade.

Skara kommun använder tre verktyg för att mäta det lokala företagsklimatet: SKR:s Löpande insikt, Svenskt Näringslivs företagsklimat och Fastighetsföretagarnas undersökning. De två förstnämnda hade följande resultat:

- SKR:s företagsklimat, omdöme 82 och ranking 19 i Sverige.
- Svenskt näringsliv företagsklimat, omdöme 3,6 och ranking 106 i Sverige.

Skara har aktivt deltagit i flera samverkansprojekt kopplade till Skaraborgs omställnings- och tillväxtarbete. Prioriterade arbetsområden inkluderar kompetensförsörjning, energiförsörjning, attraktivitet, infrastruktur och attraktiva boendalternativ. Arbetet med att stärka de gröna näringarna innebär att dra nytta av det befintliga kunskapsklustret med forskning och branscher för att nå hållbarhetsmålen. Skara kommun driver arbetet med att stärka Skara inom gröna näringar och etablera en grön innovationsnod i Skara.

1.2.2.4.5 INFRASTRUKTUR OCH KOMMUNIKATIONER

Skaras strategiska läge längs väg 49 och E20 bidrar till ökad tillgänglighet och hållbart resande. Vägplanen för väg 49, etapp Axvall – Varnhem, vann laga kraft sommaren 2024, med byggstart planerad till 2025. Under 2025 planeras även kollektivtrafiken längs väg 49 att utökas, vilket ger fler avgångar i båda riktningarna. Detta stärker den regionala utvecklingen, Skaraborgs som arbetsmarknadsregion och utvecklingen i Varnhem som besöksmål och boendeort. Även åtgärder på väg 49 norr om Skara tätort förbättrar framkomlighet och trafiksäkerhet, med en cirkulationsplats som påbörjas 2025.

Den gröna omställningen till fossilfritt driver på utvecklingen kring energiförsörjning och laddmöjligheter både för personbilar, tunga och långa transporter och bussar. Där handlar det också om att arbeta vidare för fler trafiksäkra gång- och cykelvägar till kollektivtrafiken och viktiga målpunkter och jobba med påverkansarbete. Inte minst viktigt vid ombyggnationen av väg 49 etapp Axvall - Varnhem att få fler att åka med kollektivtrafiken.

Detta är ett ständigt pågående arbete som involverar både satsningar på kollektivtrafik, gång och cykel och hur vi utformar vårt samhälle. Mobilitetsgruppen jobbar aktivt med frågorna och arbete pågår också med att ta fram en långsiktig genomförandeplan för dessa åtgärder. Där är fokus på att få till en gång- och cykelväg igenom Axvall och utreda möjligheten till en gång- och cykelväg även mellan Eggby och Axvall. Det som också behöver stärkas ytterligare är påverkansarbetet för att öka det hållbara resandet. Kommunen samverkar med Västtrafik för att få till kampanjer i samband med ombyggnationen av väg 49 etapp Axvall - Varnhem och på så sätt få fler att resa kollektivt.

Kollektivtrafikstråket utmed väg 49 är starkt prioriterat både från samtliga parter och har en hög turtäthet. Vad gäller kollektivtrafiken på E20 så förs aktiva dialoger på Skaraborgsnivå med Västtrafik för att möta både dagens och de framtida behoven utmed E20. Under året som gått har det genomförts en informationskampanj kring närtrafiken som möjliggör ett kollektivt resande för de som bor långt ifrån linjelagd trafik. Närtrafiken har under 2024 ökat med 33 procent.

Stadstrafiken i Skara tätort upphör i juni 2025 i sin nuvarande form. Framtagande av alternativ och kvalitativ transportlösning för Skara tätort pågår i samverkan med Västtrafik, även på politikernivå.

Seniorbiljetten har en ny åldersgräns, 70 år i alla skaraborgskommuner, utom en.

Erbjudandet om ”Sommarlovskort” har fallit väl ut och nyttjats av drygt 400 ungdomar födda 2006 - 2010 under 2024.

1.2.2.4.6 ARBETSMARKNAD

För att säkerställa ett robust och inkluderande Skara samt en hållbar tillväxt är det avgörande att invånarna har sysselsättning. Arbetslösheten i Skara har ökat till följd av lågkonjunkturen, särskilt bland unga där hälften av de arbetslösa i åldern 18–24 år saknar gymnasiekompetens. Arbetet med att höja utbildningsnivån i alla led och på så vis stärka invånarnas konkurrenskraft på arbetsmarknaden bör prioriteras och intensifieras.

Möjligheter till omställning och kompetensutveckling bör främjas för både invånare och arbetsgivare. Även digital kompetens blir alltmer en nyckelfaktor för arbetsmarknadsmöjligheter, ett behov som också behöver tillgodoses.

Sjuktagen bland Skaras invånare har fortsatt högre än rikssnittet. Att människor står utanför arbetsmarknaden på grund av sjukdom utgör, utöver ett lidande för den enskilde också en bidragande negativ faktor på tillgången på kompetens.

Skaras geografiska läge bidrar till Skaras attraktivitet, men pendlingskostnader kan begränsa rörligheten i vissa yrkesgrupper. För att långsiktigt säkerställa kompetensförsörjning och en stark välfärd bör vikten av en välfungerande skola och ett inkluderande arbetsliv prioriteras.

1.2.2.5 VIKTIGA FRAMTIDSFRÅGOR

1.2.2.5.1 DEMOGRAFI

Prognos över befolkningsutvecklingen i Skara visar att det kommer ske en ökning av antalet personer över 80 år med 28 procent fram till år 2030, därefter en svag ökning med ytterligare 3 procent till år 2035. Antalet personer över 85 år ökar med 31 procent fram till år 2030, och ytterligare 25 procent till år 2035. SKR:s rapport ”hur kommer vi att fixa äldreomsorgen?” visar att behoven av äldreomsorg skjuts allt längre upp i åldrarna till följd av den förbättrade hälsan. Tillgången till olika boendeformer är också avgörande för hur kommunens insatser ska utformas. Det är därför svårt att förutse den förväntade behovsökningen av antalet särskilda boendeplatser. Behoven inom hemvården påverkas också av tillgången på andra insatser men kan snabbare hanteras med personella förändringar.

I Skara är man i genomsnitt 87 år då man flyttar in på ett särskilt boende. Utvecklingen i riket sett över en längre tid visar på att färre personer bor på särskilda boenden och att den genomsnittliga vårdtiden ligger på ca 2 år. Av Skara kommuns invånare över 85 år bor 17 procent i dag på ett av kommunens särskilda boenden och 16 procent av kommunens invånare över 80 år har hemtjänstinsatser. Skara minskade under flera år antalet särskilda boendeplatser och i stället utökades hemvården. Det har inneburit att kommunen i förhållande till riket har haft en mer omfattande hemvård och färre särskilda boendeplatser. Den utökning av platser som skedde i samband med att Teglagården stod färdig i kombination med den minskning av efterfrågan på hemvård som kommunen såg under pandemiåren har gjort att relationen mellan hemvård och särskilda boendeplatser har förändrats. Som planen visar är det många faktorer att ta hänsyn till för att bedöma behoven framåt. Skara kommun ser att de nya platserna på Teglagården ganska snabbt fylldes och att vi nu har en kortare kö. Demografiberäkningar i kombination med olika antaganden om förbättrad hälsa och minskat behov visar på ett behov av särskilda boendeplatser år 2030 på mellan ytterligare ca 20–60 platser. Då det kan finnas en risk att stå med för många platser görs bedömningen att ett särskilt boende om ca 35 platser bör planeras till 2030 och att en ny utvärdering får göras längre fram om ett eventuellt ytterligare särskilt boende kan behövas.

Utifrån uppskrivning av antal barn/ungdomar folkbokförda i kommunen 2024-12-31 och fortsatt lägre födelsetal beräknas antalet barn/elever att minska i alla skolformer. Kommunens befolkningsprognos (levererad av SCB 2024) visar på en ökning av antalet barn och elever något som baseras på ambitioner om ökad bostadsbyggnation. Det finns en osäkerhet i prognoser avseende födelsetal, in-/utflyttning och invandring.

Ett planeringsunderlag för de kommande tio åren har tagits fram under år 2024. Underlaget utgör en modell som ger bilder av förväntan om volymutveckling inom förskola och skola i kommunen utifrån olika scenarion: framskrivning, prognos och ambition om befolkningsökning. Planeringsunderlaget kommer ligga till grund för bedömning av lokalbehov och kompetensförsörjningsbehov.

Antalet födda i kommunen har minskat de senaste åren vilket följer trenden för riket men med skillnaden att nedgången varit lägre i Skara än i riket. Inom Skara kommun finns det variationer där det är centralorten som uppvisar färre barn och ungdomar medan antalet barn/elever på landsbygden i stort är oförändrat.

Antalet folkbokförda barn/ungdomar i åldersintervallet 1 - 18 år har ökat med 41 under år 2024. Främsta förklaringen till denna ökning är att barn/ungdomar från Ukraina folkbokförts i kommunen under året.

Andelen barn i åldern 3–5 år, som går i förskolan i Skara kommun, är ca 97 procent, vilket är något över snittet för riket (95 procent).

Antalet elever i anpassad skola på lokal nivå har ökat vilket följer trenden för riket. Skara kommun tillhandahåller genom samverkansavtal anpassad grundskola till Götene kommun. Det är en följd av att verksamheten har hög

kvalitet till en låg kostnad. Anpassad gymnasieskola köps från andra kommuner och fristående gymnasieskolor. Prognoserna visar på fortsatt ökning av elever i målgruppen för anpassad grund- och gymnasieskola de närmsta åren.

Förändrad statlig styrning påverkar den gymnasiala utbildningen inom ungdomsgymnasiet och vuxenutbildningen då den i högre utsträckning ska bidra till arbetsmarknadens kompetensförsörjning. Förändringen får genomslag från år 2025 och kan därefter komma att påverka antalet platser inom gymnasial utbildning samt fördelning av antal elever mellan skolor och kommuner. Vuxenutbildningen är konjunkturberoende vilket kan påverka behov och efterfrågan av utbildningsutbud likväl som antalet studerande.

Då det finns etablering av fristående aktörer från förskola till och med gymnasieskola kan förändringar i dessa verksamheter påverka efterfrågan av platser i kommunal verksamhet. Efterfrågan kan såväl öka som minska. Vad gäller gymnasieskola och vuxenutbildning finns också en stark koppling till framförallt Skaraborgs utveckling i stort då elever flödar mellan kommuner.

1.2.2.5.2 DIGITALISERING

Den teknologiska utvecklingen fortsätter att omforma samhället i snabb takt, och Skara kommun står inför både möjligheter och utmaningar i den digitala omställningen. För att säkerställa en fortsatt stark utveckling satsar kommunen på att stärka kompetens, resurser och strategiska initiativ. Med den resursförstärkning som genomförs 2025 skapas nya förutsättningar för att accelerera digitaliseringen och möta de växande behoven från invånare och verksamheter. Samtidigt ökar kraven på den centrala digitaliseringsenheten i takt med att förvaltningarnas digitala mognad stärks.

Under de kommande åren kommer Skara kommun att fortsätta anpassa sig till den nationella strategin *Handslaget för välfärdsutveckling genom digitalisering* (SKR, Adda och Inera) och arbeta aktivt för att ansluta till fler nationella tjänster. Ett annat prioriterat område är det breda införandet av M365, där funktioner som Copilot och AI-baserade verktyg skapar nya möjligheter för effektivisering, automatisering och bättre beslutsstöd.

För att möta framtidens krav och dra full nytta av digitaliseringens potential fokuserar kommunen på följande strategiska områden:

- Kompetensförsörjning – Investeringar i kompetensutveckling och strategisk rekrytering inom AI, dataanalys och systemförvaltning är avgörande för att stärka kommunens digitala kapacitet.
- Datadrivna arbetssätt och AI – Kommunen kommer att satsa på en mer systematisk och säker hantering av data för att skapa bättre beslutsunderlag och möjliggöra AI-drivna lösningar.
- Invånarfokuserade tjänster – Digitala tjänster ska utvecklas utifrån invånarnas behov, vilket kräver ökad dialog och en mer datadriven behovsanalys.
- Säkerhet och integritet – Med en ökad digitalisering skärps kraven på cybersäkerhet och skydd av invånarnas personuppgifter. Kommunen intensifierar sitt arbete med att stärka säkerheten och efterleva nya krav.
- Investeringar och samverkan – Digitala initiativ kräver strategisk finansiering och prioritering. Samverkan med andra kommuner och nationella aktörer blir en nyckel för att realisera framtidens digitala välfärdstjänster.

Ett avgörande fokus framåt är att säkerställa en strukturerad och säker informationshantering. Data måste vara kvalitetssäkrad, informationsklassad och förvaltd för att möjliggöra en mer datadriven och effektiv kommunal verksamhet. Generativ AI har stor potential, och Skara kommun kommer att fortsätta utforska och utveckla AI-tillämpningar som kan förbättra service, automatisera processer och skapa nya värden för invånare och medarbetare.

Kommunens digitala utveckling sker också genom samverkan. Den nya förbundsordningen för Göliska IT förtydligar samarbetet och skapar bättre stöd för digitalisering i de enskilda kommunerna. Samtidigt pågår ett intensivt arbete med att etablera objektförvaltningsmodellen och styr- och samverkansmodellen, vilket ger en stabil grund för en mer effektiv och sammanhållen digitalisering.

Med en tydlig riktning och långsiktiga satsningar på innovation, kompetens och säkerhet skapar Skara kommun framtidens digitala välfärd. Genom att kombinera teknikens möjligheter med en stark användarfokus och smart informationshantering tar kommunen viktiga steg mot en mer hållbar, effektiv och datadriven verksamhet.

1.2.2.5.3 KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Utifrån den demografiska utvecklingen med en åldrande befolkning blir utmaningen att i framtiden få tag i medarbetare samt att de har rätt kompetens. Skara kommun kommer behöva anställa upp mot 400–450 personer fram till och med år 2034 på grund av kommande pensionsavgångar, om den genomsnittliga pensionsålder fortsatt uppgår till 65 år. Utöver pensionsavgångar behöver omsorgs verksamheten rekrytera fler för att klara ökade behov. Att få ett ökat arbetskraftsdeltagande på arbetsmarknaden i stort, central nivå genom regering och avtalsparter, samt att attrahera nya grupper till den offentliga verksamheten, lokal nivå genom regioner och kommuner, blir avgörande för att lyckas. Samtliga instanser måste samverka för att få full effekt och framgång i detta arbete och på så sätt inkludera samtliga grupper på arbetsmarknaden.

Pensionsavgångarna innebär att värdefull kompetens och arbetslivserfarenhet riskerar att gå förlorad. Samtidigt bidrar en yngre generation medarbetare med nya perspektiv och färdigheter som blir avgörande för att främja digitalisering, verksamhetsutveckling och innovation. Den kommunala sektorn står inför en utmaning i att attrahera talanger och kompetens i en allt hårdare konkurrens om arbetskraft. Den yngre generationen har dessutom förändrade förväntningar och krav på arbetsvillkor och arbetsgivarens erbjudande, vilket kräver anpassning för att framstå som en attraktiv arbetsgivare.

Skara kommun möter samma utmaningar som andra kommuner när det gäller att säkra kompetensförsörjningen inom välfärden. Det krävs en kombination av olika insatser för att både behålla nuvarande personal och attrahera nya medarbetare.

1.2.2.6 RISKHANTERING OCH KÄNSLIGHETSANALYS

Skara kommun är i sin verksamhet utsatt för olika typer av risker som kan behöva hanteras och bemötas. Ett sätt är att försäkra bort den helt eller delvis eller fullt ut acceptera risken och konsekvensen som den kan orsaka.

De risker som ofta identifieras är exempelvis finansiella risker, borgensåtaganden, skador på kommunal egendom, verksamhetsrisker, störningar i verksamhet och IT-system etcetera.

Utifrån tidigare pandemi samt osäkerhet i vår omvård som exempelvis kriget i Ukraina kan man också dra slutsatser att en beredskap för olika typer av händelser i vår omvärld bör beaktas och hanteras med olika strategier och beredskapsplaner.

1.2.2.6.1 FINANSIELLA RISKER

VALUTARISK

Skara kommun, Skara Energi AB och Centrumbostäder i Skara AB har en finanspolicy som anger de risknivåer som gäller vid finansiering och placering av tillgångar. Finansverksamheten har uppfyllt de målsättningar och risknivåer som angetts i finanspolicyn.

Med valutarisk menas risken för ökade kostnader på grund av valutakursförändringar. Skara kommunkoncern tar på sig valutarisk då handel och inköp på elmarknaden till kommunen sker i euro. Sammantaget utifrån kommunkoncernens omsättning så bedöms valutarisken vara låg och hanterbar och över tid utjämnad varvid ingen säkring av denna risk görs. Kommunkoncernens låneskuld samt tillgångar är i sin helhet placerad i svensk valuta och kommunkoncernen har inga större löpande in- eller utbetalningar i utländsk valuta.

LIKVIDITETSRISK

Kommunen har i finanspolicyn reglerat hur strukturen på låneportföljen ska utformas samt på vilket sätt tillgångar får placeras för att minimera likviditetsrisken.

Kapitalförfallet på låneportföljen ska spridas ut över åren för att undvika att omsätta stora delar av lånevolymen vid en tid då tillgången på likviditet är begränsad eller inte finns tillgänglig. Detta kan ske på olika former av marknadskriser. Den genomsnittliga kapitalbindningen vid årets slut var 1,9 år vilket är inom det intervall som angivits i finanspolicyn.

Likviditetsrisken kan delas upp i två riskområden. Den första rör tillgången på likviditet och risken att kommunen inte kan betala för den verksamhet som bedrivs. Genom medlemskapet i Kommuninvest har kommunkoncernen kunnat skaffa kapital på ett effektivt sätt. Till koncernkontot finns en checkkredit på 80,0 mnkr knuten som kan utnyttjas utan förbehåll. Denna kredit nyttjas förutom av kommunkoncernen även av kommunalförbundet Göliska

IT. Den andra riskdelen finns om kommunen vid behov inte kan realisera sina eventuella tillgångar till rätt pris för att kunna finansiera verksamheten. Kommunen har inte placerat några medel i sådana tillgångsslag.

RÄNTERISK

Med ränterisk menas risken att räntekostnaderna höjs på grund av ändrade räntenivåer. Genom att binda räntan minimeras risken eftersom kostnaden blir stabil och förutsägbar samtidigt som möjligheten att ta del av ett sänkt ränteläge begränsas.

Kommunen har fastställt en finanspolicy som bland annat reglerar hur strukturen på låneportföljen ska utformas för att minimera ränterisken. Räntebindningstiden är indelad i fyra olika intervall för vilka anges hur stor del av portföljens räntebindning som tillåts inom respektive intervall. Skuldportföljen uppfyller finanspolicyn vid årsskiftet. Skara kommun har inte använt några derivatinstrument under året.

Av den koncerngemensamma skuldportföljen på 1 043,5 mnkr (943,5 mnkr) kronor har 44 procent (27 procent) rörlig ränta. Tillåtet intervall enligt finanspolicyn är 30–50 procent. Vid årets slut var räntebindningen i 1,6 år. De genomsnittliga räntenivån har gradvis sjunkit under året från 2,55 procent första kvartalet till 2,27 procent årets sista kvartal.

1.2.2.6.2 BORGENSÅTAGANDE

KOMMUNINVEST

Skara kommun är medlem i Kommuninvest ekonomisk förening som är en förening för kommuner och regioner avseende finansiella tjänster och då främst kopplat till upplåning av kapital på finansmarknaderna. Kommuninvest har 296 medlemmar vilket innebär att de flesta kommuner och regioner är medlemmar.

Skara kommun har, liksom övriga medlemmar, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Mellan medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Ansvaret fördelas dels i förhållande till hur stora medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Kommuninvest har sammantaget förpliktelser på 601,1 miljarder kronor och Skara kommuns andel av dessa uppgår till 1 158,2 miljoner kronor. Kommuninvests tillgångar uppgår till 603,9 miljarder och Skara kommuns andel uppgår till 1 161,5 miljoner kronor.

Risken att kommunen måste infria sina åtaganden bedöms vid bokslutet 2024 vara mycket liten.

KOMMUNÄGDA BOLAG

Skara kommun lånar upp medel i eget namn och vidareutlånar till de kommunala bolagen. Sammantaget har kommunen lånat ut 332,0 mnkr till bolagen (Centrumbostäder i Skara AB) och för dessa lån svarar kommunen mot Kommuninvest ekonomiska förening.

ÖVRIGA BORGENSÅTAGANDE

Skara kommun har gått i borgen för Skara Äldrehem ekonomiska förenings samtliga lån. Föreningen äger och förvaltar fastigheter för omsorgsverksamhet i kommunen och borgensåtagandet uppgår per 2024-12-31 till 85,4 mnkr.

Skara kommun har också gått i borgen på 35,1 mnkr till föreningsägda anläggningar som bland annat avser byggnader samt vatten och avloppsanläggningar. Det senaste borgensåtagandet 2017 uppgick till 30,0 mnkr för Skaraortens ryttarförenings ridanläggning på Skålltorp.

BORGENFÖRLUSTER

Kommunen har inte gjort några borgensförluster de senaste 10 åren.

1.2.2.6.3 INTERN KONTROLL

Kommunfullmäktige har antagit ett reglemente för intern kontroll. Den interna kontrollen baseras på särskilda riskanalyser som görs av kommunstyrelsen och nämnderna. Under 2024 omfattade den interna kontrollen bland

annat processkartläggningar av huvudprocesser samt granskningar som inte medfört några åtgärder. Direkta åtgärder har också planerats och har genomförts under året för att minska att risker faller ut. En systematisk uppföljning av årets interna kontrollplaner har genomförts. Skara kommun utvärderar årligen förutsättningarna för den interna kontrollen, vilken för 2024 bedömts som god.

1.2.2.6.4 FÖRSÄKRINGSSKYDD

Skara kommuns gällande försäkringsavtal löpte ut den 31 december 2024. Nya försäkringsavtal är tecknade och gäller fram till 2027-12-31. De försäkringsavtal som kommunen och Centrumbostäder i Skara AB och Skara energi AB har, innehåller bland annat fullvärdesförsäkring av fastigheter samt ansvarsförsäkring. Övriga försäkringar som kommunen har tecknat avser olycksfallsförsäkring, utställningsförsäkring, tjänstereseförsäkring, fordonsförsäkring, miljöansvarsförsäkring samt saneringsavtal.

1.2.2.6.5 SÄKERHETSARBETE

Skara kommun har under året fortsatt framtagandet av ett ledningssystem för informationssäkerhet. Förvaltningarna har tillsatt informationssäkerhetresurser som under ledning av informationssäkerhetssamordnare har påbörjat arbetet med att genomföra informationssäkerhetsaktiviteter i verksamheterna. Kommunen har köpt in och börjat använda systemstöd, i syfte att skapa struktur och kontinuitet i arbetet med informationssäkerhet.

Rutinen och e-tjänsten för incidentrapportering har börjat användas i större utsträckning och antalet incidenter som rapporterats och omhändertagits har därmed ökat. Det har genomförts en e-utbildning och denna har även införts som ett obligatoriskt moment vid nyanställning. Det har även genomförts övriga kunskapshöjande aktiviteter i syfte att öka säkerhetsmedvetenheten i kommunen.

Under 2025 kommer ett arbete påbörjas med att länka samman informations- och cybersäkerhetsområdet med övriga områden inom säkerhets- och trygghetssfären, i syfte att skapa bättre förutsättningar för förvaltningarna att kunna bedriva relevant och effektiv verksamhet på säkerhetsområdet.

1.2.2.6.6 KÄNSLIGHETSANALYS

RÄNTEFÖRÄNDRING

Skara kommunkoncern har räntesäkrat sin låneportfölj genom olika räntebindningstider på lånen, inga derivat används för detta. Vid utgången av 2024 har kommunkoncernen sammantaget lån på 1 043,5 mnkr. En ränteökning med en procent innebär ökad räntekostnad med 2,8 mnkr för aktuell skuldportfölj vid ingången av 2025. Av detta utgör bolagens del 0,9 mnkr.

I budget för 2025 bedömdes upplåningsbehovet för 2025 uppgå till 50,0 mnkr. Under 2024 och i början av 2025 har beslut fattats kring övertagande av fastigheter från Skara äldrehem samt andra fastighetsförvärv.

Kommunkoncernens totala upplåningsbehov under 2025 bedöms öka med omkring 500,0 mnkr till en sammantagen nivå om 1 600,0 mnkr under år 2025. Skuldökningen innebär ökade kostnader för finansiering vilket balanseras av att externa hyreskostnader upphör i samband med fastighetsförvärven.

LÖNEKOSTNADSÖKNING

Varje procentenhets ökning av lönesumman för befintlig personalnivå medför en ökning av personalkostnaderna med 12,0 mnkr.

INVÅNARANTAL

Invånarantalet påverkar kommunens statsbidrag. En förändring av invånarantalet med 100 personer förändrar de budgeterade skatteintäkterna med cirka 6,7 mnkr utifrån ett genomsnitt. Utfallet kan variera utifrån vilken åldersfördelning med mera som de 100 invånarna har.

KÄNSLIGHETSANALYS		Konsekvens, mnkr
Ränteförändring 1% *		2,8
Löneförändring 1%		12,0
Verksamhetens kostnader 1%		7,9
Befolkningsutveckling, ökning 100 invånare		6,7
Förändring utdebitering 1 kr		50,0
10 heltidstjänster		5,2

* Ränteförändring beräknad på ingående skuldportfölj per 1 januari 2025.

1.2.2.7 PENSIONS FÖRPLIKTELSE

PENSION FÖRPLIKTELSE

Pensionsförpliktelse	Koncern		Kommun	
Tkr	2024	2023	2024	2023
1. Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	389 563	377 722	389 563	377 722
a. Avsättning inkl. särskild löneskatt	25 928	24 191	25 928	24 191
b. Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	363 634	353 531	363 634	353 531
2. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkringen	154 025	106 150	154 025	106 150
3. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelsen	0	0	0	0
4. Summa pensionsförpliktelser (inkl. försäkring och stiftelse)	543 587	483 872	543 587	483 872
<u>Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde</u>				
5. Totalt pensionsförsäkringskapital	190 238	135 780	190 238	135 780
b. Varav överskottsmedel	3 615	6 419	3 615	6 419
6. Totalt kapital pensionsstiftelse	0	0	0	0
7. Finansiella placeringar avseende pensionsmedel	0	0	0	0
8. Summa förvaltade pensionsmedel	190 238	135 780	190 238	135 780
<u>Finansiering</u>				
9. Återlånade medel	353 349	348 092	353 349	348 092
10. Konsolideringsgrad	35	28	35	28

UPPLYSNING AVSEENDE EGNA FÖRVALTADE PENSIONSMEDEL

Kommunen har inga egna förvaltade pensionsmedel.

UPPLYSNING AVSEENDE VILKA FÖRPLIKTELSE SOM HAR TRYGGATS GENOM PENSIONS FÖRSÄKRING

Pensionsförpliktelse från och med 1998, pensionsavsättning uppgår till 92,4 mnkr. Pensionsförpliktelser till och med 1998, ansvarsförbindelse uppgår till 5,6 mnkr. Sammantaget uppgår förpliktelserna som tryggats genom pensionsförsäkring till 98,1 mnkr.

1.2.3 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Processen med avveckling av den kooperativa hyresrättsföreningen Skara Äldre hem har inletts under året och förväntas vara fullt genomförd i slutet av 2025 eller i början av 2026. Skara kommunkoncern övertar därigenom fastigheter där man tidigare varit hyresgäst vilket är i linje med god ekonomisk hushållning.

Investeringsvolymerna har under året fortsatt att vara betydande. Bland de största objekten återfinns:

- Förskola Sörskogen där investeringen fortsätter även 2025
- Vilan etapp 5
- Fastighetsköp för omställning till LSS-boende i Axvall
- Påbörjat investeringar i Petersburgsområdet
- Investering i Viktoriagården startade under 2024 och förväntas vara avslutad i mars 2025 då fastigheten förvärfvas av Skara kommun som en del av beståndet inom Skara äldreheim

Barn- och utbildningsnämnden har anpassat förskoleverksamheten efter barnantalet, där Marieberg har invigts, Korallen avvecklats och beslut fattats om att avveckla Paletten under 2025.

Teglagården har varit i drift sitt första helår med fokus på ledarskap, medarbetarskap och utveckling av arbetsprocesser för ett boende med hög kvalitet och en hållbar arbetsmiljö. Bemanningsorganisationen har implementerats fullt ut och hanterar schemaläggning och daglig bemanning. En omfattande åtgärdsplan utifrån ett betydande underskott har lett till att processer för nyckeltalsuppföljning och bemanning utvecklats och genererat en förbättring av det ekonomiska resultatet.

Den nuvarande översiktsplanen för Skara återkom från förvaltningsrätten hösten 2024 och har därefter överklagats till kammarrätten. Kommunens beslut gäller fortfarande genom en antagen planeringsstrategi, men den vilar på relativt svaga grunder. Kommunen hoppas på ett besked från kammarrätten under 2025, men rättsprocessen kan bli långdragen, vilket skapar osäkerhet kring det fortsatta arbetet med samhällsplaneringen.

Under året har ägandeförhållandena i Billinge Energi AB ändrats. Skara kommuns ägarandel kvarstår på 20 procent av bolagets aktier samtidigt som Lidköpings kommun tillkommit som ny ägare med 40 procent av bolagets aktier vilket är samma andel som Skövde kommun.

Inga betydande rättstvister finns.

1.2.3.1 HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS UTGÅNG

Kommunfullmäktige beslutade i februari de ekonomiska förutsättningarna för Skara kommuns övertagande av fastigheter inom den kooperativa hyresrättsföreningen Skara äldreheim. Centrubostäder i Skara AB fick i uppdrag av kommunfullmäktige att förvärva delar av hyresrättsföreningens bestånd. Beslut fattades samtidigt kring förvärv av fastigheterna Stenbocken 1 och Metes 2.

1.2.4 STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV DEN KOMMUNALA VERKSAMHETEN

1.2.4.1 SKARA KOMMUNS STYRMODELL

Skara kommun är en politiskt styrd organisation där kommunens förtroendevalda företrädar invånarna och ansvarar för kommunens service och tjänster i syfte att skapa bästa möjliga livskvalitet för de som bor och verkar i Skara. För att styra Skara kommuns verksamheter fattade kommunfullmäktige i november 2019 beslut om en ny styrmodell för Skara kommun. Styrmodellen är de förtroendevaldas verktyg för att styra Skara kommuns verksamheter. Det är i Budget- och plan 2021–2023 som den nya styrmodellen tillämpas första gången.

Vision Skara 2025 anger riktningen för Skara kommuns verksamheter och utgör en kommungemensam långsiktig målbild för framtiden. Visionen tydliggör för organisationen på vilket sätt de förtroendevalda långsiktigt vill utveckla Skara kommun.

Program för mandatperioden beskriver den politiska viljeinriktningen som kommunfullmäktige beslutar för varje mandatperiod. Programmet utgår från kommunens vision och i programmet anger de styrande på vilket sätt de vill utveckla Skara kommun under fyraårsperioden. Programmet utgör ett underlag för kommunens styrdokument, kommunens inriktningar samt inriktningar för nämnder och bolag.

Kommunens inriktningar visar vad de förtroendevalda vill att organisationen ska fokusera på för att Skara kommun ska utvecklas i riktning mot visionen. Inriktningarna utgår från programmet för mandatperioden och andra styrdokument. Mottagare av inriktningarna är nämnder och bolag som ansvarar för att arbeta utifrån dessa. Inriktningarna är tvärspektoriella, har ett koncernperspektiv och bör gälla för hela mandatperioden. Inriktningarna målsätts inte men de följs upp utifrån hur Skara utvecklas i förhållande till dessa inriktningar.

Styrdokument

Kommunens egna styrdokument förtydligar politiska viljeinriktningar och ambitioner eller ett förhållningssätt till något. Styrdokumentet är underlag för att prioritera och ta fram politiska mål. Ansvar och uppföljning av styrdokument bör framgå av varje styrdokument.

Kommunfullmäktiges mål (nämndernas och bolagens mål) För att styra och prioritera fastställer kommunfullmäktige mål för kommunens nämnder och bolag. Kommunens nämnder och bolag ansvarar för arbetet att uppnå målen. Målen tydliggör politiska prioriteringar och har invånarna och visionen i fokus. Målen är mätbara så långt det är möjligt och den verksamhet som målen riktar sig till ska kunna påverka måluppfyllelsen.

Nämndens och bolagets grunduppdrag

Alla nämnder och bolag har ett grunduppdrag som beskriver syftet med verksamheten. Nämndernas grunduppdrag redovisas i reglementet och bolagens grunduppdrag redovisas i ägardirektivet. Förvaltning och bolag informerar nämnden och bolagsstyrelsen om verksamhetens resultat i relation till verksamhetens grunduppdrag.

Nämndens och bolagets inriktning

Utöver grunduppdraget kommuniceras också den politiska inriktningen för varje nämnd och bolag. Syftet är att tala om för förvaltningen och bolaget i vilken riktning de förtroendevalda vill utveckla verksamheten under mandatperioden. Denna inriktning tar sin utgångspunkt i programmet för mandatperioden och nämndens eller bolagets grunduppdrag. Inriktningen beslutas av kommunfullmäktige. Inriktningarna följs upp men målsätts inte.

Nämndens mål

Nämnden och bolaget föreslår kommunfullmäktige mål. Kommunfullmäktige fastställer sedan mål för kommunens nämnder och bolag. (se rubrik Kommunfullmäktiges mål här ovan.)

Intern kontroll

Intern kontroll är en ständigt pågående process där politiker och tjänstemän samverkar. Syftet är att med en rimlig grad av säkerhet, kunna uppnå att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt. Att lagar, reglementen och riktlinjer finns och efterlevs samt att tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten finns.

1.2.4.2 TILLITSBASERAD STYRNING

Tillitsbaserad styrning handlar om styrning, kultur och arbetssätt med fokus på verksamhetens grunduppdrag och invånarnas behov.

Att styra med tillit innebär att ta tillvara på invånarens och medarbetarnas förmågor och engagemang. Kommunens styrning bygger på ett förtroendefullt samspel mellan politiker och tjänstepersoner, mellan chef och medarbetare och mellan kommunen och dess invånare, företag och organisationer.

1.2.4.3 VISION 2035

Visionen anger riktningen för Skara kommuns verksamheter och utgör en kommungemensam långsiktig målbild för framtiden. Visionen tydliggör för organisationen på vilket sätt de förtroendevalda långsiktigt vill utveckla Skara kommun.

1.2.4.4 PROGRAM FÖR MANDATPERIODEN

Programmet beskriver den politiska viljeinriktningen som kommunfullmäktige beslutar för varje mandatperiod. Programmet utgår från kommunens vision och i programmet anger de styrande på vilket sätt de vill utveckla Skara kommun under fyraårsperioden. Programmet utgör ett underlag för kommunens styrdokument, kommunens inriktningar samt inriktningar för nämnder och bolag.

1.2.4.5 KOMMUNENS INRIKTNINGAR OCH STYRDOKUMENT

Inriktningarna visar vad de förtroendevalda vill att organisationen ska fokusera på för att Skara kommun ska utvecklas i riktning mot visionen. Inriktningarna utgår från programmet för mandatperioden och andra styrdokument. Mottagare av inriktningarna är nämnder och bolag som ansvarar för att arbeta utifrån dessa. Inriktningarna är tvärssektoriella, har ett koncernperspektiv och bör gälla för hela mandatperioden. Inriktningarna målsätts inte men de följs upp utifrån hur Skara utvecklas i förhållande till dessa inriktningar.

Kommunens egna styrdokument förtydligar politiska viljeinriktningar och ambitioner eller ett förhållningssätt till något. Styrdokumentet är underlag för att prioritera och ta fram politiska mål. Ansvar och uppföljning av styrdokument bör framgå av varje styrdokument.

1.2.4.6 STRUKTUR FÖR STYRNING AV DEN KOMMUNALA KONCERNEN

I Skara kommun utgår, så långt det är möjligt, styrning och uppföljning utifrån kommunövergripande inriktningar samt utifrån mål med verksamheterna i den kommunala koncernen. För medborgaren är det verksamheten som är väsentlig. Ekonomiska ramar och mål sätts således för verksamheter, sedan är det nämnden/styrelsen som har ansvar för att verksamheten uppnår målen inom de ekonomiska ramarna. Kommunfullmäktige beslutar om mål för god ekonomisk hushållning, riktlinjer och övergripande styrdokument.

Verksamheterna delas för styrningsändamål in i tre delar: verksamheter som är huvudsakligen finansierade av skatter och statsbidrag, verksamheter som finansieras med självkostnadsreglerade avgifter samt affärsdrivande verksamheter.

Struktur för styrning av Skara kommunala koncern

Koncernnivå	SKARA KOMMUNALA KONCERN		
Finansieringsnivå	SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET	AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET	AFFÄRSDRIVANDE VERKSAMHET
Verksamhetsnivå	Vård och omsorg Barnomsorg Grundskola Gymnasie- och vuxenutbildning Individ- och familjeomsorg Kultur- och fritid Gata och park Miljö, plan- och bygg Övrig skattefinansierad verksamhet	Vatten och avlopp Kommunal renhållning Övrig avgiftsfinansierad verksamhet	Fastighet Energi Övrig kommersiell verksamhet

1.2.4.7 KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL

1.2.4.7.1 Nämnden för Service och Teknik

Inriktningar
Nämnden för Service- och Teknik har en kostnadseffektiv och professionell förvaltning som sätter medborgarna i fokus och möter verksamheternas behov genom att erbjuda god och näringsrik mat, välvårdade och ändamålsenliga lokaler samt en trygg tilltalande trafik- och utemiljö.

KF Mål	Årsredovisning
Bibehålla hög lokalnöjdhet.	✓ Målet är uppnått
Förbättra måltidsupplevelsen.	✓ Målet är uppnått
Öka gata/parks medborgarindex.	🟡 Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

1.2.4.7.2 Barn- och utbildningsnämnden

Inriktningar
Alla barn och elever i Skara ska ges likvärdiga förutsättningar att nå sin fulla potential genom god kvalitet på utbildning och undervisning, trygghet och lek-/studiero samt känsla av framtidstro.

KF Mål	Årsredovisning
Ökad måluppfyllelse.	🟡 Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden
Ökad närvaro i alla våra verksamheter.	🟡 Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden
Ökad andel elever som fullföljer studierna.	🟡 Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

1.2.4.7.3 Omsorgsnämnden

Inriktningar
Hållbar bemanning utifrån: Effektivitet, Kvalitet, Arbetsmiljö, Ekonomi
Utveckla metoder och insatser i syfte att individerna förvaltningen möter ska uppnå makt att förändra sin situation mot självförsörjning, självständighet, självbestämmande

KF Mål	Årsredovisning
Sjukfrånvaron ska som högst uppgå till 5 procent fram till årsskiftet 2024/2025.	🔴 Prognosen är att målet inte uppnås under mandatperioden
Höja kvalitetsindex inom vård och omsorg till att hamna inom spannet för de 25 procent främsta i Sverige till årsskiftet 2024/2025.	🟡 Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden
Minska antalet hushåll som uppbär ett långvarigt och mycket långvarigt försörjningsstöd med fokus på barnfamiljer med 10 procent från 2022 till 2024.	✓ Målet är uppnått

1.2.4.7.4 Kultur- och fritidsnämnden

Inriktningar
Skara kommuns invånare i alla åldrar skall ha ökad tillgång till bibliotekets lokaler, medier och programverksamhet. Läsfrämjande verksamhet för barn- och unga ska öka i Gamla biblioteket för att nyttja lokaler och intensifiera generationsöverskridande aktiviteter.
En ökad satsning på idrottsturism skall innebära effektivare användande av våra fritidsanläggningar.

KF Mål	Årsredovisning
Alla medborgare i Skara kommun ska ges förutsättningar till att besöka biblioteken, inom gruppen barnverksamhet från förskole- och skolverksamhet i Skara kommun ska alla barn ges möjlighet till biblioteksbesök.	✓ Målet är uppnått
Antalet besökare och intäkter i samtliga fritidsanläggningar i kommunen ska öka.	🟡 Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

1.2.4.7.5 Samhällsbyggnadsnämnden

Inriktningar
Nämnden ska verka för att utöva kommunens myndighetsutövning på ett rättssäkert och effektivt sätt. Utöver detta ska nämnden också ge tydlig information och verka för att nå bästa möjliga servicen till invånare och företag. Nämnden ska ha en hög planberedskap och planera för att det alltid finns byggbar mark både för bostäder och verksamheter. Att utveckla och värna om kommunens kultur- och naturvärden för en god gestaltad livsmiljö är centralt. Invånare och företag ska kunna utföra sina myndighetsärenden på ett enkelt sätt med användande av modern teknik. Nämnden ska verka för möjliga samarbetsformer internt och över kommungränsen för att hitta synergieffekter gällande effektivitet, kunskapsutbyte, minskad sårbarhet och ekonomiska fördelar.

KF Mål	Årsredovisning
Ökad planberedskap för bostäder- och industrimark.	🟡 Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden
Upplevelse av företagsklimatet ska förbättras.	🟡 Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden
Skapa en tillitsbaserad organisation som behåller, utvecklar och får medarbetare att trivas och stanna kvar.	🟡 Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

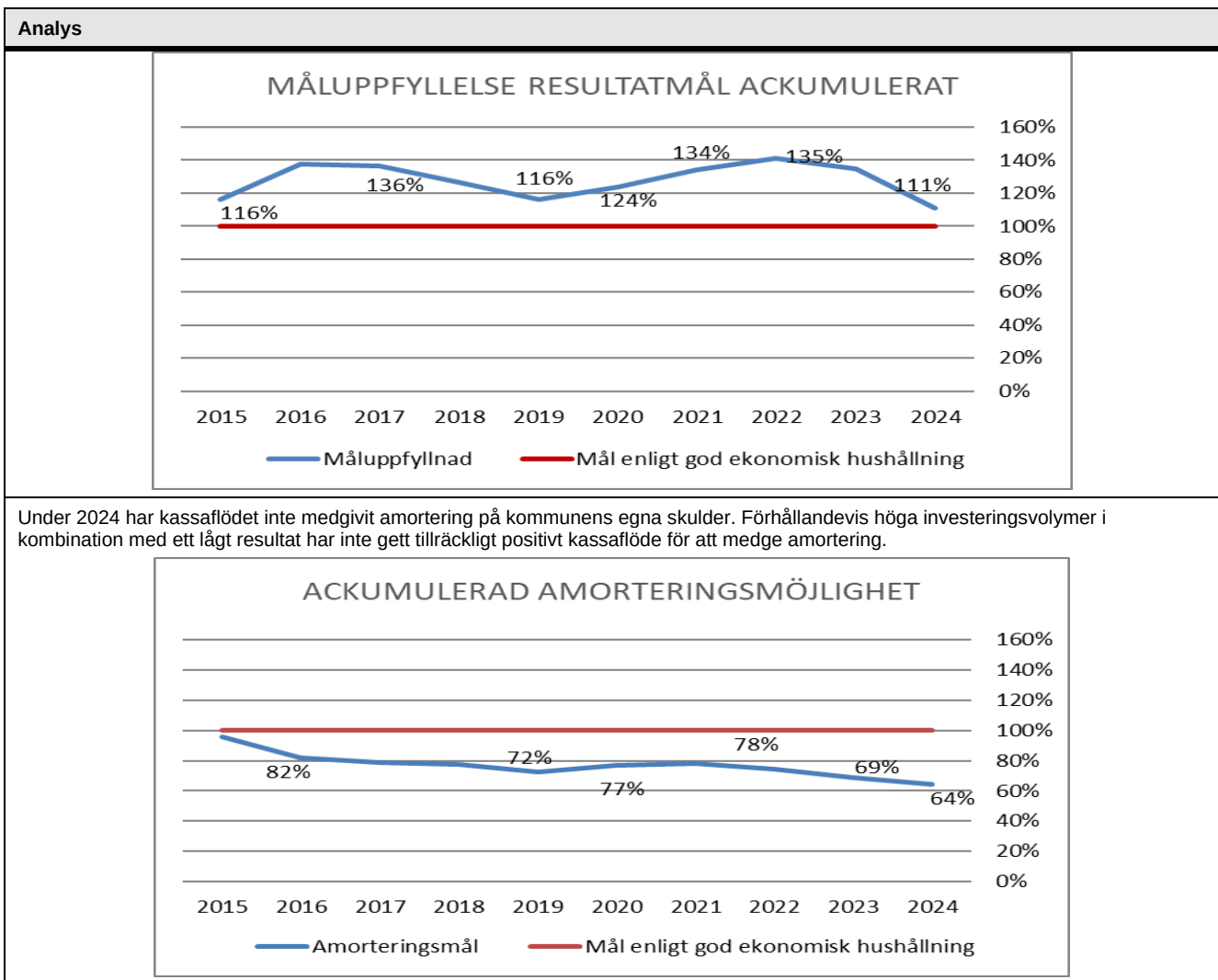
1.2.4.7.6 Kommunstyrelsen

Inriktningar
Skara ska vara en kommun som är trygg att bo och leva i och som verkar för en modern hållbar utveckling, där hela kommunen ges förutsättningar för tillväxt. Bostäder, infrastruktur, näringslivsfrågor och modern teknik i framkant som ger potential att växa som ort ska prioriteras. Skara ska bättre utnyttja sitt centrala läge och vara hjärtat i Skaraborg.

KF Mål	Årsredovisning
För att nå befolkningsmålet 24 000 kommuninvånare till år 2040 är delmålet att öka med 730 invånare från år 2022 till och med år 2026	🔴 Prognosen är att målet inte uppnås under mandatperioden
Öka andelen Skarabor som är i arbete	🔴 Prognosen är att målet inte uppnås under mandatperioden
Skapa en innovationsnod för gröna näringar tillsammans med andra intressenter	🟡 Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

1.2.4.7.7 Analys för finansiella mål

Analys
Bedömningen för Kommunfullmäktiges mål "Resultatet över tid ska säkra kommunens tillgångar över tid" är att det uppnås under 2024. Det sammantagna resultatet för perioden 2000–2024 uppgår till 111,0 procent och överstiger därmed målnivån. Värdesäkring anses enligt målvärdets beräkning uppnås om resultatet uppgår till lägst 2,0 procent av kommunens anläggningstillgångar i egen ägo samt anläggningstillgångar som kommunen gått i borgen för. Över en längre period förväntas behovet av värdesäkring motsvara 2,0 procent. Skulle inflationstakten varaktigt ligga över 2,0 procent behöver resultatmålet också öka för att syftet med målet ska kvarstå. Inflationstakten har under 2024 vänt ner igen efter att toppen nåddes under 2023. Det prognosticerade negativa resultatet för 2024 gör att målvärdet sjunker avsevärt jämfört med utfallet för 2023. Det ackumulerade resultatet från år 2000 uppgår till 482,0 mnkr vilket ger ett årligt genomsnittligt resultat på 19 mnkr.

1.2.4.7.8 Centumbostäder AB

Inriktningar	
Fokus på en hållbar utveckling. Miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet.	
KF Mål	Årsredovisning
Uppnå målen och intentionerna i ägardirektivet. (CBAB)	✓ Målet är uppnått

1.2.4.7.9 Skara energi AB

Inriktningar	
Fjärrvärmeverksamhet samt produktion av och handel med el ska bedrivas på affärsmässig grund. VA-verksamhet ska bedrivas i enlighet med lokaliseringsprincipen, förbudet mot spekulativ verksamhet och självkostnadsprincipen. Vid drift av allmän Va-anläggning i annan kommun görs avsteg från lokaliseringsprincipen samt ställs krav på affärsmässig grund.	
KF Mål	Årsredovisning
Uppnå målen och intentionerna i ägardirektivet. (SEAB)	🔦 Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

1.2.4.8 UPPSIKTSPLIKT OCH INTERN KONTROLL

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen. Uppsynsplikten tar utgångspunkt i budget, flerårsplan, ägardirektiv samt nämnds- och affärsplaner. Väsentliga avvikelser mellan utfall och plan analyseras och bedöms för att eventuella åtgärder ska kunna beslutas i tid. Särskilda uppföljningar har under året skett med kommunalförbund av dess verksamhet. Kommunstyrelsen har inom ramen för uppsynsplikten ett övergripande och samordnande ansvar för intern kontroll. Kommunstyrelsen ska driva det koncernövergripande internkontrollarbetet och följa upp att den interna kontrollen är ändamålsenlig. Under 2024 har nämnder och bolag arbetat med att utveckla risk- och väsentlighetsanalyser, processkartläggningar samt skapa och dokumentera kontrollmoment som skall hantera/eliminera att risker faller ut. Vid kommunens årliga utvärdering av den interna kontrollen bedömdes den interna kontrollen i stort fungera väl. Brister har dock upptäckts, då det finns få förslag på åtgärder vid avvikelser.

1.2.4.9 KVALITETSREDOVISNING

Skara deltar tillsammans med mer än 260 andra kommuner i ett nationellt kvalitetsprojekt, Kommunens Kvalitet i korthet (KKiK). Projektet administreras och samordnas av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Inom ramen för projektet görs jämförelser mellan kommunerna inom tre perspektiv; barn och unga, stöd och omsorg och samhälle och miljö. Totalt redovisas cirka 40 olika nyckeltal. Projektet utgår från befintliga nationella nyckeltal som kompletteras med mätningar som görs i den egna kommunen. Sammanställningen är tänkt att ge stöd till förtroendevalda i dialogen med medborgarna om kommunens verksamhet. KKiK kan även ses som ett verktyg för kommunen att utveckla sin styrning mot ett ökat fokus på sina resultat. För att ge en bild av hur Skara kommuns resultat förhåller sig i jämförelse med andra kommuner redovisas betyg relativt landets andra kommuner.

LÄSANVISNING

För varje nyckeltal redovisas Skara kommuns värden för vart och ett av åren för perioden 2020–2024, vilket ger möjlighet att följa Skaras utveckling över tiden. Saknas ett värde något år har det inte gjorts någon mätning det året. För varje resultat finns en färgmarkering (betyg); grön, gul eller röd, som visar din kommuns värde relativt landets andra kommuner. Är färgen grön tillhör kommunen de 25 procent av kommunerna med bäst resultat, gul motsvarar de 50 procent i mitten och följaktligen står röd för de 25 procent av kommunerna som har minst fördelaktigt resultat. Samtliga resultat och nyckeltalens definitioner finns i databasen Kolada, www.kolada.se

BARN OCH UNGA

	Betyg	2024	2023	2022	2021	2020
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, antal		-	4,8	5,0	5,3	5,2
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn		-	187 779	176 773	170 731	156 158
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)		58	61	66	-	-
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)		81,4	81,4	82,9	77,3	85,1
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)		69,9	75,1	71,6	75,8	81,5
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)		73,8	77,0	76,2	76,5	83,0
Elever i åk 8: Hur nöjd är du med din skola? Andel som svarat "helt och hållet" eller till stor del" %		59,5	59,5	-	-	-
Elever i åk 9 med lägst betyget E i idrott och hälsa, kommunala skolor, andel (%)		82,0	79,8	83,9	90,5	92,6
Kostnad grundskola F-9 hemkommun, kr/elev		-	126 205	117 544	115 238	113 052
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)		58,0	65,8	65,9	66,5	61,0
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)		69,0	74,6	69,7	69,2	65,1
Gymnasieelever med indraget studiestöd pga., ogiltig frånvaro, hemkommunen, andel (%)		-	8,9	3,9	2,8	6,6
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev		-	161 275	145 158	134 753	136 017
Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 inv. 0-20 år		-	27,5	31,8	14,3	43,6
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv. 7-20 år		-	30,4	29,5	25,3	28,5
Elevplatser i musik- eller kulturskola, 6-15 år, andel (%)		-	8,3	7,9	8,4	7,4

STÖD OCH OMSORG

	Betyg	2024	2023	2022	2021	2020
Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)		79	91	84	81	80
Väntetid i antal dagar från ansökan till beslut om försörjningsstöd, medelvärde		8	11	7	8	7
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv.		-	5 338	4 898	5 048	4 340
Brukarbedömning gruppboendestöd LSS - Brukaren trivs alltid hemma, andel (%)		85	100	82	-	-
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)		67	66	-	71	-
Kostnad funktionsnedsättning totalt (Sol., LSS, SFB), minus ersättning från FK enl. SFB, kr/inv.		-	9 373	7 945	8 017	7 988
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde		55	107	149	102	121
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde		16	15	15	14	13
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)		76	67	65	-	80
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)		90	92	85	-	88
Enhetsundersökning, äldreomsorg – Platser i särskilt boende/Sjuksköterska, äldreomsorg, vardagar, antal		27,7	-	-	-	-
Kostnad äldreomsorg, kr/inv. 80+		-	293 498	251 285	251 285	264 223

Socialtjänstlagen (Sol.), Lagen om stöd och service (LSS), socialförsäkringsbalken (SFB), Försäkringskassan (FK)

SAMHÄLLE OCH MILJÖ

	Betyg	2024	2023	2022	2021	2020
Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)		-	83,0	-	86,6	-
Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)		-	70,5	-	68,8	-
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng		83	65	63	63	65
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)		47	-	60	57	46
Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%)		-	32	29	40	42
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI		-	82	85	77	75
Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar		-	21	21	24	25
Insamlat kommunalt hushållsavfall totalt, kg/invånare		-	394	403	451	596
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)		-	34,4	24,0	18,9	16,6
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)		-	-	-	16	18
Nöjd med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%)		-	71,7	-	71,2	-

Öppna jämförelser (ÖJ), Nöjd kundindex (NKI)

1.2.4.9.1 MEDBORGARUNDERSÖKNING

Statistiska centralbyrån (SCB) har för Skara kommuns räkning genomfört en undersökning om vad Skara kommuns invånare tycker om Skara kommun som boendeort och om den kommunala verksamheten. Ingen undersökning genomfördes under 2024. Senast undersökningen genomfördes var under hösten 2023. Ny undersökning kommer att genomföras under 2025.

1.2.5 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

Skara kommun uppfyller målen för god ekonomisk hushållning. Tillgängliga resurser definieras genom ekonomiperspektivet av två övergripande finansiella mål. Det övergripande långsiktiga finansiella resultatmålet har uppfyllts 2024. Resultatnivån för att nå målet att Kommunen ska över tid amortera på de lån som kommunen har (exkl. bolagens andel) utifrån låneportföljens storlek har dock ej uppfyllts.

Skara kommun har byggt upp en resultatutjämningsreserv (RUR) i goda tider och använder den vid behov, vilket kan vara ett tecken på ansvarsfull ekonomisk styrning. Vid en utvärdering av god ekonomisk hushållning för Skara kommun bedöms hanteringen av RUR som en grund för analysen:

- Mildra ekonomiska svängningar och upprätthålla stabil verksamhet.

- Säkerställa balanskravet utan att göra kortsiktiga besparingar som påverkar kärnverksamheten negativt.
- Visa långsiktig ekonomisk planering och riskhantering.

Av Skara kommuns 19 verksamhetsmål har fem mål uppnåtts, elva mål bedöms i nuläget att uppfyllts under mandatperioden och övriga tre mål bedöms att inte uppnås under mandatperioden 2023–2026. Analysen av de av kommunfullmäktige sju beslutade kommunövergripande inriktningar, visar analysen att kommunen är på god väg mot dessa.

1.2.5.1 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

God ekonomi är en förutsättning för att kommunen ska kunna utvecklas och tillgodose kommuninvånarnas behov av service och trygghet. Ett beslutsfattande som präglas av långsiktighet och ansvarstagande är därför av stor betydelse i arbetet med att skapa möjligheter för god ekonomisk hushållning och upprätthållande av servicen i kommunens olika verksamheter över tid.

Skara kommun har definierat om vad god ekonomisk hushållning innebär för kommunen och arbetat fram ekonomiska mål därefter. God ekonomisk hushållning för Skara kommun innebär att varje generation ska bära sina egna kostnader för den service som konsumeras och att så stor nytta som möjligt skapas för kommuninvånarna. För att nå en god ekonomisk hushållning har kommunen tagit fram:

- Inriktningar och mål för nämnder och bolag
- Finansiella mål och förutsättningar för verksamheten

Inriktningar, mål och förutsättningar ska bidra till att resurserna i verksamheten används till rätt saker och att de används på ett effektivt sätt. De flesta verksamhetsmålen för nämnder är satta för att utmana oss inom områden där kommunen vill bli bättre, inte för att definiera en lägsta nivå för god ekonomisk hushållning. Det innebär att måluppfyllelsen inte behöver vara fullständig för att kommunen ska anses ha använt resurserna på ett effektivt sätt. Bedömning av god ekonomisk hushållning görs genom att följa upp kommunfullmäktiges mål, inriktningar inklusive de finansiella målen och balanskravet.

De finansiella målen som är kopplade till detta är ett amorteringsmål utifrån hur stor skuldsättning som kommunen har samt att resultatet ska inflationsskydda kommunens tillgångar. Beroende på hur stora tillgångar kommunen har så kommer målsättningen för resultatet att variera över tiden. Generellt kan dock sägas att det över tid bör vara i paritet med 2,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. De ekonomiska förutsättningarna och konjunkturer varierar över tiden vilket ställer större krav på att kommunerna kan upprätthålla en bra resultatnivå i goda tider för att kunna använda vid en svagare ekonomisk utveckling.

1.2.5.1.1 DEMOKRATI-HÅLLBART-SAMVERKAN-TRYGGHET-ATTRAKTIV ARBETSGIVARE-EKONOMI I BALANS-CENTRALT LÄGE

Kommunfullmäktige har beslutat om Sju inriktningar: Demokrati är grunden i Skara, Skara ska ha en sund ekonomi i balans, Ett hållbart Skara, Skara som attraktiv arbetsgivare, Samsyn i Skara och samverkan med andra, Skaras centrala läge i Skaraborg samt Ett tryggt och robust Skara.

Kommunövergripande inriktning: Demokrati är grunden i Skara

Under det gångna året har Skara kommun arbetat aktivt för att förverkliga den övergripande inriktningen "Demokrati är grunden i Skara" genom att stärka transparensen, öka medborgarnas delaktighet och främja jämlikhet och jämställdhet.

För att öka insynen i beslutsprocesser har handlingar gjorts mer tillgängliga och ett nytt ärendehanteringssystem har införts, vilket förenklar kontakten mellan invånare och kommunen. Medborgardialoger och tematiska samtal har genomförts för att stärka invånarnas möjlighet att påverka viktiga frågor. Synpunktshantering genom digitala verktyg och fysiska möten har skapat fler kanaler för invånarnas röster.

I skolan och förskolan har fokus legat på att stärka trygghetsarbetet och öka barns och elevers delaktighet. Arbetet med värdegrundsfrågor har utvecklats, och initiativ för ökad inkludering och likabehandling har genomförts. Särskilda satsningar har gjorts på att förbättra elevernas möjlighet att påverka sin utbildning och arbetsmiljö.

Kommunens arbete med att motverka våld i nära relationer har stärkts genom nya rutiner och en samordnad strategi för att upptäcka och hantera våldsproblematik. Insatser riktade till våldsutsatta personer, barn i skyddade boenden

och personer som bär ansvar för våld har implementerats för att öka tryggheten och förbättra stödet till utsatta grupper.

Inom kultur- och fritidsområdet har invånarnas delaktighet stärkts genom föreningsdialoger och forum där medborgarnas synpunkter påverkar planering och utveckling. Satsningar på kultur- och fritidsaktiviteter har fortsatt, med syfte att skapa mötesplatser och stärka den sociala tryggheten i kommunen.

Arbetet med samhällsplanering har involverat medborgare genom dialoger och informationsmöten för att skapa en mer inkluderande stadsutveckling. Insatser har gjorts för att öka delaktigheten i planeringsprocesser, även om det finns utmaningar i att engagera fler invånare.

Genom dessa insatser fortsätter Skara kommun att utveckla en öppen och inkluderande verksamhet där medborgarnas engagemang står i centrum. Fortsatt arbete behövs för att ytterligare stärka delaktigheten, men de genomförda åtgärderna utgör en viktig grund för en demokratisk och hållbar utveckling.

Kommunövergripande inriktning: Skara ska ha en sund ekonomi i balans

Under 2024 har kommunfullmäktige fastställt nya finansiella mål för att definiera ekonomiska restriktioner för en långsiktigt hållbar ekonomi. Beslut har också fattats med inriktningen att i större utsträckning äga verksamhetsfastigheter där kommunen har långsiktigt behov, vilket bidrar till lägre driftkostnader på sikt.

Inom barn- och utbildningsnämnden följer resursfördelningen volymparametrar, där bidraget justeras efter antal barn/elever. Förskola och grundskola erhåller delar av sin budget baserat på socioekonomiska faktorer, beslutade av nämnden. Rutiner för bevakning och ansökan av statsbidrag är väletablerade, och minskningar hanteras genom anpassningar inom respektive nämnds ekonomi.

Omsorgsnämnden har genomfört en omfattande åtgärdsplan med fokus på bemanningseffektivisering. Under årets slut har detta gett tydliga ekonomiska förbättringar.

Kommunövergripande inriktning: Ett hållbart Skara

Skara kommun har under året intensifierat arbetet för en hållbar utveckling genom insatser inom miljö, ekonomi och social hållbarhet. Kommunen strävar efter att minska utsläpp, skydda naturresurser och biologisk mångfald samt säkerställa en rättvis och inkluderande arbetsmarknad och strävar efter att vara en föregångare som arbetsgivare.

Arbetet med en hållbarhetsstrategi har påbörjats för att balansera ekonomiska, sociala och miljömässiga faktorer och skapa en långsiktigt hållbar kommun. Kommunens största klimatutmaningar ligger inom transporter, byggnation, vatten- och avloppshantering samt inköp. Åtgärder för att minska koldioxidutsläpp, effektivisera energianvändning och öka andelen hållbara transporter har genomförts, men fler insatser krävs för att nå klimatmålen. Infrastruktur och stadsplanering har anpassats för att främja gång, cykling och kollektivtrafik, samtidigt som laddinfrastruktur och cirkulär avfallshantering utvecklas.

Inom arbetsmarknadsområdet har fokus legat på kompetensutveckling och inkludering, där särskilda satsningar gjorts för att unga ska etablera sig på arbetsmarknaden. Samarbete mellan skola och näringsliv har stärkts, och kommunen arbetar aktivt för att fler ska kunna ta sig från utbildning till arbete. Stödinsatser har riktats till dem som står långt från arbetsmarknaden för att öka egenförsörjningen och minska socioekonomiska klyftor.

Folkhälsoarbetet har syftat till att stärka jämställdhet, jämlikhet och trygghet samt minska ensamhet genom gemenskapsfrämjande initiativ. Insatser för ökad fysisk aktivitet, brottsförebyggande arbete och drogprevention har genomförts i samarbete med polis och andra aktörer. Barns rättigheter har lyfts fram i beslutsprocesser, och kommunen har satsat på att förbättra barns och ungas levnadsvillkor.

Miljöarbetet har fokuserat på att minska kommunens klimatpåverkan genom energieffektivisering, hållbara upphandlingar och minskad kemikalieanvändning. Biologisk mångfald skyddas genom skötsel av sjöar, vattendrag och grönområden, samtidigt som åtgärder för att begränsa spridningen av invasiva arter har påbörjats. Samhällsplaneringen har fortsatt att integrera klimatanpassning och miljöhänsyn, där hållbar vattenhantering och rening av avlopp och dagvatten är prioriterade frågor.

Skara kommun har även arbetat för en hållbar och långsiktig dimensionering av förskola och skola. Genom strategisk planering säkerställs resurser för framtida behov, och satsningar har gjorts för att höja utbildningens kvalitet och kompensatoriska förmåga. Särskilda insatser för nyanlända och flerspråkiga elever har genomförts för att stärka skolans förmåga att möta olika behov och förbättra utbildningsresultaten.

Genom dessa insatser tar Skara kommun ett aktivt ansvar för att nå målen inom Parisavtalet och Agenda 2030,

samtidigt som man arbetar för att stärka livskvaliteten och framtidsmöjligheterna för invånarna. Arbetet med hållbarhet är långsiktigt och kommer att fortsätta genom strategiska satsningar och samverkan på alla nivåer.

Kommunövergripande inriktning: Skara som attraktiv arbetsgivare

Andel heltidsanställda och den genomsnittliga sysselsättningsgraden har ökat samtidigt som andelen timavlönade helårsarbetare har minskat. Även tiden för fyllnads- och övertid är lägre än föregående år. Personalomsättningen har minskat något. Vid avslutad anställning anger 62 procent att man skulle kunna rekommendera kommunen som arbetsgivare.

Under året har det arbetats med flera fokusområden inom kompetensförsörjning för att möta framtidens utmaningar. Ett område har varit att stärka arbetet med att attrahera och rekrytera rätt kompetens. Detta har bland annat skett genom initiativet #ViÄrSkaraKommun, där medarbetare visar upp sina yrken i sociala medier. Samtidigt har mottagandet av unga och studerande intensifierats inom flera förvaltningar för att attrahera unga medarbetare redan under studietiden.

Ett annat viktigt fokusområde har varit att utveckla och behålla befintliga medarbetare. Kommunen har satsat på kompetensutveckling genom både breda och yrkesspecifika utbildningar, såsom ledarskapskurser, handledarutbildningar och digitala kompetensinsatser inom bland annat AI och M365. För att skapa en mer flexibel organisation har arbetsuppgifter och kompetenskrav setts över och insatser som kombinationstjänster och samverkan mellan enheter har genomförts. Samtidigt har kommunen förstärkt sin onboardingprocess med en digital introduktion.

Kommunen har även lagt stort fokus på arbetsmiljö och chefsstöd. Under hösten genomfördes en omfattande undersökning av chefers arbetsmiljö, vars resultat kommer att analyseras vidare under 2025. För att förbättra arbetsmiljön och minska sjukfrånvaron har flera förvaltningar arbetat med hälsofrämjande insatser på olika sätt.

Omställning och digitalisering har också varit centrala teman. Flera förvaltningar har kartlagt befintliga kompetenser och anpassat verksamheten utifrån nya behov, till exempel genom att omfördela personal eller rekrytera nya kompetenser. Digitalisering har setts som en nyckelfaktor för framtidens kompetensförsörjning, och kommunen har satsat på digitala lösningar för lärande, inklusive ett samarbete med utbildningsföretaget InKultura och medlemskap i Kompetensforum.

Kommunövergripande inriktning: Samsyn i Skara och samverkan med andra

Skara kommun arbetar aktivt för att skapa en öppen och samverkande organisation där medborgare, näringsliv, civilsamhälle och andra aktörer känner sig delaktiga i utvecklingen. Genom att stärka dialogen och samarbetet både internt och externt kan kommunen effektivisera sina tjänster, minska sårbarhet och höja kvaliteten i verksamheten.

Kommunen deltar i olika samlivsinitiativ på lokal, regional och nationell nivå. Inom V6-kommunerna har samverkan utökats, särskilt inom digitalisering, utbildning och verksamhetsutveckling. En ny gemensam löneenhet har etablerats, och arbetet med en styr- och samverkansmodell för digitalisering har förbättrat kommunens digitala utveckling. Genom samarbete med andra kommuner och organisationer har Skara även bidragit till en mer hållbar och effektiv samhällsplanering.

Samsyn och samverkan är centrala i utbildningssektorn, där kommunen samarbetar inom Utbildning Skaraborg för att optimera gymnasieutbildningen och vuxenutbildningen. Genom samverkan mellan skola och arbetsliv stärks ungas möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Förskola och skola utvecklas kontinuerligt i samråd med elever, vårdnadshavare och olika aktörer för att säkerställa en högkvalitativ utbildning för alla barn och ungdomar.

Kommunen har också intensifierat samarbetet inom vård och omsorg, där arbetet med samordnad vård och stödinsatser stärker insatser för barn, unga och äldre. Genom partnerskap med region, föreningsliv och myndigheter har brottsförebyggande insatser och folkhälsoarbetet förstärkts. Samverkan kring föräldraskapsstöd, psykisk hälsa och trygghetsskapande åtgärder har lett till mer sammanhållna och effektiva insatser.

Medborgardialoger har utvecklats för att öka delaktigheten och skapa en mer inkluderande stadsplanering. Genom att lyssna på invånarnas synpunkter och involvera dem i beslutsprocesser har kommunen skapat starkare engagemang och bättre anpassade lösningar. Arbetet med transporteffektiv stadsplanering, hållbar utveckling och förbättrade kommunikationer sker i dialog med olika aktörer för en mer hållbar framtid. Genom att fortsätta utveckla samverkan och öppenhet skapar Skara kommun bättre förutsättningar för en hållbar och inkluderande framtid. Genom digitalisering, dialog och gemensamma insatser stärks samsynen mellan olika aktörer, vilket bidrar till en mer dynamisk och framgångsrik kommun.

Kommunövergripande inriktning: Skaras centrala läge i Skaraborg

Under det gångna året har Skara kommun arbetat för att stärka sin roll som en central knutpunkt i Skaraborg genom satsningar på infrastruktur, näringsliv, utbildning och besöksnäring. Genom strategiska investeringar och utvecklingsprojekt har kommunen skapat bättre förutsättningar för tillväxt och attraktivitet.

Skaras geografiska läge längs väg 49 och E20 har varit en viktig utgångspunkt i arbetet med att förbättra tillgängligheten och kollektivtrafiken. Planeringen av nya vägprojekt har fortskridit och insatser har gjorts för att öka trafiksäkerheten och smidigheten i resandet. Utökad kollektivtrafik har varit en prioritet för att underlätta pendling och främja ett mer hållbart resande inom och utanför kommunen.

För att stärka näringslivet och främja etableringar har kommunen fortsatt arbetet med platsvarumärket och utvecklingen av en grön innovationsnod. Satsningar på digitalisering och moderna tekniska lösningar har genomförts för att effektivisera samhällsplanering och stötta företag i deras utveckling. Arbetet med att skapa ett mer attraktivt företagsklimat har också inkluderat insatser för att förenkla processer och möjliggöra fler etableringar.

Utbildningssektorn har utvecklats genom samarbete inom Utbildning Skaraborg, vilket har breddat utbudet av gymnasie- och vuxenutbildningar och ökat möjligheten för invånare att kombinera studier och arbete. Förbättrad planering och analys av elevflöden har gett bättre insikter om framtida behov och resursfördelning, vilket skapar långsiktigt hållbara lösningar.

Besöksnäringen har stärkts genom ökad samverkan och marknadsföring av Skaras unika erbjudanden. Nya initiativ för att utveckla fritidsområden och kulturverksamheter har genomförts för att locka fler besökare och skapa attraktiva mötesplatser för både invånare och turister.

Digitalisering har spelat en viktig roll i kommunens utvecklingsarbete. Genom att implementera nya e-tjänster och förbättra informationshantering har servicen gentemot medborgare och företag effektiviserats. Kommunen har även inlett arbetet med en digital tvilling, vilket möjliggör en mer detaljerad och dynamisk stadsplanering.

Genom dessa insatser fortsätter Skara att stärka sin position som hjärtat i Skaraborg. Satsningarna på infrastruktur, utbildning, näringsliv och digitalisering skapar långsiktigt hållbara förutsättningar för tillväxt och utveckling, vilket gör kommunen till en attraktiv plats att bo, arbeta och besöka.

Kommunövergripande inriktning: Ett tryggt och robust Skara

Skara kommun arbetar aktivt för att skapa ett tryggt och robust samhälle där invånare känner sig säkra och inkluderade. Trygghetsarbetet har fokuserat på att stärka det civila försvaret, motverka utanförskap och utveckla samverkan mellan kommun, invånare och olika samhällsaktörer.

För att öka säkerheten och robustheten har kommunen utvecklat sitt arbete med informationssäkerhet, säkerhetsskydd och krisberedskap. Ett ledningssystem för informationssäkerhet har påbörjats, incidentrapportering har förbättrats och insatser har genomförts för att höja kunskapen inom organisationen. Arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser har varit centralt, och flera åtgärder har vidtagits för att stärka beredskapen inför potentiella kriser, inklusive utveckling av en krigsorganisation.

Kommunen har också fokuserat på att utveckla det civila försvaret genom utbildningar, inventering av materiel och samverkan med relevanta aktörer. Insatser inom cybersäkerhet har initierats för att skydda kommunens digitala system och data från yttre hot. Ett förstärkt samarbete med polisen har etablerats för att förbättra brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder i kommunen.

För att öka den upplevda tryggheten har kommunen genomfört satsningar inom stadsplanering, belysning och underhåll av offentliga miljöer. Samverkan med invånare och näringsliv har varit central i detta arbete, där projekt som Purple Flag har bidragit till att skapa en tryggare och mer attraktiv stadskärna.

Inom skolor och förskolor har trygghetsarbetet varit en viktig del av verksamheten, där elever och personal har involverats i arbetet för att identifiera och åtgärda otrygga miljöer. Dialog med vårdnadshavare har stärkts för att hantera konflikter och förebygga problem som uppstår utanför skoltid men påverkar skolmiljön.

Kommunen har även tagit en aktiv roll i att stärka den sociala tryggheten genom förebyggande arbete mot våld i nära relationer, drogprevention och samverkan för att skapa trygga miljöer för barn, unga och äldre. Föreningslivets roll har lyfts fram som en viktig del av arbetet med inkludering och social samhörighet.

Genom dessa åtgärder fortsätter Skara kommun att utveckla en trygg och robust kommun där beredskapen stärks, invånarnas delaktighet ökar och samhället står bättre rustat för framtida utmaningar.

1.2.5.1.2 NÄMNDERNAS VERKSAMHET

1.2.5.1.3 BUDGETFÖLJSAMHET FÖR DRIFT OCH INVESTERINGAR

För att uppnå god ekonomisk hushållning är det en viktig förutsättning att verksamheterna följer sina budgetar. Den totala budgetavvikelsen för kommunen uppgår till 55,0 mnkr i underskott för 2024. Detta inkluderar att nämnderna avviker negativt med 19,6 mnkr.

Skatteintäkter och generella bidrag ökade med 4,7 procent från 2023 och bidrar till en positiv avvikelse om 5,3 mnkr. Totalt sett avviker nettokostnadernas utfall i verksamheten negativt med 1,4 procent mot budget. Jämfört med bokslutet 2023 gav budgeten för 2024 en möjlig nettokostnadsutveckling för verksamheterna om 6,8 procent för ett balansläge. Utfallet visade en nettokostnadsökning om 8,4 procent.

Den totalt beslutad projektbudgeten (för pågående projekt och årets investeringar) uppgår till 667,8 mnkr, varav 270,6 mnkr finns på budgetåret. Nettoinvesteringarna för 2024 uppgår till 124,8 mnkr. Skillnaden på 145,8 mnkr mellan budget 2024 och årets utfall beror framför allt på några större projekt inom Nämnden för Service och Teknik samt Kommunstyrelsens ansvarsområden. Detta inkluderar Förskola Sörskogen (projektbudget 71,5 mnkr, varav 23,4 mnkr har tagits i anspråk till och med 2024), Strategiska markinköp (projektbudget 36,2 mnkr, varav 6,8 mnkr har tagits i anspråk till och med 2024) samt Motionscenter Petersburg (projektbudget 23,0 mnkr, varav 1,7 mnkr har tagits i anspråk till och med 2024). Gemensamt för dessa projekt är att beslutsåret inte speglar uppförandeåret.

Det finns också flera andra projekt som har förskjutits i tid och som pågår över årsskiftet. Den förväntade totala avvikelsen för samtliga beslutade och budgeterade investeringsprojekt uppgår till 2,7 mnkr av den totala budgeten på 667,8 mnkr, vilket indikerar en god följsamhet mot budgeten.

1.2.5.1.4 SLUTSATSER AVSEENDE RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

Skara kommuns resultat på -53,5 mnkr motsvarar -3,9 procent av skatter och bidrag. Kommunens resultatnivåer har varierat kraftigt de senaste åren men över tid har resultatnivån uppgått till 2,3 procent som framgår i måluppfyllelsen. Koncernens resultat uppgår till -47,0 mnkr. Bolagens resultat och verksamhet har varit stabila och bolagens utveckling framåt förväntas fortsatt vara positiva. Skara kommun har erhållit utdelning från bolagen på 5–7 mnkr de senaste åren som används i den skattefinansierade verksamheten.

Skara kommun behöver för att upprätthålla ett ekonomisk stabilt läge över tid ha ett årligt resultat runt 30 mnkr för att framöver kunna amortera av skuld och bygga upp framtida likvida medel till sin investeringsverksamhet.

Soliditeten inklusive pensionsförpliktelsen har minskat från 21,0 procent föregående år och uppgår nu till 17,4 procent. Räknas de kommunala bolagen in i stärks nyckeltalet till 27,8 procent. Från år 2012 har kommunen haft en positiv soliditet inklusive pensionsförpliktelser.

Skara kommun har en skattesats som är 8 öre högre än det ovägda genomsnittet i Västra Götaland.

Skara kommun har investerat över 1,4 miljarder de sista 10 åren. Investeringstakten de närmaste åren ser ut att dämpas. Avskrivningarna har ökat och uppgår nu till 70 mnkr per år. De förväntas öka ytterligare till 75–80 mnkr de kommande åren. Kommunen har inte haft tillräckligt med egna medel för denna investeringstunga period utan har ökat sin långfristiga skuldnivå från 301,0 mnkr till 1043,5 mnkr. Kommunens andel av skulden är vid årsskiftet 711,5 mnkr. Centumbostäder i Skara AB förväntas öka sina lån för nybyggnation i Stinsen etapp 2. Detsamma gäller kommunen då ytterligare ny förskola i Sörskogen och betalning av medfinansiering av E20 pågår. Den ökade skuldsättningen medför att en större andel av driftbudgeten kommer att gå åt för att täcka räntekostnader. Även effekten av ränteförändringar blir större vid en ökad skuldsättning.

1.2.5.1.5 FORTSATT GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Kommunfullmäktige har höga ambitioner om en hållbar utveckling i Skara kommun. Nämnderna arbetar utifrån de kommun övergripande inriktningarna samt beslutade mål och även om kommunen ännu inte når ända fram är bedömningen att kommunen utifrån förutsättningar och resultat har en god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktige har under 2024 och början av 2025 tagit beslut som ökar möjligheterna till fortsatt god ekonomisk hushållning genom ett ökat ägande av verksamhetslokaler och minskad volym externt förhyrda lokaler. Effekterna visar sig dels genom att ett större bestånd lokaler ger förvaltningsfördelar, dels genom lägre kostnader för finansiering för kommunen än för externa aktörer. Därutöver ger eget ägande en större rådighet över beståndet.

Befolkningsökningen i Sverige under 2024 uppgick till 36 000 personer, vilket är en av de lägsta ökningarna under 2000-talet. För Skara kommun ökade befolkningen 2024. Att vara följsam den demografiska utvecklingen framöver kommer vara en viktig faktor för en fortsatt god ekonomisk hushållning.

1.2.6 BALANSKRAVSRESULTAT

Balanskravet för kommunerna tillkom i lagstiftningen utifrån att återkommande underskott redovisades. Senare tillkom också begreppet god ekonomisk hushållning vilket innefattade att kommunerna över tid behöver ha ett positivt resultat för att kunna återinvestera och inte skjuta fram en skuld till kommande generationer.

Kommunerna gavs senare möjlighet att inrätta en resultatutjämningsfond som öppnade upp möjligheten att använda tidigare års överskott vid kriser och lågkonjunkturer för att undvika en ryckig styrning av de kommunala verksamheterna. Denna kommer nu avvecklas under en 10 års period då en ny resultatreserv med en friare användning införs medan avsättningen i stort följer tidigare kriterier.

Skara kommun har inga historiska negativa balanskravsresultat att återställa.

Skara kommun använder år 2024 resultatutjämningsreserven med 54,4 mnkr och har därmed per 2024-12-31 en resultatutjämningsreserv som uppgår till 132,3 mnkr.

ÅRETS RESULTAT I FÖRHÅLLANDE TILL BALANSKRAVET

Tkr	Kommunen 2024	Kommunen 2023	Kommunen 2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	-53 499	18 966	60 989
- Samtliga realisationsvinster	-3 253	-887	-863
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	69
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	-897
+/- Återföring av realiserade vinster och förluster i värdepapper	2 352	45	0
Årets resultat efter balanskravsjustering	-54 400	18 124	59 298
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	-46 788
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	54 400	0	0
Årets balanskravsresultat	0	18 124	12 510

1.2.7 FÖRVÄNTAD UTVECKLING

Efter ett år med sjunkande inflation och sänkta styrräntor har siffror kommit in som indikerar att inflationen inte längre sjunker. Riksbanken genomförde i januari en räntesänkning som eventuellt kan följas av någon ytterligare, men i stort är synen att räntorna inte förväntas sjunka ytterligare. Osäkerhet finns om hushållens konsumtion har överskattats och hur arbetslösheten kommer att utvecklas under kommande år. Enligt den prognos som Sveriges kommuner och regioner (SKR) publicerade i februari förväntas en konjunkturåterhämtning 2025 och en återgång till normala nivåer för skatteunderlaget kommande år. Orosmoln finns kring utvecklingen i Ukraina och effekterna av eventuella handelshinder från USA som kan påverka ekonomin. Säkerhet och civil beredskap kommer sannolikt att kräva resurser framöver som behöver arbetas in i budget.

Skara kommun har ett högre budgeterat resultat för 2025 än för 2024. Skattesatsen höjdes med 40 öre till 21,90 för 2024 och kvarstår för 2025. Omstruktureringen inom äldreomsorgen och en återgång till mer normala pensionskostnader gör att goda förutsättningar finns för ett resultat i linje med budget för år 2025.

I det korta perspektivet kan kommunen hantera ett år med lägre resultat eller till och med ett negativt balanskravsresultat genom tidigare gjorda reservationer till resultatutjämningsreserven. På längre sikt behöver kostnadsutvecklingen balansera med intäktsutvecklingen (skatter, generella statsbidrag och taxor/avgifter) för att verksamheten ska kunna genomföras utan att den ekonomiska ställningen försvagas, alternativt skattehöjningar

krävas. Genom att kommunfullmäktige har beslutat om riktlinjer för resultatreserv (RER) kan kommunen vid positiva resultat göra avsättningar till RER vilka sedan kan nyttjas om behov uppstår av strukturförändringar som ger upphov till omställningskostnader.

Etableringen av en batterifabrik i Mariestad har potentialen att påverka förutsättningarna för alla kommuner i Skaraborg. I vilken omfattning detta kommer att påverka arbetsmarknad och befolkningsutveckling och hur snabbt återstår att se.

Centrumbostäder AB har en viktig roll framåt genom att skapa bra boenden för äldre samt arbeta med den upplevda tryggheten och motverka utanförskap i sitt övriga bestånd. Den extra satsning som startades under 2021 kommer kvarstå framöver. Byggnation av ytterligare lägenheter för 65+ pågår under 2025 vilket är i linje med demografiska förändringar bland äldre åldersgrupper.

FÖRVÄNTAD UTVECKLING OCH ÖVERSIKT ÖVER DEN EKONOMISKA PLANERINGEN

	Utfall 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter (mnkr)	494 123	460 000	462 000	464 000
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-1 850 260	-1 787 965	-1 825 748	-1 865 435
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	1 371 413	1 427 726	1 480 204	1 532 712
Avskrivningar	-69 139	-77 000	-78 000	-79 000
Finansnetto (mnkr)	364	-11 000	-11 000	-11 000
Årets resultat (mnkr)	-53 499	11 761	27 456	41 277

1.2.8 VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

1.2.8.1 ATTRAKTIV ARBETSGIVARE

Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som möjliggör verksamhetens utveckling och säkerställer en god service av hög kvalitet till våra medborgare. Vägledande är våra värdeord: mod och initiativ, engagemang och service samt tillsammans och framåt.

1.2.8.2 MÅLSÄTTNING

Att vara en attraktiv arbetsgivare är avgörande för att nå Skara kommuns vision 2035. Vi drar nytta av våra samlade erfarenheter och inspireras av vårt historiska arv. Här går alla till jobbet för att göra det bästa för invånarna – varje dag, året om. Vi är en attraktiv arbetsgivare som tar tillvara alla medarbetares kompetens.

Medarbetarpolicyn beskriver förhållningssätt och vilka förväntningar samt krav kommunen som arbetsgivare har på alla medarbetare oavsett arbetsuppgift, ställning eller placering i organisationen. I policyn framgår också vad medarbetarna kan förvänta sig av kommunen som arbetsgivare.

Strategi för kompetensförsörjning bygger på ARUBA-modellen som hänvisar till fem delar i kompetensförsörjningscykeln, Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Avsluta.

ARUBA – fem områden för strategisk kompetensförsörjning

- Vi **attraherar** kompetens som vill bidra till välfärdsuppdraget
- Vi **rekryterar** brett och rätt
- Vi **utvecklar** våra medarbetare för dagens arbetsuppgifter och framtidens utmaningar
- Vi **behåller** våra medarbetare genom hälsofrämjande arbete och goda arbetsvillkor
- Vi **avslutar** kompetens professionellt

Kommunikationsstrategin beskriver hur Skara kommun ska utvecklas till att bli en mer kommunikativ organisation.

1.2.8.3 LEDARSKAP

Skara kommun har de senaste åren arbetat aktivt med att se över och förbättra chefers arbetsmiljö, vardag och verktygslåda. Ett tillitsbaserat, närvarande och väl fungerande ledarskap är och har varit en prioriterad fråga i kommunen under många år.

Medarbetarundersökningen som genomfördes 2024 visar på att medarbetarna överlag är nöjda med kommunens chefer. Förbättringsområden är uppföljning och utvärdering av arbetsplatsen uppdrag.

Kommunens ledarprogram innehåller olika delar i syfte att främja ett tillitsbaserat och närvarande ledarskap samt ge kunskapsbaserad och samordnad kompetensutveckling. Ledarprogrammet i Skara innehåller certifieringsutbildningar, ledarforum, ledardagar, chefsnätverk samt individuell ledarskapsutveckling.

Som ett led i arbetet med att skapa en tillitsbaserad och effektiv organisation pågår ett parallellt utvecklingsprogram med kommunens stödfunktioner, där några tillfällen genomförs tillsammans med cheferna i syfte att skapa helhet.

Att leda i dagens organisationer kräver flexibilitet och förmåga att anpassa sig till förändringar och ökade krav. Under 2023–2024 har flera digitaliseringsinsatser genomförts i syfte att förenkla och skapa mer användarvänligt stöd till cheferna.

Under 2024 inleddes en undersökning kring chefers arbetsmiljö och en genomlysning om hur den interna kommunikationen och det kommunikativa ledarskapet fungerar i kommunens förvaltningar. Resultatet från båda dessa kommer att presenteras under 2025 och ligga till grund för fortsatt utveckling och förädling av kommunens ledarprogram samt stöd i chefers vardag.

1.2.8.4 KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Att säkerställa kompetensförsörjning är en gemensam utmaning för både offentliga och privata aktörer. För Skara kommun är tillgång till rätt kompetens avgörande för tillväxt och hållbar utveckling. En god organisationskultur som präglas av tillit och trivsel, bra arbetsmiljöer, utvecklingsmöjligheter och goda anställningsvillkor är viktiga för att behålla och attrahera medarbetare. Under året har kommunens styrdokument för personalfrågor setts över och reviderats för att synkronisera med visionen och möta aktuella behov. Revideringen har särskilt beaktat krav på digitalisering, verksamhetsutveckling, arbetsmiljö och omställningsförmåga.

Strategi för kompetensförsörjning var ett av styrdokumenterna som reviderades. Den reviderade strategin betonar ett systematiskt arbete med hela kompetensförsörjningscykeln enligt ARUBA-modellen. Strategins genomförande sker inom ramen för styrmodellen genom verksamhetsplanering och uppföljning. Lön är en del i det strategiska arbetet med kompetensförsörjning. Dessa två processer har tydligare sammankopplats. Avtalsrörelsen 2024 har inte bara påverkat löneprocessen utan även belyst områden som arbetsmiljö, arbetstid samt kompetensförsörjning i stort.

Den stora utmaningen vad gäller kompetensförsörjning innebär ökade krav på ett strukturellt arbete som möjliggör samsyn och intern samverkan. Denna samverkan sker bland annat genom "operativ ledningsgrupp för arbetsmarknad och kompetensförsörjning". Gruppen omhändertar kommungemensamma frågor kopplat till strategi för kompetensförsörjning, strategi för arbetsmarknad och kommunikationsstrategin. Gruppen ska verka för att stärka Skara kommuns attraktivitet som arbetsgivare, samverka för att minska arbetslösheten och öka möjligheten till kompetensförsörjning. Under året har gruppens arbete till stora delar handlat om utredandet av en kommungemensam bemanningsorganisation, samverkan med arbetsförmedlingen, utbildningsjobb kopplat till strategi för arbetsmarknad och utvecklingsarbete kring mottagande av prao-elever och studenter.

Uppföljning av personalnyckeltal visar på att flera områden har förbättrats sen föregående år. Andel heltidsanställda och den genomsnittliga sysselsättningsgraden har ökat samtidigt som andelen timavlönade helårsarbetare har minskat. Även tiden för fyllnads- och övertid är lägre än föregående år. Personalomsättningen är marginellt lägre 2024 (10,3 procent) i jämförelse med 2023 (10,5 procent) vilket är likvärdigt övriga Skaraborgskommuner som har en personalomsättning mellan 8,4 och 14,7 procent. Kommunen har de senaste åren legat stabilt på 78–79 i HME (Hållbart medarbetarengagemang), spannet i Skaraborg ligger mellan 76–83. Pensionsavgångarna har som förväntat ökat sen föregående år och medelåldern har sjunkit från 47 år till 45 år. Sedan 2023 har medarbetare rätt att arbeta kvar till 69 år, kommunens genomsnittliga pensionsålder var 65 år under 2024, vilket var lägre än året innan då genomsnittet var 66 år.

Mellan Skaraborgskommuner sker årligen ett utbyte av lönestatistik. Vid jämförelsen av 2024 års löner hade Skara kommun den högsta medel- och medianlönen. Kommunens medianlön uppgick till 33 625 kronor och medellönen till 35 848 kronor. Som jämförelse var den genomsnittliga medellönen för Skaraborgskommunerna 35 100 kronor. Även om Skara kommun har den högsta genomsnittliga lönen är det viktigt att fortsatt analysera lönenivåer utifrån olika yrkesgrupper för att identifiera och säkerställa att strategiska lönesatser görs där de bäst behövs för att attrahera och behålla kompetenser.

Under året avslutade 166 medarbetare sin anställning på egen begäran eller pension, av dem valde 50 att svara på en frivillig avslutningsenkät. 62 procent anger att de skulle kunna rekommendera kommunen som arbetsgivare. Av de

50 som svarade var det 15 som angav pension som orsak till avgång och 22 personer nytt arbete. Det bästa angavs vara kollegor, arbetsuppgifter och möjligheten att påverka/utvecklas i sitt arbete. Förbättringsområden är främst lyhörd ledning, fler resurser för att minska arbetsbelastning och förbättra arbetsmiljön.

1.2.8.4.1 MEDARBETARE

ANSTÄLLDA - TILLSVIDARE OCH VISSTID

ANTAL ANSTÄLLDA MEDARBETARE - tillsvidare och visstid							
Nämnder	BUN	S&T	KS	KFN	ON	SBN	Totalt
Tillsvidare	608	208	68	32	782	30	1 728
Visstid	76	13	3	3	46	3	144
Totalt	684	221	71	35	828	33	1 872

SYSSELSÄTTNINGSRAD - ANDEL HELTIDSANSTÄLLDA

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för 2024 har fortsatt ökat till 97,6 procent. Sysselsättningsgraden har ökat inom alla kommunens förvaltningar utom kultur-och fritidsförvaltningen.

Statistiken visar på att andel heltidsanställda ökar. 89,7 procent av de tillsvidareanställda medarbetarna har en heltidsanställning. Detta är en ökning med 1,5 procentenheter sedan föregående år. Andel heltidsanställda har ökat mest inom gruppen kvinnor.

Även andel tillsvidareanställda helårsarbetare har ökat vilket innebär att fler är anställda på heltid. Andelen timavlönade helårsarbetare har minskat främst inom omsorgsförvaltningen. 0,71 procent av den totalt arbetade tiden utgörs av fyllnads- och övertid vilket är lägre än föregående år. Av den totalt arbetade tiden utgörs 5,8 procent timavlönade.

SYSSELSÄTTNINGSGRAD I PROCENT

Sysselsättningsgrad i procent				
Nämnd	2024	2023	2022	2021
BUN	98,3	97,4	97,2	97,3
S&T	97,0	96,6	95,9	95,3
KS	98,7	98,5	97,8	97,7
KFN	93,9	95,9	96,4	92,7
ON	97,2	97,0	96,3	95,5
SBN	98,8	95,9	-	-
Totalt	97,6	97,1	96,7	96,4

ANDEL HELTIDSANSTÄLLDA

Andel heltidsanställda									
	2024			2023			2022		
Nämnd/kön	Kvinnor	Män	Total	Kvinnor	Män	Total	Kvinnor	Män	Total
BUN	91,2	94,5	91,9	90,4	94,2	91,2	91,1	89,7	90,8
S&T	85,2	96,6	89,0	79,6	98,6	86,0	76,9	96,0	83,7
KS	97,8	93,8	96,8	96,0	93,8	95,5	94,0	96,4	94,7
KFN	78,9	83,3	80,6	81,8	100,0	88,2	86,4	100,0	90,9
ON	87,6	89,2	87,9	85,3	89,1	85,8	81,5	92,5	83,1
SBN	88,2	90,9	89,3	94,1	91,7	93,1	-	-	-
Totalt	89,0	92,5	89,7	86,9	93,4	88,2	85,2	92,9	86,8

ANSTÄLLDA TILLSVIDARE HELÅRSARBETARE

Anställda tillsvidare helårsarbetare									
	2024			2023			2022		
Nämnd/kön	Kvinnor	Män	Total	Kvinnor	Män	Total	Kvinnor	Män	Total
BUN	477	120	597	452	121	573	441	116	557
S&T	131	69	199	123	63	186	119	63	182
KS	52	16	67	48	15	62	63	25	88
KFN	20	10	30	18	10	28	18	10	28
ON	648	112	761	663	106	799	624	104	728
SBN	18	12	30	16	10	26	-	-	-
Totalt	1 346	338	1 684	1 320	325	1 644	1 265	318	1 583

ANSTÄLLDA VISSTID HELÅRSARBETARE

Anställda visstid helårsarbetare									
	2024			2023			2022		
Nämnd/kön	Kvinnor	Män	Total	Kvinnor	Män	Total	Kvinnor	Män	Total
BUN	41	24	65	49	15	64	60	23	83
S&T	8	4	12	12	9	21	9	12	21
KS	2	0	3	2	1	3	3	2	5
KFN	1	2	3	3	2	5	4	1	5
ON	35	7	42	55	20	75	51	13	64
SBN	2	1	3	0	1	1	-	-	-
Totalt	89	38	127	121	48	169	127	51	178

TIMAVLÖNADE ARBETADE TIMMAR OMRÄKNAT TILL HELÅRSARBETARE

Timavlönade arbetade timmar omräknat till helårsarbetare				
Nämnd	2024	2023	2022	2021
BUN	27,4	27,4	26,7	26,7
S&T	6,1	4,3	5,8	6,2
KS	0,9	0,6	0,5	0,5
KFN	2,5	3,6	3,7	2,1
ON	70,5	81,7	86,7	92,7
SBN	0,05	0,2	-	-
Totalt	107,5	117,7	123,5	128,1

KÖNSFÖRDELNING

Kommunen arbetar för en jämställd och inkluderande arbetsplats där alla medarbetare har lika möjligheter att utvecklas och göra karriär. En jämförelse av könsfördelningen bland anställda och chefer ger värdefulla insikter om hur kommunen kan främja en rättvis och hållbar arbetsmiljö.

Under året har andelen kvinnor varit 79,2 procent, vilket är en marginell minskning från 79,7 procent föregående år. Kvinnor är fortsatt mest representerade inom omsorgs- samt barn- och utbildningsförvaltningen.

På chefsnivå är 73,0 procent av cheferna kvinnor, jämfört med 75,0 procent föregående år. Andelen kvinnliga chefer på olika nivåer fördelar sig enligt följande:

- Enhets-/rektorsnivå: 72,5 procent (tidigare 75,0 procent)
- Avdelningsnivå: 78,6 procent (tidigare 77,0 procent)

- Förvaltningschefsnivå: 71,4 procent (oförändrat från föregående år)

Det finns även tre bolagschefer inom kommunen, samtliga män.

För att säkerställa en långsiktigt hållbar och jämställd arbetsplats fortsätter kommunen att arbeta med rekrytering, kompetensutveckling och interna karriärvägar. Målet är att skapa en organisation där både kvinnor och män har lika möjligheter att utvecklas och ta ledande positioner.

PENSIONSavgångar

Under 2024 förväntades 17 medarbetare gå i pension (räknat på avgångsålder 68 år) men utfallet blev 45 pensionsavgångar. Genomsnittsåldern för att gå i pension var 65 år.

Från och med 2023 ökade avgångsåldern enligt LAS till 69 år. Under perioden 2025–2034 uppskattas cirka 232 medarbetare gå i pension (räknat på avgångsålder 69 år). Det motsvarar ca 13 procent av de tillsvidareanställda medarbetarna.

Av dessa 232 medarbetare är 79 anställda vid barn-och utbildningsförvaltningen, 89 vid omsorgsförvaltningen och 47 vid förvaltningen för service och teknik. Kommunledningsförvaltningen, kultur och fritid samt samhällsbyggnadsförvaltningen har samtliga färre än 10 beräknade pensionsavgångar under kommande tioårsperiod.

De ovanstående siffrorna indikerar att 65-årsgränsen fortsatt spelar en central roll som norm för pensionsålder. Pågående insatser för att utveckla och behålla medarbetare fokuserar på att skapa arbetsmiljöer som främjar både heltidsarbete och möjligheten till ett förlängt arbetsliv. Ett längre arbetsliv är dock beroende av flera samverkande faktorer på individ-, organisations- och samhällsnivå.

I arbetet med kompetensplanering i kommunens verksamhetsstyrning skapas underlag för att proaktivt möta upp framtida kompetensförsörjningsbehov med tanke på kommande pensionsavgångar.

1.2.8.4.2 REKRYTERING

För att stärka kommunens arbetsgivarvarumärke har flera insatser genomförts de senaste åren inom rekryteringsprocessen. Bland annat har en översyn av annonsmallar gjorts och annonsering i sociala mediekanalet har följts upp avseende både kostnader och räckvidd. Detta arbete har lett till en mer samordnad annonsering, vilket bidrar till lägre kostnader och en mer professionell hantering av rekryteringsannonser.

Under hösten har ytterligare steg tagits för att stärka både varumärket och kompetensförsörjningen, bland annat genom initiativet #ViÄrSkaraKommun. Syftet med detta är att lyfta fram kommunens verksamheter och olika yrkesroller för att attrahera nya medarbetare.

Nya funktioner har lagts till i rekryteringssystemet, exempelvis AI-genererade förslag för annonsutformning och digital referenstagning. Dessa tillägg planeras att implementeras fullt ut under 2025.

Under 2024 har 192 rekryteringsannonser publicerats jämfört med 191, år 2023. Majoriteten av alla annonser avser heltid och är tillsvidareanställningar. 19 av annonserna har avsett deltidsanställning. Det är framförallt inom barn och utbildningsförvaltningen som kräver kompetenser i specifika ämnen som exempelvis språk och musik. Flest publicerade annonser har barn och utbildningsförvaltningen (90 annonser) följt av omsorgsförvaltningen (70 annonser).

Rekryteringsutmaningen gör sig kännbar på flera håll. I de flesta fall finns det många sökande till de utannonserade tjänsterna men urvalet bland kvalificerade kandidater är mer begränsat. Utmaningarna skiljer sig åt beroende på vilken yrkesgrupp som avses rekryteras. För kommunledningsförvaltningen har det i de flesta rekryteringar funnits ett gott underlag och många kompetenta sökande, bristen på ingenjörer har dock gjort sig kännbar. Service och teknik upplever svårigheter att rekrytera till flera av förvaltningens tjänster, något som på sikt kan leda till att förvaltningen kommer behöva lägga tid och ekonomiska resurser på att internutbilda nyanställda så att de motsvarar de krav som ställs i tjänsten. Barn och utbildningsförvaltningen utmanas fortsatt gällande rätt kompetens inom vissa yrkeskategorier så som lärare i ma/no, yrkeslärare, lärare i fritidshem samt lärare i praktiskt estetiska ämnen medan tillgången på förskollärare bedöms god. Omsorgsförvaltningen har haft utmaningar med att rekrytera rätt kompetens till vissa vakanta tjänster, särskilt inom yrkesgrupperna fysioterapeuter och arbetsterapeuter. Även utbildade undersköterskor är svåra att rekrytera, trots att annonser för undersköterskor och vårdbiträden generellt har fått många sökande. Inom Kultur och fritid finns det tillgång på sökande men ett växande fritidsområde och den snabba utvecklingen inom digitalisering kommer leda till behov av förändrad kompetens. Ett samarbete med andra förvaltningar kommer krävas för svårrekryterade tjänster som exempelvis vaktmästare, fastighetsskötare.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har över tid haft olika svårigheter med att rekrytera och behålla sin personal. Dock har det senaste året visat goda resultat gällande mottagandet av praktikanter som sedan har kunnat anställas på tillsvidareanställningar.

Intern kompetensutveckling, kompetensväxling och omställning till nya arbetssätt är fortsatt viktigt.

1.2.8.5 ARBETSMILJÖ OCH HÄLSA

De senaste åren har ett arbete pågått med att stärka arbetsmiljöarbetet i kommunen. Det har inneburit att systematisera arbetsmiljöarbetet genom en SAM-modul i Stratsys, kommunens kvalitets- och uppföljningssystem. Modulen är ett verktyg för att tydligare kunna planera, följa upp, riskbedöma och ta fram handlingsplaner. SAM-modulen ger ett bättre stöd i det dagliga arbetet med arbetsmiljön och gör det lätt att göra rätt.

Under året har de utvecklingsområden som identifierades i årlig uppföljning setts över. Ett prioriterat område har varit att utveckla digitalt stödmaterial kring sjukfrånvaro och rehabilitering. Det digitala stöd materialet innehåller ett utökat utbud av aktiviteter kring sjukfrånvaro och rehabilitering vid APT och guider för dokumentation om sjukfrånvaro och rehabilitering i personalanteckningssystemet Adato. Stöd materialet blir också en del i kommunens chefsportal, där nya som erfarna chefer vid behov kan navigera bland många områden för att hitta kurser och guider som kan underlätta vardagen som chef.

Aktivitetserna i arbetsmiljökalendern i SAM-modulen har även kompletterats med stödmaterial kring digital arbetsmiljö och information om arbetsmiljöverkets nya regelstruktur. Verksamhetsspecifika checklistor för skyddsronder tas successivt fram.

Utbildningar har fortsatt erbjudits kring KIA, SAM-modulen och årlig uppföljning. En digital SAM/BAM-utbildning för chefer och skyddsombud har påbörjats. Den digitala utbildningen blir en del i chefers certifieringsutbildning i arbetsmiljö och hälsa. Den digitala utbildningen förväntas även att genomföras av varje skyddsombud som tillträder sitt uppdrag genom automatiskt utskick när skyddsombud anmäler sitt uppdrag i e-tjänsten. Utbildningen kan givetvis också genomföras när behov uppstår.

Hälsofrämjande föreläsningar har anordnats för medarbetarna under våren och kommunens friskvårdsinsatser har fortlöpt. I Skara kommun erbjuds friskvårdsinsatser på individ-, grupp- och organisationsnivå för att öka motivationen att vårda sin hälsa. På individnivå erbjuds medarbetare att delta i ett riktat hälsofrämjande insats, där deltagaren får en individuell träningsplan.

Utvärdering av insatsen visar på högt deltagande och fortsatt engagemang hos deltagarna. Inför 2024 beviljades 13 enheter friskvårdsbidrag för enhet. Exempel på aktiviteter som beviljades var frisbeegolf, bowling och boule. Alla medarbetare erbjuds friskvårdsbidrag. I kommunens medarbetarundersökning svarade 86 procent att de nyttjat bidraget under året vilket är en ökning från tidigare år. Medarbetare har möjlighet att delta på kostnadsfria gruppträningspass hos olika friskvårdsaktörer i Skara, en möjlighet som nyttjats i hög grad.

1.2.8.5.1 MEDARBETARUNDERSÖKNING

Medarbetarundersökningen är ett mätinstrument som syftar till att fånga upp medarbetarnas upplevelse av sin arbetssituation och arbetsmiljö. Rubriker och frågor i medarbetarundersökningen utgår från medarbetarpolicyn, strategi för kompetensförsörjning samt arbetsmiljöpolicy. Uppföljning av medarbetarundersökningen blir ett underlag att använda sig av i det fortsatta systematiska arbetsmiljöarbetet kring OSA.

74 procent av kommunens medarbetare har svarat på enkäten vilket motsvarar föregående års svarsfrekvens. 2024 användes ett nytt enkätverktyg, resultatet presenteras på enhetsnivå och kompletteras med förslag till handlingsplan. Det nya verktyget ger en direkt riskvärdering av resultatet genom färgindikationerna grönt, gult och orange. Framgångsområden är att de flesta svar indikerar ett grönt värde i kommunen. Årets resultat visar på en ökning i användandet av friskvårdsbidrag, 86 procent. Det bästa med att arbeta i Skara kommun är kollegor, att göra skillnad för andra och en trygg anställning. Förbättringsområden som kvarstår från föregående år är arbetsmiljö och hälsa, mer specifikt paus och återhämtning samt rimlig arbetsbelastning. Nytt förbättringsområde för 2024 är uppföljning och utvärdering av arbetsplatsen uppdrag.

1.2.8.5.2 TILLBUD OCH ARBETSSKADOR

I Skara kommun rapporteras och hanteras arbetsskador, tillbud och risker i det digitala systemet KIA. Anmälan genererar ett mail till ansvarig chef samt skyddsombud för att signalera att utredning ska genomföras och för att

identifiera eventuella åtgärder som behöver vidtas för att förebygga ohälsa eller olycksfall i arbetet.

Chefer och skyddsombud erbjuds kontinuerligt möjlighet till digitala utbildningar i KIA-systemet. Den digitala utbildningen innefattar praktisk hantering och uppföljning i systemet men även genomgång av definitioner av relevanta begrepp, exempelvis vad som är ett tillbud och vad som är en arbetsskada. Medarbetare får kännedom om KIA och kommunens rutiner för rapportering och hantering av arbetsskador, tillbud och risker genom en aktivitet i SAM-modulens arbetsmiljökalendar.

Under året har antalet rapporterade händelser analyserats i syfte att identifiera bakomliggande orsaker och verkliga risker.

1.2.8.5.3 SJUKFRÅNVARO

Sjukfrånvaron är ett prioriterat område. Under 2024 har flera insatser genomförts i kommunen för att ge ett samordnat stöd i rehabiliteringsprocessen samt i samverkan med Försäkringskassan, företagshälsovård och vårdcentral. Chefer och medarbetare ska ha verktyg för att arbeta aktivt såväl förebyggande som rehabiliterande samt att uppföljning av ärenden ska ske systematiskt och skyndsamt. Det gäller såväl långtids- som upprepad korttidsfrånvaro. Ett digitalt stödmaterial har arbetats fram i syfte att öka kompetensen kring sjukfrånvaro, arbetsgivarens rehabiliteringsansvar och vad som främjar hälsa.

Från och med 2024 ingår samtliga medarbetares sjukfrånvaro i statistiken, det innebär både tillsvidare- och visstidsanställda. Detta påverkar årets resultat och kan därmed inte jämföras med tidigare resultat.

SJUKFRÅNVARO (PROCENT AV AVTALAD TID)

Sjukfrånvaro (procent av avtalad tid)						
	2024		2023		2022	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0–29 år	6,2	4,7	7,7	3,9	8,3	3,4
30–49 år	7,0	2,3	7,6	5,7	7,7	4,2
50-år	8,5	6,0	10,8	5,8	10,6	6,0
Totalt	7,5	4,2	9,0	5,5	9,1	4,8

SJUKFRÅNVARO PER NÄMND

Andel sjukfrånvaro, procent							
Nämnder	KS	KFN	BUN	ON	SBN	SoT	Totalt
>59 dagar	22,86	41,97	49,01	49,83	62,44	31,22	47,86
<59 dagar	77,14	58,03	50,99	50,17	37,56	68,78	52,14
Totalt	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

SJUKDAGAR/ANSTÄLLD PER NÄMND

Sjukdagar/anställd	2024 Kvinnor	2024 Män	2024 Total	2023 Total	2022 Total	2021 Total	2020 Total
Kommunstyrelse	8,6	6,6	8,2	5,9	16,2	19,6	14,3
Barn-och utbildningsnämnd	21,3	15,9	20,2	19,9	19,9	18,1	19,0
Omsorgsnämnd	19,3	5,0	15,7	20,3	19,2	18,0	19,9
Nämnden för service och Teknik	23,7	12,9	19,9	21,8	22,6	26,0	24,8
Kultur- och fritidsnämnd	24,2	11,7	19,6	37,0	27,4	19,2	15,1
Samhällsbyggnadsnämnd	31,6	17,0	25,7	37,8	-	-	-
Total kommunen	18,5	6,6	15,1	19,0	20,1	16,4	17,2

Centrumbostäder i Skara AB	7,9	4,2	6,2	5,7	6,5	2,0	3,5
Skara Energi AB	22,2	5,4	9,5	17,0	5,6	2,9	9,5
Totalt koncernen	18,5	6,6	15,0	18,9	17,2	16,3	17,0

SAMLAD BILD AV SJUKFRÅNVARO

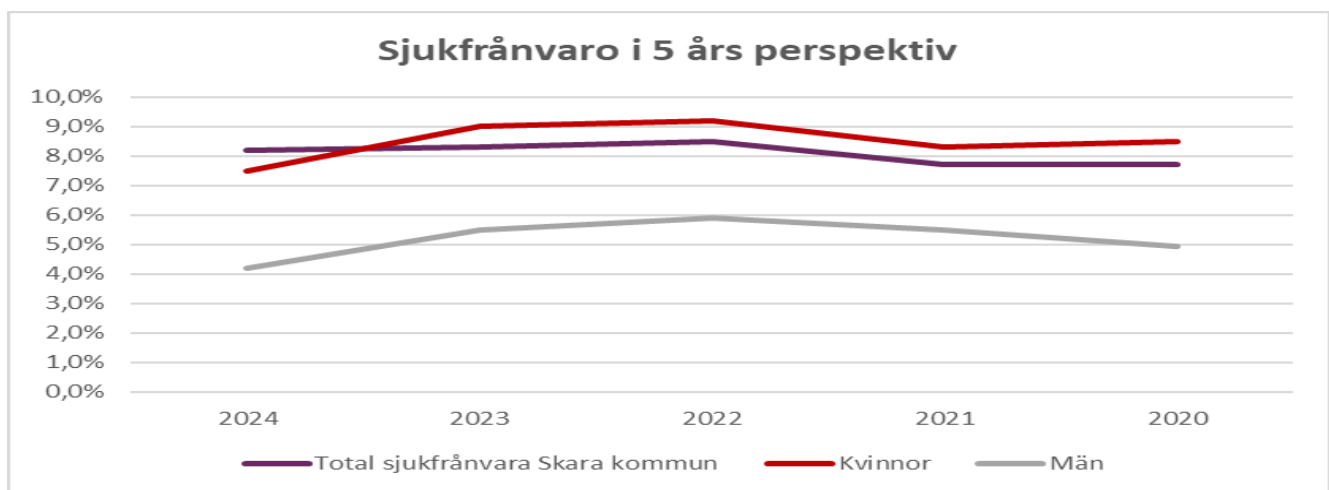
	Den kommunala koncernen	Den kommunala koncernen	Kommunen	Kommunen
	2024	2023	2024	2023
Total sjukfrånvaro av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	7,8	8,2	8,2	8,3
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	49,2	45,7	47,9	45,5
Sjukfrånvaro för kvinnor	8,8	9,1	9,1	9,0
Sjukfrånvaro för män	4,3	5,3	4,8	5,5
Sjukfrånvaro i åldrarna 29 år eller yngre	7,8	6,7	7,0	6,7
Sjukfrånvaro i åldrarna 30 - 49 år	7,0	7,1	7,0	7,2
Sjukfrånvaro i åldrarna 50 år eller äldre	8,6	9,8	9,7	9,8

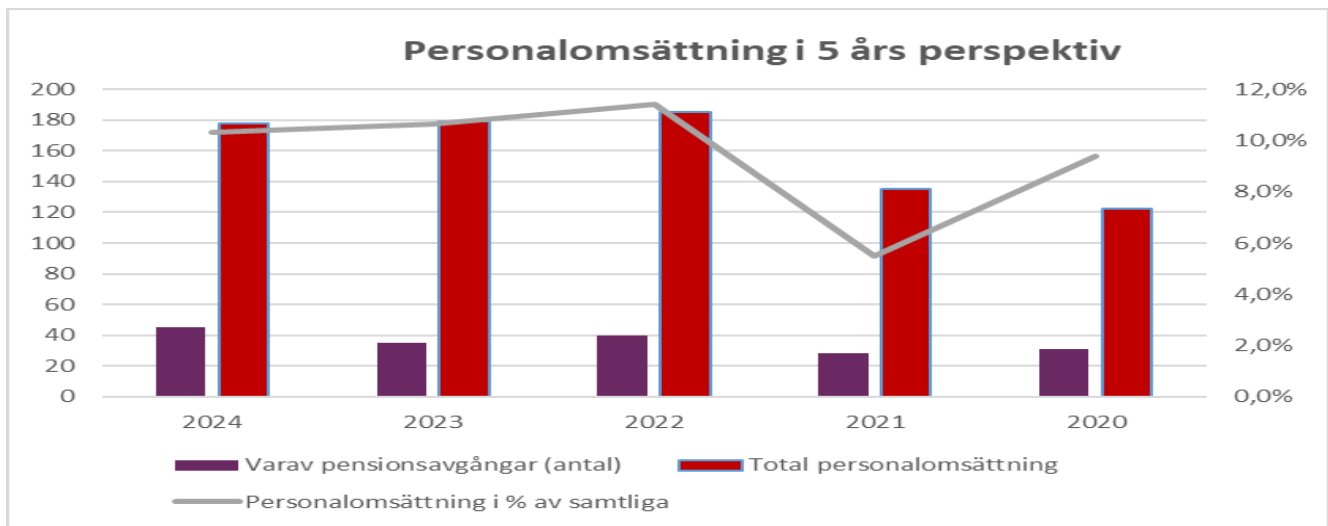
SAMLAD BILD AV SJUKFRÅNVARO I PROCENT PER FÖRVALTNING

Sjukfrånvaro i %	2024	2023	2022
Kommunstyrelse	2,1	1,5	4,6
Barn-och utbildningsnämnd	7,8	7,5	7,6
Omsorgsnämnd	9,7	9,6	10,1
Nämnden för service och Teknik	5,6	6,4	6,7
Kultur- och fritidsnämnd	6,3	11,4	9,4
Samhällsbyggnadsnämnd	7,3	11,0	-
Totalt	8,2	8,3	8,5

1.2.8.5.4 SJUKLÖNEKOSTNAD

Sjuklönekostnaden har under 2024 minskat med 1 367 tkr och uppgick till 21 185 tkr, vilket skall jämföras med 22 552 tkr under 2023. Sjuklönekostnaden uppgick till 2,7 procent av den totala lönekostnaden exklusive sociala avgifter, vilket är en minskning mot 2023 med 0,6 procentenheter.

1.2.8.5.5 LÅNGTIDSSJUKFRÅNVARO

SJUKFRÅNVARO LÅNGTID

Sjukfrånvaro (Andel långtidssjukskrivna av total sjukfrånvaro)						
	2024		2023		2022	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0–29 år	29,6	0,0	15,0	7,2	4,4	14,9
30–49 år	47,0	31,6	45,2	33,5	18,5	37,2
50- år	58,2	64,9	54,1	43,3	38,5	49,1
Totalt	50,6	69,4	47,1	35,3	24,6	41,7

1.2.8.6 LÖNER OCH ARVODE

Kostnader för löner och arvoden inklusive personalomkostnader uppgick till 1 016,1 mnkr, att jämföra med 968,8 mnkr för 2023. Den årliga kompenserade löneökningen för året uppgick till 31,4 mnkr att ställa mot en högre lönekostnad om 47,3 mnkr enligt nedan tabell.

LÖNER OCH ARVODEN, TKR				
	2024	2023	2022	2021
Arvode	5 922	5 779	5 867	5 053
Lön	767 501	732 181	686 674	663 200
Arbetsgivaravgifter	242 640	230 842	211 259	218 979
Totalt	1 016 063	968 802	903 800	887 232

1.2.8.6.1 SEMESTER OCH ÖVERTIDSLÖNESKULD

Semester- och övertidslöneskulden består av ej uttagen semester och ej uttagen ersättning för arbetad övertid. Skulden har minskat med 1,0 mnkr till 40,4 mnkr.

När semester tas ut kommer kommunen också erlägga sociala avgifter som har skuldförts och uppgår till 18,0 mnkr.

SEMESTER OCH ÖVERTIDSSKULD, TKR				
	2024	2023	2022	2021
Semesterlöneskuld	39 128	39 560	37 703	41 147
Övertidsskuld	1 241	1 814	1 558	1 288
Totalt	40 369	41 374	39 261	42 435

1.2.8.6.2 PENSIONER

Kommunens totala pensionsförpliktelse inklusive löneskatt har ökat med 11,9 mnkr och uppgår totalt till 389,6 mnkr. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och uppgår till 363,6 mnkr.

1.2.8.7 LÖNEPOLITIK

2024 har varit ett år där nya kollektiv- och löneavtal förhandlades fram på en stor del av arbetsmarknaden. Så var fallet även inom den kommunala sektorn där samtliga avtal, förutom avtalet med Akademikeralliansen, löpte ut 2024-03-31. Hög inflation, osäkert omvärldsläge, bristen på kompetens samt kommunernas ekonomiska situation kom att spela en avgörande roll i avtalsförhandlingarna med ökat tryck på reallöneökningar. Förutom rena lönekrav var även krav på ökad bemanning och lägre arbetstidsmätt viktiga frågor i årets avtalsrörelse.

I Sverige har industriavtalet en central roll som riktmärke för löneökningarna på hela arbetsmarknaden. Avtalen inom industrin förhandlades fram under 2023 och resulterade i löneökningar på 7,4 procent över två år.

Förhandlingarna inom OFR:s förbundsområde Hälso- och sjukvård var särskilt tuffa och Vårdförbundet vidtog stridsåtgärder gentemot regioner och stora kommuner. Avtal slöts efter medling 2024-06-28. Även Kommunalarbetareförbundet varslade om stridsåtgärder men parterna lyckades komma överens och varslet återkallades.

I Skara startade det förberedande arbetet med löneöversynen under hösten 2023. Då det inte fanns centrala löneavtal och utifrån industrins avtal på 7,4 procent över 2 år tog Skara kommun höjd och budgeterade med 3,7 procent. När avtalen landade in på drygt 3,3 procent fattades nytt beslut om att följa centrala avtal samt kompensera för personalutskottets beslutade strukturlönesatsningar. Förutom personalutskottets strukturlönesatsningar fattade Barn- och utbildningsförvaltningen beslut om att prioritera lärare slöjd- och musik samt kuratorer.

Årets löneöversyn har genomförts enligt modellen "dialog chef - medarbetare" för alla förbund utom Kommunal som tillsammans med arbetsgivaren har en lokal förhandlingsordning. Modellen med strukturlönesatsningar på individnivå har fortsatt att tillämpas.

Ny lön betalades ut i juni till samtliga förbund förutom Vårdförbundet som betalades ut under oktober månad.

Totalt har översynen lett till ökade löner för tillsvidareanställd personal på 3,5 procent vilket är en ökad månadskostnad på 2 037 549 kr.

Vid avstämningar med de fackliga organisationerna konstaterades det att löneöversynsprocessen överlag fungerat bra. Fortsatt arbete behövs för att få en följsamhet med riktlinjer för löneöversynen samt att relevanta mallar och bedömningsunderlag används. Det konstaterades även ett behov av att tydliggöra modellen med bedömningsbaserad lön samt strukturlönesatsningar på grupp och individnivå.

1.2.9 MILJÖREDOVISNING

Skara kommun har, med utgångspunkt i Agenda 2030, Skaras Vision samt de nationella och regionala miljömålen, tagit fram sex övergripande lokala miljömål som styr vårt miljö- och klimatarbete. De lokala miljömålen och trenden för målpuppfyllnaden är:

- Minskad energianvändning och minskade utsläpp av växthusgaser: Ingen förändring
- Minskade utsläpp från persontransporter samt fler som väljer cykel, gång eller kollektivtrafik: Positiv trend
- Hållbar bebyggd miljö i hela kommunen: Positiv trend
- Minimerad risk för allvarlig skada på människors hälsa och natur: Ingen förändring
- Värdefulla natur-, vatten- och kulturmiljöer bevaras och förvaltas väl: Ingen förändring
- Välja varor, kemikalier och byggmaterial med låg negativ miljöpåverkan: Ingen förändring

Kommunens största miljöpåverkan är kopplad till transporter, byggnation, VA och inköp.

Arbetet med att ta fram en hållbarhetsstrategi med utgångspunkt i de globala hållbarhetsmålen pågår. Det handlar ett omfattande arbete där alla förvaltningar, bolag och politikerna i styrgruppen deltar aktivt i planering, framtagande och avvägningar av hur kommun ska arbeta långsiktigt för en hållbar framtid.

För att möta framtidens klimat- och miljöutmaningar behöver Skara kommun fortsätta att utveckla sina strategier, stärka samarbeten med lokala och regionala aktörer samt säkerställa att alla verksamheter bidrar till omställningen mot en hållbar framtid.

ENERGI

Under året fortsätter Skara kommun och de kommunala bolagen att arbeta aktivt för att minska utsläppen av växthusgaser. På fjärrvärmeverket Uddetorp har en elproduktionsanläggning med en installerad effekt på 100 kW satts i drift, vilket stärker det interna hållbara energisystemet. De investeringar som gjorts i energieffektiviseringar har inte bara bidragit till minskade koldioxidutsläpp, utan även lett till betydande kostnadsbesparingar.

Utbyggnaden av förnybar energi är en central del av omställningen. I samarbete med Kommunförbundet, Sweco och Energikontor Väst har ett vindkraftsprogram tagits fram. Med ett uppdaterat vindkraftsprogram vill Skara kommun främja hållbar utveckling och bidra till en ökad energiförsörjning, samtidigt som hänsyn tas till viktiga miljömässiga, kulturella, sociala och ekonomiska aspekter.

En ny energiplan som utgår från Energimyndighetens mall för kommunal energiplanering håller på och tas fram. Samverkan med Skaraborgs kommunalförbund sker löpande under processen.

TRANSPORTER

Transportsektorn står för över 80 procent av Skaras territoriella utsläpp av koldioxid och bidrar i hög grad till övriga luftföroreningar. Globalt, nationellt och lokalt krävs en kraftigare minskning av utsläppen för att nå de ambitiösa miljömålen till 2030.

Under 2024 har andelen kommunägda fordon som drivs med förnybara drivmedel ökat markant. En viktig åtgärd var att Service och teknik bytte ut sin dieselpump mot en pump som använder HVO100, vilket innebär att nämndens fordon numera är helt fossilfria.

Laddinfrastrukturen är en kritisk faktor för den fortsatta elektrifieringen av fordonsflottan. Service och teknik, som ansvarar för utbyggnaden av kommunens egna laddinfrastruktur, installerade inga laddstolpar under 2024 – men planerar att sätta upp cirka 40 laddpunkter under 2025. Vidare har kommunen identifierat elva lämpliga platser för publika laddstolpar.

De lägen som kommunen pekar ut för ny bebyggelse ska så långt det är möjligt ligga i närheten av kommunal service och kollektivtrafik. Grundtanken är att det ska vara lätt att nå målpunkter med cykel och kollektivtrafik samt att det ska vara lätt att välja hållbara resealternativ.

KLIMAT

Skara kommun deltar i den regionala omställningen och är en del av initiativ som Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om, med mål att minska utsläppen med 80 procent till 2030 (jämfört med 1990) samt att sänka konsumtionsrelaterade utsläpp med 30 procent (jämfört med 2010). Skara kommun har antagit 21 klimatlöften för perioden 2024–2026. Arbetet med att genomföra flera av klimatlöften har inte kommit i gång som planerat.

Kommunen har tagit fram en koldioxidbudget som tydliggör behovet av en snabbare omställning för att nå Parisavtalets mål. Arbetet med att minska de lokala fossila koldioxidutsläppen med drygt 12 procent per år fram till 2030 behöver ske tillsammans med andra viktiga lokala och regionala aktörer.

Klimatförändringarna medför ökade risker för extremväder, värmeböljor, torka, kraftiga stormar och skyfall – vilket påverkar både natur, infrastruktur och hälsa. Förändrade klimatförhållanden kan även leda till längre växtsäsonger men torrare somrar, vilket ökar risken för torka, bränder samt påverkan på vattenresurser och den biologiska mångfalden.

Antalet sjukdomar och skadedjursangrepp som drabbar träd har ökat de senaste åren - sjukdomar som ofta leder till att träden dör.

VATTEN

Under 2024 visar mätningar att endast ett fåtal av våra sjöar och vattendrag uppnår god ekologisk och kemisk status. Dofsan uppvisar fortsatt höga – ibland extremt höga – halter av kväve och fosfor, medan höga zinkhalter utgör problem för reningsverket och användningen av slammet som gödningsmedel. Skara Energi fortsätter att arbeta med att identifiera föroreningskällor där åtgärder vid källan kan sättas in.

Grundvattenförekomsterna bedöms generellt ha god kemisk och kvantitativ status, men osäkerheter kvarstår och fler övervakningsinsatser krävs för att säkerställa vattenkvaliteten.

Att anlägga våtmarker är en av de bästa naturvårdsåtgärder man kan göra, och då speciellt på gamla torvmarker.

Våtmarker gör nytta på många olika sätt. De minskar övergödningen, ökar den biologiska mångfalden, minskar klimatpåverkan samt utjämnar vattenflöden och bidrar till skydd mot översvämningar. I kommunen pågår nu en inventering för att identifiera nya lämpliga platser för anläggning av våtmarker samt möjligheter att återställa gamla våtmarker och utdikade torvmarker.

INKÖP OCH LIVSMEDEL

Hållbara upphandlingar är ett centralt verktyg för att minska kommunens miljöpåverkan. Genom att redan vid inköpet ställa relevanta hållbarhetskrav – exempelvis att välja energieffektiva och långlivade varor – kan vi bidra till en minskad klimatpåverkan. Lokala initiativ, såsom att Lokaltvårvården enbart köper 100 procent återvinningsbara sopsäckar samt insatspåsar med minimal miljöpåverkan vid förbränning, är exempel på konkreta åtgärder.

Ett stort antal miljögifter släpps ut till vatten och luft, eller finns i de varor som vi köper och använder i vardagen. Skara kommun arbetar kontinuerligt med att minska antalet kemikalier.

Kommunen har antagit en tydlig matsvinnsstrategi och implementerat åtgärder för att minska matsvinnet och servera mat som har låg klimatpåverkan inom kostverksamheterna. Andel ekologiska livsmedel som köps in av kommunen är fortsatt låg och betydligt lägre än riksgenomsnittet och det nationella målet om 60 procent ekologiskt till 2030.

I anslutning till bebyggelse är det också viktigt att utveckla bostadsnära och cirkulär avfallshantering. Under året har kommunen tagit över ansvaret för insamling av förpackningar och bioavfall, där Avfallsförbundet ansvarar för insamling och behandling av hushållsavfallet samt arbetar med information, regler och åtgärder för att minimera uppkomsten av avfall.

NATUR OCH UPPLEVELSER

Förtätning i urbana miljöer har lett till att många grönytor har minskat. Det behövs tydligare mål och lagstiftning kring grön infrastruktur.

Skara kommun arbetar efter hållbarhetsprinciperna i Hållbarhetsklivet. Besöksmålsutvecklingen i Varnhem sker till exempel i bred samverkan med lokalsamhället och har bidragit till en positiv samhällsutveckling samtidigt som man försöker styra om besöken till tider och platser när det är färre besökare.

Ett specifikt hot mot pollinerare är bristen på mat under delar av deras aktiva säsong. För att motverka detta har kommunen startat ett projekt med omställning av kortklippta gräsmarker till högvuxna gräsytor samt plantering av bivänliga växter, buskar och träd.

Samtidigt utgör invasiva främmande arter ett växande hot mot den inhemska floran och faunan. För två år sedan inleddes ett projekt för att identifiera och utveckla kostnadseffektiva metoder för bekämpning av invasiva växtarter – dock har projektet inte fortskridit enligt plan.

Utöver dessa utmaningar används kommunens friluftsområden, såsom Petersburg och Planteringen, som viktiga undervisnings- och aktivitetsplatser för både skolor och förskolor.

1.2.10 FOLKHÄLSOREDOVISNING

Folkhälsostrategi 2021–2023, Skara kommun anger riktningen på folkhälsoarbetet. Strategin har förlängts till att gälla även för 2024. Den bygger på befolkningens behov utifrån folkhälsoredovisningen i årsbokslutet.

Skara kommuns Folkhälsostrategi 2021–2023, med förlängning 2024 strävar mot att nå det nationella folkhälsomålet som antogs av riksdagen i juni 2018, att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Folkhälsoarbetet utgår också från Västra Götalandsregionens vision Det goda livet och Skara kommuns vision Tillsammans skapar vi det goda livet för invånarna i Skara.

STRATEGISKA INRIKTNINGAR FÖR SKARA KOMMUNS FOLKHÄLSOARBETE

Jämlika, jämställda och goda levnadsvanor och livsvillkor

Ett samhälle med jämlika livsvillkor bidrar till att människor mår bättre, stärker sammanhållningen samt bidrar till ökad trygghet och tillit. En god folkhälsa skapas då i alla samhällsgrupper och ger goda livsvillkor och levnadsvanor för invånarna. Ett mer jämlikt samhälle blir tryggare med mindre kriminalitet och social oro. En medveten samhällsplanering underlättar för människor att vara fysiskt aktiva, känna sig trygga och må bra.

- Främja jämlika, jämställda och goda levnadsvanor och livsvillkor.
- God samhörighet och tillit mellan människor och samhället
- Fullföljda studier, barn och unga ska ha förutsättningar för ett gott liv

Jämlika och jämställda livsvillkor

Utbildningsnivån i Skara är låg. Jämfört med riket är det en lägre andel av befolkningen som har en eftergymnasialutbildning i Skara. Det är fler kvinnor än män i Skara som har en eftergymnasialutbildning. År 2023 var det 42,7 procent av kvinnor mellan 25–64 år som hade eftergymnasialutbildning och 26,8 procent av männen i Skara mellan 25–64 år som hade en eftergymnasialutbildning. Motsvarande siffra för riket är 53,8 procent för kvinnor och 40,4 procent för män.

Både nationellt och i Skara kommun är sjukpenningtalet bland kvinnor högre än bland män. Sjukpenningtalet i Skara kommun är högre än i riket. Sjukpenningtalet för kvinnor var 20,3 i Skara 2024 och 10,9 för män. Motsvarande siffra för riket var 13,8 för kvinnor och 7,3 för män.

För att bryta den ofrivilliga ensamheten i samhället marknadsförs mötesplatser och föreningars utbud. Även satsningen på digital fixare skapar förutsättningar att vara delaktiga i samhället och bidra till ökad tillit och jämlikhet.

Främjande miljöer

En miljö som snabbt förändrats för våra barn och unga i Sverige är tillgången till internet och till exempel sociala medier. Sedan 2010 har andelen barn mellan 9 och 16 år som upplever att de använder internet minst 3 timmar om dagen ökat kraftigt. En ökning som tycks sammanfalla med ökningen av fetma i samma åldersgrupp under samma period.

I den LUPP enkät (lokal uppföljning av ungdomspolitiken) som genomfördes i Skara kommun 2021 anger 81,2 procent av ungdomarna i åk 8 att de alltid känner sig trygga i hemmet och 2,7 procent att de aldrig känner sig trygga i hemmet. 73,7 procent av ungdomarna i årskurs 8 uppger att de oftast eller alltid känner sig trygga på stan eller i centrum. 79 procent av dessa ungdomar anser sig vara trygga på internet.

När det gäller elever i år 2 på gymnasiet anger 77,7 procent att de alltid känner sig trygga i hemmet och 4,7 procent att de aldrig känner sig trygga i hemmet. 64,1 procent anger att de oftast eller alltid känner sig trygga på stan eller i centrum. 82,1 procent av dessa ungdomar anser sig vara trygga på internet. En ny LUPP-enkät genomförs under 2024 och resultatet kommer vara på plats först 2025.

Skara kommuns invånares uppfattning om trygghet i samhället har förändrats i positiv riktning mot föregående medborgarundersökning och närmar sig nu riksgenomsnittet. Störst positiv förändring ses i frågorna, personer och gäng som bråkar eller stör, våldsbrott och inbrott eller stölder.

På Kaplansområdet har ett projekt för trygghetsskapande och drogförebyggande arbete inletts enligt Länsstyrelsens metodstöd ”Drogfria platser” i samverkan med kommunen, polisen, Samhällsskydd Mellersta Skaraborg och Länsstyrelsen. Projektet bidrar till ny kunskap och ökad trygghet.

God samhörighet och tillit mellan människor och till samhället.

Delaktighet och inflytande är bland de mest grundläggande förutsättningarna för en god folkhälsa. För att må bra har människor behov av att känna samhörighet och tillit, känna sig inkluderade och ha möjlighet att påverka sina egna liv och samhällsutvecklingen. Tilliten mellan människor och till samhället i stort är grundstenar i en fungerande demokrati.

- Främja barn- och ungdomars möjligheter att påverka och ha inflytande.
- Förebygga och tidigt upptäcka alla former av fysiskt och psykiskt våld i nära relationer, inklusive hedersrelaterat våld
- Stärka den sociala gemenskapen bland äldre, för att på så vis motverka ofrivillig ensamhet och psykisk ohälsa samt ge äldre möjlighet att påverka sin livssituation.

Ungdomars möjlighet att påverka och ha inflytande

I den LUPP enkät (lokal uppföljning av ungdomspolitiken) som genomfördes i Skara kommun 2021 svarar 33,8 procent av ungdomarna i årskurs 8 att de vill vara med och påverka frågor som rör deras kommun. I år 2 på gymnasiet är det 48 procent som vill vara med och påverka frågor som rör deras kommun. I årskurs 8 är det 18,6 procent som uppger att de har mycket stora eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen. 41,1 procent vet inte om de har möjligheter att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen.

I år 2 på gymnasiet är det 19,2 procent som anser att de har stora eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen. 48,8 procent anger att de inte vet vilka möjligheter de har att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen.

Våld i nära relation

När det gäller våld i nära relation så ökade antalet anmälningar till socialtjänsten i Skara inte under pandemin. De senaste fem åren har det inkommit 163 ansökningar utifrån våld i nära relation, varav fem gäller utövare. De senaste fem åren har det inkommit mellan 40–83 orosanmälningar årligen gällande barn som upplevt våld.

Det är svårt att mäta förekomsten av våld i nära relation då mörkertalet anses stort.

Ofrivillig ensamhet bland äldre

Av kvinnorna i åldern 64–85 år upplevde 23,9 procent besvär av ensamhet och isolering år 2022 i riket. Motsvarande siffra för män i samma åldersgrupp var 15,2 procent.

I den äldre åldersgruppen 85 år och uppåt var det 44,6 procent av kvinnorna som upplevde ensamhet och isolering år 2022 i riket och 29,3 procent bland männen i samma åldersgrupp. Enkäten görs var tredje till fjärde år på regional nivå.

Fullföljda studier - barn och unga ska ha förutsättningar för ett gott liv

Att alla barn och unga har möjligheter till att leva hälsosamt och har möjligheter för utbildning är viktiga komponenter i en hållbar samhällsutveckling. Tidiga insatser för att ge barn goda förutsättningar att klara grundskolan och gymnasiet betyder mycket för barns välmående och möjlighet till framtida försörjning och god hälsa.

- Stärka barns och ungdomars psykiska och fysiska hälsa genom att motverka och förebygga orsaker och konsekvenser till ohälsa bland barn och unga.
- Främja barn och ungas hälsa genom hälsofrämjande och förebyggande insatser för att minska bruket av alkohol, tobak, narkotika och spel.

Barn och ungas hälsa

Ungdomars riskmedvetenhet om alkohol och drogers skadeverkningar har minskat under åren.

En större andel ungdomar än tidigare tror inte att det är någon risk att röka 10 cigaretter om dagen eller snusa 3 doser i vecka visar den CAN-enkät som är genomförd i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet under 2021. Andelen elever som inte ser någon risk med att berusa sig varje helg har ökat succesivt sedan förra mätningarna och uppfattningen att det inte innebär någon risk genom att bruka hasch och heroin har ökat betydligt sedan förra undersökningen 2019.

Generellt i Sverige äter ungdomar alldeles för lite frukt och grönt, men för mycket rött kött och chark. De flesta får ändå tillräckligt med vitaminer och mineraler, utom tonårstjejer där var tredje har tecken på järnbrist. Ungdomar som har föräldrar med kort utbildning får i sig mindre av flera viktiga ämnen, som D- och C-vitamin, folat, järn och jod, än ungdomar med högskoleutbildade föräldrar. Det beror på att de generellt äter mindre frukt, grönsaker och fisk.

Andelen barn i Sverige som har övervikt och fetma är högre på landsbygden än i storstadsområden. Andelen barn som har övervikt och fetma inom delregionala nämnden östras område var 2022, 12 procent mätt på 4-årskontrollen på barnhälsovården. Det är en minskning jämfört med tidigare år. Snittet för Västra Götalandsregionen är 11 procent.

Enligt Luppenkäten är det 46,5 procent av eleverna i åk 8 som känner sig stressade varje dag eller flera gånger per vecka. Motsvarande siffra för elever i år 2 på gymnasiet är 50,4 procent.

Behörigheten till gymnasieutbildning bland elever i årskurs nio har stigit från en låg nivå.

Elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram, andel

Pandemins effekter på folkhälsan

Förutsättningarna för en god och jämlik hälsa förändrades under pandemin.

De grupper som redan före pandemin hade förhöjd risk för ohälsa har drabbats mest inom skolan, på arbetsmarknaden och i samhället i stort.

Den allmänna hälsan är fortsatt god, men något fler uppger lätta psykiska besvär. Antalet suicid och suicidförsök har inte ökat under pandemin. Fysisk aktivitet har minskat och stillasittande ökat. Många av de folkhälsorelevanta insatserna har ställts in och ersatts med andra alternativ.

Framtida utmaningar

Ojämlighet i hälsa mellan grupper med olika utbildningsnivå har ökat de senaste tio åren. När ekonomiska klyftor ökar, ökar även ojämlikheter i hälsa. Även klimatförändringar påverkar hälsan, i Sverige är värmeböljor och fästingburna infektioner de största hoten mot hälsan till följd av ett förändrat klimat. När antibiotikaresistensen ökar, minskar samhällets förmåga att behandla infektioner, vilket kan leda till svårare infektioner och hota vår livsmedelsförsörjning då även djur behandlas med antibiotika

I Skara är viktiga fokusområden att öka gymnasiebehörigheten, stärka tryggheten och minska sjukpenningtalen. Det behövs också insatser för att öka fysisk aktivitet genom bättre miljöer och främjad rörelseförståelse, särskilt bland barn.

Kommunen satsar på jämlikhet och jämställdhet genom att stödja grupper med låg utbildning och svag ekonomi, då de ofta har sämre hälsa och livsvillkor. Problem som våld, drogmissbruk, psykisk ohälsa och stillasittande kräver särskilt fokus, särskilt för unga och utsatta grupper.

För att möta dessa utmaningar krävs samordnat folkhälsoarbete, förebyggande åtgärder mot våld och drogmissbruk samt insatser för ökad gemenskap och hälsosamma levnadsvanor.

1.3 RÄKENSKAPER

1.3.1 RESULTATRÄNING OCH KASSAFLÖDESANALYS

Årets resultat för kommunen uppgår till -53,5 mnkr och balanskravsresultatet uppgår till 0,0 efter ianspråktagande av medel från resultatutjämningsreserv om 54,4 mnkr. Kommunen har inte någon förpliktelse att återställa negativa balanskravsresultat. Skara kommun har således inte heller någon förpliktelse att återställa för år 2025.

EKONOMISKT RESULTAT

Skara kommuns resultat uppgår till -53,5 mnkr vilket motsvarar -3,9 procent av skatter och bidrag. För perioden år 2000 till 2024 uppgår det genomsnittliga resultatet till 2,2 procent av skatter och generella bidrag vilket är en resultatnivå över tid som ger förutsättningar för en stabil grund och framtida investeringar. Årets balanskravsresultat uppgår efter avdrag för realisationsvinster, återföring av orealiserade vinster samt användning av medel från resultatutjämningsreserv till 0.

Skara kommuns resultatutjämningsreserv uppgår efter året till 132,3 mnkr (föregående år 186,7 mnkr) att använda för att inte behöva återställa negativa resultat som kan uppkomma vid definierade lågkonjunkturer och därmed lägre intäktsnivåer.

Skara kommuns samlade resultat inklusive de kommunala bolagen uppgår till -47,0 mnkr efter eliminering av koncerninterna poster och skatt.

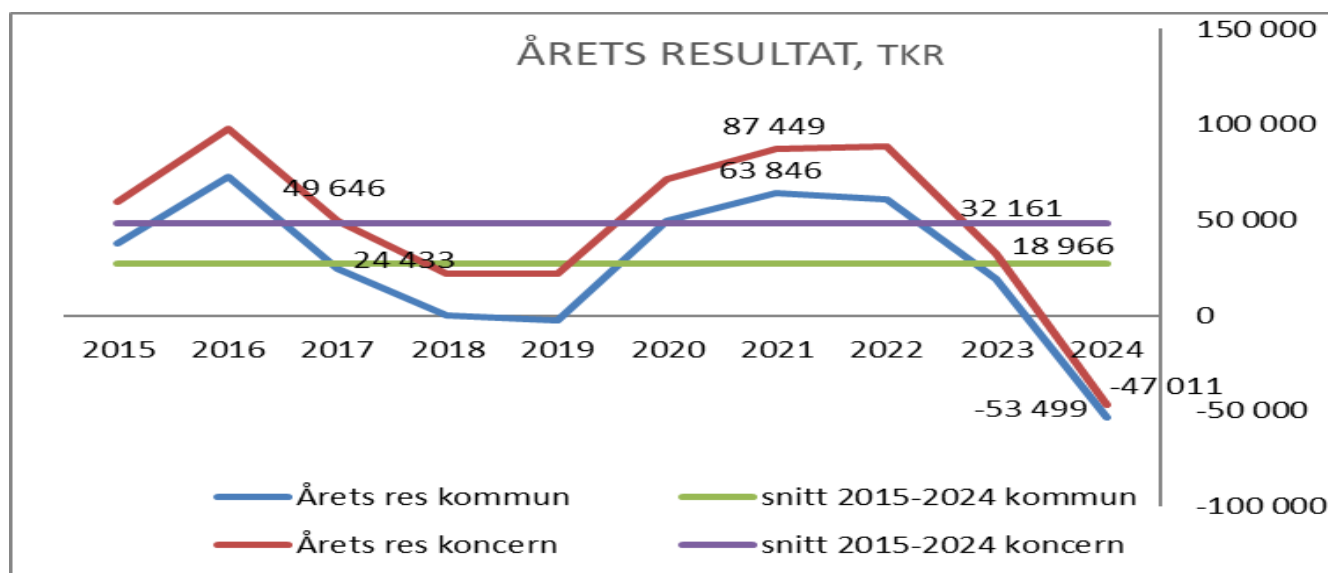
Skara Energi AB (inkl. Fastbit AB och Skara Elnät AB) redovisar ett resultat på 10,7 mnkr (föregående år 17,5 mnkr) efter skatt och Centrumbostäder i Skara AB redovisar ett resultat på 1,8 mnkr (föregående år 3,7 mnkr) efter skatt.

Skara kommun har ett budgeterat resultat om 1,5 mnkr för 2024. Avvikelsen mot budget uppgår därmed till -55,0 mnkr. Avvikelser i förhållande till budget finns för nämndernas verksamheter (-19,6 mnkr), finansförvaltningens poster (-68,1 mnkr), skatteintäkter och generella statsbidrag (+5,3 mnkr). Finansnettots avvikelse mot budget uppgår till +7,8 mnkr.

RESULTATRÄKNING

Tkr	Not	Koncern		Kommun	
		2024	2023	2024	2023
Verksamhetens intäkter	3	796 436	741 961	494 123	453 746
Verksamhetens kostnader	4	-2 091 153	-1 930 050	-1 850 260	-1 712 906
Avskrivningar	5	-116 734	-98 356	-69 139	-55 509
Verksamhetens nettokostnader		-1 411 451	-1 286 445	-1 425 276	-1 314 669
Skatteintäkter	6	1 021 351	980 572	1 021 351	980 572
Generellt statsbidrag	7	350 062	329 875	350 062	329 875
Verksamhetens resultat		-40 038	24 002	-53 863	-4 222
Finansiella intäkter	8	25 195	35 285	33 965	52 357
Finansiella kostnader	9	-32 168	-27 126	-33 601	-29 169
Resultat efter finansiella poster		-47 011	32 161	-53 499	18 966
Extraordinära poster		0	0	0	0
Årets resultat		-47 011	32 161	-53 499	18 966

VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER

Verksamhetens nettokostnader definieras som driftskostnader exklusive finansiella kostnader minus intäkter förutom skatteintäkter, generella statsbidrag och finansiella intäkter. Verksamhetens nettokostnader ska långsiktigt harmonisera och följa utvecklingen av skatteintäkter och generella bidrag för att inte kommunen ska hamna i en för stor ekonomisk obalans. Nyckeltalet speglar hur stor del av skatteintäkter och statsbidrag som kommunens löpande driftverksamhet tar i anspråk och vad som finns kvar för amortering, sparande eller investeringsfinansiering. Nettokostnadsutvecklingen, mellan år 2023 och 2024 är 110,6 mnkr eller 8,4 procent, att jämföra med 150,8 mnkr eller 12,7 procent mellan 2022 och 2023 (exklusive jämförelsestörande post år 2023 om 19,1 mnkr relaterat indexering E20). Avskrivningar har ökat med 13,6 mnkr. Kommunen har ökat sina verksamhetskostnader med 137,4 mnkr samtidigt som verksamhetens intäkter ökat med 40,4 mnkr. Kostnadsförändringen ska belysas i relation med att den påverkas av årliga löneökningar samt inflationen som även under 2024 haft stor påverkan på framförallt kommunens pensionskostnader.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 103,9 procent (101,8 procent). Dessa bör över tid ligga runt 97–98 procent för att ge utrymme för reinvesteringar så att inte framtida generationer ska behöva betala för nuvarande konsumtion. Det genomsnittliga värdet för nyckeltalet för perioden 2015–2024 uppgår till 98,2 procent vilket är i nära paritet med en långsiktig god ekonomisk utveckling.

Kommunen har under 2024 investerat (netto) för 124,8 mnkr. För perioden 2015–2024 har kommunen investerat totalt 1 475 mnkr i nytt särskilt boende, anläggningar på Vilanområdet, ny skola, ny förskola och en ombyggnad av skola till stadshus tillsammans med årliga inventarier och maskiner med mera. Sammantaget har de årliga kostnaderna för avskrivningar ökat med 43,3 mnkr från år 2015. Avskrivningar ingår i verksamhetens nettokostnader med 69,1 mnkr för år 2024.

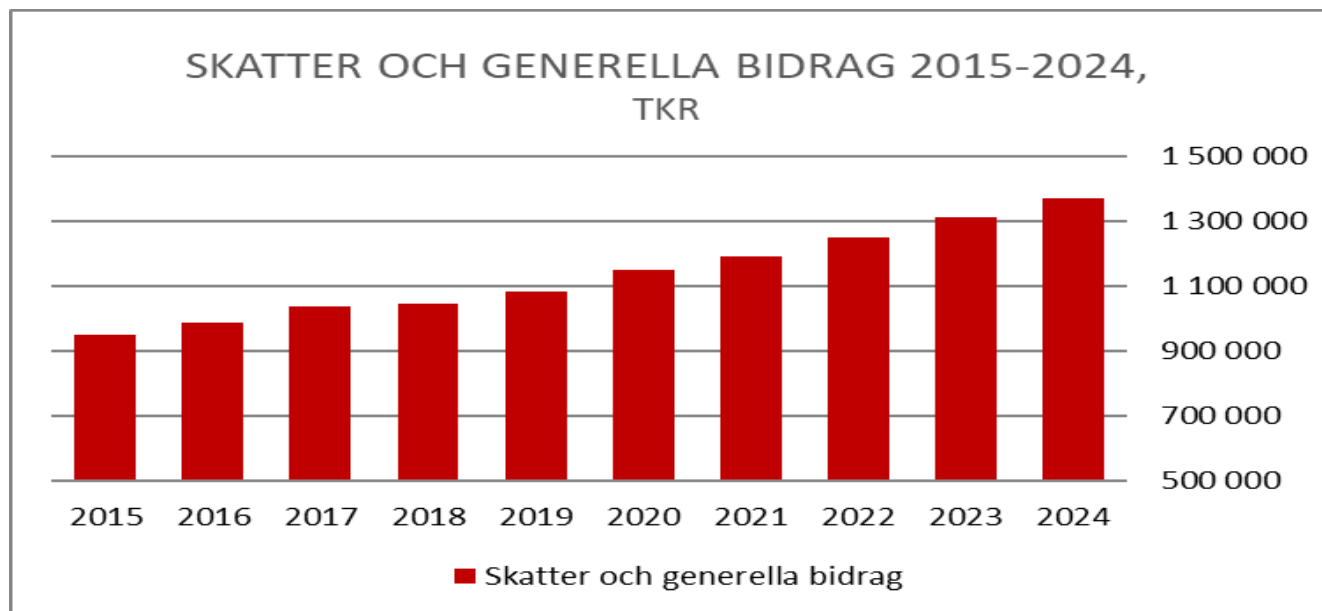
Kostnaderna för avskrivningarna uppgår till 5,0 procent av skatter och generella statsbidrag. Skara kommuns avskrivningar är i jämförelse med andra kommuner relativt låg. En förklaring till detta är att kommunen hyrt stora delar av omsorgsverksamhetens lokalbehov externt samt att vatten och avloppsverksamheten bedrivs i bolagsform via Skara Energi AB.

Kommunens finansnetto, ränteintäkter och utdelningar minus räntekostnader är positivt och uppgår till 0,4 mnkr motsvarande 0,0 procent av skatter och statsbidrag. Kommunen har vid årsskiftet vidareutlånat 332 mnkr av de totala lånen på 1 043,5 till de kommunala bolagen vilket är en ökning med 0,0 mnkr. Kommunen har erhållit 9,2 mnkr i ränteintäkter och 6,0 mnkr i aktieutdelning från de kommunala bolagen under året. De finansiella kostnaderna uppgår till 33,6 mnkr för år 2024.

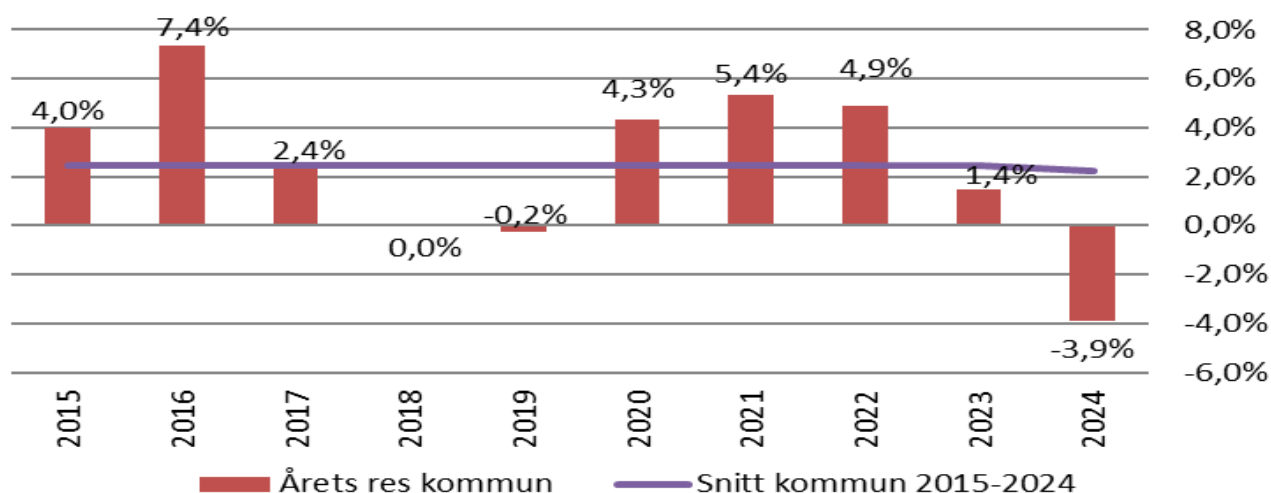
SKATTER OCH GENERELLA STATSBI DRAG

Kommunalskatten ger en bild av vilken möjlighet kommunen har att påverka sina intäkter. En låg kommunalskatt ger ett större utrymme för att hantera stora och långsiktiga svängningar i verksamheten och ekonomin. Kommunens nivå på skattesats kan också användas som en indikation på huruvida kommunen bedrivs på ett effektivt sätt genom att ställa verksamhetens omfattning, kvalitet och resultat mot använda resurser. Skara kommuns utdebitering 2024 har varit 21,90 skattekrone vilket är 40 öre högre jämfört med år 2023. Skaras skattesats har därmed varit 12 öre högre än det ovägda genomsnittet i Västra Götalands län (21,78) samt 8 öre högre än det ovägda genomsnittet i Skaraborg (21,82). Utöver den kommunala inkomstskatten betalas även en regionskatt på 11,48 skattekrone vilket summerar till 33,38 skattekrone. Skara har 2024 erhållit 1 371,4 mnkr i skatter och generella statsbidrag. Detta är 5,3 mnkr mer än vad som antogs i budgetbeslutet. Jämfört med föregående år ökade skatteintäkterna med 40,8 mnkr eller 4,1 procent och generella bidrag ökade med 21,4 mnkr eller 6,9 procent. Sammantaget ökade skatteintäkter och generella statsbidrag med 20,2 mnkr vilket motsvarar 6,1 procent. Intäktsökningen är för det enskilda året mindre än den nivå som krävs för att möta de årliga kostnadsökningarna för löner och inflation. Beroende på investeringstakt i kommunen så ska intäktsökningen även finansiera ökade kapitalkostnader från de investeringar som görs i befintliga och nya anläggningar.

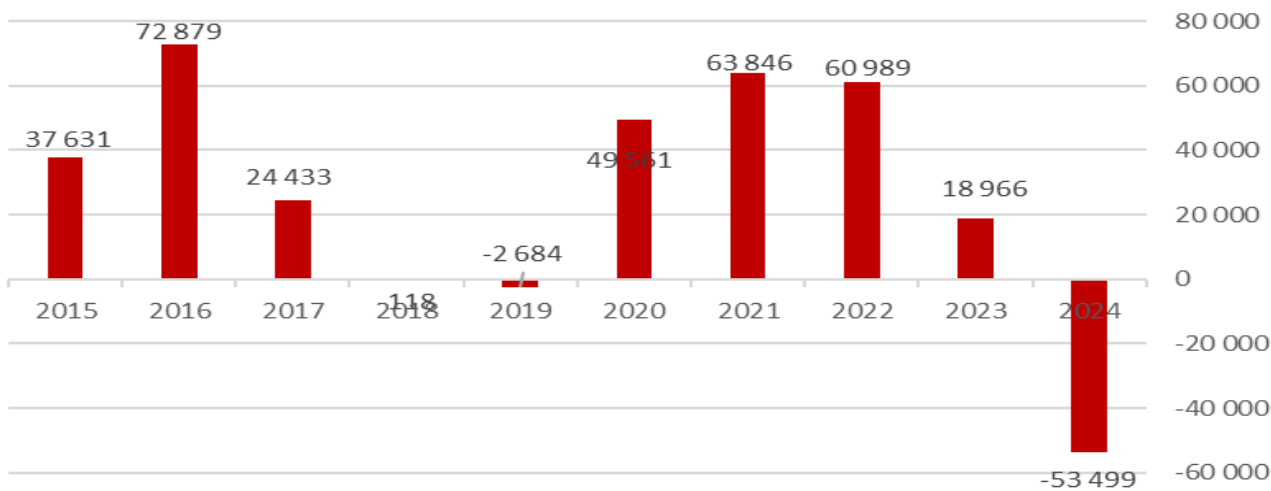
ÅRETS KASSAFLÖDE

RESULTAT / SKATTER OCH BIDRAG 2015-2024

RESULTAT 2015-2024, TKR

Kassaflödesanalysen visar att de likvida medlen i kommunen har ökat med 10,8 mnkr till 91,3 mnkr vid årets utgång. Kassaflödet från den löpande verksamheten före förändringar i rörelsekapital uppgår till -4,5 mnkr. Det förändrade rörelsekapitalet påverkas av att de kortfristiga fordringarna minskat med 7,3 mnkr och att de kortfristiga skulderna ökat med 86,8 mnkr vilket ger att kassaflödet från den löpande verksamheten uppgår till 94,9 mnkr.

Investeringsverksamheten har påverkat kassaflödet med -152,7 mnkr där materiella anläggningstillgångar står för -152,1 mnkr. Sammantaget uppvisar kommunen ett negativt kassaflöde på 57,7 mnkr före finansieringsverksamheten som uppgår till 68,5 mnkr. Därav ökningen av de likvida medlen för året på 10,8 mnkr. Skara kommunkoncern har utöver de likvida medlen tillgång till en koncernkontokredit på 80 mnkr. Balanslikviditeten beskriver betalningsberedskapen på kort sikt. Om måttet är 100 procent innebär det att omsättningstillgångarna är lika stora som de kortfristiga skulderna. Balanslikviditeten är förändrad med tio procentenheter från 2023 och uppgår till 67,0 procent, (77,0 procent). Räknas kreditutrymmet in uppgår balanslikviditeten till 79,0 procent 2024.

KASSAFLÖDESANALYS

Tkr	Koncern			Kommun	
	Not	2024	2023	2024	2023
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		-47 011	32 161	-53 499	18 966
Justering för av- och nedskrivningar		116 734	98 402	69 139	55 509
Justering för övriga ej likviditetspåverkande men resultatpåverkande poster	25	-18 319	--21 622	-20 136	-24 481
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		51 404	118 941	-4 496	49 994
Förändringar i rörelsekapital					
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		9 703	41 115	7 296	18 727
Ökning/minskning förråd, varulager och exploateringsstillgångar		5 795	-6 050	5 336	-119
Ökning/minskning kortfristiga skulder		85 586	-70 056	86 804	-79 144
Kassaflöde från den löpande verksamheten		152 488	73 950	94 940	-10 542
Investeringsverksamheten					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-210 103	-342 817	-152 068	-241 628
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		1 302	2 049	1 302	774
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-13	0	0	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-1 871	-1 878	-1 871	-1 871
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-210 685	-342 646	-152 637	-242 725
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		49 767	259 212	49 767	259 212
Amortering av skuld		0	0	0	0
Ökning/minskning långfristiga fordringar		18 714	-29 000	18 714	-44 000
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		68 481	230 212	68 481	215 212
Årets kassaflöde		10 284	-38 484	10 784	-38 055
Likvida medel vid årets början		81 251	119 735	80 530	118 585
Likvida medel vid årets slut		91 535	81 251	91 314	80 530

1.3.2 BALANSRÄKNING

Kommunens balansomslutning ökar med 73,0 mnkr och uppgår till 2189,6 mnkr. Koncernen har ökat balansomslutningen med 73,0 mnkr och uppgår till 2 774,4 mnkr.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Kommunens materiella anläggningstillgångar har ökat med 94,0 mnkr och uppgår till 1 457,4 mnkr. Ökningen avser de investeringar som gjorts under året på 152,1 mnkr i materiella anläggningstillgångar före investeringsbidrag och försäljningar minskat med avskrivningar på 69,1 mnkr. Större delen av tillgångarna avser omsorgsfastigheter, skolfastigheter samt gator och vägar.

De finansiella tillgångarna i kommunen har minskat med 18,9 mnkr. Såväl Skara kommun som Centrubostäder i Skara AB har omsatt tidigare upptagna lån. Under året har den andelen lån som räknas som kortfristiga ökat med 105 mnkr, och långsiktiga lån har minskat med 5 mnkr. Ökningen i upplåning utgör i sin helhet Skara kommun. Inbetalning av särskild insats till Kommuninvest har gjorts med motsvarande 1,9 mnkr.

Koncernens samlade anläggningstillgångar uppgår till 2 392,3 och är en ökning med 105,3 mnkr. Bolagens anläggningstillgångar avser främst hyresfastigheter, näringslivslokaler, vatten- och avloppsanläggningar samt fiber- och fjärrvärmeanläggningar.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Kommunens omsättningstillgångar uppgår till 445,2 mnkr och är en minskning med 1,8 mnkr. Kommunens kortfristiga fordringar har minskat med 7,3 mnkr. Den del av de kommunala bolagens upplåning som förfaller inom 1 år redovisas som kortfristig fordran.

De likvida medel har ökat från 80,5 mnkr till 91,3 mnkr. Likviditeten avser koncernens samlade medel samt Fastbit AB och kommunalförbundet Göliska IT och redovisas i kommunens balansräkning i sin helhet.

Kommunkoncernens andel av de likvida medlen fördelas vid bokslutet till kommunen 68,4 mnkr, Skara Energi AB 19,9 mnkr, Centrumbostäder i Skara AB -3,4 mnkr, Fastbit AB 11,4 mnkr, Skara Elnät AB 4,3 mnkr och Göliska IT -31,4 mnkr. Kommunkoncernen har också en kreditram om 80 mnkr som kan nyttjas.

De kortfristiga fordringarna uppgår till 352,6 mnkr och avser främst fordringar på kortfristiga lån till kommunens bolag 149,7 mnkr och kommunalskattefordringar 41,7 mnkr. Kundfordringarna uppgår till 93,4 mnkr för kommunen vilket är en ökning från föregående år med 65,2 mnkr. Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader uppgår vid bokslutet till 44,3 mnkr vilket är 11,7 mnkr lägre jämfört med föregående år.

EGET KAPITAL

Det egna kapitalet i kommunen minskade från 797,8 mnkr till 744,3 då resultatet för kommunen 2024 var -53,5 mnkr. Av det egna kapitalet på 744,3 mnkr är 133,2 mnkr avsatt till resultatutjämningsreserven och motsvarar 9,7 procent av skatter och generella bidrag för år 2024. Kommunkoncernens samlade egna kapital uppgår till 1 133,7 mnkr och är en minskning med 47,0 mnkr.

AVSÄTTNINGAR

Kommunens avsättningar uppgår till 50,8 mnkr, en minskning med 10,0 mnkr.

De består av pensionsavsättning till de anställda på 25,9 mnkr vilket är 1,7 mnkr högre än föregående år samt avsättningar för finansieringen av kommande byggnation av europaväg 20 på 20,3 mnkr. Minskningen av avsättning för Europaväg 20 från föregående år på 12,0 mnkr beror på utbetalningar enligt plan.

Därutöver har avsättningar gjorts på 4,6 mnkr för framtida återställande av deponi. En ökning på 0,2 mnkr.

Utöver den pensionsskuld som redovisas som avsättning så har kommunen förpliktelser för samtliga pensioner som är intjänade före år 1998. Delar av ansvarsförbindelsen har försäkrats bort och vid bokslutet beräknas kvarvarande ansvarsförbindelse uppgå till 363,6 mnkr vilket är en ökning med 10,1 mnkr. Kommunens totala pensionsförpliktelser uppgår till 389,5 mnkr och är återlånade i sin helhet.

SKULDER

Skara kommun är internt bank för kommunen och de kommunala helägda bolagen. Därutöver ingår kommunalförbundet Göliska IT. Kommunens långfristiga skulder mot kreditinstitutet Kommuninvest har under året ökat med 100 mnkr och uppgår till 1 043,5 mnkr. Ökningen är en effekt av stora investeringskostnader inom Skara kommun.

Kommunen vidareutlånar medel till de kommunala bolagen och de långfristiga fordringarna på koncernbolagen uppgår till 332,0 mnkr (317,5 mnkr) och är i sin helhet avseende Centrumbostäder i Skara AB. Skara kommun har lån om 711,5 mnkr (611,5 mnkr). Skara Energi AB har ingen skuld till kommunen. Skara Energi har de sista 10 åren amorterat 203,5 mnkr. Centrumbostäder i Skara AB har under året inte ökat sin upplåning. Från 2010 har Centrumbostäder i Skara inklusive Näringsrådhuset ökat sin låneskuld med 286,0 mnkr.

Kommunen har via avtal en skuld till Skaraborgs kommunalförbund för medfinansiering av kommande ombyggnad av Europaväg 20. Skulden uppgår vid årsskiftet till 20,3 mnkr efter utbetalning på 12,0 mnkr. En avsättning på hela det indexerat beloppet fram till år 2024 är gjord där indexeringen årligen redovisats som en finansiell kostnad/intäkt. Tillgången E20 aktiverades med Skaras andel på 57,0 mnkr år 2015 och har skrivits av med 22,0 mnkr vilket innebär att det bokförda värdet på tillgången uppgår till 35,0 mnkr. De kortfristiga skulderna har ökat med 86,8 mnkr till 665,3 mnkr. Här ingår kortfristig del av långfristiga lån med 362,1 mnkr. Leverantörsskulderna har ökat med 4,8 mnkr jämfört med föregående årsskifte.

BALANSRÄKNING

Tkr	Koncern			Kommun	
	Not	2024	2023	2024	2023
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten		152	516	0	0
Utsläppsrätter		3 428	3 432	0	0
Immateriella anläggningstillgångar		3 580	3 948	0	0
Materiella tillgångar					
Mark, fastigheter och anläggningar	10	1 912 960	1 804 745	1 391 659	1 296 410
Maskiner och inventarier	11	393 923	397 371	65 714	66 956
Summa materiella anläggningstillgångar		2 306 883	2 202 116	1 457 373	1 363 366
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier och andelar	12	37 494	35 594	56 691	54 820
Långfristig utlåning	12	8 530	8 244	194 530	213 244
Bidrag till statlig infrastruktur	13	35 812	38 106	35 812	38 106
Summa finansiella anläggningstillgångar		81 836	81 944	287 033	306 170
Summa Anläggningstillgångar		2 392 299	2 288 008	1 744 406	1 669 536
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager, exploatering	14	9 380	15 175	1 306	6 642
Kortfristiga fordringar	15	281 188	316 931	352 566	359 862
Kassa och bank	16	91 535	81 251	91 314	80 530
Summa Omsättningstillgångar		382 103	413 357	445 186	447 034
Summa Tillgångar		2 774 402	2 701 365	2 189 592	2 116 570
Eget Kapital, Avsättningar och skulder					
Eget kapital	17				
Eget kapital vid årets början		1 180 657	1 148 635	797 759	778 934
Justering Eget Kapital		0	-140	0	-140
- varav resultatreserv		0	0	0	0
- varav resultatutjämningsreserv		186 730	186 730	186 730	186 730
Årets resultat		-47 011	32 161	-53 499	18 966
Eget kapital vid årets slut		1 133 646	1 180 656	744 260	797 760
- varav resultatreserv		0		0	0
- varav resultatutjämningsreserv		133 231		133 231	186 730
Summa Eget kapital		1 133 646	1 180 656	744 260	797 760
Avsättningar					
Pensionsåtagande	18	25 928	24 190	25 928	24 190
Uppskjuten skatteskuld		54 919	36 638	0	36 638
Andra avsättningar	19	24 852		24 852	
Summa Avsättningar		105 699	60 828	50 780	60 828
Skulder					
Långfristiga skulder	20	729 249	679 483	729 249	679 483
Kortfristiga skulder	21	805 808	723 471	665 303	578 499
Summa Skulder		1 535 057	1 402 954	1 394 552	1 257 982
Summa Eget kapital, Avsättningar och Skulder		2 774 402	2 644 438	2 189 592	2 116 570

LÅNEPORTFÖLJ

Förfallostruktur	Kapitalförfall		Ränteförfall	
	mnkr	%	mnkr	%
Förfall < 1 år*	362,1	34,7	462,1	44,3
Förfall 1–2 år	276,4	26,5	276,4	26,4
Förfall 2–3 år	140	13,4	40	3,8
Förfall 3–4 år	146	14,0	146	14,0
Förfall 4–5 år	119	11,4	119	11,4
Förfall 5–10 år	0	0	0	0
SUMMA	1043,5	100,0	1043,5	100,0

BORGEN OCH ÖVRIGA ANSVARSFÖRBINDELSER

Panter, borgen och ansvarsförbindelser (Tkr)	Not	Koncern		Kommun	
		2024	2023	2024	2023
Panter					
Pensionsförpliktelser ej upptagna som skuld	23	363 634	353 531	363 634	353 531
Borgensåtagande	22	120 588	125 816	120 588	125 816
Leasing	24	26 398	22 113	25 319	20 987
Garanti		5 299	5 300	5 299	5 300
Summa panter och ansvarsförbindelser		515 919	506 760	514 840	505 634

1.3.3 DRIFTSREDOVISNING

Kommunens driftsredovisning visar -53,5 mnkr och det budgeterade resultatet för 2024 uppgår till 1,5 mnkr vilket ger en avvikelse totalt om 55,0 mnkr mot budget.

Jämfört med det prognostiserade helårsresultatet, -62,5 mnkr, vid delårsbokslutet i augusti blev utfallet för helåret 9,0 mnkr högre. I detta ligger att nämnder och styrelse redovisar ett högre resultat med 12,1 mnkr, finansförvaltning visar ett försämrat utfall med -4,8 mnkr medan skatteintäkter och generella statsbidrag inkl. finansnetto visar ett förbättrat utfall med 1,8 mnkr.

Summa nämnder och styrelses nettokostnader uppgår till 1 386,3 mnkr mot budgeterade 1 366,7 mnkr, (ger avvikelsen -19,6 mnkr). Summering av finansförvaltningens poster ger -39,4 mnkr mot budgeterade 9,1 mnkr, (ger avvikelsen -48,5 mnkr). Skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 1 371,4 mnkr mot budgeterade 1 366,1 mnkr, (ger avvikelsen 5,3 mnkr). Finansiella intäkter och finansiella kostnader (finansnettot) uppgår till 0,8 mnkr mot budgeterade -7,0 mnkr vilket ger avvikelsen 7,8 mnkr.

Årets resultat för 2024 uppgår till -53,5 mnkr (jämfört med 19,0 mnkr 2023).

Kommunfullmäktige redovisar ett överskott mot budget om 0,2 mnkr, främst hänförligt till utbildning och vänortsverksamhet.

Valnämnden redovisar ett resultat på -0,5 mnkr. Motsvarande intäkt via statsbidrag har hanterats som ett generellt statsbidrag under finansansvar.

Revisionen redovisar ett mindre överskott mot budget på 43 tkr.

Kommunstyrelsen redovisar 2024 ett underskott på 2,7 mnkr mot budget. De högre kostnaderna beror på beslutade bidrag till föreningar, lovkort och MEGA+, samt ökade pensionskostnader från Göliska IT. Lönekostnadsökningen har delvis kompenseras genom ökade intäkter och kostnadsbesparingar.

Överförmyndarnämnden redovisar ett underskott på -0,3 mnkr, huvudsakligen relaterat till arvodeskostnader och övriga kostnader.

Samhällsskydd Mellersta Skaraborg redovisar ett underskott på 1,5 mnkr för Skara kommun. Falköpings kommuns

extra bidrag påverkar driftbidraget för övriga medlemskommuner. Inför 2024 tilldelades mer medel för förebyggande arbete samt för SAP-R-avtalet, som slöts sent 2023 och därför inte inkluderades i budgeten. Ytterligare medel har också tilldelats för ökade personalomkostnader, lönerevision samt högre kostnader för internhyra och kapital.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett överskott på 0,5 mnkr. Nettokostnaden ökade med 35,9 mnkr jämfört med 2023, främst på grund av löne- och prisökningar. Ökade statsbidrag, inklusive 0,9 mnkr från Skolverket, har stärkt intäkterna. Kostnaderna översteg budget till följd av satsningar på särskilt stöd, matematikstrategi och köp av anpassad gymnasieutbildning. Förskola, grundskola och gymnasieskola redovisar underskott, delvis täckta av överskott inom förvaltningsgemensamt och vuxenutbildningen, som gynnats av samordning och högre statsbidrag.

Omsorgsnämnden redovisar ett underskott på 19,9 mnkr. Nettokostnaden ökade med 44,4 mnkr eller 7,5 procent jämfört med 2023. Ökningen förklaras främst av ökade kostnader för lokaler (+17,7 mnkr) och löner (+12,7 mnkr) samt minskade intäkter från statsbidrag (-14,8 mnkr). Större underskott finns inom Avdelning övergripande, där Vuxen myndighet visar -3,0 mnkr på grund av höga placeringskostnader. Barn- och unga myndighet visar -1,7 mnkr, främst kopplat till externa placeringar. Socialpsykiatri och missbruksplaceringar (-3,8 mnkr) bidrog också till underskottet. Hälso- och sjukvård (-0,8 mnkr) påverkades av minskade statsbidrag. Överskott uppnås inom integrationsverksamheten (+0,9 mnkr) och ensamkommande verksamheten (+1,8 mnkr) relaterat till högre intäkter från Migrationsverket samt inom AME/Spektra (+0,9 mnkr) genom lägre lönekostnader och försäljning av verksamhet.

Vidare finns större underskott inom Avdelningen för vård och omsorg, som redovisar -13,1 mnkr mot budget. Större delen av underskottet (-13,4 mnkr) förklaras av tomställda särskilda boenden och extra bemanning för ett individärende. Införandet av helgtjänster och borttagandet av delade turer har också bidragit till ökade kostnader, men dessa har täckts av statsbidraget för god vård och omsorg. Hemvården redovisar ett överskott på 1,7 mnkr, huvudsakligen på grund av ökad beviljad HSL-tid och lägre kostnader per beviljad timme. Korttiden visar ett underskott på -2,6 mnkr på grund av högre lönekostnader och behov av att köpa platser från andra kommuner. Dagverksamhet och öppna mötesplatser redovisar ett överskott på 0,9 mnkr som en följd av lägre personalkostnader.

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott på 2,5 mnkr, främst på grund av ej fullt debiterade budgetkompenserade hyresökningar för Etapp 5. Fritidsverksamheten visar ett överskott på 1,7 mnkr, drivet av icke debiterade hyror (3,3 mnkr) och ökade intäkter (1,2 mnkr), men motverkas delvis av ökade personalkostnader (-1,3 mnkr) och övriga kostnader (-1,5 mnkr). Intäkterna från badhus och kiosk har ökat med 0,9 mnkr. Idrotts- och fritidsanläggningar utanför Vilan redovisar ett överskott på 1,0 mnkr, varav 0,9 mnkr beror på ej debiterade hyror för Petersburg.

Avvikelsen för finansförvaltningens poster summeras till -48,5 mnkr, varav -56,0 mnkr avser pensionskostnader. Pensionspremierna har ökat, vilket är en effekt av tidigare inflation och värdesäkring av intjänade pensionsrätter. Det PO-pålägg som tas ut från nämnderna räcker inte till, vilket leder till avvikelsen inom finansförvaltningen. Från 2025 väntas en återgång till lägre nivåer. Resultat från avslutade exploateringsobjekt uppgår till 9,5 mnkr i Övriga poster, tillsammans med en nedskrivningskostnad för Vandrarhemmet (Furan 1) om -2,5 mnkr. I utfall för finansiella intäkter ingår ej budgeterade intäkter i form av ränteintäkter för inestående likvida medel i bank. Vidare ingår 6,1 mnkr som är en konsekvens av gjord pensionsinlösen av överskottsmedel hos Skandia. Motsvarande post återfinns i utfallet under posten Pensionskostnad blandmodell. Avvikelsen för finansiella kostnader relaterar bland annat till ett högre ränteläge och en större upplåning än budgeterat.

Finansnettot enligt driftsredovisningen avviker sammantaget positivt med 7,8 mnkr och visar 0,8 mnkr mot det budgeterade -7,0 mnkr. Jämfört med resultaträkningens finansnetto så ingår räntekostnader om 0,4 mnkr i nämndernas utfallssiffror. Avvikelsen för skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 5,3 mnkr, främst på grund av en högre fastighetsavgift än budgeterat.

DRIFTREDOVISNING

Tkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023
Kommunfullmäktige	-2 388	-2 215	173	-2 069
Revision	-1 189	-1 146	43	-1 002
Valnämnd	-250	-790	-540	-31
Kommunstyrelsen	-89 693	-92 430	-2 737	-84 107

Överförmyndare	-2 014	-2 273	-259	-2 016
Räddningstjänst (SMS)	-19 871	-21 350	-1 479	-19 328
Barn- och utbildningsnämnd	-562 996	-562 455	541	-526 528
Omsorgsnämnd	-571 455	-591 241	-19 786	-546 793
Kultur- och fritidsnämnd	-62 055	-59 567	2 488	-51 943
Samhällsbyggnadsnämnd	-17 454	-16 935	519	-13 190
Nämnd för service och teknik	-37 327	-35 856	1 471	-32 271
Summa nämnder	-1 366 692	-1 386 258	-19 566	-1 279 278
Finansförvaltning				
Pensionskostnad blandmodellen	-23 305	-79 286	-55 981	-56 795
Lönejusteringsmedel	-1 339	0	1 339	0
Differens PO-pålägg	0	19	19	3 044
Justering kapitalkostnad	34 000	32 809	-1 191	10 274
Övriga poster	-243	7 039	7 282	7 866
Summa finansförvaltning	9 113	-39 419	-48 532	-35 611
Verksamhetens nettokostnader	-1 357 579	-1 425 677	-68 098	-1 314 889
Skatteintäkter	1 019 978	1 021 351	1 373	980 572
Generella statsbidrag	346 125	350 062	3 937	329 875
Finansiella intäkter	16 500	33 965	17 465	52 357
Finansiella kostnader	-23 500	-33 200	-9 700	-28 950
Summa skatteintäkter & finansiella intäkter/kostnader	1 359 103	1 372 178	13 075	1 333 854
Årets resultat	1 524	-53 499	-55 023	18 965

NÄMNDERNAS PROGNOSSÄKERHET

Ett mått som visar på hur ekonomistyrningen i kommunen bidrar till god kontroll är hur väl nämnderna kan styra sina ekonomiska utfall. En god prognossäkerhet innebär att kommunen lättare kan anpassa sig efter förändrade förutsättningar under året.

Prognosavvikelsen för nämnderna redovisas i tabell nedan. Den sammantagna avvikelsen mellan nämndernas lämnade prognos för över/underskott i delårsbokslut/augusti och i bokslut uppgår till 12,1 mnkr vilket motsvarar 0,9 procent (överskattning) av nämndernas slutliga nettokostnader. En förklaring till överskattningen av slutliga nettokostnader i augustiprognos jämfört med bokslut kan relatera till förväntade kostnadsökningars mindre genomslag liksom att högre intäkter konstaterats.

Budgetföljsamhet är ett annat mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör teoretiskt ligga så nära noll som möjligt. I samband med delårsbokslutet i augusti 2024 visade prognosen på en sammantagen förväntad negativ avvikelse mot budget för nämnder och styrelse på -31,7 mnkr. Nämnder och styrelses sammantagna slutliga resultat i bokslutet visar ett underskott mot budget med motsvarande -19,6 mnkr. Det innebär att prognosföljsamheten varit försiktig. Budgetföljsamheten avviker med 1,4 procent.

Driftredovisning, avvikelse Tkr	Prognos augusti	Bokslut 2024	Avvikelse 2024
Kommunfullmäktige	38	173	135
Revision	0	43	43
Valnämnd	0	-540	-540
Överförmyndare	0	-259	-259
Nämnden för Samhällsskydd Mellersta Skaraborg	-1 729	-1 479	250

Kommunstyrelse	-2 594	-2 737	-143
Barn- och utbildningsnämnd	0	541	541
Omsorgsnämnd	-25 800	-19 786	6 014
Kultur- och fritidsnämnd	2 081	2 488	407
Samhällsbyggnadsnämnd	-3 650	519	4 169
Nämnd för service och teknik	0	1 471	1 471
Avvikelse mot budget	-31 654	-19 566	12 088

1.3.4 NÄMNDERNAS ACKUMULERADE RESULTAT

I enlighet med kommunfullmäktiges ekonomistyrningsprinciper så ska nämnderna i den utsträckning som det ger möjlighet till att kunna hantera sin ekonomi på ett förnuftigt sätt. Om det uppstår överskott under ett år ska nämnden kunna ta del av detta överskott i framtiden med restriktioner att det inte långsiktigt får öka nämndens kostnadsnivå. Om ett underskott uppstår ska nämnden ha ansvaret för att detta underskott arbetas in inom 3 år genom att planera sin verksamhet med ett överskott. Över/underskott som uppstår kan resultatjusteras bort utifrån om nämnden inte haft en direkt påverkan på att det uppstått.

NÄMNDERNAS ACKUMULERADE RESULTAT

Tkr	Ingående ackumulerat resultat 2024	Resultat 2024	Resultatjustering	Utgående ackumulerat resultat 2024
Kommunfullmäktige	0	173	-173	0
Revision	0	43	-43	0
Valnämnd	0	-540	540	0
Överförmyndare	0	-259	259	0
Kommunstyrelsen	11 930	-2 737	0	9 193
Barn- och utbildningsnämnd	21 514	541	0	22 055
Omsorgsnämnden	-627	-19 786	19 786	-627
Kultur- och fritidsnämnd	-140	2 487	0	2 347
Samhällsbyggnadsnämnd	3 211	519	0	3 730
Nämnd för service och teknik	5 128	1 471	-171	6 428
Nämnd för Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (Skara)	0	0	0	0
Summa	41 016	-18 088	20 198	43 126

Resultatet justeras i sin helhet för politiska nämnder och SMS. För Nämnden för Service och tekniks anslagsfinansierade verksamheter uppgår resultatet till 1 300 tkr.

1.3.5 INVESTERINGAR

Under 2024 har nettoinvesteringar genomförts om 124,8 mnkr. De totala budgeterade investeringarna uppgick till 270,6 mnkr på budgetåret 2024. Av totala pågående investeringar med beslutsår till och med 2024 har sammantaget 81,5 procent av investeringar genomförts. Anledningen till avvikelsen relaterar framförallt investeringar i ny förskola (i Sörskogen), strategiska markförvärv och investeringar i Petersburgområdet, dvs. större investeringsprojekt där budgetbeloppet följer beslutsåret men där uppförandetid pågår över flera år. Investeringsbudgeten upprättas inte utifrån när utgifter förväntas uppstå utan utifrån beslut om att bevilja utgifter för projekten. Det är viktigt att se investeringsnivåer över tiden då större investeringar som kommunen ska nyttja under mer än 50 år påverkar enskilda år kraftigt.

INVESTERINGSREDOVISNING

Kommunen		Utgifter sedan projektens start			Varav årets investeringar (inkl. överförda)			
Projekt (Tkr)	Beslutad projektbudget	Projekt, utfall Ack 2024	Beräknad totalutgift	Beräknad avvikelse	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Överförs till 2025
SERVICE & TEKNIK GATA/PARK	32 230	25 225	35 097	-2 867	27 843	20 837	7 006	9 873
Infrastruktur	1 501	1 383	1 501	0	678	560	118	118
Trafiksäkerhetsåtgärder	300	174	300	0	300	174	126	126
Toppbeläggningar asfalt	3 631	3 770	3 770	-139	3 631	3 770	-139	0
Djäkneparken utemiljö	1 000	204	1 000	0	796	0	796	796
Dammen Bernstorp	5 600	1 055	5 600	0	5 276	731	4 545	4 545
Rondell Skaraborgsg-Hagaborgsv.	6 400	9 088	9 088	-2 688	6 214	8 902	-2 688	0
Trafiksituation skolor	230	196	196	34	58	24	34	0
Skaraborgsgatan/KI ostergatan	3 800	1 309	3 800	0	3 800	1 309	2 491	2 491
Genomfart Axvall gest/trygghet	500	0	500	0	500	0	500	500
Gata komponenter	869	921	921	-52	869	921	-52	0
Broar	2 499	2 209	2 499	0	2 499	2 209	290	290
Lekplatser	300	318	318	-18	300	318	-18	0
Olins lekplats och park	2 000	1 674	2 000	0	326	0	326	326
Trädplantering	1 500	1 377	1 500	0	496	372	124	124
Inventarier Gata/Park	100	104	104	-4	100	104	-4	0
Fordon och maskiner	2 000	1 443	2 000	0	2 000	1 443	557	557
SERVICE & TEKNIK FASTIGHET	246 790	188 088	253 792	-7 002	155 909	97 208	58 701	65 034
Ny förskola i Sörskogen	71 500	23 371	71 500	0	71 008	22 879	48 129	48 129
Förskola Mariebergsområde	60 000	61 196	61 196	-1 196	2 691	3 887	-1 196	0
Parkering Mariebergsskolan	2 000	115	2 000	0	2 000	115	1 885	1 885
Bergvärme Ardalaskolan	6 800	7 080	7 500	-700	6 800	7 080	-280	0
Bergvärme Varnhemsskolan	3 500	224	3 500	0	3 500	224	3 276	3 276
Skolgård Gällkvistskolan	8 000	321	8 000	0	8 000	321	7 679	7 679
Omb. grupprum skolor	3 000	777	3 000	0	3 000	777	2 223	2 223
Vilan etapp 5	53 200	54 602	54 602	-1 402	25 587	26 989	-1 402	0
Bevattningshus/tekn ikhus Vilan	900	1 792	1 792	-892	900	1 792	-892	0

LSS-boende Axvall	8 250	8 006	8 500	-250	8 250	8 006	244	244
Solceller tak	2 000	1 009	1 009	991	2 000	1 009	991	0
Säkra fastigheter	500	496	496	4	500	496	4	0
Energieffektivisering	1 500	878	1 500	0	1 500	878	622	622
Lokstallet takrenovering	10 000	12 793	12 793	-2 793	4 533	7 327	-2 794	0
Laddplatser kommunala verksam	1 000	24	1 000	0	1 000	24	976	976
Fastighet komponenter	14 640	15 404	15 404	-764	14 640	15 404	-764	0
KOMMUNSTYRELSE N	377 824	332 879	395 641	-17 817	75 872	24 475	51 397	33 034
Inventarier	1 100	1 021	1 021	79	704	625	79	0
Utrustning Stadshus	1 000	897	1 000	0	103	0	103	103
Petersburg området	10 000	3 189	10 000	0	9 810	2 999	6 811	6 811
Djäknehallens förprojektering	2 500	557	2 500	0	1 983	40	1 943	1 943
Strategiska markinköp	36 174	6 766	36 174	0	36 174	6 766	29 408	0
Projektering flytt av kraftledning	800	180	800	0	726	106	620	0
Utbyggnad Kohagsgatan	1 000	1 232	1 232	-232	122	354	-232	0
Särskilt boende	299 000	316 631	316 631	-17 631	0	11 179	-11 179	300
Olins Park	1 500	144	1 500	0	1 500	144	1 356	1 356
Projekt Purple Flag	250	283	283	-33	250	283	-33	0
Landsbygdsutveckling	1 500	325	1 500	0	1 500	325	1 175	1 175
Motionscenter Petersburg	23 000	1 654	23 000	0	23 000	1 654	21 346	21 346
NÄMND FÖR SERVICE & TEKNIK	320	150	250	70	320	150	170	100
Kost: Inventarier	70	0	0	70	70	0	70	0
Lokalvård: Inventarier	250	150	250	0	250	150	100	100
BARN & UTBILDNINGSNÄMND	4 500	3 249	4 500	0	4 500	3 249	1 251	1 251
Inventarier/ Fordon & Maskiner	3 500	2 971	3 500	0	3 500	2 971	529	529
Verksamhetsanpassningar	1 000	278	1 000	0	1 000	278	722	722
OMSORGSNÄMND	3 250	901	2 139	1 111	3 250	901	2 349	1 238
Gemensamma utrymmen SäBo	300	293	293	7	300	293	7	0
Inventarier	800	596	596	204	800	596	204	0
Laddplatser hemvården	1 250	12	1 250	0	1 250	12	1 238	1 238
Övriga investeringar	400	0	0	400	400	0	400	0
Verksamhetsanpassningar	500	0	0	500	500	0	500	0
KULTUR & FRITIDSNÄMND	2 511	1 590	2 613	-102	2 511	1 590	921	1 023

Inventarier	200	225	225	-25	200	225	-25	0
Utsmyckning Skara	776	3	776	0	776	3	773	773
Digitalt kartotek	200	198	198	2	200	198	2	0
Bollskyddsnät Sparbanken Arena	250	0	250	0	250	0	250	250
Vikvägg Idrottshall	400	439	439	-39	400	439	-39	0
Inventarier Skaraborgen	685	725	725	-40	685	725	-40	0
SAMHÄLLSBYGGNA DSNÄMND	400	419	419	-19	400	419	-19	0
Inventarier	400	419	419	-19	400	419	-19	0
FINANSIELL LEASING						3 239		
Finansiell leasing						3 239		
Summa Bruttoinvesteringar	667 825	552 501	694 451	-26 626	270 605	152 068	121 776	140 561
Inv. bidrag (KS) Särskilt boende		-21 186	-21 186	21 186		-21 186	21 186	
Inv. bidrag (SoT) Laddstoplar		-270	-270	270		-270	270	
Inv. bidrag (SoT) Rondell Ska.-Hag.		-2 546	-2 546	2 546		-2 546	2 546	
INVESTERINGSBIDR AG		-24 002	-24 002	24 002		-24 002	24 002	
SUMMA NETTOINVESTERIN GAR	667 825	528 499	670 449	-2 624	270 605	124 827	145 778	111 553

Beslutade investeringar enligt budgetbeslut KF §78, juni 2023: 119 020 tkr, Överförda från 2023: 90 650 tkr, Beslut under 2024: 60 935 tkr
 Specifiering av tilläggsbeslut under 2024: KFN2024/41 § 24 Inventarier Vilan etapp 5, 685 tkr. BUN2024/454 § 104, 1 000 tkr. KF 240219 § 10 Inv.medel för strategiska
 markförvärv 30 000 tkr, Landsbygdsutveckling 1 500 tkr. KF 231030 § 138 Utökning Petersburg motionscenter 13 000 tkr (till 23 mnkr). KF 240610 § 74 LSS boende Axsvall
 8 250 tkr. KF 240610 § 69 Utökning inv. medel förskola Sörskogen, 6 500 tkr (till 71,5 mnkr).

KOMMENTAR TILL KOMMUNENS INVESTERINGAR

Kommunstyrelsen

Sammanfattningsvis har kommunstyrelsen genomfört investeringar på 24,5 mnkr kronor under 2024, vilket är under den budgeterade nivån på 75,9 mnkr kronor. Den största avvikelserna i bokslutet är relaterad till Petersburgområdet, där planerade investeringar fortsätter 2025. För strategiska markinköp finns fortfarande budgeterat utrymme, och inköp sker vid rätt tidpunkt och möjlighet.

Under året har tre fastigheter förvärvats för framtida exploatering och en för verksamhet, där en LSS-boende-verksamhet kommer att etableras. Projektet Teglagården, som var färdigt under 2023, har haft kostnader relaterade till slutförandet och fördröjd fakturering.

Det har mottagits ett investeringsbidrag om 21,2 mnkr kronor för Teglagården under 2024, vilket inte ingår i den redovisade summan och projektet håller sin totala budget.

Investeringar som är aktuella för ombudgetering inkluderar inventarier, utrustning för Stadshuset, Petersburgområdet, Djäknehallens förprojektering, strategiska markinköp, flytt av kraftledning, Olins park och ett mindre belopp för Teglagården.

SoT Gata/Park

Infrastruktur

Åtgärder i samband med investeringsprojekt ”Rondell Skaraborgsg-Hagaborgsv”. Planeringsarbete pågår för resterande medel. Överföring av återstående medel till 2025.

Trafiksäkerhetsåtgärder

300 tkr i årliga investeringsmedel. Breddningsåtgärder vid Ardalaskolan utfört. Planeringsarbete pågår för trafiksituationen vid Gällkvistskolan, Valhallagatan och Källegatan. Överföring av återstående medel till 2025.

Toppbeläggningar asfalt

Årliga medel för underhåll.

Djäkneparken utemiljö

Vänteläge. Överföring av återstående medel till 2025.

Dammen Bernstorp

Vänteläge/pågår. Länsstyrelsen fattade i juni 2023 beslut om att det krävs tillståndsansökan i mark- och miljödomstolen för vattenverksamhet. Tillståndsansökan pågår för vattenverksamhet i mark- och miljödomstolen och förväntas skickas in våren 2025. Troligtvis kan byggnation påbörjas under 2026. Överföring av återstående medel till 2025.

Rondell Skaraborgsg-Hagaborgsv

Klart. Ny rondell i korsningen Skaraborgsgatan- Hagaborgsvägen inklusive GC-vägar och badhusparkeringen. 800 tkr överförda från projekt ”Skaravallen väg/parkering”. Medfinansiering beviljad på 2 546 tkr. Beräknad totalutgift för projektet är inklusive medfinansiering.

Trafiksituation skolor

Klart. Pollare och skyltning vid Ardalaskolan 2024.

Skaraborgsgatan/Klostergatan

Klart/pågår. På Skaraborgsgatan är det delen mellan Klostergatan och Björndammen som avses. När det gäller Klostergatan så är det den återstående delen mellan Skaraborgsgatan och de arbeten som gjordes 2023 vid kvarteret Stinsen. När det gäller planerade arbeten på Skaraborgsgatan så har Samhällsbyggnadsförvaltningen planer på att se över och omgestalta det som planerats. Upprustning och omgestaltning på Klostergatan är i princip klar. Överföring av återstående medel till 2025.

Genomfart Axvall gest/trygghet

Planering och dialog kring uppdrag pågår med Samhällsbyggnad. Överföring av återstående medel till 2025.

Gata komponenter

Avser reinvesteringar i komponenter inom Gata/Park. Upprustning av Björndammen utfört 2024.

Broar

Avser åtgärder i rörbro vid Smedtorpsgatan. Återstår toppbeläggning som görs våren 2025. Överföring av återstående medel till 2025.

Lekplatser

300 tkr i årliga investeringsmedel. 2024 ny lekutrustning till Marieberg samt fotbollsmål i Ardala.

Olins lekplats och park

Lekplats i Olins park klart. Samhällsbyggnad planerar för åtgärder i Olins park gällande belysning och trädplantering. Överföring av återstående medel till 2025 och förslag är att resterande medel överförs till investeringsprojektet som finns för gestaltningen i Olins park.

Trädplantering

Avser kompensationsplantering och nyplantering. 85 träd har planterats sedan starten 2022. Etableringsutgifter 2025. Överföring av återstående medel till 2025.

Inventarier Gata/Park

Inköp av mätutrustning.

Fordon och maskiner

2 000 tkr i årliga investeringsmedel. Inköpt 2024 är bland annat en sopvals med uppsamlare, utköp av tidigare leasad sopmaskin samt en självlastarvagn.

SoT Fastighet

Ny förskola i Sörskogen

Pågår. Förväntas stå klart våren 2026. Överföring av återstående medel till 2025.

Förskola Mariebergsområdet

Klart. Den negativa prognosavvikelsen beror främst på generella kostnadsökningar under projektets genomförande.

Parkering Mariebergsskolan

Pågår. Utredningsarbete pågår om hur parkeringssituationen ska hanteras. Överföring av återstående medel till 2025.

Bergvärme Ardalaskolan

Pågår. 1 500 tkr omflyttat från investeringsprojekt "Bergvärme Varnhemsskolan". Beräknas vara klart i början av mars. Beräknad utgift är 7 500 tkr. Negativ avvikelse beror på mer åtgärder än förväntat samt mer komplicerad rörläggning.

Bergvärme Varnhemsskolan

Vänteläge och projekteringsutgifter i utfall. 1 500 tkr överflyttat till investering "Bergvärme Ardalaskolan".

Skolgård Gällkvistskolan

Projektering pågår och upphandling sker senare i höst. Projektet förväntas vara klart hösten 2025.

Ombyggnation grupprum skolor

Pågår. Genomförs i dialog med BoU. Behov av fler grupprum inom skolverksamheten för att kunna förbättra lärmiljön. Under 2024 ombyggnation på Mariebergsskolan och Viktorias skolan. Resterande medel i projektet förväntas användas 2025. Överföring av återstående medel till 2025.

Vilan etapp 5

Invägning 21 september på Vilanområdet. Det som har genomförts är en nybyggnation av Arenahuset, Skaraborgen som är en tillbyggnad på Idrottshallen, ett nytt eventförråd, Multihallen som är en tillbyggnad av den gamla tennishallen samt ny gestaltning på Vilanområdet. Dialog kring utvecklingen av Sparbanken Arena pågår.

Bevattningsbus/teknikhus Vilan

Klart. Byggnation av nytt teknikhus för bevattningsautomation på Vilanområdet. Mer omfattande el- och vattenledningsarbete än förväntat vilket fördröjde projektet.

LSS-boende Axvall

Pågår. Investeringen på 8 250 tkr avser LSS-anpassning av inköpt fastighet i Axvall. Det mesta görs under 2024 men visst arbete med fasaden och utemiljön färdigställs våren 2025. Överföring av återstående medel till 2025.

Solceller tak

Klart. Utfall 2024 avser solcellsanläggningen på Vilanområdet som förser ishallen med el. Inga ytterligare medel förväntas förbrukas under 2024.

Säkra fastigheter

Årliga medel. Under 2024 har bland annat det bytts ut brandlarm på fritidsanläggningen i Ardala samt Rödklövern's förskola. Samtliga larmsändare i kommunen är också utbytta till följd av att 3G-nätet släcks.

Energieffektivisering

Årliga medel och avser generella energieffektiviseringar i kommunens fastigheter. Fläktbyte ventilation på Mariebergsskolan klart. Överföring av återstående medel till 2025.

Lokstallet tak renovering

Klart. Arbetet var mer komplext och omfattande än förväntat samtidigt som det under projektet har varit ogynnsamt väder. Dessa faktorer förklarar den negativa avvikelsen.

Laddplatser kommunala verksamheter

Planering pågår. Projektet möjliggör att kommunens fordonsflotta innehåller mer elbilar. 2025 planeras det för laddstolpar på parkeringen vid Björkbackens förskola. Överföring av återstående medel till 2025.

Fastighet (underhåll) re-investeringar komponent

Avser reinvesteringar i kommunens fastigheter. 2024 bland annat byts ventilation på Valleskolan, fönster på både Katedralskolan och Idrottshallen samt dränering på Sparbanken arena.

Barn- och utbildningsnämnden

Investeringarna har främst gått till möbler för skolor, inklusive en ny lärmiljö på Mariebergsskolan och en truck till Katedralskolan, vilket sänker driftskostnader för 2025. Anpassningar har gjorts i anpassad grundskola på Marieberg för att bättre möta elevers behov. Utfallet blev lägre än budgeterat då behovet av verksamhetsanpassningar var mindre än förväntat.

Omsorgsnämnden

Inköp av inventarier uppgick till 0,9 mnkr, vilket är 0,6 mnkr under budget. Datorer har bytts ut för 0,6 mnkr och möbler köpts in för 0,3 mnkr. Inköp av laddstolpar har skjutits upp till 2025, och 1 238 tkr behöver ombudgeteras.

Kultur- och fritidsnämnden

Inventarier: Kostnad 225 tkr, överskott på 25 tkr pga. oförutsedda händelser. Digitalt kartotek: 198 tkr av 200 tkr utnyttjat. Vikvägg Idrottshall: Installerad, utfall 439 tkr, 39 tkr över budget. Bollskyddsnät Sparbanken Arena: Budget 250 tkr, inget utfall 2024. Ombudgetering begärs. Utsmyckning Skara: Budget 776 tkr, arbetet påbörjat, men utfall kommer belasta 2025. Ombudgetering på 773 tkr begärs. Inventarier Skaraborgen: Beslut om 685 tkr, utfall 724 tkr.

Samhällsbyggnadsnämnden

Inköp har skett av drönare under året.

1.3.6 EXPLOATERING

Exploateringsverksamhet består av åtgärder som syftar till att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för bostads- och industriändamål. I de fall avsikten är att avyttra färdigställd exploateringsfastighet ska denna klassificeras och värderas som omsättningstillgång. Tillgångar som kommer att kvarstå i kommunens ägo redovisas som anläggningstillgångar. Exploateringsutgifterna uppgår till 15,5 mnkr medan inkomster uppgått till 13,1 mnkr. Nettot av nedlagda exploateringsutgifter/inkomst uppgår vid bokslutet till totalt -2,4 mnkr.

Under år 2024 har två exploateringsprojekt genomförts, vilka har avslutats per 2024-12-31.

I Sörskogen norra etapp 2 ingår 14 tomter, i projektet har fem sålts, sex reserverats och tre kvarstår. Projektet avslutas 2024 men kvarstår att anlägga ett bullerplank över Gällkvistabäcken samt eventuella framtida intäkter för försäljning av resterande tomter.

För projektet Stationsområdet har försäljning av Plattformen 1 skett till Centrumbostäder AB, kostnader har även lagts på att slutföra utbyggnaden av Klostergatan. Projektet har avslutats under året.

De exploateringsutgifter som behålls i kommunal ägo, såsom vägar och parkmark med mera, aktiveras som en tillgång och skrivs av systematiskt över nyttjandetiden. Detta innebär att exploateringsintäkter erhålls direkt medan de investeringsutgifterna som servar området fördelas på många år.

EXPLOATERINGSREDOVISNING

Exploatering (Tkr) 2023-12-31	Projekt . Tot. Inkomst	Projekt Tot. Utgift	Projekt Tot. Resultat	Intäkt 2024	Kostna d 2024	Rea- vinst/förlust	Anläggnings- tillgång	Bokfört Värde Netto
Stationsområdet	4 893	-5 423	-530	4 893	-861	4 032	4 562	0
Sörskogen Norra Etapp 2	8 254	-10 105	-1 851	8 254	-2 827	5 427	7 278	0
Summa exploatering	13 147	-15 528	-2 381	13 147	-3 688	9 459	11 840	0

1.3.7 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

1.3.7.1 NOTFÖRTECKNING (TKR)

Not 1. REDOVISNINGSPRINCIPER

Denna årsredovisning är upprättad med utgångspunkt från lagen om den kommunala redovisningen, lag (2018:597) om kommunal bokföring redovisning (LKBR). I redovisningssystemet ingår förvaltningsberättelse, resultaträkning, drift- och investeringsredovisning, finansieringsanalys och balansräkning. Vidare finns en sammanställd redovisning som omfattar även kommunal verksamhet som bedrivs genom annan juridisk person. Rådet för kommunal redovisning ger dessutom anvisningar kring hur speciella redovisningsfrågor ska tillämpas.

I årets redovisning och bokslut har redovisningslagens bestämmelser och redovisningsrådets anvisningar i allt väsentligt tillämpats.

Skara kommun avviker från RKR R5 finansiell leasing vad gäller hyra av fastigheter. Rekommendationen avseende hyra/leasing infördes år 2003 för första gången. Skara kommun hyr omsorgsfastigheter från Skara Äldrehem

ekonomiska förening där kommunen borgar för föreningen lån. Efter beslut i Kommunfullmäktige i februari 2024 om att ta fram en plan för att förvärva berörda fastigheter är en process initierad och pågående med avslut våren 2025. Den bedömda påverkan på tillgångar och skulder om rekommendationen följts beräknas till ca 7 mkr för 1 års minimileaseavgifter som inte är variabla avgifter. Effekten på kommunens resultat år 2024 samt våren 2025 bedöms inte vara väsentlig utifrån den korta bedömda leasingperioden som kvarstår.

Nedan följer en kort beskrivning av vissa väsentliga principer som påverkar redovisning och bokslut.

PERIODISERING

Periodisering av intäkter och kostnader har gjorts enligt god redovisningssed. I allt väsentligt har leverantörs- och kundfakturor hänförliga till räkenskapsåret bokförts som skuld respektive fordran. Utgifts- och inkomsträntor och statsbidrag har periodiserats. Även december månads timlöner har periodiserats. Enligt försiktighetsprincipen får tillgångar och intäkter inte övervärderas medan skulder och kostnader inte får undervärderas.

SKATTEINTÄKTER

Skatteintäkterna periodiseras i enlighet med de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning. Detta innebär att kommunens skatteintäkter består av följande delposter: • Preliminära skattebetalningar • Prognos över innevarande års slutavräkning enligt Sveriges Kommun och Regioners anvisning • Rättning av den prognos som gjordes till föregående årsbokslut

PENSIONSSKULD

Redovisningen av pensionsskuld följer bestämmelserna i den kommunala redovisningslagen LKBR kap 5 kap 4 § och 6 kap 4 § och redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Detta innebär bland annat att pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Utbetalningar av pensionsförmåner som intjänats fr.o.m. år 1998 redovisas som kostnader i resultaträkningen. Samtliga uppgifter grundas på beräkningen som kommunen erhåller från pensionsbolaget Skandia och RIPS 17 har tillämpats.

PENSIONSUTFÄSTELSE

I kommunen förekommer inga s.k. fallskärmsavtal, d.v.s. utfästelser att utbetala avgångsvederlag – ofta ett visst antal årslöner – om vederbörande tvingas sluta. Pensionsutfästelser i form av visstidspension förekommer inte heller.

SEMESTERLÖNESKULD

De anställdas fordran på kommunen i form sparade semesterdagar och okompenserad övertid tillsammans med sociala avgifter är bokförd på respektive nämnd. Årets förändring bokförs på resultaträkningen.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Med anläggningstillgång menas tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. För att klassa som anläggningstillgång ska värdet vara över ett prisbasbelopp. Materiella anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet. Investeringsbidraget tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningarnas respektive nyttjandeperiod. Som finansiella anläggningstillgångar redovisas innehav av aktier och andelar samt långfristig utlåning. Exploateringsmark klassificeras som omsättningstillgång. De materiella anläggningstillgångarna ska delas upp i separata komponenter om skillnaden i nyttjandeperiod är väsentlig mellan anläggningens olika delar. Enligt RKR:s rekommendation R4 har komponenterna i allmänhet olika långa nyttjandeperioder och skrivs därför av separat. Återanskaffning av en komponent ska anses vara anskaffning av en ny anläggningstillgång. Materiella anläggningstillgångar som avser verksamhetsfastigheter och publika fastigheter, har delats upp i separata komponenter där skillnaden i nyttjandeperioden är väsentlig mellan anläggningens olika delar.

AVSKRIVNINGAR

För publika fastigheter tillämpas följande komponenter och avskrivningstider med beaktande av kommunens egen bedömning av tillgångarnas beräknade nyttjandetid:

- Förstärkningslager, ingen avskrivning
- Bärlager, 30 år
- Slitlager, 20–30 år
- Broar, 30–50 år
- Gatubelysning, brunnar, dränering, 20–30 år
- Parkanläggning, 10–15 år

- Vandringsleder, 5 år

För verksamhetsfastigheter tillämpas följande komponenter och avskrivningstider med beaktande av kommunens egen bedömning av tillgångarnas beräknade nyttjandetid:

- Stomme, 50–80 år
- Markanläggning, 15 år
- Utvändigt bygg, 30–50 år
- Invändigt bygg, 10–30 år
- Inre ytskikt, 10–20 år
- Utrustning, 10 - 15 år
- Avskrivningstiden för inventarier är 3–10 år.

För att en tillgång ska klassificeras som en investering ska följande kriterier vara uppfyllda: värdet överskrider ett prisbasbelopp samt nyttjandetiden är minst 3 år. Inventarier som inte uppfyller ovannämnda krav ska inte aktiveras. Avskrivningstiderna baseras på anläggningstillgångarnas beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningarna sker linjärt och görs från den tidpunkt investeringen tas i bruk.

LEASING

Finansiell leasing skall redovisas som en tillgång i balansräkningen och inte som en hyreskostnad. Tillgången ska skrivas av systematiskt i likhet med kommunens liknande anläggningar eller över leasingperioden. För att betraktas som finansiellt leasingavtal skall risker och fördelar som förknippas med ägandet i allt väsentligt överföras till leasingtagaren. Kommunen har klassificerat fordon där leasingperioden överstiger 3 år och som uppfyller villkoren som ställs upp som finansiella leasingavtal. Övriga leasingavtal är operationell leasing och redovisas som en kostnad direkt på resultaträkningen.

Skara kommun följer inte rekommendationen fullt ut vad gäller hyra av fastigheter i enlighet med beskrivning i första stycket i denna text.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Skara kommun bedriver verksamhet också i bolagsform, både i helägda bolag och tillsammans med andra ägare. Syftet med den sammanställda redovisningen är att visa kommunens totala ekonomiska åtagande oavsett val av verksamhetsform. I denna redovisning ingår de aktiebolag i vilka kommunen har ett bestämmande inflytande. Detta uppnås vid mer än 50 procent röstinnehav i företagens beslutande organ. Den sammanställda redovisningen omfattar Skara kommun, Koncernen Skara Energi AB och Centrumbostäder i Skara AB.

Kommunen har även ägarinnehav i kommunalförbundet GöLiSka IT och Skaraborgsvatten. Dessa ingår inte i den sammanställda redovisningen då vi inte bedömer att det tillför väsentlig information i förhållande till kommunens resultat och balansräkningar. Utgångspunkten för den sammanställda redovisningen är de fastställda resultat- och balansräkningarna för kommunen och dotterföretagen. Transaktioner mellan de olika enheterna har eliminerats. Redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Med förvärvsmetoden avses att det av kommunen vid förvärvstillfället förvärvade egna kapitalet i dotterföretagen har eliminerats. Med proportionell konsolidering avses att om dotterföretagen inte är helägda ingår endast ägda andelar av räkenskaperna i den sammanställda redovisningen. Skara kommun har inte anpassat redovisningsprinciperna mellan bolagen och kommunen. Denna avvikelse bedöms inte ha en väsentlig påverkan på redovisningens rättvisande bild. För bolagens redovisning lämnar Redovisningsrådet och Bokföringsnämnden rekommendationer, anvisningar och uttalanden.

Not 2. UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Avsättning för återställning av framtida deponier är bedömd utifrån nuvärdet av den framtida återställningskostnaden.

Not 3. VERKSAMHETENS INTÄKTER

Not 3 Verksamhetens intäkter	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Verksamhetens intäkter	794 128	740 394	493 444	452 179
Interna intäkter som kostnadsförs på investeringar	2 308	1 567	1 255	1 567
Summa	796 436	741 961	494 699	453 746
Försäljningsintäkter	52 522	48 363	52 522	48 363
Taxor och avgifter	272 998	256 238	37 634	34 523
Hyror och arrenden	147 427	132 598	88 200	77 717
Bidrag/transferringar	128 408	147 998	128 408	147 823
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	173 243	132 370	169 947	129 317
Intäkter från exploateringsverksamhet	13 147	11 859	13 147	11 859
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	1 167	1 206	1 167	774
Övriga verksamhetsintäkter	5 216	9 762	1 843	1 803
Varav jämförelsestörande poster	0	19 139	0	19 139
Summa	794 128	740 394	492 868	452 179

Not 4. VERKSAMHETENS KOSTNADER

Not 4. Verksamhetens kostnader	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	1 100 046	1 040 999	1 057 791	1 002 053
Pensionskostnader	148 606	115 131	144 859	111 465
Lämnade bidrag	56 918	53 800	56 918	53 800
Köp av huvudverksamhet	156 994	156 544	156 994	156 544
Lokal- och markhyror	44 931	45 088	57 349	57 043
Material, tjänster och övriga verksamhetskostnader	397 461	343 623	238 786	205 105
Realisationsförluster och utrangeringar	214	0	214	0
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	3 688	3 878	3 688	3 878
Bolagsskatt	3 901	5 536	0	0
Övriga verksamhetskostnader	178 394	165 451	133 661	123 018
Summa	2 091 153	1 930 050	1 850 260	1 712 906

Not 5. AV- OCH NEDSKRIVNINGAR

Not 5. Av- och nedskrivningar	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Avskrivning immateriella tillgångar	0	0	0	0
Avskrivning byggnader och anläggningar	70 939	58 568	53 873	43 763
Avskrivning maskiner och inventarier	42 131	39 788	12 796	11 746
Nedskrivning byggnader och anläggningar	3 664	0	2 470	0
Summa av - och nedskrivningar	116 734	98 356	69 139	55 509

Not 6. SKATTEINTÄKTER

Not 6. Skatteintäkter	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Preliminära kommunalskatt	1 022 642	960 908	1 022 642	960 908
Skatteavräkning föregående år	-4 773	14 768	-4 773	14 768
Skatteavräkning innevarande år	3 482	4 896	3 482	4 896
Summa	1 021 351	980 572	1 021 351	980 572

Not 7. GENERELLA STATSBRIDAG OCH UTJÄMNING

Not 7. Generella statsbidrag och utjämnning	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Inkomstutjämnning	222 270	225 424	222 270	225 424
Kostnadsutjämnning	9 916	90	9 916	90
Regleringsbidrag	57 058	43 831	57 058	43 831
Kommunal fastighetsavgift	49 659	45 521	49 659	45 521
Bidrag för LSS-utjämnning	9 704	7 262	9 704	7 262
Övriga bidrag	1 455	7 747	1 455	7 747
Summa	350 062	329 875	350 062	329 875

Not 8. FINANSIELLA INTÄKTER

Not 8. Finansiella intäkter	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Utdelningar från koncernföretag	0	0	6 000	8 000
Utdelningar på aktier och obligationer	1 693	2	0	0
Realiserad vinst på försäljning av placeringsmedel	0	0	0	0
Orealiserad värdestegring på placeringsmedel	2 352	45	2 352	45
Ränteintäkter	15 023	11 448	19 486	20 522
Borgensavgifter	0	0	0	0
Övriga finansiella intäkter	6 127	23 790	6 127	23 790
Summa	25 195	35 285	33 965	52 357

Not 9. FINANSIELLA KOSTNADER

Not 9. Finansiella kostnader	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Räntekostnader på lån	25 684	20 828	25 684	20 826
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	2 037	1 826	2 037	1 826
Förlust vid försäljning av placeringsmedel	0	0	0	0
Orealiserad värdeminskning placeringsmedel	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	4 447	4 472	5 880	6 517
Summa	32 168	27 126	33 601	29 169
Genomsnittlig upplåningsränta efter räntesäkring		2,3		2,3

Not 9. Finansiella kostnader	Koncern		Kommun	
Genomsnittlig upplåningsränta före räntesäkring		2,3		2,3
Räntesäkringen har påverkat kostnaden med		0		0

Not 10. MARK, FASTIGHETER OCH ANLÄGGNINGAR

Not 10. Mark, byggnader och anläggningar	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	2 628 244	2 375 054	1 937 678	1 720 563
Inköp	173 747	268 916	140 217	213 554
Försäljningar	-3 538	-10 907	-113	3 561
Utrangeringar	-336	-8 380	-336	0
Överföringar	11 437	3561	11 467	0
Utgående anskaffningsvärde	2 809 554	2 628 244	2 088 913	1 937 678
Ingående ack. avskrivningar	-821 686	-767 199	-636 845	-593 085
Försäljningar	0	4 039	0	0
Utrangeringar	269	0	269	0
Överföringar	1 457	0	1 457	0
Årets avskrivningar	-70 400	-58 526	-53 784	-43 760
Utgående ack. avskrivningar	-890 360	-821 686	-688 903	-636 845
Ack. uppskrivningar				
Ingående ack. uppskrivningar	15 275	15 768	0	0
Årets uppskrivning	0	0	0	0
Årets avskrivning på uppskrivningar	-493	-493	0	0
Utgående ack. uppskrivningar	14 782	15 275	0	0
Ingående ack. nedskrivningar	-17 088	-17 543	-4 423	-4 423
Försäljningar	0	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0	0
Årets nedskrivningar / återföringar	-3 928	455	-3 928	0
Utgående ack. nedskrivningar	-21 016	-17 088	-8 351	-4 423
Utgående redovisat värde	1 912 960	1 804 745	1 391 659	1 296 410
Därav finansiell leasing	0	0	0	0
Genomsnittlig nyttjandeperiod	38	38	33	33

Nedskrivning har gjorts av vandrarhemmets fastighet då den inte bedöms ha någon framtida servicepotential i nuvarande skick.

Skara kommun har inte redovisat finansiell leasing för hyra av fastighet i enlighet med RKR R5. Enligt RKR R5 ska hyra av fastigheter som klassificeras som finansiell leasing aktiveras på balansräkningen och skrivs av systematisk på samma grunder som kommunens övriga fastigheter. Skara kommun har i beslut i KF 24-02-19 § 8 tagit inriktningsbeslut att avveckla Skara äldrehem. Inriktningen är att kommunen framöver ska äga sina verksamhetslokaler inom äldreomsorgen. Arbetet har startat och förväntas slutföras våren 2025. Av denna anledning avvaktas aktivering av leasade tillgångar. När förvärvet av fastigheterna är genomfört tas de upp som anläggningstillgång.

Om kommunen följt RKR R5 skulle balansomslutningen öka med motsvarande minimileaseavgifter för 1 år vilka uppskattas till cirka 7 mnkr vilket ställt mot balansomslutning motsvarar 0,4%. Tillgången skulle då också skrivas av på 1 år.

Not 11. MASKINER OCH INVENTARIER

Not 11. Maskiner och inventarier	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	996 672	910 395	198 327	170 159
Inköp	120 583	78 241	11 849	28 074
Försäljningar	-184 112	11 001	-269	94
Utrangeringar	-786	-2 965	-786	0
Överföringar	374	0	374	0
Utgående anskaffningsvärde	932 731	996 672	209 495	198 327
Ingående ack. avskrivningar	-598 979	-560 933	-131 049	-118 998
Försäljningar	103 203	404	135	404
Utrangeringar	638	0	638	0
Överföringar	0	1 728	0	0
Årets avskrivning	-43 048	-40 178	-12 883	-12 455
Utgående ack. avskrivningar	-538 186	-598 979	-143 159	-131 049
Ingående ack. nedskrivningar	-322	-322	-322	-322
Försäljning	0	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0	0
Årets nedskrivning / återföringar	-300	0	-300	0
Utgående ack. nedskrivningar	-622	-322	-622	-322
Utgående redovisat värde	393 923	397 371	65 714	66 956
Därav finansiell leasing	8 282	6 668	8 282	6 668
Genomsnittlig nyttjandeperiod	9	8	7,2	6,4

Skara kommun redovisar finansiell leasing avseende fordon i enlighet med RKR R5

Not 12. FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Not 12. Finansiella anläggningstillgångar	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Aktier och andelar				
Kommuninvest ek. för.	756	756	756	756
Kommuninvest särskild insats	18 608	16 737	18 608	16 737
Södra Skogsägarna ek. för.	120	120	120	120
Skara Energi AB	0	0	20 100	20 100
Centrumbostäder i Skara AB	0	0	8 691	8 691
Avfallshantering Östra Skaraborg	8 150	8 150	8 150	8 150
Billinge Energi AB	8 973	8 973	0	0
Skara Biogas AB	0	13	0	0
Netwest Sweden AB	142	142	0	0
Bostadsrätter	163	163	163	163
Övrigt	582	540	103	103
Summa aktier och andelar	37 494	35 594	56 691	54 820
Långfristig utlåning				
Skara Energi AB	0	0	0	0
Centrumbostäder i Skara AB	0	0	186 000	205 000
Övriga långfristiga fordringar	8 530	8 244	8 530	8 244

Not 12. Finansiella anläggningstillgångar	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Summa långfristig utlåning	8 530	8 244	194 530	213 244
Summa finansiella anläggningstillgångar	46 024	43 838	251 221	268 064

Not 13. BIDRAG OCH INFRASTRUKTUR

Not 13. Bidrag till infrastruktur	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Väg 2677 Vinköl - Härlunda	2 000	2 000	2 000	2 000
Ack upplösning	-1 208	-1 108	-1 208	-1 108
Medfinansiering E20	57 000	57 000	57 000	57 000
Ackumulerad upplösning	-21 980	-19 786	-21 980	-19 786
Varav årets upplösning	-2 294	-2 287	-2 294	-2 287
Summa bidrag till infrastruktur	35 812	38 106	35 812	38 106

Not 14. FÖRRÅD

Not 14. Förråd	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Tomter för försäljning	0	4 616	0	4 616
Service och Teknik förråd	323	756	323	756
Turistbyråns förråd	0	0	0	0
Badhusets förråd	193	238	193	238
Omsorgsförvaltning förråd	790	1 032	790	1 032
Centrumbostäders förråd	191	188	0	0
Skara Energis förråd	7 883	8 345	0	0
Summa	9 380	15 175	1 306	6 642

Not 15. FORDRINGAR

Not 15. Fordringar	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Fordringar				
Kundfordringar	142 810	75 489	93 353	28 221
Statsbidragsfordringar	4 575	73 604	2 767	69 725
Kommunalskattfordringar	61 683	41 668	61 683	41 668
Övriga kortfristiga fordringar	6 956	42 882	150 489	164 250
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	65 164	83 288	44 274	55 998
Summa	281 188	316 931	352 566	359 862

Not 16. KASSA OCH BANK

Not 16. Kassa och bank	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Kassa	1	3	1	3
Bank och plusgiro	91 534	81 248	91 313	80 527
Summa	91 535	81 251	91 314	80 530

Not 17. EGET KAPITAL

Not 17. Eget kapital	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Ingående eget kapital	1 180 656	1 148 635	797 760	778 934
-varav justering av eget kapital	0	-140	0	-140
Årets resultat	-47 011	32 161	-53 499	18 966
Summa eget kapital	1 133 645	1 180 656	744 261	797 760
Varav resultatreserv	0	0	0	0
Varav resultatutjämningsreserv	133 231	0	133 231	0

Not 18. AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKANDE FÖRPLIKTELSE

Not 18. Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Ingående avsättning	24 191	22 605	24 191	22 605
Nyintjänad pension, varav	-81	-6	-81	-6
-förmånsbestämd ålderspension	0	0	0	0
-särskild ålderspension	-81	-6	-81	-60
-efterlevande pension	0	0	0	0
-övrigt	0	0	0	0
Ränte- och basbeloppsuppräknningar	1 951	1 758	1 951	1 758
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Pension till efterlevande	0	0	0	0
Övrig post	337	266	337	266
Förändring av löneskatt	339	310	339	310
Årets utbetalningar	-809	-742	-809	-74
Utgående avsättning	25 928	24 191	25 928	24 191
Aktualiseringsgrad		99		99
Antal anställda med rätt till visstidspension		0		0
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF		3		3
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL		0		0

Not 19. ANDRA AVSÄTTNINGAR

Not 19. Andra avsättningar	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Avsättning för återställande av deponi				
Redovisat värde vid årets början	4 372	3 998	4 372	3 998
Nya avsättningar	187	374	187	374
lanspråktaga avsättningar	0	0	0	0
Förändring av nuvärdet	0	0	0	0
Utgående avsättning	4 559	4 372	4 559	4 372
Avsättning för bidrag till Trafikverket				
Redovisat värde vid årets början	32 266	56 521	32 266	56 521

Not 19. Andra avsättningar	Koncern		Kommun	
Nya avsättningar	0	0	0	0
lanspråktaga avsättningar	-11 973	-5 116	-11 973	-5 116
Förändring av nuvärdet	0	-19 139	0	-19 139
Utgående avsättning	20 293	32 266	20 293	32 266
Avsättning för bidrag till övrigt				
Redovisat värde vid årets början	56 927	0	0	0
Nya avsättningar	-2 008	0	0	0
lanspråktaga avsättningar	0	0	0	0
Förändring av nuvärdet	0	0	0	0
Utgående avsättning	54 919	0	0	0
Summa andra avsättningar	79 771	36 638	24 852	36 638

Not 20. LÅNGFRISTIGA SKULDER

Not 20. Långfristiga skulder	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	681 400	656 500	681 400	656 500
Finansiell leasing	9 095	7 106	9 095	7 106
Förutbetalda intäkter anläggningsavgifter	0	0	0	0
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	38 754	15 877	38 754	15 877
Summa långfristiga skulder	729 249	679 483	729 249	679 483
Uppgifter om lång och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta %	2,6	2,3	2,6	2,3
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	1,9	2,4	1,9	2,4
Kapitalförfall andel av lån				
0–1 år	362,1	287,0 *	362,1	287,0 *
1–3 år	416,4	397,5	416,4	397,5
3–5 år	265,0	140,0	265,0	140,0
5–10 år	0	219,0	0	219,0
Över 10 år	0	0	0	0
Genomsnittlig räntebindningstid inkl. derivat	1,6	2,3	1,6	2,3
Genomsnittlig räntebindningstid exkl. derivat	1,6	2,3	1,6	2,3
Marknadsvärde säkringsinstrument				
Säkrad låneskuld	-	-	-	-
Marknadsvärde derivat	-	-	-	-

Lån som förfaller till betalning och lån med ömsesidig uppsägningsrätt understigande 1 år redovisas som kortfristig skuld. Denna del uppgår till 362,1 mnkr vid utgången av 2024. Den samlade skulden till kredit och finansinstitut har ökat med 100 mnkr och uppgår till 1043,5 mnkr.

Not 21. KORTFRISTIGA SKULDER

Not 21. Kortfristiga skulder	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	362 100	287 000	362 100	287 000

Not 21. Kortfristiga skulder	Koncern		Kommun	
Leverantörsskulder	99 163	101 560	68 662	63 874
Personalens skatter, avgifter och avdrag	51 702	49 638	48 873	46 618
Semester och övertidsskuld	58 810	58 118	58 334	57 677
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	194 962	180 759	86 730	76 721
Övriga kortfristiga skulder	39 071	46 396	40 604	46 609
Summa kortfristiga skulder	805 808	723 471	665 303	578 499

Not 22. PANTER OCH DÄRMED JÄMFÖRLIGA SÄKERHETER

Not 22. Pantar och därmed jämförliga säkerheter	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Borgensåtagande kommunala bolag				
Skara Energi AB	0	0	0	0
Centrumbostäder i Skara AB	0	0	0	0
Övriga borgensförbindelser				
Riksbygge, RKHF Skara Äldre hem Ek. för.	85 411	89 681	85 411	89 681
Stiftelsen Skara skolscen	800	800	800	800
Föreningar	34 377	35 335	34 377	35 335
Kommunalt förlustansvar för egna hem	0	0	0	0
Summa borgensåtagande	120 588	125 816	120 588	125 816

Not 23. PENSIONSFRÖPLIKTELSE SOM INTE TAGITS UPP BLAND SKULDER ELLER AVSÄTTNINGAR

Not 23. Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Ingående ansvarsförbindelse	353 531	343 919	353 531	343 919
Ränte- och basbeloppsuppräknings	22 400	22 066	22 400	22 066
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Pension till efterlevande	0	-438	0	-438
Övrig post	5 432	3 167	5 432	3 167
Årets utbetalningar	-19 791	-17 059	-19 791	-17 059
Löneskatt	2 062	1 876	2 062	1 876
Summa ansvarsförbindelse för pensionsförpliktelser	363 634	353 531	363 634	353 531

Övrig ansvarsförbindelse:

Skara kommun har i okt. 1997, KF § 78, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Kommuninvest har sammantaget förpliktelser på 601,1 miljarder kronor och Skara kommuns andel av dessa uppgår till 1 158,2miljoner kronor. Kommuninvests tillgångar uppgår till 603,9 miljarder och Skara kommuns andel uppgår till 1 161,5 miljoner kronor.

Not 24. LEASING

Not 24.	Koncern		Kommun	
Operationell leasing	2024	2023	2024	2023
Därav förfall inom 1 år	11 608	8 601	10 959	8 116
Därav förfall inom 1–5 år	9 172	6 844	8 742	6 203
Summa	20 780	15 445	19 701	14 319
	Koncern		kommun	
Finansiell leasing, Maskiner och Inventarier	2024	2023	2024	2023
Totala minimileaseavgifter	5 618	6 668	5 618	6 668
Varav framtida finansiella kostnader	1 317	1 227	1 317	1 227
Varav Nuvärde minimileaseavgifter	4 301	5 441	4 301	5 441
förfall inom 1 år	35	812	35	812
förfall inom 1–5 år	4 266	4 629	4 266	4 629
förfall senare än 5 år	0	0	0	0
Summa leasing	26 398	22 113	25 319	20 987

Not 25. JUSTERING EJ LIKVIDPÅVERKANDE POSTER

Not 25. Justering för ej likviditetspåverkande poster	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Avskrivningar	0	0	0	0
Nedskrivningar	0	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0	0
Gjorda avsättningar	1 924	1 959	1 924	1 959
Återförda avsättningar	-11 973	-24 255	-11 973	-24 255
Intäktsförda ej likvida gåvor	0	0	0	0
Orealiserade kursförändringar	-3 253	-45	-3 253	-45
Upplösning av bidrag till infrastruktur	2 294	2 287	2 294	2 287
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-7 311	-1 568	-9 128	-4 427
Summa ej likvidpåverkande poster	-18 319	-21 622	-20 136	-24 481

Not 26. UPPLYSNING OM UPPRÄTTADE SÄRREDOVISNINGAR

Not 26. Uppllysning om upprättade särredovisningar	Lagstiftning
Va-redovisning	Lag om allmänna vattentjänster
Fjärrvärmeverksamhet	Fjärrvärmelagen
Elnätsverksamhet	Ellagen

Not 27. UPPLYSNING OM KONSTNADER FÖR RÄKENSKAPSREVISION

Not 27. Kostnader för räkenskapsrevision	Koncern		Kommun	
	2024	2023	2024	2023
Kostnader för räkenskapsrevision				

Sakkunnigt biträde	647	579	200	130
Förtroendevalda revisorer	0	0	0	0
Summa kostnad för räkenskapsrevision	647	579	200	130
Kostnad för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	674	625	674	625
Förtroendevalda revisorer	272	377	272	377
Summa kostnad för övrig revision	946	1 002	946	1 002
Total kostnad för revision	1 593	1 581	1 146	1 132

1.3.7.1.1 REDOVISNINGSPRINCIPER

1.3.7.2 BEGREPPSFÖRKLARING TILL RÄKENSKAPER

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk i verksamheten. Kan vara immateriella (till exempel goodwill), materiella, (tex. byggnader) eller finansiella, (tex. aktier).

ANTAL ÅRSARBETARE

Antalet personer som innehar tillsvidareanställningar under december månad omräknat till heltidstjänster.

AVSÄTTNINGAR

Förpliktelser som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

BALANSRÄKNING

Visar den ekonomiska ställningen per den 31/12 och hur den förändrats under året.

DRIFTBUDGET

Omfattar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året.

KOMMUNBIDRAG

Tilldelade budgetanslag till nämnder och styrelser.

EGET KAPITAL

Kommunens förmögenhet. Totala tillgångar minus totala skulder och avsättningar.

ELIMINERING

Innebär att interna poster tas bort, så att uppgifter om intäkter, kostnader, fordringar och skulder inte anger för stora värden.

FINANSNETTO

Skillnaden mellan posterna finansiella intäkter och finansiella kostnader i resultaträkningen.

KASSAFLÖDESANALYS

Analysen visar kassaflödet från verksamheterna, investeringarna och finansieringen. Summan av dessa poster utgör förändringen av likvida medel.

KASSLIKVIDITET

Omsättningstillgångarna i relation till de kortfristiga skulderna. Visar kommunens betalningsförmåga på kort sikt. Vid 100 procent täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel, kortfristiga fordringar och kortfristiga placeringar.

KOMPONENTAVSRIVNING

När skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter förväntas vara väsentlig, ska tillgången delas upp på olika komponenter. Respektive komponent ska skrivas av separat.

KORTFRISTIGA SKULDER

Lån och övriga skulder som förfaller till betalning inom ett år.

LÅNGFRISTIGA SKULDER

Lån och övriga skulder med en löptid överstigande ett år.

NETTOKOSTNADER

Kostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar mm.

NETTOKOSTNADSANDEL

Hur stor andel av skatteintäkterna och generella statsbidrag som har gått åt till att finansiera verksamheternas nettokostnader.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Tillgångar som inte innehas för stadigvarande bruk, utan förbrukas i samband med framställning av produkter eller tjänster eller på annat sätt används i rörelsen.

RESULTATRÄKNING

Visar hur förändringen av det egna kapitalet under året har uppkommit.

SOLIDITET

Eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsförmåga utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

ÅRETS RESULTAT

Förändringen av det egna kapitalet.

1.4 VERKSAMHET

1.4.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande grupp. De 45 ledamöterna väljs direkt av medborgarna vart fjärde år i allmänna val. Kommunfullmäktige bestämmer de övergripande målen för kommunen och fattar beslut i de stora frågorna. Det kan till exempel handla om hur skolan och äldreomsorgen ska utvecklas, hur hög kommunalskatten ska vara, var det ska byggas nya bostäder och hur mycket barnomsorgen ska kosta. Fullmäktige fastställer kommunens budget och bestämmer hur mycket pengar de olika verksamheterna får.

1.4.1.1 EKONOMISK ÖVERSIKT

Kommunfullmäktige totalt redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,2 mnkr för 2024. Överskottet är övervägande relaterat utbildningskostnader och vänortsverksamhet.

1.4.1.1.1 Årets resultat

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Intäkter	0	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-891	-895	4	-943	-994
Kapitalkostnader	-158	-52	-106	-13	-20

Övriga kostnader	-1 166	-1 441	275	-1 112	-1 068
Summa kostnader	-2 215	-2 388	173	-2 068	-2 082
Summa nettokostnader	-2 215	-2 388	173	-2 068	-2 082
Kommunbidrag	2 388	2 388	0	2 326	2 242
Årets resultat	173	0	173	258	160

1.4.2 Valnämnden

1.4.2.1 EKONOMISK ÖVERSIKT

Utfallet är hänförligt valet till europaparlamentet i juni 2024. Stadsbidraget som finns med som budgeterad intäkt hanteras detta år som ett generellt stadsbidrag och återfinns inom finansansvar vilket resulterar till en avvikelse med 0,5 mnkr för 2024.

1.4.2.1.1 Årets resultat

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Intäkter	0	575	-575	0	548
Summa intäkter	0	575	-575	0	548
Personalkostnader	-713	-745	32	-30	-985
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-77	-80	3	-1	-95
Summa kostnader	-790	-825	35	-31	-1 080
Summa nettokostnader	-790	-250	-540	-31	-532
Kommunbidrag	250	250	0	0	700
Årets resultat	-540	0	-540	-31	168

1.4.3 Revision

Den kommunala revisionen är en del av den lokala självstyrelsen. Kommunens revisorer är förtroendevalda, som på kommunfullmäktiges uppdrag granskar kommunens organisation, verksamhet och ekonomi.

Enligt kommunallagen granskar revisorerna årligen all verksamhet med syfte att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Val av fördjupade granskningsprojekt sker utifrån en prövning av väsentlighet och risk dvs. hur betydelsefullt området är, vilka risker för fel som föreligger samt vilka konsekvenser eventuella felaktigheter skulle kunna medföra för kommunen. I sitt val av granskningsområde är alltid revisorerna självständiga och genomför sitt arbete på eget initiativ. I enlighet med god revisionssed skall dessutom revisorerna ha en stödjande och rådgivande roll i förhållande till styrelsen och nämnderna.

Revisorerna biträdes, i enlighet med gällande lagstiftning, av sakkunniga. Revisorerna granskar hela den kommunala verksamheten, oavsett i vilken juridisk form den bedrivs, ex hel eller delägda aktiebolag samt kommunalförbund.

Granskningen av dessa organisationer sker genom revisorer som valts ur kretsen av kommunens revisorer. I aktiebolag där kommunen är delägare utses lekmannarevisorer i samråd med övriga delägare.

1.4.3.1 EKONOMISK ÖVERSIKT

Revisionen redovisar en positiv avvikelse med 0,04 mnkr. Överskottet är relaterat till lägre personalkostnader, tillkommande kostnad detta år är kostnad för granskning av årsredovisning 2023 vilket inte hanterades som en periodiserad kostnad i bokslut för 2023.

1.4.3.1.1 Årets resultat

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Intäkter	18	0	18	0	0
Summa intäkter	18	0	18	0	0
Personalkostnader	-273	-397	124	-364	-285
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-891	-792	-99	-638	-725
Summa kostnader	-1 164	-1 189	25	-1 002	-1 010
Summa nettokostnader	-1 146	-1 189	43	-1 002	-1 010
Kommunbidrag	1 189	1 189	0	1 161	1 118
Årets resultat	43	0	43	159	108

1.4.4 Överförmyndarnämnd

1.4.4.1 EKONOMISK ÖVERSIKT

Överförmyndarnämnden redovisar 2024 ett underskott med 0,3 mnkr mot budget.

1.4.4.1.1 Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Överförmyndare	2 273	2 014	-259	2 016	2 221
Summa nettokostnad	2 273	2 014	-259	2 016	2 221

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Intäkter	0	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-977	-841	-136	-901	-1 093
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-1 296	-1 173	-123	-1 115	-1 128
Summa kostnader	-2 273	-2 014	-259	-2 016	-2 221
Summa nettokostnader	-2 273	-2 014	-259	-2 016	-2 221
Kommunbidrag	2 014	2 014	0	1 964	1 895
Årets resultat	-259	0	-259	-52	-326

1.4.5 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens grunduppdrag är att utifrån ett helhetsansvar leda och samordna kommunens verksamheter, utveckling och ekonomi. Därtill fullgöra den lagstadgade uppsiktsplikten.

1.4.5.1 NÄMNDENS INRIKTNINGAR

Skara ska vara en kommun som är trygg att bo och leva i och som verkar för en modern hållbar utveckling, där hela kommunen ges förutsättningar för tillväxt. Bostäder, infrastruktur, näringslivsfrågor och modern teknik i framkant som ger potential att växa som ort ska prioriteras. Skara ska bättre utnyttja sitt centrala läge och vara hjärtat i Skaraborg.

I maj 2024 antogs tillväxt- och utvecklingsstrategin för Skara kommun (TUS), som nu sätter riktningen för kommunens arbete med hållbar tillväxt. Under hösten inleddes arbetet med att förankra och införa strategin, vilket fortsätter under 2025. Strategin betonar Skaras unika styrkor, behovet av hållbar tillväxt och vikten av att dra nytta av kommunens strategiska läge, fördelat på sex samverkansområden:

- Förnyelse och utvecklingskraft
- Skaras attraktionskraft
- Samhällsplanering, infrastruktur och tillgänglighet
- Social hållbarhet
- Kompetensförsörjning
- Fossiloberoende och cirkulär kommun

Tillväxtarbetet bedrivs även i samverkan med andra kommuner genom Skaraborgs Kommunalförbund liksom andra nätverk. Särskild vikt läggs vid att skapa en väl fungerande samhällsbyggnadsprocess och att ta fram långsiktiga planeringsunderlag för hållbar tillväxt. Skara har dessutom intensifierat arbetet med besöksnäring och de gröna näringarna.

Näringsliv

Skara kommun har en kontinuerlig dialog med näringslivet. Det sker genom näringslivsfrukostar, företagsbesök och dialog med organisationer som MEGA+, Företagarna Skara, Fastighetsägarna, Skara handel och LRF.

Branschnätverken "Upplev Skara" och "Nätverket för industri- och tillverkningsföretag" främjar samarbete inom respektive bransch. Ett nätverk för kvinnliga entreprenörer har etablerats under namnet GERDA.

I SKR:s mätning av företagsklimatet fick Skara ett nöjd-kund-index på 82, vilket gav en 19:e plats nationellt. Svenskt Näringslivs mätning visade kommunens högsta betyg sedan 2010, med en förbättrad ranking på plats 106 (+65 platser).

Arbetsmarknad

Arbetslösheten i december 2024 var 6,2 procent (+0,7 procent). Ungdomsarbetslösheten steg från 6,8 procent till 9,9 procent, och låg i december högre än både Skaraborgs (7,6) och rikets (8,3) snitt.

Långtidsarbetslösheten uppmättes till 2,1 procent, en ökning jämfört med föregående år från 2,0 procent.

Arbetslösheten bland utrikesfödda var 13,2 procent, där motsvarande siffror för Skaraborg och riket var 14,7 procent respektive 15,7 procent. Antalet nya lediga jobb minskade från 763 december 2023 till 676 december 2024.

Kommunen har stärkt sitt arbetsmarknadsarbete med fokus på unga och utrikesfödda, bland annat genom SSA (Samverkan Skola Arbetsliv). I december var knappt hundra unga arbetssökande i Skara varav hälften saknar grundläggande utbildning. Fortsatt är utbildning en avgörande faktor för individens etablering på arbetsmarknaden. Kompetenshöjande insatser och kombinationer av studier och subventionerade anställningar har bidragit till att över 80 individer gått till arbete eller studier, och 30 har haft subventionerade anställningar via kommunens arbetsmarknadsenhet under året.

Sjukfrånvaron i kommunen och den kommunala koncernen har ökat sedan förra året och ligger fortsatt över riksgenomsnittet. Detta påverkar andelen invånare i arbete negativt, även om de inte nödvändigtvis belastar det kommunala försörjningsstödet eller syns i arbetslöshetsstatistiken.

Skaras centrala läge

Skaras centrala läge i Skaraborg tillvaratas genom att medvetandegöras i flera sammanhang och forum. Bland annat i kommunens kommunikationsinsatser.

Mark- och exploatering

Under 2024 har två markförvärv genomförts för framtida exploatering samt ett fastighetsförvärv för kommunala verksamhetsbehov. I dagsläget äger kommunen två fastigheter som är detaljplanerade för verksamhet. För att stödja

kommunens tillväxtmål kommer arbetet med att säkerställa en utökad markreserv att intensifieras.

Bostäder

Skara kommun har för närvarande en balanserad bostadssituation. För att främja tillväxt och skapa mer attraktiv mark för bostadsbyggande kommer bostadsplanering och strategiska insatser att intensifieras.

Trygghet

Den reviderade risk- och sårbarhetsanalysen (RSA) är en del av trygghetsarbetet som identifierar risker, minskar sårbarheter och stärker förmågan att hantera kriser. Lagen om skydd mot olyckor reglerar räddningstjänstens ansvar under höjd beredskap, inklusive skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel – uppgifter som räddningstjänsten behöver skapa en beredskap för. En säkerhetsskyddsanalys har också genomförts, vilken fokuserar på Sveriges säkerhet.

Fortsatta satsningar på trygghetsskapande åtgärder i centrum pågår. Alla dessa åtgärder, både genomförda och planerade, bidrar till ökad trygghet och attraktivitet i stadskärnan.

Teknik i framkant

Genom nya digitala tjänster, stärkt digital kompetens och samverkan med andra kommuner skapas en mer effektiv och hållbar organisation. Det ger invånarna bättre service och medarbetarna en modernare arbetsmiljö. För att driva utvecklingen vidare satsar kommunen på AI, datadriven innovation, kompetensutveckling och strategisk samverkan, samtidigt som organisationen följer den nationella utvecklingen inom digital infrastruktur och inför de nationella tjänster som tas fram.

Turism & Besöksnäring

Besöksnäringen i Skara har fortsatt att utvecklas med fokus på hållbarhet och ökad attraktionskraft. Skaras centrala läge i Skaraborg lockar allt fler besökare genom hållbara initiativ och samarbete med Turistrådet Västsverige och Visit Skaraborg. Marknadsföringsinsatser som kampanjer, pressvisningar och influenserbesök har bidragit till detta, liksom ett ökat fokus på evenemangsutveckling.

Fler företag har anslutit sig till det så kallade Hållbarhetsklivet (hållbara insatser inom besöksnäring), och leder som Billingeleden och pilgrimsleden har utvecklats. Konceptet "Hälsans Skara" har lanserats för att främja folkhälsa och attraktion, och arbetet med den nationella cykelleden mellan Karlsborg och Lidköping har inletts. Fokus framåt ligger på fortsatt utveckling av evenemang, besöksmål och hållbara turisminitiativ.

Under 2024 installerades accesspunkter för att mäta besöksflöden mellan olika destinationer i Skaraborg, en del av Hållbarhetsklivets arbete för att styra besökare till mindre belastade områden.

1.4.5.2 NÄMNDENS MÅL

För att nå befolkningsmålet 24 000 kommuninvånare till år 2040 är delmålet att öka med 730 invånare från år 2022 till och med år 2026

 Prognosen är att målet inte uppnås under mandatperioden

Under december 2023 var antalet invånare 18 651, vilket innebär att antalet ökade med 56 invånare från 2023 till 2024. Utifrån befolkningsmålet som är satt från år 2022, då skara hade 18 755 invånare (31 dec), har en minskning totalt skett med 48 invånare över perioden (31 dec 2024 var invånarantalet 18 707). På grund av Skatteverkets särskilda insatser för att stämma av folkbokföringen har ett antal invånare reducerats från Skaras invånarantal. Det vill säga att de som i praktiken utvandrat under flera år har tagits bort från Skaras folkbokföring. Arbetet har pågått under 2023 och 2024. Här längre har genomförts även under 2024.

Kommunfullmäktiges mål att nå 24 000 invånare kräver samverkan och insatser inom bland annat besöksnäring, bostadsutveckling, lokalt engagemang och kommunikation. Den nya tillväxt- och utvecklingsstrategin, tillsammans med den reviderade visionen, utgör viktiga styrdokument. Implementeringen är påbörjad och kommer att marknadsföras för att kommunicera kommunens tillväxtambitioner och attrahera nya invånare.

Det är en utmaning att vända en negativ befolkningstrend. Utifrån det tillväxtfokus som är på Skaraborg så har Skara kommun utifrån sina förutsättningar och sitt goda geografiska läge sannolikt potential att attrahera fler invånare och verksamheter att flytta till Skara.

Samverkan

Det finns ett väl etablerat samarbete på Kommunalförbunds nivå kring tillväxtfrågorna. Skara kommun är aktiva och drar nytta av det samarbetet. Den operativa ledningsgruppen för hållbar tillväxt håller samman tillväxtarbetet som sker kopplat till förvaltningarna, de kommunala bolagen och externa aktörer. Ambitionen är att tillsammans lägga en långsiktigt hållbar planering och skapa genomförandekraft.

Mark- och exploatering

Som tidigare nämnts har två markförvärv genomförts under 2024 för framtida exploatering samt ett fastighetsförvärv för kommunala verksamhetsbehov. I dagsläget finns två kommunägda verksamhetstomter tillgängliga. För att möta framtida behov och skapa förutsättningar för företagsetableringar i kommunen behöver denna kapacitet utökas.

Bostadsutveckling

Skara kommun bedöms i dagsläget ha en bostadssituation i balans. Under året har 31 lägenheter samt 100 studentbostäder byggts i kommunen. Under senare delen av 2024 startade Centrumbostäder projektet Stinsen, etapp 2, omfattande 30 centralt belägna lägenheter i Skara tätort. Markanvisningen från 2022 på Munin 12 avseende bostadsrätter har inte genomförts och anvisningen har avslutats. Efterfrågan på nybyggda bostadsrätter bedöms som svag.

För att möjliggöra fortsatt bostadsutveckling fortgår arbete med nya detaljplaner, vilka förväntas antas under de kommande åren. Dessa planer skapar förutsättningar för cirka 600 nya bostäder i kommunen under perioden 2025 – 2030. De två områden som står närmast i tid för tomtsläpp är Simmesgården i Varnhem, där cirka 45 bostäder planeras, samt Brogården i Skara tätort, med omkring 50 bostäder.

En avgörande faktor för att kommande detaljplaner ska kunna utföras är kommunens möjlighet att förvärva mark, då inte all detaljplanerad mark ägs av kommunen. Tillgången på byggklara tomter är en av nycklarna för att uppnå kommunens tillväxtmål. Det pågår en småhusbyggnation i Skara tätort och i nuläget finns ytterligare 13 byggklara småhustomter i kommunen. För att ytterligare stimulera bostadsbyggande har markupplåtelseavgiften vid nybyggnation av bostäder tagits bort fram till år 2030.

Näringsliv

Kommunen prioriterar arbete som underlättar expansion av befintliga verksamheter, samt etableringar av nya i såväl lokaler som mark. Det gäller även kommunens utbud och att det ska erbjudas attraktiva tjänster och mötesplatser. Ett välmående näringsliv och ett ökat antal arbetstillfällen i Skara är direkt kopplat till befolkningsmålet.

Besöksnäring

Samarbetet inom Visit Hornborgasjön med Skövde och Falköping fokuserar på hållbar turism, och utvecklar en av besöksdestinationerna som stärker regionens attraktionskraft. Fler företag och organisationer uppmanas att ansluta sig till Hållbarhetsklivet. Varnhem som besöksmål fortsätter att utvecklas och bara under juli registrerades 88 000 unika besökare. Ett arbete pågår också med att stärka och utveckla besöksnäringen och evenemang i samklang med det befintliga idrotts- och kulturlivet.

Lokalt engagemang

Genom dialoger i tätorterna Axvall, Varnhem, Eggby och Ardala, samt kontinuerliga möten med medborgarråd, engageras invånare i utvecklingsprocesser. Detta stärker lokalsamhället och skapar förutsättningar för hållbar tillväxt. För att bibehålla engagemanget krävs kontinuerliga aktiviteter och konkreta åtgärder som främjar delaktighet och skapar en känsla av meningsfull påverkan.

Kommunen arbetar med att stärka sitt varumärke som arbetsgivare och plats för boende genom aktiviteter som "Lära känna-Skaraträffar" och samarbeten kring gröna näringar.

1.4.5.2.1 Öka andelen Skarabor som är i arbete

Prognosen är att målet inte uppnås under mandatperioden

Arbetslöshetsutvecklingen påverkas av flera faktorer på både lokal, nationell och global nivå. Ekonomiska förhållanden, demografiska förändringar och strukturomvandlingar på arbetsmarknaden bidrar till ökad arbetslöshet trots efterfrågan på arbetskraft eftersom allt färre har efterfrågad kompetens. Under 2024 ökade arbetslösheten till följd av lågkonjunkturen. Återhämtningen på den svenska arbetsmarknaden bedöms bli utdragen.

Arbetet med att öka andelen Skarabor som är i arbete pågår i enlighet med strategi för arbetsmarknadsfrågor, genom organisationens olika grunduppdrag och i samverkan med näringslivet och externa organisationer.

Skara har ingått samverkansavtal med arbetsförmedlingen som pekar ut tre mål för kommande år. Utöver att minska långtidsarbetslösheten är ett tydligt mål att ungefär hälften av Skaras öppet arbetssökande ska anvisas till studier.

Omfattande arbete med att öka andelen som fullföljer grundläggande studier kommer på sikt att bidra till att fler står till arbetsmarknadens förfogande. Arbetet bedrivs inom barn- och utbildningsförvaltningen samt i olika samverkansinsatser via Skaraborgs Kommunalförbund samt internt i kommunens arbete med Samverkan skola och arbetsliv (SSA). Likaså är insatserna kring studie- och yrkesvägledning inom ramen för "JOBB SKARA" ett arbete som bedöms ha långsiktigt positiva effekter. Insatser riktar sig till både arbetsgivare och unga i Skara.

Skara kommuns arbetsmarknadsarbete har sannolikt gett utslag på den totala arbetslöshetsstatistiken då ett 80-tal individer under året har lämnat arbetslöshet och gått ut i arbete eller studier samt ett ytterligare 30-tal varit i subventionerad anställning via kommunens arbetsmarknadsenhet.

1.4.5.2.2 Skapa en innovationsnod för gröna näringar tillsammans med andra intressenter

Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

Skara kommun har sedan våren 2024 drivit det fyraåriga projektet Grön Innovationsnod Skara(borg) (GINS), med finansiering från både kommunen och Tillväxtverket. Projektet syftar till att positionera Skaraborg som ett av Sveriges ledande områden för matproduktion och att stärka innovation inom gröna näringar.

Genom dialog och aktiviteter har projektet under 2024 väckt nyfikenhet och intresse hos branschens stödaktörer för att tillsammans utveckla innovationsnoden, till nytta för det gröna näringslivet. Projektorganisationen har tagit form och arbetat med verksamhet som stärkt det befintliga innovationsstödsystemet bland annat genom att ytterligare stärka den fysiska miljön Green Tech Park. Projektet har tagit en roll att stödja, stimulera och skapa förutsättningar. Satsningen på gröna näringar har haft stark och bred förankring, både politiskt och organisatoriskt i kommunen.

1.4.5.3 PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Betydelsen av strategiskt arbete med kompetensförsörjning har blivit allt tydligare. En av de främsta utmaningarna inom förvaltningen är att locka till sig specialistkompetenser och att behålla rätt kompetens inom organisationen.

Arbetsgivare behöver bedriva sitt arbete på ett systematiskt, kontinuerligt och långsiktigt sätt. Där flera olika aspekter såsom arbetsmiljö, introduktion av nya medarbetare, kompetensutveckling och verksamhetsutveckling tas i beaktande för att förbättra kvaliteten i verksamheten. Det systematiska tillvägagångssättet bygger på en kontinuerlig dialog, ömsesidig tillit och samverkan mellan alla parter involverade i organisationen. Genom att investera i dessa områden kan arbetsgivare skapa en mer attraktiv och hållbar arbetsplats där medarbetarna trivs och kan bidra till organisationens framgång på lång sikt.

Kompetensförsörjning

Kommunledningsförvaltningen har över tid haft lätt att rekrytera och behålla personal, men konkurrensen om specialistkompetenser ökar, vilket kan försvåra framtida rekryteringar. Förvaltningens breda uppdrag och den snabba teknikutvecklingen, särskilt inom AI, gör kontinuerlig kompetensutveckling nödvändig för att kunna möta verksamhetens behov.

Under året publicerades tio annonser, med goda sökunderlag för de flesta tjänster, men rekryteringen av mark- och exploateringsingenjör var utmanande. Förvaltningen har högst andel heltidsanställda i kommunen (98,7 procent) och medarbetarundersökningen visar hög trivsel. Åtta medarbetare beräknas gå i pension till 2034 om de arbetar till 69 år, men vid 65 års pensionsålder skulle 13 medarbetare lämna under perioden. Avgångarna är spridda över enheterna.

Personalomsättningen var 2,9 procent 2024, en minskning från 11,1 procent 2023. Delvis förklarar att endast två medarbetare slutade samtidigt som antalet tillsvidaretjänster ökade från 63 till 68. Förändringarna skedde främst inom tillväxt och näringsliv, kansli och kontaktcenter samt ekonomienheten. Förvaltningen har 52 kvinnor och 16 män, med en medelålder på 48 år, något högre än kommunens genomsnitt på 45 år.

Arbetsmiljö och hälsa

Dokumentationen av den årliga uppföljningen i SAM-modulen (systematiskt arbetsmiljöarbete) kan förbättras, men årshjulet och arbetsmiljökalendern ses som ett bra stöd för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Fler chefer upplever nu en större trygghet i detta arbete, och genomförandet av aktiviteter har ökat medarbetarnas medvetenhet och

kunskap.

Hösten 2024 genomfördes medarbetarundersökningen. Resultaten var fortsatt goda och likvärdiga med tidigare år. Medarbetarna lyfte trivsel, utvecklande arbetsuppgifter, kollegor och möjlighet till distansarbete som de främsta fördelarna med att arbeta i Skara kommun.

Rutinen för att använda KIA för rapportering och hantering av arbetsskador, tillbud och riskobservationer har följts upp under året. En dialog pågår i förvaltningens samverkansgrupp för att skapa en gemensam förståelse kring syfte och hantering.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i förvaltningen ökar under 2024 men visar fortfarande på relativt låga siffror i förhållande till övriga förvaltningar i kommunen. Långtidssjukfrånvaron ökar vilket förvaltningen får fördjupa sig i under kommande år. Ett förbättringsområde i medarbetarenkäten har under några år varit möjlighet till paus och återhämtning vilket blir viktigt att arbeta vidare med i ett led att se till att sjukskrivningarna inte fortsätter att öka.

Sjukfrånvaron i kommunledningsförvaltningen ökade under 2024, men ligger fortfarande relativt lågt jämfört med övriga förvaltningar i kommunen. Långtidssjukfrånvaron har dock ökat, vilket kräver fortsatt analys av förvaltningen. Medarbetarenkäten har under flera år pekat på behovet av bättre möjligheter till paus och återhämtning, något som förvaltningen behöver arbeta vidare med för att motverka en fortsatt ökning av sjukskrivningar.

1.4.5.4 VERKSAMHET

Kommunutveckling och regionala strategier

Västra Götalandsregionens övergripande regionala utvecklingsstrategi (RUS) för 2021–2030 sätter riktningen för länets långsiktiga utveckling. Skaraborgs Kommunalförbund har i samverkan med de 15 kommunerna i regionen tagit fram en delregional utvecklingsstrategi (DRUS). Den är inriktad på att stärka Skaraborgs synlighet och attraktivitet, skapa en industriregion i världsklass och möta arbetsmarknadens framtida kompetensbehov. Målet är att Skaraborg ska växa till 300 000 invånare och bli Sveriges fjärde största arbetsmarknadsregion.

För att uppnå detta krävs investeringar i områden som bostadsutveckling, verksamhetsområden, social hållbarhet, kompetensutveckling och hållbarhet.

Samverkan och digitalisering

Skara kommun har, i samverkan med andra kommuner inom V6 och Skaraborgs Kommunalförbund, stärkt samarbetet för att hantera framtida utmaningar och stärka regionens omställningsförmåga.

Två viktiga digitaliseringsmodeller har utvecklats inom V6:

- Styr- och samverkansmodell för digitalisering för att effektivisera kommunernas digitala arbete.
- Objektförvaltningsmodell för IT-system, som efter ett pilotprojekt implementeras inom flera verksamhetsområden som samhällsbyggnad och skola.

Digital mognad och tjänster

Skara kommun har under 2024 fortsatt att utveckla digitala tjänster och öka den digitala kompetensen bland medarbetarna. Kommunens digitala mognad har ökat från 55 procent (2023) till 58 procent (2024), tack vare utbildningar och ledningsgruppens engagemang. Mer än 30 nya digitala tjänster har skapats, vilket innebär över 120 tjänster tillgängliga för både invånare och medarbetare.

Arbetsmarknad och sysselsättning

Arbetslösheten i Skara ökade något under 2024 samtidigt som antalet lediga jobb minskade, påverkat av den ekonomiska lågkonjunkturen. Den ökade arbetslösheten bland unga (18–24 år), där många saknar gymnasieutbildning, är en viktig utmaning. Kommunens strategi för arbetsmarknadsfrågor fokuserar på kompetensutveckling och omställning för att möta arbetsmarknadens förändringar.

Näringsliv och företag

Skara har ett brett näringsliv med över 2500 företag. Några av de största aktörerna, som Julia och BEWI, expanderar. Under 2024 skedde dock fler konkurser än föregående år, vilket speglar den ekonomiska osäkerheten. Skara kommun arbetar för att stärka företagande och kompetensförsörjning, bland annat genom att stödja den gröna näringen och utveckla hållbara affärsmodeller.

Demokrati, delaktighet och kommunikation

Skara kommun har under 2024 arbetat med att förbättra medborgarnas delaktighet och tillgång till information. Bland annat lanserades en ny webbplats med fokus på tillgänglighet och inkludering. Den reviderade kommunvisionen betonar att Skara ska vara en hållbar och utvecklingsvänlig plats för alla invånare.

Boende och bostadsutveckling

Trots den svaga efterfrågan på nybyggda bostadsrätter under 2024 har Skara kommun fortsatt med sin bostadsutveckling. Under året byggdes 31 hyreslägenheter och 100 studentbostäder, och markanvisningarna för nya projekt pågår. Småhusbyggnation har varit svag, men efterfrågan på tomter förväntas öka framöver.

Infrastruktur och kollektivtrafik

Infrastruktursatsningar är avgörande för Skaras utveckling. Viktiga projekt som E20 och väg 49 är i gång. Det pågår även samarbete med Västtrafik för att utveckla kollektivtrafiken i regionen. Under 2025 kommer stadstrafiken i Skara att omformas, och nya lösningar utreds för att säkerställa tillgång till hållbar och trygg transport.

Trygghet och social utveckling

Arbetet med trygghet och ungdomars livsvillkor har varit en prioritering under 2024. Skara kommun har genomfört trygghetsfrämjande insatser och ungdomsdelaktighet, bland annat genom aktiviteter inom Purple Flag och utveckling av "Hälsans Skara". Positiva resultat har syns i medborgarundersökningar där tryggheten i samhället förbättrades.

Skara som arbetsgivare och kompetensförsörjning

Skara kommun står inför utmaningar när det gäller kompetensförsörjning, särskilt med de demografiska förändringarna och den snabba teknologiska utvecklingen. Intern kompetensutveckling och strategier för att minska sjukfrånvaro och främja omställning är viktiga delar av kommunens arbete för att säkerställa en hållbar arbetskraft.

Turism och besöksnäring

Besöksnäringen i Skara växer och har en central roll för att stärka kommunens attraktivitet. Skara har profilerat sig som en besöksdestination, bland annat genom samverkan med Visit Skaraborg och Turistrådet Västsverige. Den lokala vandrings- och cykelleden mellan Karlsborg och Lidköping bidrar till regionens tillväxt.

1.4.5.4.1 FRAMTID OCH UTVECKLING

Skara kommun fortsätter att arbeta för att stärka sin attraktionskraft och hållbara tillväxt genom satsningar på infrastruktur, digitalisering, bostadsutveckling, näringsliv och samhällsengagemang.

Kommunutveckling och varumärkesarbete

För att stärka Skaras position som en attraktiv plats att bo, arbeta och besöka, kommer kommunen att genomföra ett varumärkesarbete för att skapa en tydlig och målgruppsanpassad identitet. Detta ska bidra till att locka både invånare och företag. Arbetet med en hållbarhetsstrategi är också i gång och planeras färdigställas 2025 för att säkerställa en hållbar utveckling framöver.

Samverkan i Skaraborg

Skara ingår i ett omfattande samarbete med de andra 14 kommunerna i Skaraborg för att möta regionala välfärds- och klimatomställningsutmaningar. Fokus ligger på att öka invånarantalet, skapa fler jobb och utveckla en konkurrenskraftig industriregion.

Digitalisering

Skara satsar på att stärka sin digitala kapacitet för att möta de växande kraven från både invånare och interna verksamheter. Detta innefattar införandet av Microsoft365 och utveckling av datadrivna arbetssätt för att förbättra beslutsunderlag och effektivitet. En viktig del av den digitala strategin är att stärka cybersäkerheten och säkerställa en långsiktig hållbar digital utveckling.

Arbetsmarknad och kompetensförsörjning

För att möta förändringarna på arbetsmarknaden, ska Skara stödja ungdomar i att fullfölja sina gymnasiestudier och stärka möjligheterna till omställning för vuxna. Fokus ligger på att höja utbildningsnivån och skapa fler kompetensmöjligheter inom områden som digitalisering.

Näringslivsutveckling

Kommunen arbetar för att stödja företag i den hållbara omställningen, med särskild fokus på att stärka de gröna näringarna och säkerställa tillgången på energi och effekt. Marknadsföring av tomter och skapande av attraktiva boendemiljöer ska också underlätta för tillväxt i regionen.

Infrastruktur och trafiklösningar

Utvecklingen av infrastrukturen fortsätter med förbättringar inom trafiksäkerhet, gång- och cykelvägar, samt satsningar på laddinfrastruktur för elbilar och tunga transporter. Samverkan med Trafikverket och andra aktörer är avgörande för att möta dessa behov.

Bostadsutveckling

Skara fokuserar på att tillgodose behovet av nya bostäder, med cirka 600 nya bostäder planerade fram till 2030. Fokus ligger på att underlätta för byggande genom borttagning av markupplåtelseavgift och samordning av markförsäljning och exploatering.

Turism och besöksnäring

För att stärka Skaras turistattraktioner utvecklas platsvarumärket och stadens kulturstråk, som kopplar samman viktiga kulturella platser. Utvecklingen av Varnhem och Axvall som besöksmål, med hållbar turism som fokus, bidrar till att öka områdets attraktivitet och besöksnäring.

Demokrati och delaktighet

Skara satsar på att stärka demokratin genom ökad delaktighet och transparens, vilket möjliggörs genom digitalisering och förbättrade kommunikationskanaler. Kommunen arbetar aktivt för att öka invånarnas inflytande i beslutsprocesser och stärka tilliten till de kommunala verksamheterna.

Sammanfattningsvis arbetar Skara kommun för att skapa en hållbar och attraktiv framtid genom satsningar på digitalisering, samverkan, bostadsutveckling, näringslivsstöd och förbättrade kommunikationer, samt att stärka engagemang och delaktighet bland invånarna.

1.4.5.5 EKONOMISK ÖVERSIKT

Kommunstyrelsen redovisar ett underskott på 2,7 miljoner kronor för 2024. Högre kostnader under året påverkas av fattade beslut om bidrag till föreningar, bidrag för lov-kort, bidrag till MEGA+, tillkommande pensionskostnaderna från Göliska IT har gett en stor påverkan på underskott för 2024. De ökade lönekostnaderna har till viss del kompensats genom ökade intäkter och allmän sparsamhet av kostnaderna.

1.4.5.5.1 Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Kommunstyrelsen	8 068	7 645	-423	6 646	6 370
Kommundirektör	14 474	11 589	-2 885	16 214	21 976
Digitalisering och utveckling	3 248	2 332	-916	2 290	0

Juridik och informationssäkerhet	1 861	2 063	202	1 808	0
Kansli och kontaktcenter	19 290	19 254	-36	17 161	0
Tillväxt och näringsliv	13 451	14 190	739	10 843	0
Ekonomi och kvalitet	10 342	10 154	-188	9 188	8 674
HR och Kommunikation	18 383	19 003	620	16 698	0
Kanslienheten	0	0	0	0	5 059
Kommunikationsenheten	0	0	0	0	10 637
HR-enheten	0	0	0	0	12 890
Utvecklingsenheten	0	0	0	0	8 706
Planenheten	0	0	0	0	4 407
Samhällsbetalda resor	3 313	3 463	150	3 259	2 927
Summa nettokostnad	92 430	89 693	-2 737	84 107	81 646

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Intäkter	31 347	29 615	1 732	24 544	21 830
Summa intäkter	31 347	29 615	1 732	24 544	21 830
Personalkostnader	-55 593	-53 475	-2 118	-47 484	-46 614
Kapitalkostnader	-3 332	-3 924	592	-2 415	-2 293
Övriga kostnader	-64 852	-61 909	-2 943	-58 752	-54 569
Summa kostnader	-123 777	-119 308	-4 469	-108 651	-103 476
Summa nettokostnader	-92 430	-89 693	-2 737	-84 107	-81 646
Kommunbidrag	89 693	89 693	0	83 636	83 010
Årets resultat	-2 737	0	-2 737	-471	1 364

1.4.5.5.2 EKONOMISK ANALYS

Kostnaderna överstiger budgeten med 4,4 miljoner kronor, där ökade pensionskostnader för Göliska IT samt olika bidrag utgör en stor del. Samtidigt har intäkterna ökat genom vidarefakturerings och samverkan med andra kommuner. På verksamhetsnivå visar kommunstyrelsen ett underskott på 0,4 miljoner kronor, främst till följd av beslutade bidrag. Kommundirektörens verksamhet redovisar ett underskott på 2,9 miljoner kronor, vilket orsakas av ökade kostnader för BRÅ-medel, PFAS-sanering och bidrag som inte budgeterats. Digitalisering och utveckling har ett underskott på 0,9 miljoner kronor, främst på grund av ökade pensionskostnader för Göliska IT. Däremot visar juridik och informationssäkerhet ett överskott på 0,2 miljoner kronor, tack vare lägre kostnader inom risk och säkerhet. Tillväxt och näringsliv redovisar ett överskott på 0,7 miljoner kronor, då intäkter från projektet Grön innovationsnod inte var budgeterade. HR och kommunikation har ett överskott på 0,6 miljoner kronor, vilket beror på en försenad upphandling av nytt personalsystem. Samhällsbetalda resor redovisar ett överskott på 0,15 miljoner kronor, eftersom antalet genomförda resor blev färre än beräknat. Sammanfattningsvis har ökade kostnader för stödåtgärder och pensionsutgifter bidragit till underskottet, medan vissa verksamheter har genererat överskott genom lägre utgifter eller oväntade intäkter.

EXPLOATERINGSREDOVISNING

Exploateringsverksamhet består av åtgärder som syftar till att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för bostads- och industriändamål. I de fall avsikten är att avyttra färdigställd exploateringsfastighet ska denna klassificeras och värderas som omsättningstillgång. Tillgångar som kommer att kvarstå i kommunens ägo redovisas som anläggningstillgångar. Exploateringsutgifterna uppgår till 15,5 mnkr medan inkomster uppgått till 13,1 mnkr. Nettot av nedlagda exploateringsutgifter/inkomst uppgår vid bokslutet till totalt -2,4 mnkr.

Under år 2024 har 2 exploateringsprojekt genomförts, vilka har avslutats per 2024-12-31.

I Sörskogen norra etapp 2 ingår 14 tomter, i projektet har fem sålts, sex reserverats och tre kvarstår. Projektet avslutas 2024 men kvarstår att anlägga ett bullerplank över Gällkvistabäcken samt eventuella framtida intäkter för försäljning av resterande tomter.

För projektet Stationsområdet har försäljning av Plattformen 1 skett till Centrumbostäder AB, kostnader har även lagts på att slutföra utbyggnaden av Klostergatan. Projektet har avslutats under året.

De exploateringsutgifter som behålls i kommunal ägo, såsom vägar, parkmark med mera, aktiveras som en tillgång och skrivs av systematiskt över nyttjandetiden. Detta innebär att exploateringsintäkter erhålls direkt medan de investeringsutgifterna som servar området fördelas på många år.

Exploatering (Tkr)

Exploatering (Tkr) 2024-12-31	Projekt . Tot. Inkomst	Projekt Tot. Utgift	Projekt Tot. Resultat	Intäkter	Kostna der	Rea- vinst/förlust	Anläggnings- tillgång	Bokfört Värde Netto
Stationsområdet	4 893	-5 423	-530	4 893	-861	4 032	4 562	0
Sörskogen Norra Etapp 2	8 254	-10 105	-1 851	8 254	-2 827	5 427	7 278	0
Summa exploatering	13 147	-15 528	-2 381	13 147	-3 688	9 459	11 840	0

1.4.6 Nämnden för Service och Teknik

Skara och Götene kommuners gemensamma nämnd har till uppdrag att på ett kvalitativt och effektivt sätt ta tillvara på och utveckla gemensamma resurser inom verksamheterna gata/park, fastighetsservice och kost. Nämndens uppdrag är att ge kommunernas verksamheter och deras medborgare professionell, ändamålsenlig och kostnadseffektiv service.

1.4.6.1 NÄMNDENS INRIKTNINGAR

Nämnden för Service- och Teknik har en kostnadseffektiv och professionell förvaltning som sätter medborgarna i fokus och möter verksamheternas behov genom att erbjuda god och näringsrik mat, välvårdade och ändamålsenliga lokaler samt en trygg tilltalande trafik- och utemiljö.

Under året har fokus varit på att vara en kostnadseffektiv och professionell förvaltning som sätter medborgarna i fokus och möter verksamheternas behov. En central del av arbetet har varit att stärka kompetensen inom organisationen för att säkerställa att förvaltningen lever upp till nämndens inriktning och höga ambitioner.

Ett särskilt fokus har lagts på att öka nöjdheten med måltiderna inom både skola och äldreomsorg. Genom att vidareutveckla menyer och skapa en ökad dialog med verksamheterna har förvaltningens kostavdelning arbetat för att erbjuda ännu mer tilltalande och näringsrika måltider. Dessa insatser har lett till positiva resultat i årets kvalitetsmätning där nöjdheten ökat.

Förvaltningen fortsätter att sträva efter att erbjuda välvårdade och ändamålsenliga lokaler samt en trygg och tilltalande trafik- och utemiljö, alltid med medborgarnas behov i centrum.

1.4.6.2 NÄMNDENS MÅL

1.4.6.2.1 Bibehålla hög lokalnöjdhet.

✓ Målet är uppnått

Målet att bibehålla en hög lokalnöjdhet har uppnåtts under 2024. Genom kvalitetsmätningar och dialogmöten påvisar kommunala verksamheter en hög nöjdhet med förvaltningens drift och underhåll av fastigheterna samt en nöjdhet med tillgänglighet, utemiljöer och lokalvård.

1.4.6.2.2 Förbättra måltidsupplevelsen.

✓ Målet är uppnått

Målet med att förbättra måltidsupplevelsen har uppnåtts för 2024. I kvalitetsmätningar påvisas att äldre i Skara och Götene som beställer matportioner till sitt eget hem är fortsatt nöjda med maten som distribueras. På samma sätt ökar nöjdheten med skolmaten hos elever. Äldre på särskilda boenden i Skara har 2024 uppgett en ökad nöjdhet med måltiderna som serveras på särskilda boenden. I Götene upplevs 2024 en minskad nöjdhet på särskilda boenden, förvaltningen tog över tillagningen av mat från omsorgen under 2024. Dialog med Götene omsorgschefer har påbörjats i syfte att öka nöjdheten med maten som serveras på särskilda boenden för äldre i Götene kommun.

1.4.6.2.3 Öka gata/parks medborgarindex.

🟡 Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

Gata/park mäter nöjdhet genom SCB-mätning som sker vart annat år. Nästa mätning kommer ske under 2025. Avdelningen för gata/park arbetar för att öka medborgarnas nöjdhet genom ökad synpunktshantering och särskilt fokus på renhållning, trygga och säkra utemiljöer och erbjuda fina vandringsleder och friluftsområden.

1.4.6.3 PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Kompetensförsörjning

Till flera av förvaltningens tjänster är det svårt att finna personal med rätt erfarenhet och utbildning, något som på sikt kan leda till att förvaltningen kommer behöva lägga tid och ekonomiska resurser på att internutbilda nyanställda så att de motsvarar de krav som ställs i tjänsten. Antalet helårsarbetare minskar något jämfört med tidigare år från 189 2023 till 182 2024. Under 2024 har sex personer valt att gå i pension på förvaltningen och den genomsnittliga pensionsåldern är 64 år. Om man räknar på att medarbetarna väljer att gå i pension vid 65 år kommer 42 personer gå i pension inom fem år. Ett arbete med att försöka få fler att arbeta längre är av vikt för förvaltningen för att möta kompetensbehovet. Medelåldern i förvaltningen ligger på 48 år vilket är ungefär lika som övriga förvaltningar. Personalomsättning minskar 2024 till 8,7 procent jämfört med 9,5 procent år 2023.

Kommande pensionsavgångar samt att få ungdomar väljer att studera utbildningar inom exempelvis restaurang gör att tillgången till personal minskar. Flera initiativ är tagna under året för att hitta flexibla lösningar för tjänster som exempelvis kombinationstjänster inom kost och gata/park där personalen arbetar inom gata/park under vår och sommarsäsong för att sedan under vintern arbeta inom kosten. Ett samarbete mellan fastighetsavdelningen och avdelningen gata/park kring gröna ytor har drivits som ett projekt i Götene och har visat goda resultat vilket lett till att det kommer bli en organisationsförändring. Samarbeten med andra förvaltningar och digitala lösningar är andra områden som förvaltningen undersöker för att kunna arbeta effektivt och möta behovet av kompetens.

Arbetsmiljö och hälsa

Dokumentationen av den årliga uppföljningen i SAM-modulen kan fortfarande förbättras. Årshjulet och arbetsmiljökalendern ses som ett bra stöd att hänga upp det systematiska arbetsmiljöarbetet vid och fler chefer upplever en större trygghet i detta arbete. Genomförandet av aktiviteterna ökar även medvetenheten och kunskapen hos medarbetarna.

Under hösten 2024 genomfördes den årliga medarbetarundersökningen. Nytt för året var att systemet möjliggjorde resultat på enhetsnivå. Likt tidigare år ska uppföljningen dokumenteras till aktiviteten i SAM-modulen. Resultatet visar på liknande resultat jämfört med tidigare år med en liten förbättring inom nästan samtliga områden. Det område som visar på något mindre goda resultat är området mitt arbete följs upp och utvärderas på ett bra sätt. Resultatet visar vidare en fortsatt ökning i användningen av friskvårdsbidraget. Det bästa med att arbeta i förvaltningen anser medarbetarna är kollegor, att få göra skillnad för andra samt arbetstiden.

Rutinen för att använda KIA, för rapportering och hantering av arbetsskador, tillbud och riskobservationer har under årets följts upp. Dialog pågår i förvaltningens samverkansgrupp för att skapa en gemensam bild kring syfte och hantering.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron sjunker totalt sett i förvaltningen, dock ser vi en ökning av antalet långtidssjukskrivna. Ett nära samarbete med HR-avdelningen har gjort att flera långtidssjukskrivna antingen har kommit åter i arbete eller valt att gå i pension eller gått vidare mot andra arbetsuppgifter men arbetet måste fortsätta under 2025. Sjukfrånvaron fördelar sig jämt över åldersgrupperna men sjunker mest i gruppen 29 år eller yngre. Ett ökat nyttjande utav kommunens friskvårdsbidrag skulle kunna vara en bidragande faktor. Ett fortsatt arbete med kartläggning av både lång- och korttidsfrånvaron kommer ske under 2025 med förhoppning att ytterligare kunna sänka sjukfrånvaron.

1.4.6.4 VERKSAMHET

Under 2024 har förvaltningen präglats av hög aktivitet, stora investeringar och en strävan efter hållbarhet och utveckling inom samtliga avdelningar. Trots utmaningar som personalbrist och väderförhållanden har verksamheten visat på stor flexibilitet och engagemang för att uppnå sina mål. Under året har Skara och Götene kommuner genomfört omfattande investeringar i fastigheter, gator, parker och kostverksamhet. Stora och mindre byggprojekt har hanterats, och personalförsörjning har varit en utmaning. För att möta framtida behov planeras rekrytering av ny personal inom fastighetsservice. Lokalvården har fortsatt sitt arbete med att minska kemikalieanvändningen och förbättra arbetsmiljön. Avtalsförändringar har lett till nya uppdrag och anpassade arbetsscheman, samtidigt som praktikanter tagits emot och kunddialogen stärkts.

Bland årets byggprojekt i Skara färdigställdes Viktoriagården som korttidsboende, motionsbyggnaden i Petersburg påbörjades och Sörskogens förskola inleddes med planerad färdigställning 2026. På Vilanområdet har nya byggnader tillkommit, och energiförbättringar har genomförts i skolor och idrottsanläggningar. I Götene har renoveringar skett i Centrumhuset, skolor och förskolor, och det nya badhuset har gått in i nästa fas med rivning av den gamla byggnaden. Nya LSS-boenden planeras i båda kommunerna.

Kostavdelningen har fortsatt att utveckla hållbara och näringsrika måltider, där nya recept och samarbeten bidragit till bättre måltidsupplevelser. Riktlinjer för specialkost har tagits fram, och personalen har genomgått utbildningar. Samverkan kring livsmedelsförsörjning och rekrytering har stärkts, och verksamheten har lyfts fram genom sociala medier och inspirationsdagar.

Gata/Park har fokuserat på att förbättra den offentliga miljön. Ökat besöksstryck har lett till behov av utökad renhållning, och en utvecklingsplan för Götene's badplatser har tagits fram. Förberedelser inför lagkrav på källsortering har inletts, och samarbeten kring vandringsleder och grönyteskötsel har utökats. Väderförhållanden har påverkat verksamheten, med utmaningar vid snöfall, torka och regn. Arbetet för biologisk mångfald har fortsatt genom nya ängsytor och slätterområden, och maskinparken har uppdaterats för effektivare skötsel.

Under året har feriepraktikanter och prao-elever fått inblick i arbetet inom alla tre avdelningarna. Flera infrastrukturförbättringar har genomförts, bland annat gatuupprustningar, lekplatsförnyelser och belysningsförbättringar i båda kommunerna. Sammanfattningsvis har året präglats av investeringar, utvecklingsprojekt och samverkan för att skapa hållbara och funktionella offentliga miljöer och erbjuda ändamålsenliga rena lokaler och näringsriktig god mat i Skara och Götene.

1.4.6.4.1 FRAMTID OCH UTVECKLING

Förvaltningen står inför flera viktiga förbättringsområden för att möta framtidens krav på effektivitet, hållbarhet och servicekvalitet. Digitalisering och automatisering är en avgörande faktor för samtliga avdelningar, där införandet av moderna system och arbetssätt kan effektivisera hanteringen av resurser, planering och uppföljning.

Fastighetsservice behöver säkerställa en långsiktig kompetensförsörjning och stärka planeringsförmågan genom införandet av ett nytt fastighetssystem. Samtidigt kräver omställningen till hållbar avfallshantering och energieffektiva belysningslösningar fortsatt arbete och investeringar. De växande behoven inom grönyteskötsel kräver en anpassad organisation och effektivare arbetsmetoder för att hantera underhåll och skötsel av kommunens grönområden. Med en ansträngd kommunal ekonomi och ökade byggkostnader kommer prioritering av projekt att bli nödvändigt för att säkerställa att de mest kritiska investeringarna genomförs.

Kosten kan förbättra sin verksamhet genom att ytterligare minska matsvinn genom datadrivna lösningar och riktlinjer för portionsstorlekar. Ett starkare samarbete med lokala producenter kan både främja hållbarhet och bidra till en mer robust livsmedelsförsörjning. För att möta framtida rekryteringsutmaningar behöver avdelningen stärka sitt arbetsgivarvarumärke och utveckla samarbeten med utbildningsinstitutioner för att attrahera och behålla kompetent personal. En ökad fokus på krisberedskap och handlingsplaner vid störningar i livsmedelsförsörjningen

är också avgörande, särskilt med tanke på en osäker global livsmedelsmarknad och potentiella lagändringar.

Gata/Park står inför utmaningar i att hantera ökad efterfrågan på grönyteskötsel, införa ny avfallssortering och anpassa sig till nya lekmiljökoncept. Implementeringen av sensorer och robotgräsklippare på prov kan effektivisera arbetet, men kräver samtidigt investeringar och kompetensutveckling. Planeringen för införandet av gemensam grönyteskötsel i Götene 2025 och i Skara 2026 kommer att kräva betydande insatser för att säkerställa en smidig övergång. Den pågående utredningen om badplatsernas framtida utveckling kan innebära behov av nya arbetssätt och ökade personalresurser för att möjliggöra standardhöjande insatser. Samtidigt kommer en gemensam utbildningsinsats inom service och bemötande stärka samarbetet både internt och mellan avdelningarna.

Sammanfattningsvis kräver framtiden en strategisk anpassning inom flera områden, där digitalisering, hållbarhet och kompetensförsörjning är centrala. För att möta dessa utmaningar behöver förvaltningen säkerställa rätt resurser, investeringar och arbetsmetoder för att kunna fortsätta erbjuda hög kvalitet och god service till kommuninvånarna.

1.4.6.5 EKONOMISK ÖVERSIKT

Nämnden för Service och teknik har att förhålla sig till två resultatposter, Skara kommun och Götene kommun.

Nämnden finansieras genom kommunbidrag för verksamheterna gata/park, post, kosthalvmiljon och viltvård samt intäktsfinansieras för verksamheterna fastighet, lokalvård och kost.

Skara kommuns resultat är ett överskott om 1,5 mnkr. Götene kommuns resultat är ett underskott om 2,2 mnkr.

Service och teknik i Götene kommun påverkas negativt med 1,8 mnkr av centrala pensionskostnader som inte budgeterats och är inräknat i det totala underskottet på 2,2 mnkr.

1.4.6.5.1 Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Gata/Park - Skara	34 592	35 802	1 210	30 969	30 196
Fastighetsservice - Skara Fastighet	-1 643	0	1 643	-1 435	2 441
Fastighetsservice Skara Lokalvård	-251	0	251	-839	-1 937
Kost Skara	1 717	0	-1 717	2 127	1 523
Viltvård - Skara	44	75	31	68	45
Kosthalvmiljonen - Skara	462	500	38	457	479
Post - Skara	935	950	15	924	1 061
Gata/Park - Götene	1 526	0	-1 526	2 468	510
Fastighetsservice - Götene Fastighet	892	0	-892	451	2 433
Fastighetsservice - Götene Lokalvård	314	0	-314	-416	-878
Kost - Götene	-566	0	566	-123	855
Resultatreglering Götene*	-2 166	0	2 166	-2 381	-2 920
Summa nettokostnad	35 856	37 327	1 471	32 270	33 808

Tabellen ovan visar det totala resultatet på alla avdelningar inom Service och teknik.

"Resultatreglering Götene kommun" avser nettokostnaden för gata/park, fastighetsservice samt kost där över- eller underskott justeras gentemot Götene kommun. I årsbokslutet har

1.4.6.5.2 EKONOMISK ANALYS

Nämnden för Service och teknik redovisar ett överskott på 1,5 mnkr för 2024. Finansieringen sker genom både kommunbidrag (gata/park, post, kosthalvmiljonen och viltvård) samt intäktsfinansierade verksamheter (lokalvård, fastighet och kost).

Gata/park redovisar ett överskott på 1,2 mnkr, främst tack vare lägre kostnader för gatubelysning (0,8 mnkr) och kapitalkostnader (0,5 mnkr) samt positiva resultat inom skogsverksamheten (0,5 mnkr). Kostnaden för vinterväghållning uppgick till 3,8 mnkr, vilket innebar en negativ avvikelse på 0,4 mnkr, men var en minskning jämfört med föregående år.

Fastighetsservice visar ett överskott på 1,9 mnkr, där fastighetsförvaltningen står för 1,6 mnkr. Den största positiva avvikelsen kommer från elkostnader, som var 4,8 mnkr lägre än budgeterat, vilket möjliggjorde fler underhållsåtgärder. Lokalvård redovisar ett överskott på 0,3 mnkr, huvudsakligen till följd av övertaget ansvar för lokalvården på Vilanområdet.

Kostavdelningen redovisar ett underskott på 1,7 mnkr, drivet av högre livsmedelspriser (1,9 mnkr) och ökade kostnader för förbrukningsmaterial (0,3 mnkr). Intäkterna blev 0,3 mnkr lägre än budgeterat, men personalkostnaderna hade en positiv avvikelse på 0,8 mnkr, främst på grund av vakanser.

Kosthalvmiljonen, som finansierar servering av mjukt bröd till gymnasieelever och frukt till skolbarn, hade en budget på 0,5 mnkr med ett utfall på 462 tkr.

Postverksamheten redovisar ett marginellt överskott på 15 tkr av en budget på 950 tkr.

Viltvården hade en budget på 75 tkr och redovisar ett utfall på 44 tkr.

1.4.7 Barn- och utbildningsnämnden

Barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden utifrån sina olika behov.

- Främja utveckling och lärande samt livslång lust att lära
- Förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på
- Samarbeta med hemmen och främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling

1.4.7.1 NÄMNDENS INRIKTNINGAR

Alla barn och elever i Skara ska ges likvärdiga förutsättningar att nå sin fulla potential genom god kvalitet på utbildning och undervisning, trygghet och lek-/studiero samt känsla av framtidstro.

Ökad likvärdighet

Det finns en hög grad av samarbete och samverkan mellan enheter och verksamheter i barn- och utbildningsförvaltningen, vilket är något som möjliggörs och prioriteras i förvaltningens gemensamma ledarforum som hålls varje vecka. Arbetet i ledarforum har stort fokus på det systematiska kvalitetsarbetet och utgår ifrån ett gemensamt årshjul för uppföljning och analys med syftet att öka likvärdigheten i utbildningen och undervisningen för alla barn och elever. De områden som följs upp och analyseras är sådana som styrs av de övergripande politiska målen, förvaltningens prioriterade områden samt andra identifierade utvecklingsområden. Dessa mål och utvecklingsområden bygger på behov som framkommit i kartläggningar på olika nivåer och som också forskning

visat är avgörande för god kvalitet i utbildningen. Att verksamheten har tillgång till mer data genom de implementerade verksamhetssystemen stärker analysarbetet ytterligare. Fortsatt utvecklingsarbete av de olika verksamhetssystemen sker under ledning av verksamhetsutvecklare med inriktning digitalisering, en inför året 2024 omarbetad roll och till tjänsten nyrekryterad befattningshavare. Den förändrade riktningen ämnar understryka att behov är grunden för verksamhetens utveckling och därmed även för dess digitalisering då det handlar om verksamhetsutveckling med hjälp av digitalisering. Utvecklingsarbete sker både på övergripande nivå och på enhetsnivå och inom det även den kompetensutveckling som behövs för att göra de förändringar och förbättringar som krävs. Genom de förvaltningsövergripande gemensamma utvecklingsområdena och insatserna, som även omsätts i enhetsvisa insatser, delas och sprids goda exempel och erfarenheter både vad gäller organisering, innehåll och genomförande. Den röda tråden i undervisningen stärks på detta sätt för barn och elever när de går från förskola till grundskola och vidare i kommunens utbildningssystem.

Utöver ledarforum möjliggör systemet med professionsgrupper en ökad likvärdighet inom förvaltningens olika verksamheter. Detta system innehåller både fasta och behovsstyrda forum där olika professioner samarbetar och samverkar kring uppdrag som formuleras utifrån utvecklingsbehov. När professioner samverkar på tvärs inom förvaltningen skapar det förutsättningar för att arbeta mer likriktat, då det finns behov av det, men framför allt att öka likvärdigheten i undervisningen för barn och elever. Kunskapen om vad som behöver utvecklas, och hur det kan eller bör göras, sprids och det ger även en ökad möjlighet att befinna sig både i det enhetsnära perspektivet och i det mer övergripande helhetsperspektivet. Specialpedagogerna i förskolan är ett bra exempel på en funktion som arbetar utifrån helhetsperspektivet, då de inte är kopplade till specifika enheter, och som genom den erfarenheten kan sprida detta synsätt i hela professionsgruppen för specialpedagoger.

Dessa olika forum, med ledarforum som nav, utgör förvaltningens utvecklingsorganisation som styrs av principerna att det är allas angelägenhet att bedriva en god undervisning och att utvecklingsarbete alltid är behovsstyrt och har fokus på att förbättra. Denna utvecklingsorganisation är grunden för en ökad kvalitet i undervisningen, där fler barn och elever känner framtidstro och motivation och som, genom det, upplever trygghet och lek-/studiero.

Ökad kvalitet i undervisningen

Verksamheterna inom barn- och utbildningsförvaltningen har på ett mer systematiskt sätt än tidigare år organiserats, planerats, genomförts och följts upp utifrån identifierade utvecklingsområden, det vill säga behov på individ-, grupp- och enhetsnivå. Systematiken är en del av kvalitetsarbetet som i sin tur är grunden för en utbildning med god kvalitet. Fokus i kvalitetsarbetet har än mer flyttats till det undervisningsnära och vad som bör förbättras där för att stärka utveckling och lärande för alla barn och elever. Flera utvecklingsinsatser pågår och det är nu viktigt att hålla i dessa över tid för att ha möjlighet att följa upp och kunna dra slutsatser av vad som är framgångsrikt och vad som behöver förbättras ytterligare. Då utveckling tar tid är det viktigt att löpande ha fokus på "mikroresultat" för att ha koll på utvecklingen och vid behov kunna justera på vägen mot det långsiktiga målet att nå generellt goda resultat inom alla verksamheter och på alla enheter.

Trygghet och lek-/studiero

Det har under många år varit ett tydligt fokus på att öka tryggheten inom förskolor och skolor och det är ett område där resultaten visar en positiv trend. Generellt ökar andelen trygga barn och elever, vilket är en effekt av ett mer medvetet främjande och förebyggande arbete. Tryggheten upplevs ibland lägre i vissa grupper eller under vissa perioder, vilket även kräver mer av aktivt åtgärdande arbete som fortfarande är något som kan vara utmanande och som då påverkar både studiero samt utveckling och lärande.

Studiero är ett fortsatt utvecklingsområde inom skolan och det finns ett behov av att arbeta mer främjande och förebyggande vad gäller detta. En ökad trygghet är en grund för god studiero men framför allt är en undervisning med god kvalitet, där det är fokus på lärande, den viktigaste förutsättningen. Vid uppföljning och analys av resultat på enhets- och övergripande nivå, har arbetet mer riktats mot att identifiera samband och mönster mellan områden som frånvaro, trygghet, studiero och lärande och att utifrån det planera för främjande och förebyggande arbete som framför allt gynnar lärande och därmed även de andra områdena.

Motivation och framtidstro

Ökad likvärdighet, kvalitet i undervisningen samt en känsla av trygghet och studiero, är tillsammans viktiga för barn och elevers känsla av framtidstro och genom det bättre förutsättningar för fullföljda studier. Genom det aktiva arbetet med att, utifrån gemensamma målsättningar, arbeta nära varandra från förskola till vuxenutbildningen både vad gäller planering, genomförande och uppföljning, ökar förutsättningarna för fullföljda studier. För att barn och elever ska känna framtidstro, och utifrån det motivation till lärande, ställs det krav på en utbildning med god kvalitet där det relationsskapande arbetet både är en grund för och en del av lärandet, och där förväntningarna är höga på

alla barn och elever.

1.4.7.2 NÄMNDENS MÅL

1.4.7.2.1 Ökad måluppfyllelse.

 Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

Sammantagen bedömning

Det är svårt att göra en sammantagen bedömning av om måluppfyllelsen har ökat då det finns skillnader både i positiv respektive negativ riktning mellan olika enheter, årskurser och ämnen. Det är också vanskligt att jämföra resultat från år till år då årskurserna skiljer sig åt vad gäller elever, pedagoger och andra förutsättningar som påverkar resultaten. Utifrån ovan nämnda problematisering pågår det ett arbete för att på ett bättre sätt följa och jämföra resultat på individ- och gruppnivå longitudinellt. Syftet med detta är att kunna analysera resultaten i förhållande till olika förutsättningar samt kvalitet i struktur och processer och att med den analysen som underlag kunna arbeta än mer behovsstyrt med utvecklingsinsatser.

Måluppfyllelse årskurs 3

Resultaten på nationella proven i matematik för årskurs 3 har en fortsatt positiv trend och är nu det högsta sedan 2017. Resultatet är dock fortfarande lågt i förhållande till riket.

Andelen elever som klarat alla delprov i nationella proven i svenska och svenska som andraspråk för årskurs 3 har sjunkit från 61 procent 2023 till 58 procent 2024 och avståndet till rikets resultat har också ökat. Det är tydligt att det är i svenska som andraspråk som nedgången skett då resultatet i svenska ligger på samma nivå som föregående år (se diagram nedan). Den mesta undervisningen i svenska som andraspråk i årskurs 1-3 sker i samma klassrum som undervisningen i svenska. Det innebär att det ofta är en och samma lärare som förväntas undervisa i två ämnen samtidigt, vilket kan vara en utmaning men som går att genomföra med god kvalitet om läraren har behörighet och kompetens i bägge ämnena. Det finns ett behov av att utöka behörigheten och stärka kompetensen i ämnet svenska som andraspråk bland lärare i årskurs 1-3 för att på så sätt öka förutsättningarna för god måluppfyllelse i detta ämne i alla stadier.

Måluppfyllelse årskurs 6

Andelen elever som nått målen i alla ämnen är 65,9 procent, vilket är en minskning från föregående år och det är i gruppen flickor som den negativa trenden är starkast. Resultaten i årskurs 6 har över tid följt rikets trend bortsett från två år med sämre resultat 2021 och 2022. Vad gäller resultaten i engelska, matematik, svenska samt svenska som andraspråk så är de bättre än föregående år utom i matematiken, som ligger på samma nivå. Resultaten i dessa ämnen ligger även över riket förutom i matematik där riket ligger 3 procentenheter över.

De tre skolorna i ytterområdena har nästintill genomgående högre måluppfyllelse jämfört med skolorna i centrala Skara, vilket också syns vid jämförelse av andel elever som når målen i alla ämnen på respektive skola. Det är stora variationer i elevresultat mellan olika år, dvs olika resultat för olika elevgrupper, vilket ger incitament för att i stället följa kunskapsresultat för samma elevgrupper över tid. Det ger då möjligheter att få syn på vilka faktorer som påverkar resultaten och kunna analysera orsaker till utfallet.

Resultaten i nationella prov för årskurs 6 2024 ligger över riket i alla ämnen förutom i matematik. Den största skillnaden mellan Skara och riket finns i ämnet svenska som andraspråk, vilket dock är det ämne där resultaten är lägst. Undervisningen i svenska som andraspråk i årskurs 4-6 genomförs med behöriga lärare i egen undervisningsgrupp eller tillsammans med lärare i svenska, vilket ökar möjligheterna till god måluppfyllelse. Om det fanns möjlighet att organisera och undervisa på samma sätt i årskurs 1-3 skulle resultaten i 4-6 troligtvis bli ännu bättre.

Måluppfyllelse årskurs 9

55,2 procent av eleverna i årskurs 9 nådde målen i alla ämnen vid läsårsslut 23/24. Detta är 1 procentenhet lägre än föregående år, vilket dock är högre än förväntat då denna elevgrupp hade en låg måluppfyllelse i årskurs 6 (2021).

Enligt statistiken över måluppfyllelse i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik är andelen godkända betyg lägst i svenska som andraspråk och matematik jämfört svenska och engelska.

Resultaten i nationella proven i matematik, svenska, svenska som andraspråk och engelska i årskurs 9 ligger lägre än

riket och har gjort så över tid. Då de nationella proven inte genomfördes 2021 på grund av pandemin så går det inte att jämföra resultaten för samma elevgrupp i årskurs 6 respektive 9.

Vid analys av måluppfyllelsen lyfts brist på grundläggande kunskaper i svenska, läs- och skrivförmåga, och i matematik som orsaker till de låga resultaten. Brister i läs- och skrivförmåga påverkar möjligheten att nå målen negativt i alla ämnen, och det är något som bör avhjälpas med mer explicit läs- och skrivundervisning i de tidiga skolåren. Utifrån att det finns skillnader mellan måluppfyllelse i de två svenskämnen är det också viktigt att den grundläggande läs- och skrivundervisningen även har ett andraspråksperspektiv för att på så sätt öka förutsättningarna för ökad måluppfyllelse för elever med annat modersmål än svenska.

Måluppfyllelse över tid

I statistik som skolorna redovisat i Edlevo och som visar hur många elever i årskullarna 2008, 2009 och 2010 som inte nått målen i matematik, svenska, svenska som andraspråk och engelska, från årskurs 6 till och med den årskurs de gick ut vårterminen 2024 är ett mönster som kan utläsas att antalet elever som inte når målen ökar när de börjar högstadiet och att kurvan sedan planar ut eller vänder, vilket framför allt gäller för engelska, när de når årskurs 9.

Måluppfyllelse gymnasiet – Katedralskolan

Genomsnittlig betygspoäng för gymnasieelever med examen i Skara har, enligt Skolverkets och Koladas statistik, ökat från 13,9 procent 2023 till 14,1 procent 2024. I riket ligger betygspoängen högre än i Skara och på samma som föregående år. Skillnaden mellan könen följer riket som helhet där tjejerna har en högre måluppfyllelse.

Nästan alla elever som kommer till gymnasiet med godkända betyg i engelska och svenska från årskurs 9 får godkänt i fortsättningskursen på gymnasiet. Sämre resultat är det i matematik, där en elev av fem får ett underkänt betyg på gymnasiet. Matematik 1 klarar 80 procent av eleverna, vilket betyder att 34 elever inte når upp till godkända kunskaper. Här visar analys att de förkunskaper som eleverna har med sig från grundskolan inte är tillräckliga för att klara kursen Matematik 1. Flertalet av aktuella elever har studieplaner där ytterligare matematikkurser ingår och krävs för en gymnasieexamen. Detta skapar svårigheter i elevernas fortsatta gymnasieutbildning och kräver både stora insatser. En satsning benämnd Matematikstrategi inom grundskolan och gymnasiet har startat under hösten 2024. Syftet är att utveckla och förändra undervisningen i matematik och genom det öka elevernas förståelse och måluppfyllelse.

Betyg i kurs korrelerar bra med resultatet på nationella proven. I matematik finns största avvikelserna mellan de som blev underkända på nationella proven men fick ett godkänt betyg. Här har kompletterande tester och uppgifter använts i större utsträckning för att få en helhetsbild över elevens kunskaper utöver det nationella provet.

1.4.7.2.2 Ökad närvaro i alla våra verksamheter.

Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

Från och med vårterminen 2023 har arbetet med att följa upp och analysera frånvaron på enhets- och förvaltningsnivå intensifierats och genomförts på ett mer systematiskt sätt än tidigare. Den förvaltningsgemensamma rutinen har aktualiserats och det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet har utifrån det intensifierats och genomförts på ett mer medvetet sätt på alla nivåer. Genom att uppföljning och analys av frånvaron har gjorts som ett gemensamt arbete i ledarforum har arbetet på enheter lyfts upp på agendan och det har även innehållit en högre grad av samverkan mellan olika funktioner, såsom pedagoger och elevhälsa.

I kommunens F-6-skolor minskade frånvaron från läsåret 22/23 till läsåret 23/24, vilket var en effekt av ett ökat närvarofrämjande arbete som till exempel handlat om mer och tydligare information till vårdnadshavare och elever om vikten av närvaro. Det förebyggande arbetet i form av tidigare och tätare kontakter mellan skola och hem vid frånvaro, och i det en ökad samverkan mellan mentor och elevhälsa, har också varit effektivt.

När det gäller det åtgärdande arbetet har kartläggning av orsaker till frånvaron blivit tydligare, vilket gjort att insatserna mer exakt har mött de orsaker och behov som ligger bakom frånvaron på individnivå. Högre upp i skolsystemet, i högstadiet och gymnasiet, har frånvaron inte minskat på samma sätt som i de lägre åldrarna mellan läsåret 22/23 till läsåret 23/24, vilket kräver att det arbete som påbörjats både måste hållas i och intensifieras inte minst när eleverna blir 18 år då statistiken visar att frånvaron ökar ytterligare. Fortsatt arbete och tidiga insatser bör ge långsiktigt resultat, att bryta invanda negativa mönster när det gäller skolfrånvaro är en utmaning, stort fokus måste läggas på att främja närvaro tidigt hos våra barn och elever.

Statistiken för höstterminen 2024 visar att frånvaron har ökat igen på vissa F-6-skolor jämfört med läsåret 23/24, vilket är något som behöver följas upp och arbetas med både förebyggande och åtgärdande.

På högstadiet har närvaron ökat från läsåret 23/24 till höstterminen 2024, vilket är en följd av ett intensifierat närvarofrämjande och förebyggande arbete där elevhälsan på ett mer systematiskt sätt samverkat med arbetslag och mentorer.

På gymnasiet har arbetet kring att främja närvaron intensifierats under höstterminen 2024, både med elever, vårdnadshavare, undervisande personal och elevhälsa. Arbete har skett inom flera områden som exempelvis, skapa och följa rutiner, samverka och tidiga insatser. Här syns en positiv förändring vad gäller antal elever med >15 procents frånvaro från läsåret 23/24 till höstterminen 2024.

Under höstterminen 2024 har arbetet med skolsociala team startat upp i ett samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och omsorgsförvaltningen. De skolsociala teamen består av personal från både skolan och socialtjänsten och de arbetar främst med de elever som har en mycket hög och problematisk frånvaro och som behöver extraordinära insatser för att öka sin skolnärvaro. Teamet på Viktoriaskolan har varit igång sedan starten av höstterminen 2024 och där syns resultat på individnivå, som innebär ett skolnärmande, medan teamet på Katedralskolan, som först kommer att börja sitt operativa arbete under vårterminen 2025, ännu inte kan redovisa några säkerställda resultat när det gäller effekter av samarbete inom denna form mellan skola och socialtjänst.

Det finns inga mönster som gäller för alla skolor när det gäller utvecklingen av antalet elever med mer än 15% frånvaro från höstterminen 2023 till höstterminen 2024. 6 av de 9 grundskolorna, inklusive anpassad grundskola, har färre elever med mer än 15% frånvaro under höstterminen 2024 jämfört våren 2024.

Antalet elever med mer än 50% frånvaro ligger ganska konstant mellan de tre terminerna eller har till och med ökat på vissa enheter. Psykisk ohälsa och bristande motivation är orsaker som lyfts fram vid analys av frånvaron.

Förskolans del i det närvarofrämjande arbetet har fått allt större plats både inom den verksamheten och som en viktig förutsättning för arbetet i skolan. En hög närvaro i förskolan skapar bättre förutsättningar att lyckas i skolan och därmed kan risken för frånvaro minska. En medvetenhet hos vårdnadshavare om vikten av närvaro i förskolan skapar också rutiner och vanor som följer med familjerna när barnen börjar skolan.

1.4.7.2.3 Ökad andel elever som fullföljer studierna.

Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

Jämfört med föregående läsår visar statistiken att antalet elever som fullföljer sina studier inte ökar.

69,6 procent av eleverna som slutade årskurs 9 2024 var behöriga till ett yrkesprogram på gymnasiet, vilket är en minskning med drygt 5 procentenheter jämfört med 2023. Den årskullen hade dock låg måluppfyllelse i årskurs 6 så sett till den utgångspunkten har det ändå skett en progression resultatmässigt.

Andelen elever med gymnasieexamen på tre år minskar något från 2023 till 2024 och skillnaden mellan pojkar och flickor är i år marginell, vilket är en förändring jämfört med de senaste två åren då andelen flickor med examen varit betydligt högre än andelen pojkar.

Andelen elever med gymnasieexamen på fyra år minskar med knappt 8 procentenheter från 2023 till 2024 och det är flickorna som står för minskningen.

Statistiken som visar andel gymnasieelever med examen inom 3 år har sedan 2021 haft en negativ trend och ligger nu på 51,9 procent, vilket är 17 procentenheter under riket. Andelen gymnasieelever med examen inom 4 år har också sjunkit mot föregående år, vilket är ett trendbrott efter den positiva trend som varit sedan 2021.

Andelen elever med gymnasieexamen på tre eller fyra år var 2024 72 procent, vilket är 12 procentenheter lägre än 2023, som dock är ett år som sticker ut i positiv bemärkelse jämfört med åren dessförinnan. En noggrannare analys på individnivå, både när det gäller elever i årskurs 1, 2 och 3, visar att steget till att få gymnasieexamen inte behöver vara så stort. Flera elever saknar någon enskild kurs eller ett fåtal poäng och skulle egentligen haft goda förutsättningar att uppnå en examen. För andra elever är avståndet större och matematiken är ett ämne som sticker ut negativt. Dessa elever har inte tillräckliga kunskaper med sig för att klara gymnasiekurserna och tiden blir för knapp för att även hinna kompensera och arbeta med grundläggande matematik.

Det finns samband mellan elevers måluppfyllelse över tid och andelen som fullföljer studierna men också mellan dessa två faktorer och elevers frånvaro. Därför är arbetet med att stärka kvaliteten i undervisningen, och att genom det öka motivationen hos eleverna att vara närvarande och att utvecklas i sitt lärande, grunden till att nå längre vad gäller fullföljda studier.

Förutom att stärka kvaliteten i undervisningen är en annan viktig del i att motivera och engagera elever till att fullfölja sina studier, att arbeta med att stärka självkänsla och framtidstro och även att öka kunskapen om vilka vägar som finns efter grundskola och gymnasieutbildning. En del i detta arbete handlar om att ge rätt stöttning utifrån var eleven befinner sig i sin kunskapsutveckling både vad gäller behov av stöd och stimulans. En annan del är att eleven får arbeta med att stärka sin självkänsla och självkännedom och i det sin kompetens att kunna göra kloka val. Ett utvecklingsarbete som pågår när det gäller detta är "Val för livet" som dels handlar om det övergripande SSA-arbetet (samverkan skola och arbetsliv), dels handlar om att arbeta med det breda studie- och yrkesvägledande uppdraget på högstadiet. "Val för livet" är ett projekt som drivs av Skaraborgs kommunalförbund och som startats upp i Skara under läsåret 23/24 och som fortsätter i ytterligare två läsår. Genom detta projekt förväntas samarbetet mellan skola och arbetsliv förbättras och genom det även elevers kunskap om arbetslivet. En annan förväntan på projektet är att den breda studie- och yrkesvägledningen ska leda till att elever har en större kännedom om sina egna förmågor, vågar testa dem och har en ökad valkompetens.

Det kommunala aktivitetsansvaret, KAA, har som uppgift att stötta de unga som av olika anledningar inte har studerat på gymnasiet eller har avbrutit sina gymnasiestudier. Insatserna är frivilliga. Syftet med KAA är att i första hand främja återgång i studier eller i andra hand lotsa till arbete eller annan sysselsättning. Antalet personer i målgruppen varierar under året. I januari 2024: 86 individer, juni: 63 individer, september: 112 individer. Genom den uppsökande verksamheten framkommer att drygt hälften är i arbete eller praktik och därigenom inte vill ha/behöver stöd genom KAA. Ytterligare en grupp är i andra samhällsinsatser (exempelvis pågående vårdinsatser, LSS, SIS) Jämfört tidigare år noteras fler ungdomar som varit långvarigt hemmavarande från skolan och att det är fler ungdomar som avslutar sina gymnasiestudier under terminen. Under hösten har ett dryga tjugotal återgått i studier, påbörjat arbete eller praktik.

Genom vuxenutbildningen finns det alltid en chans att fullfölja sina studier om det inte har varit möjligt tidigare i skolsystemet. Bestämmelserna för planering och dimensionering av den gymnasiala utbildningen, som säger att arbetsmarknadens behov i större utsträckning ska vägas in vid beslut om utbildningsutbudet inom vissa utbildningar i gymnasieskolan och yrkesinriktad utbildning i den kommunala vuxenutbildningen, ska börja tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas 2025. I och med detta ska det ökade utbudet av utbildning på gymnasial nivå underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden, vilket kan vara en motivator att fullfölja sina studier.

1.4.7.3 PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Kompetensförsörjning

Inom barn- och utbildningsförvaltningen har det under året inte skett några större förändringar sedan föregående år gällande möjligheterna att rekrytera och behålla personal. Vissa befattningar och ämnesbehörigheter såsom speciallärare, legitimerade behöriga lärare i praktisk/estetiska ämnen samt i matematik och naturorienterande ämnen på högstadiet, lärare i fritidshem samt vissa yrkeslärare utmanar fortfarande.

I och med det sjunkande barnantalet inom förskoleverksamheten kan även rekryteringsbehoven komma att påverkas och minska. När annonsering gjorts under året har det funnits fler utbildade sökande än tidigare. Det sjunkande barnantalet påverkar till viss del även efterfrågan av vikarier även om hög frånvaro fortsatt utmanar.

Prognostiserat framtida behov av kompetens utifrån förväntade pensionsavgångar inom en femårsperiod motsvarar totalt 21 personer och 79 personer inom en tioårsperiod. Från och med 2025 räknas förestående pensionsavgångar på 69 år. Inom förvaltningen har den genomsnittliga pensionsåldern de senaste åren legat på 65 år och under året gick 16 medarbetare i pension.

Barns och elevers varierande behov ställer krav på såväl fördjupad som annan kompetens vilket ställer krav på kompetensutveckling och kompetensväxling.

Arbetsmiljö och hälsa

Frånvaro i form av sjukdom och vård av sjukt barn har vid vissa enheter inneburit en hög arbetsbelastning för ordinarie personal under en längre period, vilket fått effekter på arbetsklimat och samarbete.

Ett prioriterat område för den partsgemensamma arbetsgruppen, HÖK inom förvaltningen har under året varit arbetstid inom förskolan. Rutin för arbetstid i förskolan har upprättats med syfte att bidra till tydlighet, samsyn och likvärdighet i förvaltningen samt att skapa förutsättningar för en hållbar arbetsmiljö. För ökade möjligheter att påverka förläggning av arbetstid och fritid samt möjliggöra en mer flexibel bemanning har flexibel arbetstid införts i

förskolan.

Dokumentationen av den årliga uppföljningen i SAM-modulen Stratsys kan fortfarande förbättras. Ett utvecklat stödmaterial och månatliga påminnelser och information om aktiviteterna via veckobrev har bidragit till framsteg. Årshjulet och arbetsmiljökalendern ses som ett bra stöd att hänga upp det systematiska arbetsmiljöarbetet vid och fler chefer upplever en större trygghet i detta arbete. Genomförandet av aktiviteterna ökar även medvetenheten och kunskapen hos medarbetarna.

Under hösten 2024 genomfördes återigen medarbetarundersökningen. Nytt för året var ett systemstöd som möjliggjorde resultat på enhetsnivå. Likt tidigare år ska uppföljningen dokumenteras till aktiviteten i SAM-modulen, Stratsys. Resultatet visar ett steg upp inom samtliga frågor gällande ledarskapet, jämfört med föregående år, vilket är glädjande då det varit ett prioriterat område under året. De tidigare förbättringsområdena arbetsbelastning och möjlighet till återhämtning kvarstår. Resultatet visar på en fortsatt ökning i användningen av friskvårdsbidraget. Det bästa med att arbeta i Barn- och utbildningsförvaltningen är kollegor, att göra skillnad för andra och en trygg anställning.

Rutinen för att använda KIA, för rapportering och hantering av arbetsskador, tillbud och riskobservationer har under årets följts upp. Dialog pågår i förvaltningens samverkansgrupp för att skapa en gemensam bild kring syfte och hantering.

Sjukfrånvaro

Under 2024 har den totala sjukfrånvaron ökat något i förvaltningen. Det är andelen långtidsfrånvaro som ökat medan korttidsfrånvaron i stället minskar något. Sjukfrånvaron är fortfarande högst i åldersgruppen >50 år och i åldersgruppen <29 år har sjukfrånvaron minskat.

Ett aktivt arbete med att följa upp och analysera sjukfrånvaron mer regelbundet inom förvaltningens verksamhetsområden pågår. Under året har flexibel arbetstid inom förskolan införts vilket förväntas leda till positiva effekter på sjukfrånvaron och balansen mellan arbetsliv och privatliv.

Under 2025 kommer insatser för att minska sjukfrånvaron fortfarande prioriteras i arbetet kring kompetensförsörjning och lön genom planerade aktiviteter.

1.4.7.4 VERKSAMHET

Verksamhetsåret har präglats av satsningar utifrån identifierade behov inom skol- och barnomsorgsverksamheten. Fullföljda studier har varit en central fråga, och arbetet för att stärka skolans kompensatoriska förmåga har fortsatt. Kunskapsresultat och närvaro är fortsatt utmaningar, och insatser har genomförts för att förbättra dessa.

Ett flerårigt utvecklingsarbete pågår, bland annat inom språk och språkutveckling, med stöd av forskare. Skolsociala team har införts på två skolor, och pilotsatningar på Gällkvistskolan och Mariebergsskolan har visat positiva effekter på trygghet och studiero. En matematikstrategi har inletts i samarbete med forskare för att stärka undervisningen.

Gymnasieskolan har inte fullt nått sina antagningsmål, men arbetet med att behålla Riksidrottsgymnasium (RIG) för cykel fortsätter. Skolinspektionen har genomfört tillsyn på Katedralskolan, vilket lett till identifierade förbättringsområden, bland annat gällande frånvarohantering och tillgång till APL-platser. Förbättringsarbetet kring APL och samverkan mellan skola och arbetsliv har intensifierats.

En ny avdelning för gymnasium och vuxenutbildning har inrättats för att bättre möta arbetsmarknadens behov. Viktoriaskolan har omorganiserats för att skapa en mer sammanhållen skola. Medarbetarundersökningen visar på styrkor i arbetsgemenskap och meningsfullhet, men behov av förbättringar inom arbetsbelastning och arbetsmiljö.

Byggnationen av Förskolan Sörskogen har påbörjats inför öppning 2026. Ett planeringsunderlag har tagits fram för att bedöma framtida lokal- och kompetensbehov. Ung kultur möts har arrangerats i samverkan med Stureplan och kultur- och fritidsförvaltningen, och ungdomsverksamheten har haft högt deltagande.

Skara kommun är föregångare inom flexibel arbetstid och kompetensutveckling inom förskolan. Förberedelser inför ny gymnasieläroplan (GY25) och digitala nationella prov pågår. Tingsrätten har friat kommunen från

diskrimineringsanklagelser, men domen är överklagad. Året har präglats av en framåtsträvande attityd och tydliga insatser för att förbättra skolans resultat och kvalitet

1.4.7.4.1 FRAMTID OCH UTVECKLING

Det är viktigt att förbättra kunskapsresultaten och öka andelen elever som fullföljer sina studier, för att alla ska få möjlighet till ett självständigt liv. I Skara kommun är resultaten generellt för låga, och det finns skillnader mellan skolorna. Många elever går ut årskurs 9 utan behörighet till gymnasiet. Särskild uppmärksamhet behövs för grupper som nyanlända barn och elever med annat modersmål. Introduktionsprogrammen vid Katedralskolan har visat sig vara effektiva för att ge elever en andra chans att nå gymnasiebehörighet.

Psykisk ohälsa bland barn och unga påverkar studierna, och behoven av individuellt stöd ökar, även på gymnasienivå. Det krävs ett starkt samarbete inom kommunen för att möta dessa behov. Digitalisering och AI utvecklas snabbt, och en medveten strategi behövs för att maximera effektivitet och förnyelse, samtidigt som informationssäkerhet är viktigt.

Den nya gymnasieläroplanen (GY25) kräver noggrant genomförande de kommande åren. Minskande barngruppers storlek påverkar förskolan och skolan, men förändringar kan ske snabbt genom migration. Kompetensförsörjning inom utbildning är en utmaning, men Skara har visat goda resultat i att förbättra arbetsvillkor och yrkesattraktivitet.

För att möta arbetskraftsbehovet i samhället är vuxenutbildning och samarbete inom Skaraborg viktiga. Anpassad grundskola i Skara fungerar väl, men med fler elever kan kostnaderna öka. Kvalitetsarbetet måste stärkas genom tillgång till data och kontinuerlig uppföljning för att förbättra resultaten för elever och skolor. Det handlar om att sätta in rätt insatser i tid och skapa en kvalitetsdriven organisation som når både lokala och nationella mål.

1.4.7.5 EKONOMISK ÖVERSIKT

Nämnden visar ett överskott på 0,5 mnkr vilket motsvarar 0,1 procent av budgeterad omsättning. Överskottet förklaras av utökade/tillkommande statsbidrag under året. Åtagandena som är kopplade till statsbidragen har delvis utförts av befintlig personal eller redan budgeterade kostnader. Överskottet minskas beroende på fler elever i anpassad gymnasieskola där även kostnaden per elev har ökat. Högre kostnad mot budget för elever i behov av särskilt stöd i grundskolan samt färre elever på kommunens gymnasieskola höstterminen 2024 har reducerat överskottet.

1.4.7.5.1 Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Förskola	132 435	131 805	-630	126 814	121 841
Grundskola, förskoleklass, fritidshem	267 160	265 933	-1 227	249 367	229 363
Gymnasium	105 491	104 868	-623	100 286	94 121
Anpassad grundskola och gymnasium	17 598	16 879	-719	14 814	13 910
Vuxenutbildningen	20 471	21 669	1 198	18 683	20 436
Stureplan	10 764	10 793	29	9 998	9 897
Förvaltningsgemensamt	8 539	11 049	2 510	6 566	7 779
Summa nettokostnad	562 458	562 996	538	526 528	497 347

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Intäkter	110 765	99 962	10 803	103 778	101 353

Summa intäkter	110 765	99 962	10 803	103 778	101 353
Personalkostnader	-397 374	-394 934	-2 440	-372 599	-346 608
Kapitalkostnader	-4 267	-4 736	469	-4 289	-5 250
Övriga kostnader	-271 582	-263 288	-8 294	-253 418	-246 842
Summa kostnader	-673 223	-662 958	-10 265	-630 306	-598 700
Summa nettokostnader	-562 458	-562 996	538	-526 528	-497 347
Kommunbidrag	562 996	562 996	0	526 691	504 319
Årets resultat	538	0	538	163	6 972

1.4.7.5.2 EKONOMISK ANALYS

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett överskott på 0,5 mnkr motsvarande 0,1 procent av budgeterad omsättning.

Nettokostnaden ökade med 35,9 mnkr jämfört med år 2023. Ökningen förklaras främst av löneökningar, ökade personalomkostnader, övriga prisökningar samt tillkommande medel i kommunbidraget.

Tillkommande eller utökade statsbidrag mot budget har genererat ökade intäkter. Som exempel kan nämnas statsbidrag för riktade insatser, stimulans SFI och personalförstärkning av speciallärare. Under året beslutade också Skolverket om ett extra bidrag. Syftet var att bidra till goda förutsättningar för att upprätthålla kvaliteten i undervisningen och minska risken att inflationen på ett negativt sätt påverkar förutsättningarna för barn och elever att få den utbildning och det stöd som de har rätt till. Av detta bidrag fick Skara 0,9 mnkr.

Årets totala kostnader blev högre än budgeterat. Personalkostnaderna följer beslutad budget för nämnden, avvikelser beror på satsningar som genomförts för att uppfylla kraven i de riktade statsbidragen.

Fler resurser för särskilt stöd, kostnader för införande av matematikstrategi, uppstarten av arbetet med att utforma samordnarroll APL/SSA och ökade kostnader för köp av verksamhet gällande anpassad gymnasieskola är andra exempel på varför kostnaderna blev högre än budgeterat.

Ett antal verksamheter har mindre avvikelser jämfört mot budget. Verksamheterna förskola, grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola uppvisar underskott. Orsaker är bland annat anpassningar i verksamheterna för att möjliggöra särskilt stöd och färre elever på kommunens gymnasieskola höstterminen 2024. Antalet elever på anpassad gymnasieskola har ökat mot tidigare, detta i kombination med ett högre pris per elev ger högre kostnader mot budget. Skara kommun har ingen egen anpassad gymnasieskola utan köper verksamhet från grannkommuner och fristående skolor.

Underskottet på ovan nämnda verksamheter täcks av överskott på andra verksamheter, som förvaltningsgemensamt och Vuxenutbildningen. Vuxenutbildningens överskott förklaras av samordning avseende administration och lärartjänster med Katedralskolan och tillkommande statsbidrag samt högre intäkter avseende etableringsbidrag från Migrationsverket.

1.4.8 Omsorgsnämnden

Tillhandahålla omsorg, service, upplysningar, råd, stöd, vård, ekonomisk hjälp, kommunal hälso- och sjukvård till familjer och enskilda som behöver det. Möjliggöra individers självständighet och självförsörjning för att aktivt kunna delta i samhället. Arbeta förebyggande för att skapa goda förhållanden för barn och unga, äldre och andra grupper som har behov av samhällets särskilda stöd. Ha god kännedom om levnadsförhållandena i kommunen. Samarbeta med andra samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda och tillsammans med dem främja att det finns bra miljöer i kommunen. Vara delaktig i samhällsplaneringen. Informera om sin verksamhet på ett så enkelt och väl tillgängligt vis som möjligt. Främja förutsättningar för goda levnadsförhållande genom att nå ut till och söka upp de som är i behov av socialtjänstens hjälp. Bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet och vid alla åtgärder som rör barn ska deras bästa alltid särskilt beaktas.

1.4.8.1 NÄMNDENS INRIKTNINGAR

Hållbar bemanning utifrån: Effektivitet, Kvalitet, Arbetsmiljö, Ekonomi

Omsorgsnämndens strategiska arbete med bemanning och schemaläggning har intensifierats och brutits ned till fyra prioriterade områden:

- Verkställ, omhänderta och utveckla omsorgsförvaltningens bemanningsorganisation
 - Bemanningsorganisationen är under införande/implementering. Arbetsuppgifterna sorteras i fyra områden; daglig bemanning, schemaläggning, rekrytering och kompetenspåfyllning. Daglig bemanning och schemaläggning hanteras i den nybildade enheten strategisk bemanning genom bemanningssamordnare. Arbetsuppgifterna har under hösten 2024 finjusterats ytterligare. Rekrytering hanteras inom AME, under 2024 har sommarrekryteringen och avsaknad av smarta digitala lösningar upptagit mycket energi. Uppdraget kompetenspåfyllning är ännu inte realiserat, men är till del inkluderad i rekryteraruppdraget, för att få framdrift här är det nödvändigt att den administrativa bördan kring rekrytering effektiviseras. Under hösten har arbetet med väntpool och tre tillhörande e-tjänster påbörjats, med planerat införande mars 2025. Denna milstolpe möjliggöra för såväl ökad rörlighet vid övertalighet och personalbehov samt synliggör behov av kompetenspåfyllnad. Förändringsarbetet i bemanningsorganisationen är omfattande och inkluderar kulturförändringar inom samtliga bemannande enheter, ett arbete som inte sker utan svårigheter.
- Samplanera utveckling av bemanningsorganisationen med det kommungemensamma perspektivet inom ramen för den operativa ledningsgruppen för arbetsmarknad- och kompetensförsörjning.
 - De politiska uppdragen att utreda en alternativ organisatorisk tillhörighet för AME och att utreda införande av en kommungemensam bemanningsenhet är sammanslagna. Under ledning av den operativa ledningsgruppen för arbetsmarknad och kompetensförsörjning (OLAK) omhändertas detta uppdrag av en utredningsresurs om 60%. Redovisning av uppdraget påbörjades i december, herefter har beslutsprocessen fördröjts och i skrivandets stund finns inte något beslut om eventuell fortsättning kring gemensam bemanningsorganisation. Omsorgsförvaltningens bemanningsorganisation utvecklas på så vis att kommunövergripande nivå kan adderas.
- Utveckla bemanningscontrollers roll till att omfamna uppföljning i enlighet med utredningen om ny bemanningsorganisation.
 - Bemanningscontroller finns i enheten strategisk bemanning. Rollen är etablerad i relevanta forum, framförallt i månadsvis nyckeltalsuppföljning med avdelningschefer, enhetschefer, HR, controller och bemanningscontroller där fokus är på agerande i önskvärd riktning. Nyckeltalsuppföljningen sker gruppvis för Säbo, Hemvård, Gruppbofäst och Personlig Assistans.
- Omhänderta rollen enhetschef i den nya bemanningsorganisationen
 - Enhetschefsrollen i bemanningsorganisationen har under 2024 utvecklats i planerad och önskvärd riktning. Arbetsuppgifterna kring bemanning är överlämnade till bemanningssamordnare och rekryterare. Av stor vikt är den månadsvisa nyckeltalsuppföljningen där enhetschef, avdelningschef, bemanningscontroller, controller och HR medverkar. Utöver bemanningsekonomi hanteras det agerande som krävs utifrån analys, ett agerande som enhetscheferna tar stort ansvar för.

AKR- (använd kompetensen rätt) har påbörjats inom SÄBO för att differentiera bemanningen, särskilt fokus har varit på Teglagården.

Pilotprojekt med serviceassistenter och serviceledare har pågått under första halvåret och avslutas sommaren 2024.

Ikraftträdandet av 11 timmars dygnsvila har utmanat verksamheten. Efter utvärdering permanentades helgtjänster inom Säbo och hemvården hösten 2024.

Med stöd från HR pågår arbetet att minska både korttids- och långtidssjukfrånvaron. Aktivt arbete sker med att få långtidssjukskrivna medarbetare åter till arbetet med bl. a samarbete med Försäkringskassan. Korttidsfrånvaron följs nära av enhetschefer tillsammans med HR-partner. Individuella samtal och planer upprättas för att medarbetaren inom kort ska kunna återgå till arbetet. Stöd ges genom insatser via företagshälsovården och i några situationer tillämpas förstadagsintyg. Alla enheter arbetar aktivt med SAM-hjulet.

Utifrån den i nämnden beslutade åtgärdsplanen har flera delar genomlysts utifrån att öka effektivitet och få en budget i balans.

Utveckla metoder och insatser i syfte att individerna förvaltningen möter ska uppnå makt att förändra sin situation mot självförsörjning, självständighet, självbestämmande

Många enheter redogör på enhetsnivå hur de arbetar utifrån inriktningen. Genomgående i all verkställighet är arbete med de individuella genomförandeplanerna och dokumentation för samtliga brukare/klienter. Vidare finns det systematiska kvalitetsarbetet i kvalitetsledningssystemet, vilket redovisas under det prioriterade området. Nedan följer ett sammanfattande urval från enheternas arbete.

Inom vård och omsorg ligger fokus på den personcentrerade vården med brukarfokus samt införande av fast omsorgskontakt. Vikten av självbestämmande och delaktighet är tongivande. Malmgården är stjärnmärkt inom demens, vilket förutsätter en bibehållen kvalitet. Dagverksamheten och de öppna mötesplatserna jobbar för att skapa en meningsfull och fungerande vardag för de brukare och besökande som deltar i aktiviteterna. Digitaliseringsarbetet kring trygg- och säker natt på särskilt boende samt den digitala insatsplaneringen syftar också till att stärka självständighet.

Inom funktionshinderverksamheten pågår ett aktivt arbete för att få brukarna att känna sig delaktiga i sin vardag. Metoder i form av lågaffektivt bemötande, tecken som stöd, Marte Meo, samtalsteknik/kommunikation är pågående. Inom personlig assistens och daglig verksamhet har all personal höjt kompetensnivån kring flera olika diagnosområden. Stödpedagoger anställs i verksamheten för att öka den pedagogiska kvalitén i verksamheten, en strategisk inriktning som får stor effekt på bredden i verksamheten. Den nationella yrkesresan är under planering under hösten har enhetschefer påbörjat utbildning för att under 2025 tas vidare till medarbetare.

Nämndens myndighetsutövning beskriver särskilt fördjupad professionalitet i rättssäker handläggning, utveckling av intern och extern samverkan, utveckling av e-tjänster, avvikelser samt fokus på systematiskt individuellt arbete med målgrupperna i fokus. AME Spektras personal har vidareutvecklats i samtalsmetodik och tillhandahållit språkbudsutbildning, i övrigt utvecklas enheten i samklang med bemanningsorganisationen, i samarbete med vuxenutbildningen och den kommunövergripande nivån.

Inom öppenvårdsverksamheterna på barn och unga resurs och vuxen resurs används en mängd olika metoder med inriktningens syfte som fokus. Vuxen resurs har förstärkt sin kunskap inom ESL (ett självständigt liv), den empowermentbaserade metoden 7–20, psykisk ohälsa, suicid och våld i nära relationer. Öppenvården för vuxna har utvecklats för att bättre möta målgruppen med komplex och kronisk problematik. Barn och unga resurs har vidareutvecklat arbetet med FFT (funktionell familjeterapi) Marte Meo och en rad föräldraskapsstödjande program. Tillsammans med barn och utbildningsförvaltningen utvecklas Skolsocialt team där har familjebehandlare utbildats av Magelungen. Tillsammans med barn och unga myndighet görs en stor utvecklingssatsning i Signs of Safety. Familjeorienterat arbetssätt i familjer där missbruk förekommer har utretts och implementeras successivt.

Inom den kommunala hälso- och sjukvården fortsätter verksamheten med att utveckla teamarbetet kring avvikelser. Fokus i det kvalitetssäkrande arbetet är att förhindra uppkomst av vårdskador samt att minimera risken att avvikelser händer igen. Handlingsplan för patientsäkerhet och utvecklingsarbete är framarbetade. Under hösten har ett material för breddutbildning av baspersonal färdigställts under rubriken "Årshjul HSL". Materialet innehåller relevant kunskap inom hälso- och sjukvård som bör vara väl känt i samtliga verksamheter.

Under året har stödstrukturen för välfärdsteknik implementerats, en struktur för verksamhetsutveckling inom detta område är nu fastlagt och igång med operativt arbete.

1.4.8.2 NÄMNDENS MÅL

1.4.8.2.1 Minska antalet hushåll som uppbär ett långvarigt och mycket långvarigt försörjningsstöd med fokus på barnfamiljer med 10 procent från 2022 till 2024.

✓ Målet är uppnått

Antalet hushåll som uppbär försörjningsstöd har minskat med 117 hushåll sedan 2020, målet med att minska antalet hushåll med 10 % har därmed uppnåtts. Antalet ärenden per månad visar en minskning med 52 hushåll sedan år 2020. Mellan åren 2023 och 2024 har emellertid en ökning om 18 ärenden (5%) skett.

År 2020–465, År 2021–416, År 2022–381, År 2023–330, År 2024–348

Hushåll som återkommit ett år efter avslutad har ökat. Under år 2024 återkom 21 % medan endast 9 % återkom under 2023. Tidigare år har siffran legat på 16 % och 19 %.

Genom målgruppsanalys kan vi även mäta nämndens mål med att minska långvarigt bistandsberoende med fokus på barnfamiljer, två aspekter som båda är minskande.

Relaterat till målet är statistik från AME som året 2024 genererat ett likartat resultat som tidigare år, vilket i en nationell jämförelse är mycket gott. Drygt 60% av de 356 arbetssökande vid AME uppbär försörjningsstöd, av dessa avslutades 186 personer under året, drygt 40% till arbete eller studier.

Försörjningsstödsenheten tillsammans med AME Spektra arbetar med gemensam målgruppsanalys för att bättre planera insatser för olika målgrupper. Under 2024 har utöver grundutbudet insatserna Connect (målgrupp kvinnor med utländsk bakgrund) och Cresco + (målgrupp personer i behov av samordnade insatser) genomförts. Både Connect och Cresco + är resurskrävande och adresserar en alltmer komplex behovsbild hos de sökande.

I omsorgsförvaltningen som helhet samverkar AME och försörjningsstödsenheten med enheterna daglig verksamhet/sysselsättning och vuxen resurs för att förbättra det samordnade och samtidiga stödet till Skarabor i behov av det.

	2024	2023	2022
Antal inskrivna under året	356	381	342
Antal utskrivna under året	186	170	173
Antal utskrivna till arbete eller studier	79 (42%)	78 (46%)	103 (60%)
Antal avslutade med annan försörjning än försörjningsstöd efter avslut	68 (70%)	66 (73%)	130 (75%)

1.4.8.2.2 Sjukfrånvaron ska som högst uppgå till 5 procent fram till årsskiftet 2024/2025.

Prognosen är att målet inte uppnås under mandatperioden

Målet att den totala sjukfrånvaron ska som högst uppgå till 5 procent vid årsskiftet 24/25, uppnås inte.

Under 2024 har Omsorgsnämnden en total sjukfrånvaro om 9,7 procent (långtid 4,84%, korttid 4,87%)

Avdelning Vård och Omsorg 11,53 procent (5,76% långtid och 5,66 % korttid)

Stöd och behandling 9,14 procent (4,33% långtid och 4,81% korttid)

Övergripande avdelningen 7,01 procent (3,81 % långtid och 3,20 % korttid)

Sjukfrånvaron 2024 är på samma nivå som 2023 och är fortsatt högre för kvinnor än för män, något som kan förklaras av att Omsorgsnämnden har övervägande kvinnor anställda. För flera enheter har den korta sjukfrånvaron sänkts under året. Långtidssjukfrånvaron ligger fortfarande högt i många enheter och högre än föregående år.

Med stöd från HR pågår arbetet att minska både korttids och långtidssjukfrånvaro. Ett aktivt arbete sker för att få långtidssjukskrivna åter i arbete genom samarbete med Försäkringskassan. Korttidsfrånvaron följs nära av enhetschefer tillsammans med HR-partner. Individuella samtal och planer upprättas för att medarbetaren inom kort ska kunna återgå till arbetet. Stöd ges genom insatser via Företagshälsövården och i några situationer tillämpas förstadagsintyg.

Merparten av enheter där medarbetaren har möjlighet att arbeta hemifrån har en låg sjukfrånvaro.

1.4.8.2.3 Höja kvalitetsindex inom vård och omsorg till att hamna inom spannet för de 25 procent främsta i Sverige till årsskiftet 2024/2025.

Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

Statistik för 2024 har inte landat in i Kolada än. Det vi dock kan se är att kvalitetsindex för hemtjänsten minskat något, 2023 låg vi som de 25% bästa kommunerna i landet 2024 ser ut att landa på något under det målet. Vi kan även se att SÄBO ökat sitt kvalitetsindex.

Hemtjänstindex för 2024 är publicerat och visar att hemtjänsten på totalen för 2024 ligger på plats 69 av landets 290

kommuner, vilket är en förbättring från 2023 då hemtjänsten i Skara landade på plats 154.

Under 2024 har vi fokuserat på bemötande och fortsatt arbetet med att belysa de aktiviteter vi har på våra SÄBO, där Teglakontot på instagram belyser detta på Teglågården på ett väldigt bra sätt. Samverkan med anhörigstödet har utökats under 2024, alla våra Säbo har nu anhörigombud och anhörigträffar. Hemtjänsten har kommit igång men ska fortsätta att utvecklas under 2025.

Svarsfrekvensen på enkäten "Vad säger de äldre om äldreomsorgen" ligger i linje med riket. Inom hemtjänsten svarade 169 individer, vilket motsvarar 55,2 procent av de tillfrågade, medan riket låg på 55,4 procent. Hemtjänsten har generellt ett något försämrat resultat jämfört med 2023, men fortsätter att visa ett bra resultat i jämförelse med andra kommuner. De starkaste enskilda resultaten, bland de 25 procent av kommunerna med bäst resultat, är att det är lätt att komma i kontakt med personalen, att de äldre upplever trygghet att bo hemma med hjälp av hemtjänst, och att handläggarens beslut är anpassat efter omsorgstagarnas behov.

Inom särskilt boende (SÄBO) svarade 63 personer, vilket innebär 46,3 procent, vilket är bättre än riket som landade på 44,1 procent. Resultatet för SÄBO har förbättrats generellt under 2024 jämfört med 2023. Andelen som sammantaget är mycket eller ganska nöjda med sitt boende har ökat från 67 procent till 76 procent. De starkaste resultaten, bland de 25 procent av kommunerna med bäst resultat, är att det är trivsamt i de gemensamma utrymmena, att det är trivsamt utomhus runt boendet, att måltiderna på boendet upplevs som en trevlig stund på dagen, och att det är en låg andel som upplever besvär med ångslan, oro eller ångest.

1.4.8.3 PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Kompetensförsörjning

Förvaltningen har haft utmaningar med att rekrytera rätt kompetens till vissa vakanta tjänster, särskilt inom yrkesgrupperna fysioterapeuter och arbetsterapeuter. Även utbildade undersköterskor är svåra att rekrytera, trots att annonser för undersköterskor och vårdbiträden generellt har fått många sökande. Under 2024 har förvaltningen publicerat 70 annonser, varav majoriteten av tjänsterna avsett heltid.

Förvaltningen kommer att behöva fler medarbetare med kompetens att utföra medicinsk vård, då en åldrande befolkning med ökade vårdbehov ställer högre krav. Det krävs även en ökad kunskap i att vårda äldre i deras egna hem som en del av omställningen till nära vård. Behovet av kompetens inom digital välfärdsteknik växer, vilket innebär att omsorgsnämnden behöver prioritera vidareutbildning och kompetensutveckling för befintliga medarbetare.

Under 2024 uppgick förvaltningens personalomsättning till 11,8 %, vilket är marginellt högre än föregående års 11,4%. Under 2024 var det 19 personer som gick i pension.

Andelen heltidsanställda har ökat till 87,9 % under 2024, jämfört med 85,8 % föregående år. Denna ökning bidrar positivt till förvaltningens kompetensförsörjning.

Den demografiska utvecklingen innebär ett ökande behov av arbetskraft samtidigt som tillgången på arbetskraft minskar inom alla sektorer i landet. I relation till den aktuella pensionsåldern på 69 år, förväntas 89 medarbetare inom omsorgsförvaltningen gå i pension under de kommande 10 åren. Samtidigt är förvaltningens genomsnittliga pensionsålder 65 år, vilket tyder på att många medarbetare väljer att pensionera sig tidigare än den formella åldern för pension.

Arbetsmiljö och hälsa

I kommunens medarbetarundersökning som genomfördes i oktober 2024 visade förvaltningen ett gott resultat. Framgångsfaktorerna för 2024 är desamma som visades i medarbetarundersökningen 2023. De identifierade framgångsfaktorerna är att förvaltningens medarbetare känner att sitt arbete är meningsfullt och att det bästa med arbetet är kollegorna, att göra skillnad för andra och trygg anställning. Några utvecklingsområden är möjlighet till återhämtning och paus samt upplevelsen av en rimlig arbetsbelastning vilket bekräftar konsekvenserna av en hög sjukfrånvaro. Det finns också en upplevelse av brist på återkoppling och konflikthantering av närmsta chef, vilket i förlängningen kan påverka arbetsmiljön negativt.

Under 2024 har det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivits med stöd av SAM-modulen i Stratsys. Utvecklingen av stödmaterial har pågått kontinuerligt under året, vilket har gjort arbetsmiljöarbetet mer tillgängligt. Enhetschefer har uttryckt att detta har gett dem ökat stöd. Det märks också att arbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet har intensifierats på enheterna med hjälp av stödmaterial i Stratsys.

Rapportering och hantering av arbetsskador, tillbud och riskobservationer i KIA har ökat under 2024 från föregående år. Användandet är i varierad omfattning av förvaltningens medarbetare och chefer.

Under 2024 har en hälsofrämjande insats i form av en träningsgrupp genomförts. Medarbetare som riskerar sjukskrivning har erbjudits en individuell träningsplan i grupp, med syfte att främja deras välmående.

Förvaltningen noterar ett högt utnyttjande av friskvårdsbidraget. I medarbetarundersökningen 2024 uppgav 88 % att de använder sitt bidrag. Genom Epassi har möjligheterna att nyttja friskvårdsbidraget breddats, vilket kan ha bidragit till ett ökat användningsområde.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron 2024 är på samma nivå som 2023 och är fortsatt högre för kvinnor än för män, något som kan förklaras av att förvaltningen är kvinnodominerad.

Förvaltningen upplever att sjukfrånvaron i de yngre åldrarna i stor del beror på psykisk ohälsa (och NPF diagnoser).

Förvaltningens andel långtidssjukskrivna har ökat från föregående år. Uppfattningen är att den psykiska ohälsan ökat vilket leder till längre sjukskrivningar på grund av detta.

I möten med medarbetare med sjukfrånvaro på grund av psykisk ohälsa är upplevelsen att förvaltningens medarbetare har svårt att balansera arbetslivet med privatlivet, specifikt i de verksamheter som har oregelbundna arbetstider.

Ett av omsorgsförvaltningens mål är att minska sjukfrånvaron till 5%. Under 2024 är korttids- och långtidsfrånvaron i huvudsak på samma nivå.

1.4.8.4 VERKSAMHET

Teglagården

Omsorgsnämndens nya boende Teglagården har under 2024 varit i drift sitt första hela år. Året har präglats av stort fokus, ledarskap, medarbetarskap och utveckling av arbetsprocesser för ett boende med hög kvalitet och en hållbar arbetsmiljö.

Kompetensförsörjning

En av de största utmaningarna i nämnden är att attrahera och behålla rätt kompetens. Vikten av att arbeta strategiskt med kompetensförsörjning är förvaltningens viktigaste fråga för att kunna upprätthålla en tillräckligt god välfärdsleverans. Nämnden har arbetat med ett systematiskt och långsiktigt arbete, där fokus varit på arbetsmiljö, introduktion, kompetensutveckling och differentiering av tjänster. Detta syftar till att optimera arbetsuppgifter som inte kräver specifik utbildning, för att på så sätt höja kvaliteten inom förvaltningen.

Bemanningsorganisation

Bemanningsorganisationen har implementerats fullt ut under 2024. Det har gett enhetscheferna bättre förutsättningar att fokusera på verksamheten och öka det närvarande ledarskapet. Bemanningsenheten stödjer cheferna genom att hantera schemaläggning och daglig bemanning samt har från 2024 även övertagit ansvaret för att beordra in medarbetare vid akut frånvaro.

Åtgärdsplan

Omsorgsnämnden har under året arbetat med en omfattande åtgärdsplan utifrån ett betydande underskott vilket varit ett huvudfokus och berört samtliga enheter i allmänhet och de bemannande enheterna i synnerhet. Processer för nyckeltalsuppföljning och bemanning har utvecklats vilket det sista kvartalet genererat en förbättring av det ekonomiska resultatet.

Verksamheten utifrån kvalitet

- Utgångspunkter för bedömning

Bedömningen av kvalitén i verksamheten görs utifrån re olika perspektiv och utifrån kvalitetsdefinitionen som innebär att verksamheten ska uppfylla de krav och mål som gäller för verksamheten enligt:

- lagar och andra föreskrifter om hälso- och sjukvård, socialtjänst och stöd och service till vissa funktionshindrade och
- beslut som har meddelats med stöd av sådana föreskrifter

De tre olika perspektiven är:

1. Strukturkvalitet – Rättssäker handläggning och dokumentation, fungerande rutiner, att verksamheten gör rätt saker
 2. Upplevd kvalitet – Tillgänglighet, bemötande och information – Brukarnas upplevelse av kvalitet
 3. Resultat och effektivitet – Hur väl omsorgsnämndens insatser uppfyller mål och leder till resultat för enskilda.
- Strukturkvalitet

Verksamheten har god strukturkvalitet inom stora delar. Framför allt genom egenkontrollerna går det att konstatera att rättssäkerheten är god. Skyddsbedömningar av anmälningar hanteras inom fastställda tidsramar, förhandsbedömningar genomförs med bara små avvikelser, utredningarna är rättssäkra, barnrättsperspektivet beaktas i hög utsträckning, och förvaltningen får rätt i över 90% av ärenden som avgörs i förvaltningsdomstol vilket är en hög och stabil nivå som sett ungefär likadan ut de senaste 5 åren. Öppna jämförelser visar att förvaltningen till stora delar använder standardiserade bedömningsmetoder vid utredning och erbjuder manualbaserade insatser.

Avvikelsehanteringen, synpunkter och klagomål och Lex Sarah är en viktig del i det systematiska förbättringsarbetet. Avvikelsehanteringen fungerar bra och under 2024 har det nya systemet och därmed tillhörande anvisningar och information resulterat i en tydligt ökad omfattning av rapporterade avvikelser. Synpunktshanteringen har under några år minskat i omfattning då det inkommit betydligt färre synpunkter. Under 2024 har inte något allvarligt missförhållande eller risk för allvarligt missförhållande konstaterats inom verksamheten. Däremot har det rapporterats ett relativt högt antal missförhållande enligt Lex Sarah än tidigare år. Bedömningen görs att ökning av avvikelser och Lex Sarah till stor del är ett uttryck för ökad kunskap om rapportering och det bidrar därför på ett tydligare sätt till kvalitetsförbättringar inom förvaltningen.

- Upplevd kvalitet

När det gäller upplevd kvalitet visar brukarundersökningen och hemtjänstindex att hemtjänsten upplevs som en välfungerande och bra insats. I jämförelse med andra kommuner får Skara kommun ett bra resultat och är nära målsättningen att vara bland de 25 procent bästa i landet.

Brukarundersökningen för Säbo visar på ett tydligt förbättrat resultat och ligger nu på en genomsnittlig nivå i riket.

Inom funktionshinder visar brukarundersökning inom daglig verksamhet, sysselsättning och, gruppboende ett genomsnittligt resultat. Personlig assistans visar på en relativt hög grad av nöjdhet bland brukarna på verksamheten.

- Resultat och effektivitet

När det gäller resultat och effektivitet där siffror främst hämtas från undersökningen kommunens kvalitet i korthet (KKiK) går att utläsa att Skara fortsatt har en snabba och rättssäkra handläggningstider.

Gällande plats på särskilt boende har väntetiden från beslut till inflytt genom Teglagården gjort förväntade och betydliga framsteg. Den genomsnittliga väntetiden har gått från 2023 års 107 dagar till 2024 års 55 dagars väntetid vilket i jämförelse är en relativt kort väntetid.

Personalkontinuiteten avseende antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar är genomsnittlig och ligger på 16 personal jämfört med rikets 17.

De nyckeltal som mäter resultat visar således fortsatt i hög grad bra resultat. Det är dock en utmaning för hela socialtjänsten att på ett bättre och säkrare sätt mäta resultat och effektivitet i verksamheten. Under 2024 har AME och försörjningsstöd fortsatt med målgruppsanalys inom ramen för individbaserade systematisk uppföljning. AME visar på goda resultat med 79 personer, 42%, som avslutas från AME med utbildning eller arbete. Även försörjningsstödet visar på goda resultat och målsättningen att minska försörjningsstödet med 10% är uppnått. Antalet hushåll som uppbär försörjningsstöd har minskat med 117 hushåll sedan 2020. 2024 var det 348 hushåll som någon gång uppbär försörjningsstöd.

Den individbaserade systematiska uppföljningen bedöms behöva breddas för att kraven i den nya socialtjänstlagen, som träder i kraft första juli 2025, om uppföljning och en kunskapsbaserad socialtjänst ska uppfyllas.

Verksamhetsutveckling med digitalisering

Under 2024 har arbetet för att öka omsorgsförvaltningen förmåga att arbeta med verksamhetsutveckling med digitalisering som metod tagit flera och viktiga steg. Den digitala mognaden mäts årligen sedan 2022 med hjälp av verktyget Dimios. Årets resultat påvisade en ökad digital mognad inom omsorgsförvaltningen. SKR har, i dialog med Sveriges kommuner, tagit fram en lista med tolv digitala initiativ som kommunerna behöver säkerställa.

Omsorgsförvaltningen i Skara har breddinfört eller är på gång att breddinföra samtliga tolv initiativ.

Civil beredskap

Från och med 1 september 2024 har Omsorgsnämnden tillsatt en tjänst för att stärka nämndens arbete inom civilförsvar, krigsorganisation, informationssäkerhet och brottsförebyggande arbete. Tjänsten finansieras genom statsbidrag.

Politiska uppdrag

Omsorgsnämnden har arbetat med 17 politiska uppdrag varav 13 har genomförts och 4 förlängts för att pågå även under 2025. Under rubriken politiska uppdrag redogörs för nämndens arbete inom varje uppdrag.

1.4.8.4.1 FRAMTID OCH UTVECKLING

Demografin

Demografin med färre i arbetsför ålder och fler äldre utmanar både kvalitetsaspekter inom verksamheterna och hantering av framtida kompetensförsörjning. Omsorgsnämnden behöver noga följa den demografiska utveckling och påverkan den ger på behoven.

Bemanning och kompetensförsörjning

Omsorgsnämnden befinner sig i ett antal omfattande utvecklingsprocesser som berör bemanning och kompetensförsörjning, kvalitet och digitalisering, omställning nära vård, civil beredskap och den demografiska utvecklingen. Omsorgsnämnden bedömer att det inom en 5-årsperiod finns behov av ca 35–40 nya särskilda boendeplatser och ett boende med särskild service inom LSS.

Ny socialtjänstlag

Under 2025 kommer ny socialtjänstlag träda i kraft vilket innebär en omställning av socialtjänstens arbete mot en mer tillgänglig, förebyggande, kvalitetssäkrad och jämställd socialtjänst inom alla verksamhetsområden. Arbetet med att realisera ny socialtjänstlag i Skara kommun kommer pågå under många år och kräva både prioriteringar och satsningar inom befintliga och kommande nya områden.

Ytterligare ny lagstiftning

Det pågår på nationell nivå ett antal utredningar där lagförslag tas fram som i olika grad kommer att påverka omsorgsnämndens arbete. Häribland kan nämnas:

- Förändrat huvudmannaskap för personlig assistans
 - Tidsplanen är förskjuten och förändringen som skulle innebära ett statligt huvudmannaskap kan tidigast träda i kraft under 2027.
- Samsjuklighetsutredningen
 - Regeringen har i januari 2025 tillsatt en delegation som under en treårsperiod ska arbeta med frågan utifrån följande:
 - ta fram en plan för reformens genomförande
 - analysera och föreslå eventuella ändringar eller kompletteringar av Samsjuklighetsutredningens förslag
 - genomföra nya och kompletterande konsekvensanalyser
 - föra dialog med berörda aktörer i reformarbetet.
- Barn i samhällsvård
 - Förslaget i statens offentliga utredning innebär utökade arbetsuppgifter och fördjupat ansvar för socialtjänsten och därmed ökat resursbehov. Det saknas dock i dagsläget tidplan för eventuellt införande.

1.4.8.5 EKONOMISK ÖVERSIKT

1.4.8.5.1 Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Ledning och nämnd	14 407	13 307	-1 100	14 562	11 891
Avdelning Övergripande	166 444	161 836	-4 608	150 497	134 223
Utveckling och förvaltning	15 756	14 813	-943	14 311	12 477
Vuxen myndighet	34 992	31 977	-3 015	32 901	33 610
Barn och unga myndighet	18 067	16 387	-1 680	16 226	13 408
Handläggare/LSS placeringar	9 933	9 529	-404	11 068	8 852
Hälso- och sjukvård (HSL)	47 675	46 890	-785	42 546	37 247
AME	10 433	11 388	955	9 224	7 870
Flyktingmottagande	-1 753	0	1 753	-3 928	-2 506
Övrigt	31 341	30 852	-489	28 149	23 265
Avdelning Vård och omsorg	255 447	242 303	-13 144	237 090	205 967
Särskilda boenden	118 424	105 090	-13 334	101 012	88 915
Hemvård	87 877	89 534	1 657	93 136	83 144
Korttid	14 143	11 497	-2 646	10 112	7 518
Dagverksamhet	9 042	9 914	872	8 597	7 999
Övrigt	25 961	26 268	307	24 233	18 391
Avdelning Stöd och behandling	155 016	154 009	-1 007	144 644	133 537
Gruppbostad	58 536	55 936	-2 600	52 694	45 418
Personlig assistans	26 041	26 159	118	27 035	26 809
Bumerangen/Grotta	8 727	7 913	-814	8 540	6 886
Daglig verksamhet	16 276	16 897	621	14 482	13 864
Vuxen resurs	8 456	10 157	1 701	7 739	7 584
Barn och Unga resurs	22 002	22 895	893	20 882	20 151
EKB familjehem	0	0	0	-877	-2 352
Övrigt	14 978	14 052	-926	14 149	15 177
Summa nettokostnad	591 314	571 455	-19 859	546 793	485 618

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Intäkter	117 513	92 591	24 922	128 862	119 387
Summa intäkter	117 513	92 591	24 922	128 862	119 387
Personalkostnader	-506 496	-495 159	-11 337	-493 789	-441 421
Kapitalkostnader	-3 435	-1 557	-1 878	-2 429	-1 286
Övriga kostnader	-198 896	-167 330	-31 566	-179 437	-162 298

Summa kostnader	-708 827	-664 046	-44 781	-675 655	-605 005
Summa nettokostnader	-591 314	-571 455	-19 859	-546 793	-485 618
Kommunbidrag	571 455	571 455	0	527 621	487 617
Årets resultat	-19 859	0	-19 859	-19 172	1 999

1.4.8.5.2 EKONOMISK ANALYS

Omsorgsnämnden redovisar ett underskott på -19,9 mnkr för 2024. Den största delen av underskottet, 9,5 mnkr, beror på kostnader för tomställda särskilda boenden. Resterande underskott förklaras främst av ökade personalkostnader inom särskilda boenden för äldre och LSS samt högre kostnader för köpta placeringar.

Intäkterna uppgår till totalt 117,5 mnkr, vilket är 25,0 mnkr mer än budgeterat men 11,3 mnkr mindre än 2023. Budgetavvikelsen beror framför allt på att flera riktade statsbidrag inte varit budgeterade samt att intäkter från Migrationsverket och enskilda varit högre än förväntat. De största intäktsposterna består av avgifter från enskilda, som uppgår till 52,2 mnkr, samt statsbidrag på 56,4 mnkr, där riktade bidrag från Socialstyrelsen utgör 13,7 mnkr.

Nämndens totala kostnader uppgår till 708,8 mnkr, vilket är 44,8 mnkr högre än budgeterat. Av dessa finansieras 25,0 mnkr av riktade statsbidrag. De största kostnadsavvikelseerna är kopplade till lokalkostnader för nedlagda särskilda boenden, ökade personalkostnader inom äldreomsorgen och gruppboendestäder samt kostnader för köpta placeringar. Personalkostnaderna ökade med 12,0 mnkr, huvudsakligen på grund av löneökningar och den utökade bemanningen i samband med öppnandet av Teglagården i oktober 2023, vilket fick helårseffekt under 2024. Samtidigt har besparingsåtgärder inneburit minskade kostnader inom vissa verksamheter.

Underskottet är störst inom särskilda boenden, där kostnaderna överstiger budget med 13,4 mnkr. En betydande del av detta, 9,5 mnkr, härrör från hyror för tomställda boenden såsom Vallehemmet, Skarahemmet, Nybo och Viktoriagården. Resterande underskott beror bland annat på ett individärende som krävt extra bemanning samt på förändringar i schemaläggning, såsom införandet av helgtjänster och borttagandet av delade turer. Inom hemvården redovisas däremot ett överskott på 1,7 mnkr, främst tack vare effektiviseringar och ökade intäkter från försäljning av matförvaring och paketering till Götene kommun. Korttidsverksamheten visar ett underskott på 2,6 mnkr, vilket beror på ökade lönekostnader i samband med flytten till Teglagården samt kostnader för köpta korttidsplatser från andra kommuner på grund av högt tryck under hösten.

Verksamheten för barn och unga redovisar ett underskott på 1,7 mnkr, vilket till största delen förklaras av ökade kostnader för externa placeringar. Även gruppboendestäder visar ett underskott på 2,6 mnkr, där lönekostnader står för merparten. Verksamheten för ensamkommande och flyktingmottagning uppvisar däremot ett överskott på 1,8 mnkr, tack vare högre intäkter från Migrationsverket. Inom personlig assistans har ett förbättrat ekonomiskt läge uppnåtts genom ett aktivt arbete med schemaläggning samt en minskning av antalet beviljade timmar, vilket resulterat i ett mindre överskott på 0,1 mnkr.

Den vuxna myndighetsverksamheten redovisar ett underskott på 3,0 mnkr, vilket främst beror på ökade kostnader för placeringar inom socialpsykiatri och missbruksvård. Kostnaderna för placering av vuxna missbrukare överstiger budget med 2,5 mnkr, vilket huvudsakligen förklaras av flera långa LVM-placeringar. Totalt verkställdes cirka 600 LVM-dygn under året. Däremot har integrationsverksamheten genererat ett överskott på 0,9 mnkr till följd av ökade etableringsintäkter från Migrationsverket.

Inom daglig verksamhet och resursteam noteras överskott, delvis på grund av lägre personalkostnader än budgeterat. Verksamheten för familjehem och stödfamiljer visar också ett mindre överskott, trots att fem barn placerades i konsulentstödda familjehem under året.

Trots det totala underskottet har flera besparingsåtgärder och effektiviseringar genomförts under året. Arbetet med att optimera schemaläggning och samplanering mellan boenden har bidragit till att bromsa kostnadsutvecklingen. Även inom hemvården har effektiviseringar lett till att brukartiden har ökat från 46 % till 50 % av den totala arbetade tiden, vilket inneburit en mer kostnadseffektiv verksamhet.

1.4.9 Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden arbetar för ett rikt kultur- och idrottsutbud, där ett attraktivt kultur- och föreningsliv med ideella krafter skapar en trygg och gemensam plattform. Kultur- och fritidsnämnden stödjer också det civila samhället, som bär upp en stor del av kommunens kultur- och fritidsliv.

1.4.9.1 NÄMNDENS INRIKTNINGAR

Skara kommuns invånare i alla åldrar skall ha ökad tillgång till bibliotekets lokaler, medier och programverksamhet. Läsfrämjande verksamhet för barn- och unga ska öka i Gamla biblioteket för att nyttja lokaler och intensifiera generationsöverskridande aktiviteter.

Under året har bibliotekets och kulturverksamhetens riktade arbete mot barn och unga varit en central del av verksamheten. Genom omfattande läsfrämjande insatser och ett brett kulturutbud har stora delar av Skara kommuns barn och unga nåtts, såväl genom grundskolorna som genom fritidsaktiviteter. Målgruppen unga har varit en prioritet inom biblioteksverksamheten under perioden, vilket har inneburit en utökad personalresurs för att möta behovet. Under våren introducerades en ny utställning i Bokäventyret, vilket har ökat besöksvärdet och lockat fler besökare, inklusive skolklasser från övriga regionen.

Meröppet och digital tillgänglighet har ökat genom konceptet Meröppet. Genom meröppet har Skaras invånare fått en utökad tillgång till bibliotekets lokaler på mer flexibla tider, inklusive kvällar och helger. Vidare har de digitala tjänsterna inom Bibliotek Västra Skaraborg gjort det möjligt att nå ett större utbud av media. Ökningen av Meröppet-kort under året har resulterat i ökad tillgänglighet och användning av bibliotekets resurser.

Biblioteket har under året erbjudit en rad olika program och aktiviteter för att engagera och attrahera fler besökare. Några av de mest uppskattade initiativen inkluderar:

Litteraturfestivalen, som lockade både unga och vuxna till inspirerande författarbesök.

Fika och filosofi, en diskussionsserie för vuxna.

Lunchlyrik, ett initiativ för att uppmärksamma poesi och litteratur.

Ett fördjupat samarbete har inletts med Barn- och utbildningsförvaltningen för att adressera det växande behovet av läsfrämjande insatser. Fokus ligger på att stödja barn och ungas möjligheter att uppnå godkända resultat i grundskolan genom samverkan mellan skolbibliotek och folkbibliotek.

Scenkonst för barn och unga Skolornas möjlighet att ta del av scenkonst har visat sig vara en utmaning, vilket har identifierats som ett område där ökade satsningar behövs. Bibliotek- och kulturenheten arbetar tillsammans med skolorna för att förbättra tillgången till scenkonst och skapa en långsiktig plattform för kulturupplevelser för barn och unga.

Tillgänglighet och inkludering Skara kommun har varierande förutsättningar i olika grupper och områden, och det finns ett stort behov av att erbjuda meningsfulla fritidsaktiviteter. Dessa aktiviteter är viktiga för att främja inkludering och överbrygga sociala klyftor i kommunen.

Forskaravdelningen unika samlingar har ett internationellt intresse och är en viktig resurs. För att göra dem mer tillgängliga för allmänheten och forskare krävs en ökad digital tillgänglighet, vilket kommer att vara ett prioriterat område under nästkommande år.

Bibliotek och kultur i Skara kommun har under året genomfört viktiga insatser för att främja läsning, kultur och tillgänglighet. Framåtblickande kommer verksamheten att fortsätta arbeta med att nå fler invånare, öka tillgängligheten och utveckla samarbeten för att stärka barn och ungas möjligheter till delaktighet och bildning.

En ökad satsning på idrottsturism skall innebära effektivare användande av våra fritidsanläggningar.

Fritidsenheten i Skara kommun har under 2024 arbetat fram en affärsplan med fokus på intäkter, vilken har godkänts av kultur- och fritidsnämnden. En evenemangsplan för idrotts- och kulturturism har utvecklats för att öka intäkterna på Vilans fritidsområde, där intresset för läger och evenemang har ökat markant. Under sommaren ökade antalet läger och flera av de aktiva föreningar som bokade läger har bokat inför sommaren 2025 vilket förvaltningen ser som lyckade resultat. Under 2024 har några större evenemang genomförts bland annat Bågskytte-SM samt Rynkeby-evenemang. Skara kommun har även deltagit i olika RF/SISU-projekt för att stötta föreningar i att utveckla sina evenemang. Evenemangsorganisationen har stärkts med styr- och arbetsgrupper. Dessutom har kommunen mottagit fler större evenemangsfrågor och inlett samarbeten med närliggande kommuner för att bättre hantera dessa.

Kommunen ska i ökad grad samverka med civilsamhället vid kultur- och fritidsevenemang vilket ger större social sammanhållning med föreningslivet.

Kultur- och fritidsförvaltningen i Skara kommun har under 2024 aktivt arbetat med att stötta och utveckla olika evenemang genom samverkan med föreningslivet, studieförbund och organisationer. Fokus har legat på att främja demokratiuppdraget, med särskild inriktning på barn, unga, seniorer och personer i utanförskap. Förvaltningen har genomfört en rad gemensamma aktiviteter såsom föreläsningar, kulturarrangemang och idrottsprojekt. Samverkan har resulterat i arrangemang som lunchlyrik, biblioteksevenemang, musikfestival, Kulturveckan, teater samt projekt som Senior Sport School, ParaCraft, Fritid för alla och Måltidsvän.

1.4.9.2 NÄMNDENS MÅL (KF)

1.4.9.2.1 Alla medborgare i Skara kommun ska ges förutsättningar till att besöka biblioteken, inom gruppen barnverksamhet från förskole- och skolverksamhet i Skara kommun ska alla barn ges möjlighet till biblioteksbesök.

✓ **Målet är uppnått**

Skara kommuns kultur- och biblioteksverksamhet har under perioden fokuserat på att nå barn och unga genom läsfrämjande insatser och ett brett kulturutbud, främst via grundskolorna men även genom fritidsaktiviteter för barn och föräldrar. Bibliotekets satsning på unga har förstärkts med utökad personalresurs. En ny utställning i Bokäventyret har lanserats för att öka besöksvärdet och locka skolklasser från regionen. Under kulturveckan anordnades ett uppskattat Pettson och Findus-kalas med hundratals besökare. Familjecentralen har regelbundet besökt Bokäventyret, med 20–30 familjer varje tisdag.

1.4.9.2.2 Antalet besökare och intäkter i samtliga fritidsanläggningar i kommunen ska öka.

🟡 **Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden**

Vilans nya fritidsområde blev färdigt hösten 2024, och Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar parallellt med att ta fram affärsplaner för att öka besöksantalet och intäkterna i kommunens fritidsanläggningar. Marknadsföringsinsatser har intensifierats för att attrahera fler läger och aktiviteter till området. Arbetet med att utveckla en evenemangsorganisation har tagit form under året, där en projektledare tillsammans med en arbets- och styrgrupp från flera förvaltningar har drivit processen. Trots tekniska problem som ledde till en tillfällig stängning under högsäsongen har besöksantalet på Vilanbadet ökat enligt plan. Förvaltningen har haft framgång genom samarbetet med Swedish Network of Event Destinations, där nätverksträffar har bidragit till nya kontakter och möjligheter. Skara kommun har fått förfrågningar om att arrangera både nationella och internationella evenemang, inklusive världscupstävlingar.

1.4.9.3 PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Kompetensförsörjning

År 2024 har varit ett stabilt år ur rekryteringssynpunkt, med en ny förvaltningsledning på plats sedan slutet av 2023 som nu har hittat sina former. Antalet helårsarbetare har minskat med en person, och nyttjandet av timanställda har gått ner från 3,6 till 2,5 timmar i genomsnitt. Två medarbetare har gått i pension med en genomsnittlig pensionsålder på 63 år, och det finns ett behov av att arbeta med både nyrekrytering och att behålla befintlig personal längre. Medelåldern i förvaltningen är 44 år, men åldersfördelningen varierar mellan fritids enheten, där fler unga arbetar, och kultur- och biblioteksverksamheten. Personalomsättningen har minskat från 10,7 % till 9,4 %, men sysselsättningsgraden har också sjunkit, och antalet heltidsanställda har minskat. Förvaltningen betonar vikten av att fortsätta arbetet med heltid som norm för att möta framtida kompetensutmaningar.

Vidare krävs samarbete med andra förvaltningar inom områden som informationssäkerhet, strategisk verksamhetsutveckling och digitalisering, där den ökande digitaliseringen förväntas påverka personalens arbete inom kultur- och fritidssektorn.

Arbetsmiljö och hälsa

Förvaltningen fortsätter att utveckla sitt systematiska arbetsmiljöarbete, där dokumentationen i SAM-modulen Stratsys fortfarande har förbättringspotential. Årshjulet och arbetsmiljökalendern upplevs som bra stöd för att strukturera arbetet, och fler chefer känner sig tryggare i arbetsmiljöarbetet. Medarbetarundersökningen genomfördes hösten 2024 med det nya systemet Goozo, vilket möjliggjorde resultat på enhetsnivå. Resultatet var överlag positivt, men förbättringsområden identifierades inom återkoppling från chef, konflikthantering och ansvarsfördelning, vilka kommer att prioriteras under 2025. Medarbetarna lyfter fram kollegor, trygga anställningar och möjligheten att göra skillnad som de bästa aspekterna av sitt arbete. Rutinen för rapportering av arbetsskador och riskobservationer via KIA har följts upp, och en pågående dialog förs inom samverkansgruppen för att skapa en gemensam förståelse kring dess syfte och hantering.

Sjukfrånvaro

Under året har flera långtidssjukskrivna återgått i tjänst, vilket är ett positivt resultat av förvaltningens insatser för att sänka sjukfrånvaron. En ny ledningsstruktur med en förvaltningschef och två enhetschefer har bidragit till ett närmare ledarskap, vilket har möjliggjort mer specifikt och målinriktat arbete inom arbetsmiljöområdet. Dessa förändringar har skapat bättre förutsättningar för att stödja medarbetarna och främja en hälsosam arbetsmiljö.

Sjukfrånvaro minskar kraftigt i gruppen 50 år och äldre samt att långtidssjukfrånvaron minskar. Ett fortsatt arbete med att arbeta med både lång och kortidssjukfrånvaron kommer fortsätta under 2025.

1.4.9.4 VERKSAMHET

För att öka Skara kommuns attraktivitet är det av vikt att kultur- och fritidsenheten fortsätter att utveckla befintliga besöksmål och skapa nya inom områden som kulturarv, idrott, kultur och kreativa näringar. En viktig strategi framåt är att stärka samarbeten över kommungränserna. Dessa insatser syftar till att öka synligheten och locka fler besökare till kommunen.

Under 2024 har Kultur- och fritidsförvaltningen i Skara kommun fortsatt att stödja det civila samhället och föreningslivet, vilka utgör en central del av kommunens kultur- och fritidsliv. Genom hållbara strukturer mellan kommunens verksamheter, ideella föreningar och studieförbund har en stabil grund etablerats. Lokalt samverkar förvaltningen med föreningslivet, näringslivet och andra kommunala förvaltningar, medan samarbeten med regionala, nationella och internationella aktörer har bidragit till positiva resultat och utveckling av verksamheten.

Bibliotekssamverkan inom Västra Skaraborg (V6) har fortsatt att utvecklas och har resulterat i nya sätt att förbättra biblioteksverksamheten genom ökad samverkan över kommungränserna. Biblioteket har också samarbetat med regionen genom AIR Residence-programmet, vilket har lett till internationellt utbyte med författare. Kultur- och biblioteksenheten har lyft kulturen genom evenemang som Litteraturfestivalen och Kulturveckan, och samverkat med föreningar för att utveckla fler evenemang. Exempel på framgångsrika samarbeten inkluderar Världsmusikfestivalen och Ung Kultur Möts, vilka har bidragit till ett brett och engagerande kulturutbud i kommunen.

Under 2024 har verksamheten på Vilan präglats av utveckling och förbättringar inom flera områden. Fritidsverksamheten i Skara kommun befinner sig i en expansiv fas med flera nya anläggningar och ett ökande intresse från aktörer som vill samverka kring användningen av förvaltningens arenor. Samtidigt ökar kraven på teknik och utrustning, vilket medför behov av investeringar för att bibehålla områdets attraktivitet. För att möta konkurrensen från närliggande kommuner som satsar på nya attraktioner, planerar fritidsverksamheten att förnya och utveckla badhusets attraktioner under 2025 för att behålla och attrahera besökare. Sammanfattningsvis har 2024 varit ett år av tillväxt, förbättringar och framgång för Vilan, med många positiva resultat och satsningar som lagt en stabil grund för framtiden.

1.4.9.4.1 FRAMTID OCH UTVECKLING

Kultur- och fritidsförvaltningen står inför flera utvecklingsområden och utmaningar. Skara kommuns satsningar och investeringar innebär ökade drift- och personalkostnader, vilket är en utmaning för förvaltningen och nämnden. Ett viktigt fokus är att öka antalet besökare i kultur- och fritidsanläggningarna genom riktade insatser och marknadsföring.

Vilans fritidsområde har blivit en attraktiv destination för idrottsturism, med målsättningen att tillsammans med föreningar och näringslivet ytterligare utöka verksamheten. Området kommer att utvecklas till ett

Paraaktivitetscenter med bidrag från olika fonder. Digitalisering är ett prioriterat utvecklingsområde, och under 2025 planeras flera initiativ för att förbättra servicen, inklusive installation av digitala läsare, fler bokningsmöjligheter via webben och automatisering av arbetsuppgifter. Petersburgsområdet kommer att fortsätta utvecklas under 2025 med pågående byggnationer och visionsarbete. Genom en affärsplan kommer förvaltningen att fokusera på att öka antalet besökare till anläggningarna, med särskild satsning på idrott och kulturturism och evenemang i samverkan med företag, föreningar och andra förvaltningar. En attraktiv och aktiv fritid ses som en viktig faktor för att öka inflyttningen till Skara kommun och skapa en levande miljö för invånarna. Paraaktiviteter kommer att vara ett fortsatt fokusområde under 2025.

Bibliotek och kulturs verksamheter befinner sig i en rörlig samtid med ständigt nya krav. Under 2025 ställs ett lagkrav på att bemanna landets alla grund och gymnasieskolor med utbildade bibliotek och skolbibliotekens roll i det pedagogiska arbetet stärks. Då folkbiblioteket redan idag har ett djupgående samarbete med skolverksamheterna kommer förväntningarna höjas. Detta kopplat till fortsatta utmaningar kring barn och ungas läskompetens och måluppfyllelse i skolan stärker folkbibliotekets uppdrag kring detta. För att fortsätta vara ett relevant bibliotek som lockar målgruppen barn och unga måste biblioteket fortsätta att utveckla sig till både innehåll och med väl anpassade bibliotekslokaler som både stimulerar kunskapsinhämtning och främjar läslusten.

Den allt snabbare digitaliseringstakten påverkar också verksamheterna i allt högre grad. Verksamheterna i sig måste digitaliseras för att erbjuda en modern och effektiv service men också utbudet måste tillgängliggöras digitalt i en allt högre grad för att möta efterfrågan. Detta gäller utbudet av e-böcker, tidskriftsdatabaser, streamingtjänster för film och ljudböcker med mera. Här har verksamheten också framöver ett stort uppdrag kring digital inkludering och med att stötta de som står långt ifrån det digitala samhället.

I ett större perspektiv spelar verksamheten en roll i att upprätthålla och utveckla Skara som en attraktiv och levande stad för både invånare och besökare. I detta arbetar verksamheten med ett brett kulturutbud tillsammans med många andra aktörer. Här kommer det framgent att ställas högre krav att erbjuda ett intressant utbud. Ett utbud som bygger på dels Skaras unika historia och olika identiteter, del vara nyskapande och erbjuda något för alla.

1.4.9.5 EKONOMISK ÖVERSIKT

Kultur-och fritidsnämndens ansvarsområde visar ett resultat för helåret som visar på en positiv avvikelse mot budget om 2,5 mnkr. Överskottet relaterar till största delen till ej debiterade hyror för Vilan Etapp 5 där budgetkompensation givits.

1.4.9.5.1 Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Nämnd	423	427	4	371	281
Administration/Förvaltningschef	2 748	2 665	-83	1 342	0
Verksamhetsstöd	6 067	6 070	3	6 503	4 858
Museum	4 107	4 107	0	3 347	3 347
Kultur & Bibliotek	14 836	14 726	-110	13 515	14 345
Vilans fritidsområde	28 957	30 665	1 708	24 871	23 976
Övr. Idrotts-och fritidsanläggningar	2 430	3 395	965	1 993	2 024
Summa nettokostnad	59 568	62 055	2 487	51 942	48 831

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Intäkter	12 981	10 304	2 677	11 216	10 707
Summa intäkter	12 981	10 304	2 677	11 216	10 707
Personalkostnader	-20 856	-19 001	-1 855	-17 760	-17 272
Kapitalkostnader	-1 149	-1 159	10	-885	-712
Övriga kostnader	-50 544	-52 199	1 655	-44 513	-41 554

Summa kostnader	-72 549	-72 359	-190	-63 158	-59 538
Summa nettokostnader	-59 568	-62 055	2 487	-51 942	-48 831
Kommunbidrag	62 055	62 055	0	53 380	47 319
Årets resultat	2 487	0	2 487	1 438	-1 512

1.4.9.5.2 EKONOMISK ANALYS

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott om totalt 2,5 mnkr.

Överskottet relaterar till största delen till budgetkompenserade hyresökningar avseende Etapp 5 vilka inte har debiterats fullt ut innevarande år.

Intäkterna för fritidsverksamheten har ökat jämfört med föregående år vilket till största delen beror på ökade intäkter på badhus/utabad om 0,9 mnkr. Resterande del av den positiva avvikelse gentemot budget för intäkter är framförallt hänförligt till extraordinära tillfälliga intäkter som inte ingår i den ordinarie verksamheten om 0,3 mnkr.

Den positiva avvikelsen på intäktssidan gentemot budget är till största delen hänförlig till de externt finansierade projekt och aktiviteter som företagits i kultur- och fritidsverksamheten. Ett flertal projekt pågår och totalt uppgår intäkter avseende externt finansierade projekt till 1,3 mnkr. Intäkter avseende externt finansierade projekt ingår inte i budgeterade intäkter då osäkerheten är stor innan beslut om medel fattats. För år 2024 innebär det att 1,3 mnkr ingår i utfallet avseende intäkter och 0,4 mnkr i utfallet för personalkostnader samt 0,9 mnkr i utfallet för övriga kostnader vilket påverkar avvikelsen mot budget.

Ökningen av kostnadssidan har delvis sin naturliga förklaring i att de projekt och aktiviteter där extern finansiering har förekommit också innefattar kostnader. Projekt och aktiviteter redovisar alltid ett nollresultat där intäktssidan är lika stor som kostnadssidan.

Avvikelsen för övriga kostnader gentemot budget är framför allt hänförlig till budgetkompenserade hyror avseende Vilan Etapp 5 som inte har debiterats fullt ut eftersom anläggningarna inte varit färdigställda förrän sent på året.

Nämnden redovisar ett marginellt överskott.

Administration/Förvaltningschef redovisar ett marginellt underskott.

Verksamhetsstöd redovisar ett marginellt överskott.

Kultur och Bibliotek redovisar ett underskott om 0,1 mnkr.

Fritidsverksamheten redovisar ett överskott om 1,7 mnkr vilket till största delen är hänförligt till icke debiterade budgetkompenserade hyror avseende Etapp 5 om 3,3 mnkr samt ökade intäkter om 1,2 mnkr. Ökade personalkostnader gentemot budget om 1,3 mnkr samt ökning av övriga kostnader om 1,5 mnkr. Övriga kostnader är bland annat hänförligt till kostnader av engångskaraktär såsom kostnader för invigningen av Etapp 5 på Vilan och kostnader för att driftsätta de nya anläggningarna samt även kostnader hänförliga till reparationer av maskiner. Därutöver ökade städkostnader samt inköp av försäljningsvaror för badhuset/kiosk.

Intäkterna för badhus/kiosk har ökat jämfört med budget med ca 0,9 mnkr, ersättning för invigningen av Etapp 5 om 0,2 mnkr.

Övr. idrotts- och fritidsanläggningar* redovisar ett överskott om 1,0 mnkr gentemot budget vilket till största delen är hänförligt till icke debiterade budgetkompenserade hyror avseende Petersburg om 0,9 mnkr.

*Anläggningar som ligger utanför Vilans geografiska område

1.4.10 Samhällsbyggnadsnämnd

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för kommunens myndighetsutövning och rådgivning enligt lag när det gäller bland annat plan- och bygglovsfrågor, miljöskydd, livsmedel, tobak, receptfria läkemedel, alkohol, serveringstillstånd och hälsoskydd.

1.4.10.1 NÄMNDENS INRIKTNINGAR

Nämnden ska verka för att utöva kommunens myndighetsutövning på ett rättssäkert och effektivt sätt. Utöver detta ska nämnden också ge tydlig information och verka för att nå bästa möjliga servicen till invånare och företag. Nämnden ska ha en hög planberedskap och planera för att det alltid finns byggbar mark både för bostäder och verksamheter. Att utveckla och värna om kommunens kultur- och naturvärden för en god gestaltad livsmiljö är centralt. Invånare och företag ska kunna utföra sina myndighetsärenden på ett enkelt sätt med användande av modern teknik. Nämnden ska verka för möjliga samarbetsformer internt och över kommungränsen för att hitta synergieffektergällande effektivitet, kunskapsutbyte, minskad sårbarhet och ekonomiska fördelar.

Samhällsbyggnadsnämnden arbetar aktivt för att leva upp till sin inriktning och säkerställa en rättssäker och effektiv myndighetsutövning, samtidigt som invånare och företag erbjuds bästa möjliga service. Ett viktigt fokusområde är att effektivisera bygglovsprocessen genom att tidigt involvera relevanta enheter, såsom plan, miljö och MEX, vilket minskar risken för förseningar och gör processen mer transparent. Handläggningstiderna hålls korta, och genom tydlig kommunikation minskas frustrationen vid eventuella förseningar. Parallellt pågår utvecklingen av ett nytt gemensamt ärendehanteringssystem, med planerad upphandling för 2026, vilket kommer att ytterligare effektivisera hanteringen av myndighetsärenden.

För att förbättra servicen till företag och verksamhetsutövare har nämnden intensifierat sin dialog med näringslivet genom regelbundna möten och samverkan i olika forum. Detta skapar en smidigare kontakt och en mer förutsägbare hantering av ärenden. Informationen till invånare och företag har också utvecklats genom en omfattande anpassning av hemsidan till nya riktlinjer, vilket gör det enklare att hitta relevant information. Dessutom deltar nämnden i kvalitetsundersökningar som ger värdefull insikt i företagets upplevelse av kommunens service och möjliggör riktade förbättringsåtgärder.

Planberedskapen är en central del av nämndens arbete för att säkerställa att det finns byggbar mark för både bostäder och verksamheter. Under 2024 har en detaljplan antagits, och 15 planer är under framtagande, varav två gäller industrimark. Ett pågående kartläggningsarbete syftar till att identifiera och prioritera områden för framtida planläggning för att möta marknadens behov. Samtidigt görs kontinuerliga insatser för att, där det är möjligt, effektivisera planprocessen utan att kompromissa med lagkrav och utredningar.

En annan viktig del av nämndens uppdrag är att värna om kommunens kultur- och naturvärden för att skapa en god gestaltad livsmiljö. Planarbetet genomförs i samarbete med andra enheter för att integrera hållbar stadsutveckling och säkerställa att exploatering sker med hänsyn till kommunens övergripande utveckling och naturvärden.

Digitalisering och förenkling av myndighetsärenden är också en prioritet, där befintliga e-tjänster har förbättrats och ytterligare tjänster har implementerats för att underlätta för invånare och företag att hantera sina ärenden digitalt. På så sätt kan kommunen erbjuda en mer tillgänglig och användarvänlig service.

Samverkan både internt och externt är en nyckelfaktor för att öka effektiviteten, minska sårbarheten och främja kunskapsutbyte. Inom nämnden har stor-APT och förbättrade arbetsformer stärkt gemenskapen och effektiviteten. Externt samverkar kommunen över kommungränser och med näringslivet för att identifiera synergier och skapa bättre förutsättningar för en välfungerande samhällsbyggnadsprocess.

Sammantaget arbetar samhällsbyggnadsnämnden systematiskt för att uppfylla sin inriktning. Genom effektiva myndighetsprocesser, förbättrad service, digitalisering och samverkan skapas en modern och rättssäker hantering av invånarnas och företagets ärenden. Planberedskapen och det strategiska samarbetet inom och utanför kommunen ger goda förutsättningar för en hållbar och välplanerad utveckling, där både näringslivets och invånarnas behov står i centrum.

1.4.10.2 NÄMNDENS MÅL

1.4.10.2.1 Ökad planberedskap för bostäder- och industrimark.

 Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

Stort fokus ligger på att ta fram detaljplaner. Under 2024 har en detaljplan blivit antagen. Under 2024 är 15 under framtagande för att antas under 2025 och framåt varav två är för industrimark. Ett arbete med att kartlägga vilka

områden som bör planläggas i vilken ordning, pågår i samarbete med andra enheter inom kommunen för att öka beredskapen och därmed möte förväntad efterfrågan. Att kontinuerligt effektivisera planprocessen är en viktig faktor för god planberedskap.

1.4.10.2.2 Upplevelse av företagsklimatet ska förbättras.

Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

Undersökning NKI, visar en stigande ökning 2024 jämfört med 2023 och förväntas fortsätta i samma riktning.

Arbete som förväntas stärka upplevelsen av företagsklimatet förbättrats på flera sätt:

Förbättrad dialog och samverkan – Genom att träffa företagare och näringsidkare både individuellt och i större sammanhang tillsammans med samhällsbyggnadsrepresentanter skapas en öppen och konstruktiv dialog. Detta gör att företagen känner sig hörda och får en smidigare kontakt med kommunen.

Effektivare bygglovsprocess – Genom att tidigt involvera relevanta enheter som plan, miljö och MEX i bygglovsärenden säkerställs att alla nödvändiga synpunkter inhämtas i ett tidigt skede. Detta minskar risken för förseningar och onödiga kompletteringar, vilket i sin tur gör processen mer förutsägbar och transparent för företagarna.

Kortare handläggningstider – Företag gynnas av att bygglovsärenden hanteras snabbt, vilket gör att de kan planera och genomföra sina projekt utan onödiga dröjsmål. Även om vissa ärenden tar längre tid, sker detta av förklarliga skäl, och en transparent kommunikation om orsakerna minskar frustrationen hos företagen.

Ökad förutsägbarhet och trygghet – När företagare ser att kommunen har tydliga rutiner, korta handläggningstider och en vilja att samarbeta skapas en mer positiv upplevelse av företagsklimatet. Företag kan känna sig trygga i att de får stöd i sina etablerings- och utvecklingsprocesser.

1.4.10.2.3 Skapa en tillitsbaserad organisation som behåller, utvecklar och får medarbetare att trivas och stanna kvar.

Prognosen är att målet uppnås under mandatperioden

Ett arbete med att jobba ihop förvaltningen pågår och har pågått sedan 2023. Tillitsbaserat ledarskap är en förutsättning för att nå resultat. Löneöversyn är genomförd på strukturell nivå. Arbetsbelastning är en utmaning då trycket på leverans på bland annat detaljplaner är mycket högt, något som innebär prioriteringar. Ett arbete pågår med att synliggöra allt som förvaltningen arbetar med. Uppdrag tydliggörs och ges från nämnden för att öka transparensen. Nämnden är med och beslutar hur förvaltningen ska prioritera bland uppdragen som givits. Förvaltningen har genomfört gemensamma stor-APT för att skapa samsyn delaktighet och tillhörighet.

1.4.10.3 PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Kompetensförsörjning

Antalet helårsarbetare ökar med en person under året och nyttjandet av timavlönade är litet, endast 0,05. Under 2024 har det inte varit några pensionsavgångar på förvaltningen och om vi räknar på en pensionsålder på 65 år kommer fem personer gå i pension inom en femårsperiod. Medelåldern på förvaltningen är 47 år vilket är liknande övriga förvaltningar. Förvaltningen är den förvaltning med högst sysselsättningsgrad på 98,8 procent och antalet heltidsanställda är 89,7 procent. Personalomsättningen ökar under året från 3,7 procent till 6,7 procent. Två av tjänsterna är inte återinsatta medan det på flertalet övriga tjänster har ökat med minst en person per tjänst under året, vilket är ett led i att skapa hållbara tjänster och möta kraven på tillväxt.

Förvaltningens ledningsstruktur har satt sig under året då ny enhetschef för plan och bygg tillträdde i början av året. Ett arbete kring kompetensinventering har gjorts och en del personal har fått delvis nya arbetsuppgifter utifrån verksamhetens behov. Förvaltningen har känt av förändringar i världsekonomin då färre privatpersoner har valt att bygga nya bostäder vilket lett till minskad efterfrågan på bygglov. Personal från bygglov med kompetens inom plan har då kunnat gå över och arbeta inom planområdet i stället. Flexibilitet och lösningsfokuserat arbetssätt präglar förvaltningen och likt övriga förvaltningar görs ett arbete kring att kompetensutveckla sig inom digitalisering.

Arbetsmiljö och hälsa

Dokumentationen av den årliga uppföljningen i SAM-modulen Stratsys kan fortfarande förbättras. Årshjulet och arbetsmiljökalendern ses som ett bra stöd att hänga upp det systematiska arbetsmiljöarbetet vid och fler chefer upplever en större trygghet i detta arbete. Genomförandet av aktiviteterna ökar även medvetenheten och kunskapen hos medarbetarna.

Under hösten 2024 genomfördes återigen medarbetarundersökningen. Nytt för året var systemet Goozo som möjliggjorde resultat på enhetsnivå. Likt tidigare år ska uppföljningen dokumenteras till aktiviteten i SAM-modulen, Stratsys. Resultatet visar på ett gott resultat och liknande tidigare år. Det bästa med att arbeta i förvaltningen är enligt medarbetarna kollegor, arbetstider, möjlighet till distansarbete samt utvecklande arbetsuppgifter.

Rutinen för att använda KIA, för rapportering och hantering av arbetsskador, tillbud och riskobservationer har under året följts upp. Dialog pågår i förvaltningens samverkansgrupp för att skapa en gemensam bild kring syfte och hantering.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaro i förvaltningen sjunker under 2024 vilket är ett resultat av en stabil ledningsstruktur med ett nära ledarskap. Även de långa sjukskrivningarna minskar under året. Sjukfrånvaron i gruppen åldern 30–49 minskar medan en förskjutning görs mot gruppen 50 år eller äldre vilket också behöver analyseras vidare. Ett fortsatt arbete med att kartlägga både lång och korttidsfrånvaro kommer ske under 2025.

1.4.10.4 VERKSAMHET

Miljöenheten

Miljöenheten ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen, strålskyddslagen och lagen om sprängämnesprekursorer. Verksamheten omfattar både egeninitierad tillsyn och hantering av anmälningar och klagomål. Enheten hanterar även tillsyn enligt tobakslagen, receptfria läkemedel och alkohollagen i samverkan med Tillsynsenheten i Lidköping (TiS).

Miljöenhetens arbete har påverkats av lagändringar, där en ny klassning av livsmedelskontroller har minskat antalet inspektioner och därmed intäkterna. Tillsyn av avfallsbrottslighet har blivit en allt viktigare del av verksamheten, och klimatförändringar har lett till ökat fokus på dagvattenhantering för att minimera miljöpåverkan.

Personalstyrkan består av en miljöchef, sex miljö- och hälsoskyddsinspektörer, en miljöstrateg och en administratör. Rekrytering av erfarna handläggare är en utmaning, vilket har lett till ökat behov av intern utbildning och kompetensutveckling.

Plan- och byggenheten

Plan

Planenheten ansvarar för att ta fram detaljplaner, översiktsplaner och strategiska dokument kopplade till fysisk planering. Enheten spelar en avgörande roll i att skapa tillgänglig markberedskap för bostäder, verksamheter och infrastruktur, vilket är en förutsättning för kommunens tillväxt. Planenheten deltar även i gestaltningsuppdrag, utveckling av gång- och cykelvägar samt samverkar med myndigheter som Trafikverket och Länsstyrelsen.

GIS-verksamheten, som är en del av planenheten, hanterar geografisk information och kartlösningar som används internt och i samverkan med andra kommuner. GIS är en nyckelspelare i den digitala omställningen av samhällsbyggnadsprocessen, där digitala detaljplaner och översiktsplaner blir allt viktigare.

Planberedskapen är en utmaning, och trots minskad efterfrågan på grund av lågkonjunktur kvarstår behovet av planlagd mark för bostäder, industri och handel. Under 2024 har en detaljplan antagits, och fler planeras till 2025 tack vare ökad personalstyrka. Planprocessen är dock tidskrävande och kostsam, och myndighetskrav på fler utredningar leder till högre kostnader och längre genomförandetider.

Planenhetens ekonomi varierar år till år beroende på planavgifter, som tas ut i samband med bygglov. Minskade bygglovsansökningar har lett till minskade intäkter, och historiskt sett har planenhetens överskott använts för att balansera förvaltningens totala budget. 2023 tillskötts 2,5 miljoner kronor för att anlita konsulter för att ta fram fem detaljplaner, men resurserna räckte endast till tre. Av ekonomiska skäl beslutade nämnden 2024 att ta tillbaka detaljplanerna för intern hantering.

Bygg

Byggenheten ansvarar för bygglov, tillsyn enligt plan- och bygglagen, bostadsanpassning samt kart- och mätverksamhet. Enheten hanterar även bygglovsförvaltningen för Essunga och Grästorp.

Lågkonjunkturen har lett till färre bygglovsansökningar, men Skara har fortsatt fler ärenden än grannkommunerna. Samtidigt är tillsynsbehovet stort, särskilt inom olovlig byggnation och fastighetsskydd, men resursbrist gör att tillsynsarbetet inte alltid hinns med.

Mättjänsten har förstärkts, vilket har ökat effektiviteten och minskat sårbarheten. GIS och kartverksamheten har en viktig roll i digitaliseringen, och enheten har investerat i drönarteknik för att skapa en digital tvilling av staden.

Bostadsanpassning fungerar stabilt, men den demografiska utvecklingen pekar på en framtida ökning av ärenden.

1.4.10.4.1 FRAMTID OCH UTVECKLING

Miljöenheten

Miljöenheten behöver investera i digitalisering av ärendehantering för att effektivisera tillsynsarbetet. Rekrytering av erfarna handläggare är en fortsatt utmaning, vilket gör att intern kompetensutveckling och samverkan med V6 är centralt.

Tillsynen av avfall och livsmedel måste förbättras för att hantera minskade intäkter, och samverkan inom klimatanpassning och biologisk mångfald blir allt viktigare.

Plan- och byggenheten

Plan

Planenheten behöver fortsatt arbeta med att förbättra planberedskapen för att säkerställa tillgången på byggbar mark. Markförvärv är en viktig del av detta arbete, då kommunen bör äga den mark som planeras exploateras. Samtidigt måste kommunen se över finansieringsmodeller, eftersom planavgifter är svårprognostiserade och inte alltid täcker kostnaderna.

Den digitala omställningen av samhällsbyggnadsprocessen fortsätter, och GIS-system behöver utvecklas för att möta ökade krav. Implementering av Blåljuskollen är en viktig prioritering.

Bygg

Byggenheten behöver förbereda sig för en framtida ökning av bygglovsansökningar. Samarbeten med andra kommuner kan bidra till att minska sårbarheten och skapa ekonomiska skalfördelar.

Digitaliseringen av bygglovsprocessen och implementering av digitala 3D-modeller är en viktig framtidsfråga.

Bostadsanpassningen förväntas öka, och kommunen behöver analysera behovet av alternativa boendelösningar för att minska belastningen.

Genom strategisk planering, digital utveckling och kompetensförsörjning kan samhällsbyggnadsförvaltningen säkerställa att Skara utvecklas på ett hållbart sätt.

1.4.10.5 EKONOMISK ÖVERSIKT

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett överskott på 0,5 mnkr, men detta beror främst på sjukskrivningar, sena bygglovsansökningar och uteblivna bostadsanpassningar snarare än en stabil ekonomi. Planenheten har underskott på 1,3 mnkr till följd av minskade intäkter och höga detaljplanskostnader, medan byggenheten visar överskott på 0,8 mnkr tack vare sena intäkter. Miljöenheten har överskott på 0,7 mnkr men minskade tillsynsintäkter. Utan dessa tillfälliga faktorer hade budgeten inte kunnat hållas.

1.4.10.5.1 Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Nämnd	406	400	-6	432	258
Förvaltningsledning	5 961	5 709	-252	1 872	0
Miljöenhet	3 329	4 065	736	2 596	2 733
Byggenhet	2 612	3 419	807	1 969	1 752
Planenhet	3 215	1 935	-1 280	3 985	0
Bostadsanpassning	1 411	1 926	515	2 336	1 209
Summa nettokostnad	16 934	17 454	520	13 190	5 952

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Intäkter	10 458	11 942	-1 484	10 972	6 645
Summa intäkter	10 458	11 942	-1 484	10 972	6 645
Personalkostnader	-21 840	-22 602	762	-17 480	-10 878
Kapitalkostnader	-100	-113	13	-60	-1
Övriga kostnader	-5 452	-6 681	1 229	-6 622	-1 718
Summa kostnader	-27 392	-29 396	2 004	-24 162	-12 597
Summa nettokostnader	-16 934	-17 454	520	-13 190	-5 952
Kommunbidrag	17 454	17 454	0	16 401	8 722
Årets resultat	520	0	520	3 211	2 770

1.4.10.5.2 EKONOMISK ANALYS

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett totalt överskott på 0,5 mnkr för 2024 jämfört med budget. Överskottet beror inte på en stabil ekonomi, utan snarare på en kombination av faktorer som till viss del kan ses som tillfälliga. Minskade personalkostnader på grund av sjukskrivningar samt ett sent inflöde av större bygglov har haft en avgörande betydelse för att nämnden lyckats hålla budgeten i balans. Utan dessa faktorer hade resultatet sett annorlunda ut.

Intäkterna har generellt sett varit lägre än budgeterat, särskilt inom planenheten där intäkterna från planavgifter inte motsvarat prognoserna. Eftersom planavgifter tas ut i samband med bygglov har den pågående lågkonjunkturen och en avvaktande byggmarknad påverkat intäkterna negativt. För att kompensera för detta har planenheten och byggenheten fått ekonomiskt tillskott för att täcka minskade intäkter, vilket tillsammans med sjukskrivningar möjliggjort en budget i balans.

Samtidigt har byggenheten sett en viss ökning av intäkterna mot slutet av året, där några större bygglovsansökningar har haft en positiv effekt på resultatet. Hade dessa inte inkommit hade underskottet varit betydande. Trots detta finns det fortsatt en utmaning i att säkerställa en stabil intäktsnivå framöver, särskilt då bygglovsärenden och planavgifter är direkt kopplade till konjunkturen och inte går att förutse med precision.

Planerade konsulttjänster inom plan har inte nyttjats i den omfattning som var tänkt, vilket minskat kostnaderna. Däremot har utgifterna för detaljplanearbete fortsatt att vara höga, då arbetet med att skapa planberedskap är resurskrävande och genererar kostnader innan intäkterna realiserar. Ökade krav på utredningar i planprocessen har också drivit upp kostnaderna ytterligare. Trots tillskott i budgeten visar planenheten ett underskott på cirka 1,3 mnkr.

Byggenheten redovisar ett överskott på 0,8 mnkr, men det är ett resultat som till stor del beror på tillfälligheter snarare än en långsiktig ekonomisk balans. Tillsynsarbetet har fått stå tillbaka på grund av den begränsade personalstyrkan, vilket kan få konsekvenser framåt.

Miljöenheten redovisar ett överskott på 0,7 mnkr, främst kopplat till lägre personalkostnader på grund av

sjukskrivningar. Samtidigt har intäkterna minskat, bland annat till följd av en ny riskklassning av livsmedelsföretag, vilket har resulterat i färre kontroller och därmed lägre tillsynsintäkter.

Bostadsanpassningen redovisar ett överskott på cirka 0,5 mnkr, vilket i huvudsak beror på att planerade insatser under hösten inte blev av. Eftersom bostadsanpassning ofta påverkas av individuella behov kan budgetutfallet variera från år till år, och det finns en osäkerhet kring framtida kostnadsutveckling inom denna del av verksamheten.

Förvaltningsledningen redovisar ett underskott på 0,25 mnkr, delvis kopplat till en pågående omstrukturering av OH-kostnader inom förvaltningen.

Sammanfattningsvis har samhällsbyggnadsnämnden lyckats hålla en budget i balans, men detta har snarare berott på externa faktorer än en stabil ekonomisk utveckling. Sjukskrivningar har minskat personalkostnaderna, sena bygglovsansökningar har hjälpt upp intäkterna, och planerade åtgärder inom bostadsanpassning har uteblivit, vilket tillfälligt påverkat ekonomin positivt. Utan dessa omständigheter hade resultatet sett betydligt sämre ut, och det finns en tydlig osäkerhet kring ekonomin framöver, särskilt kopplat till plan- och byggenhetens intäktsnivåer samt behovet av fortsatta investeringar i planberedskap.

1.4.11 Centrubostäder i Skara AB – kommunägda bolag

Ändamålet med bolagets verksamhet är att i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i Skara genom byggnation och förvaltning av bostäder, samt att utveckla boendet och erbjuda hyresgästerna möjlighet till boinflytande och inflytande i bolaget. Uthyrning av lokaler till näringsidkare ska bedrivas på affärsmässig grund och främja näringslivets utveckling inom kommunen. Bolaget ska utgöra en aktör av flera på bostadsmarknaden i Skara. Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Inom ramen för affärsmässighet ska bolagets verksamhet präglas av ett bostadssocialt ansvar och ett ansvar för bostadsförsörjningen i kommunen. Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla Skara kommun.

1.4.11.1 BOLAGETS INRIKTNINGAR

Fokus på en hållbar utveckling. Miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet.

Hållbarhet

Social

Det strukturella arbetet för ökad social hållbarhet fortsätter. Verksamheterna inom ramen för Solrosens mötesplats är numera en integrerad del av vardagen och våra samarbetspartners som Enrival och Rädda barnen fortsätter att jobba för våra hyresgäster. Som en del i det sociala arbetet under året har det bland annat fokuserats på ökad trygghet genom ”hallå Granne”. Syftet är att höja kontakten och stärka tryggheten mellan hyresgästerna. Arbetet har byggt vidare på tidigare arbete inom ramen för ”Vi tar hand om varandra” som är en vidareutveckling av nationella Huskourage som riktar sig mot våld i nära relationer. Även ett samverkansarbete med polisen, kommunen och Länsstyrelsen har genomförts på temat Drogfria platser. Ett trygghetsarbete som syftar till att jobba för mindre droger i bostadsområdena.

Ekologisk

Vårt arbete mot mindre miljöpåverkan följer oss i hela vår verksamhet. I vår förvaltning så har vi störst påverkan genom fastighetsenergi och våra transporter. Fastighetsenergin jobbar vi ständigt med och i år passerade vi exempelvis 15 procent i självförsörjning av vår elförbrukning. Både våra interna transporter och våra fastigheters energiförbrukning är idag till över 99 procent fossilfri.

Ekonomisk

En stabil och ordnad ekonomisk grund är en fundamental faktor för att vi ska kunna jobba strukturerat och långsiktigt med både de sociala och ekologiska utmaningarna. Vi som allmännyttigt bostadsbolag jobbar utifrån affärsmässiga principer, men har också ett viktigt uppdrag i att jobba för samhällsnytta. Det innebär att vi måste säkerställa ekonomisk hållbarhet i det vi gör. Vi arbetar utifrån flera ekonomiska mål för att säkerställa balans mellan alla perspektiven.

1.4.11.2 BOLAGETS MÅL

1.4.11.2.1 Uppnå målen och intentionerna i ägardirektivet. (CBAB)

✓ Målet är uppnått

Bolaget har uppnått målen och intentionerna i ägardirektiven.

1.4.11.3 VERKSAMHET

VAD HÄNDE 2024 – ÅRET I KORTHET

- Implementering av ”mina sidor” för hyresgäster och intressenter.
- Byte till säkerhetsdörrar, kvarteret Prelaten.
- Bytt entrépartier etapp II, kvarteret Prelaten.
- Byte av belysning i källare och trapphus etapp II, kvarteret Abboten
- Förvärvat mark, Plattformen 1.
- Installerat skalskydd etapp I, kvarteret Abboten.
- Färdigställt arbetet med utemiljön etapp 4, kvarteret Abboten
- Modernisering av hissar, kvarteret Husaren och Tellus
- Relining, kvarteret Jarlen
- Fasadrenovering, kvarteret Häggen
- I maj genomfördes återigen Kaplansdagen tillsammans med RF-Sisu och deras koncept Street Games. Ett stort antal av kommunens föreningar fanns på plats där ungdomar fick prova på olika sporter och aktiviteter. I år utökades Kaplansdagen med matmarknad och Centrumbostäders personal var på plats med olika aktiviteter.

UNDERHÅLL / INVESTERING

Totalt har 24,6 mnkr lagts på investeringar och underhåll i Centrumbostäders befintliga bestånd under 2024. Nedan redovisas åtgärder överstigande 0,5 mnkr.

- Lägenhetsunderhåll ca 4,1mnkr
- Byte vitvaror ca 0,8 mnkr
- Byte till säkerhetsdörrar, kvarteret Prelaten ca 1,5 mnkr
- Målning trapphus etapp II, kvarteret Abboten 0,5 mnkr
- Utemiljöupprustning etapp 4 inklusive källsortering för Kaplan 3,9 mnkr
- Byte av belysning i källare och trapphus, kvarteret Abboten etapp II ca 0,6 mnkr
- Skalskydd, etapp I, kvarteret Abboten, ca 1 mnkr
- Byte av entrépartier etapp II, kvarteret Prelaten ca 1 mnkr
- Fasadrenovering kvarteret Häggen, ca 0,8 mnkr
- Modernisering av hissar kvarteret Husaren och Tellus, ca 2,2 mnkr
- Renovering av tvättstugor kvarteret Prelaten och Jarlen samt

soprum kvarteret Husaren, ca 1 mnkr

- Lokalunderhåll ca 0,9 mnkr
- Lägenhetsstallval ca 0,8 mnkr

HYRESFÖRHANDLING

I februari genomfördes årets hyresförhandling med Hyresgästföreningen, vilket resulterade i en genomsnittlig hyreshöjning om 4,77 procent (3,91 procent) för bostäder och lokaler. Hyresförändringen skedde per 1 april 2024. En stor del av företagets lokaler regleras hyresmässigt genom indexreglering och omfattas inte av hyresförhandlingen med Hyresgästföreningen.

VAD HÄNDER 2025

- Påbörjar byggnation av Stinsen etapp II
- Fasadrenovering Svartbrödragatan, kvarteret Tellus

- Fasadmålning Rådhuset 11, Stortorget 2
- Asfaltering etapp 1, kvarteret Abboten
- Löpande lägenhetsunderhåll
- Skalskydd etapp II, kvarteret Abboten
- Modernisering hissar Kaplan
- Kaplansdagen
- Uthyrningsstart Stinsen etapp II
- Lokalunderhåll
- Löpande lägenhetsunderhåll

KUND

Centrumbostäders förbättringsarbete för bolagets kunder bygger till stora delar på de kundundersökningar som bolaget genomför. Vartannat år genomförs undersökningen och mäter den upplevda uppfattningen inom service, produkt, attraktivitet och profil. Senaste mätningen genomfördes 2023 och nästa sker 2025. Mätningen sker i samarbete med Aktivbo. Tidigare utfall:

2023 2021 2019

Serviceindex 86,5 procent, 87,9 procent, 85,3 procent

Produktindex 84,5 procent, 83,7 procent, 82,8 procent

Attraktivitet 87,9 procent, 89,3 % procent, 86,6 procent

Profil 88,8 procent, 90,3 procent, 88,4 procent

Kan rekommendera Centrumbostäder

Som hyresvärd 91,5 procent, 94,7 procent, 90,1 procent

PERSONAL

Centrumbostäders personalstyrka uppgår till 13 tillsvidareanställda personer per 2024-12-31. 5 Tjänstemän och 8 kollektivanställda. Samt en säsongsanställd på 50 procent. Utöver detta har Centrumbostäder ett antal timanställda ungdomar som håller i läxhjälp och lovaktiviteter för grundskoleelever samt sommarjobbare och säsongsanställda som arbetar med utemiljön under sommarsäsongen.

EKONOMI

Koncernbank

Centrumbostäder ingår i Skara Kommuns koncernbank. Samtliga upptagna lån på 332 mnkr är finansierade genom koncernbanken. Centrumbostäder har även tillgång till en underliggande checkkredit på 13 mnkr.

Marknadsvärde

I december 2024 värderades hela fastighetsbeståndet av Svefa. Värderingen uppgick till 760 mnkr (668).

Värdering 2022: 668 Mkr. Tillkom då pågående nybyggnation Stinsen 70 mnkr.

Värdering 2024: 760 Mkr varav Stinsens värdering 74,7 mnkr.

Total värdeförändring inklusive Stinsen uppgår till 22 mnkr.

Totalavkastningen på marknadsvärdet 2024 var 7,4 procent (4,5). Värdeförändringen tar hänsyn till förändringen från senaste värderingen 2022.

Försäkringar

Centrumbostäders fastigheter och förvaltning är försäkrat hos Länsförsäkringar. Försäkringsbehovet utvärderas årligen med externt stöd. Bolagets fordon och maskiner är försäkrade hos Protector. Tjänstereseförsäkring är tecknad hos Europeiska ERV och VD- och styrelseförsäkring är tecknad hos Chubb.

Hållbarhet

Social

Det strukturella arbetet för ökad social hållbarhet fortsätter. Verksamheterna inom ramen för Solrosens mötesplats är numera en integrerad del av vardagen och våra samarbetspartners som Enrival och Rädda barnen fortsätter att

jobba för våra hyresgäster. Som en del i det sociala arbetet under året har det bland annat fokuserats på ökad trygghet genom ”hallå Granne”. Syftet är att höja kontakten och stärka tryggheten mellan hyresgästerna. Arbetet har byggt vidare på tidigare arbete inom ramen för ”Vi tar hand om varandra” som är en vidareutveckling av nationella Huskura som riktar sig mot våld i nära relationer. Även ett samverkansarbete med polisen, kommunen och Länsstyrelsen har genomförts på temat Drogfria platser. Ett trygghetsarbete som syftar till att jobba för mindre droger i bostadsområdena.

Ekologisk

Arbetet mot mindre miljöpåverkan följer oss i hela vår verksamhet. I bolagets förvaltning så finns störst påverkan genom fastighetsenergi och transporter. Fastighetsenergin jobbas det ständigt med och i år passerade bolaget exempelvis 15 procent i självförsörjning av sin elförbrukning. Både interna transporter och fastigheternas energiförbrukning är idag till över 99 procent fossilfri.

Ekonomisk

En stabil och ordnad ekonomisk grund är en fundamental faktor för att bolaget ska kunna jobba strukturerat och långsiktigt med både de sociala och ekologiska utmaningarna. Som allmännyttigt bostadsbolag jobbar man utifrån affärsmässiga principer, men har också ett viktigt uppdrag i att jobba för samhällsnytta. Det innebär att Centrubostäder måste säkerställa ekonomisk hållbarhet i det som görs. Bolaget arbetar utifrån flera ekonomiska mål för att säkerställa balans mellan alla perspektiven.

1.4.11.4 EKONOMISK ÖVERSIKT

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Hyresintäkter, brutto	73 687	72 903	784	68 416	65 037
Hyresbortfall	-2 569	-2 200	-369	-1 990	-1 666
Övriga förvaltningsintäkter	2 287	1 900	387	2 850	1 748
Summa intäkter	73 405	72 603	802	69 276	65 119
Personalkostnader	-10 361	-10 145	-216	-9 753	-8 834
Övriga kostnader	-31 872	-31 268	-604	-30 389	-28 015
Avskrivningar	-17 945	-17 100	-845	-15 379	-14 105
Summa kostnader	-60 178	-58 513	-1 665	-55 521	-50 954
Rörelseresultat	13 227	14 090	-863	13 755	14 165
Finansiella intäkter	93	0	93	180	23
Finansiella kostnader	-9 252	-11 000	1 748	-9 362	-3 527
Resultat efter finansiella poster	4 068	3 090	978	4 573	10 661
Koncernbidrag					
Skatt					
Resultat	4 068	3 090	978	4 573	10 661

Ekonomisk analys

Hyresintäkter högre än budget, då hyresförhandlingen gav något högre hyreshöjning än budgeterat. Under 2024 har fler hyresgäster än vanligt valt tillval till sina lägenheter, vilket ökar hyresintäkterna.

Övriga kostnader är högre än budgeterat vilket orsakas främst av höga reparationskostnader under året.

Avskrivningar är högre än budget då vissa projekt aktiverats tidigare än planerat eller blivit dyrare än planerat, då det ibland tillkommer saker under resans gång.

Ränteutgifter är lägre än budgeterat då bolaget i budget valde en försiktigare räntesänkingsprognos än vad det verkligen blev.

Investeringsredovisning (Tkr)

Investering	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Investeringar i befintliga fastigheter	15 528	15 500	-28	16 552	20 561
Stinsen etapp II (Plattformen)	9 469	75 000	65 531	511	109
Summa nettoinvestering	24 997	90 500	65 503	17 063	20 670

Investeringsprojekt i kommunala bolag som fullmäktige tagit ställning till

Tkr	Färdigställda projekt under 2024			Pågående projekt			
Investering/projekt	Beslutad totalutgift	Ack. utfall	Avvikelse	Beslutad totalutgift	Ack. utfall	Beräknad totalutgift	Beräknad avvikelse
Nybyggnadsprojekt Stinsen etapp II	0	0	0	75 000	9 469	75 000	0

1.4.11.5 UTFALLS & JÄMFÖRELSETAL

	2024	2023	2022	2021	2020
Omsättning mnkr	71 118	66 426	63 371	60 636	58 069
Resultat efter finansnetto mnkr	4 069	4 573	10 661	9 060	9 301
Nettoinvesteringar mnkr	25 043	31 557	50 535	25 826	21 402
Soliditet %	27,1	27,1	27,4	28,4	26,5
Antal anställda	13	13	13	11	9

1.4.12 Skara Energi AB – kommunägda bolag

Ändamålet med bolagets verksamhet är att vara ett ledande företag för infrastruktur. Bolagets tjänster ska präglas av stor driftssäkerhet, rationellt utförande och drift, god ekonomi, god miljö och med fokus på kunderna.

Fjärrvärmeverksamhet samt produktion av och handel med el ska bedrivas på affärsmässig grund. VA-verksamhet ska bedrivas i enlighet med lokaliseringsprincipen, förbudet mot spekulativ verksamhet och självkostnadsprincipen. Vid drift av allmän Va-anläggning i annan kommun görs avsteg från lokaliseringsprincipen samt ställs krav på affärsmässig grund. Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Skara kommun.

1.4.12.1 BOLAGETS INRIKTNINGAR

Fjärrvärmeverksamhet samt produktion av och handel med el ska bedrivas på affärsmässig grund. VA-verksamhet ska bedrivas i enlighet med lokaliseringsprincipen, förbudet mot spekulativ verksamhet och självkostnadsprincipen. Vid drift av allmän Va-anläggning i annan kommun görs avsteg från lokaliseringsprincipen samt ställs krav på affärsmässig grund.

1.4.12.2 BOLAGETS MÅL

1.4.12.2.1 Uppnå målen och intentionerna i ägardirektivet. (SEAB)

Bolaget uppfyller målen och intentionerna i ägardirektivet med undantag av att inte klarar kravet på avkastning. Den största orsaken är kostnaderna för biobränsle.

1.4.12.3 VERKSAMHET

För fjärrvärmeverksamheten har det varit ett särskilt utmanande år med fortsatt höga bränslepriser. Skara Energi har

dock inte höjt priset på fjärrvärmen i den utsträckning som egentligen varit nödvändig. Det ekonomiska resultatet är dock inte i nivå med tidigare års resultat mot bakgrund av utvecklingen för fjärrvärmen.

Under 2024 har bolaget sett ett fortsatt tryck på att ansluta batterilager till elnätet. Det är en tydlig signal om hur elektrifieringen och energiomställningen fortskrider. Samtidigt har bolaget märkt en minskning av antalet anslutningar i solcellsanläggningar.

Mot bakgrund av förändrat regelverk har bolaget under året bildat Skara Elnät AB, som numera driver elnätsverksamheten.

Året har varit ett normalår för stadsnät och vatten och avlopp. Skara Energi har fortsatt med investeringar enligt plan och har haft fokus på att åstadkomma robusta system för att säkerställa en stabil och driftsäker infrastruktur.

1.4.12.3.1 Framtid och utveckling

Skara Energi AB står inför fortsatt ekonomisk utmaning inom fjärrvärmeverksamheten till följd av höga bränslepriser. Bolaget kommer att utveckla innovativa lösningar och effektivisera vår verksamhet. Målet är att bibehålla konkurrenskraftiga priser och leverera hållbara energitjänster till våra kunder. Samtidigt innebär klimatförändringarna ökade risker, bland annat i form av kraftigare nederbörd. Detta ställer högre krav på Va-systemet. För att möta dessa utmaningar kommer bolaget att arbeta med att stärka systemets kapacitet genom investeringar i infrastruktur, informationsinsatser för kunder och ett nära samarbete med kommunen. Utöver detta kommer Skara Energi att ha ett ökat fokus på robusthet och säkerhet i hela verksamheten.

1.4.12.4 EKONOMISK ÖVERSIKT

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Intäkter	260 669	266 868	-6 199	248 865	161 562
Summa intäkter	260 669	266 868	-6 199	248 865	161 562
Personalkostnader	-36 420	-36 676	256	-33 593	-25 627
Övriga kostnader	-190 101	-193 233	3 132	-167 753	-88 507
Avskrivningar	-29 650	-28 555	-1 095	-27 514	-25 750
Summa kostnader	-256 171	-258 464	2 293	-228 860	-139 884
Rörelseresultat	4 498	8 404	-3 906	20 005	21 678
Finansiella intäkter	7 828	680	7 148	2 155	492
Finansiella kostnader	-6		-6	-2	-8
Resultat efter finansiella poster	12 320	9 084	3 236	22 158	22 162
Bokslutsdispositioner					-9 990
Koncernbidrag					
Skatt	-1 603		-1 603	-4 662	-2 589
Resultat	10 717	9 084	1 633	17 496	9 583

Ekonomisk analys

Resultatet ovan avser koncernen Skara Energi AB med dotterföretagen Skara Elnät AB och Fastbit AB.

Rörelseresultatet blev betydligt lägre än föregående år, vilket beror på fortsatt höga bränslepriser i fjärrvärmeverksamheten. Personalkostnaderna i Skara Energi har ökat något, vilket beror på nyanställningar. Bolaget har under året erhållit utdelning från både Fastbit AB och Billinge Energi AB. Utdelningen från Billinge Energi är 6,1 mnkr och ingår i finansiella intäkter.

Med ovanstående resultat uppnås inte avkastningskravet på 6 procent.

Investeringsredovisning (Tkr)

Investering	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Elnät	12 197	13 000	803	10 785	22 379
Fjärrvärme	3 983	7 500	3 517	13 238	8 960
VA	7 071	7 600	529	11 208	4 482
Stadsnät	8 116	8 000	-116	5 735	4 660
Inventarier		0	0	4 572	
Gemensamma funktioner	60	1 400	1 340	446	142
Tjänster	475	3 700	3 225	1 537	3 650
Fastbit	1 090	0	-1 090	1 886	
Summa nettoinvestering	32 992	41 200	8 208	49 407	44 273

1.4.12.5 UTFALLS & JÄMFÖRELSETAL

	2024	2023	2022	2021	2020
Omsättning mnkr	260 669	248 865			
Resultat efter finansnetto mnkr	12 320	22 158			
Nettoinvesteringar mnkr	32 992	49 407			
Soliditet %	57	56			
Antal anställda	44	43			

1.4.13 Kommunalförbund samt övriga samverkansorganisationer

1.4.13.1 KOMMUNALFÖRBUND SKARABORGSVATTEN

Skaraborgsvatten tidigare Skaraborgs vattenverksförbund bildades 1955 av Skövde, Skara och Falköpings kommuner med uppgift att lösa medlemskommunernas vattenförsörjning. Skaraborgsvatten skall leverera vatten med högsta möjliga kvalitet, med minsta möjliga mängd av kemiska tillsatser. Skaraborgsvatten skall upprätthålla en god drift- och egenkontroll av vattenkvaliteten. Skaraborgsvatten skall aktivt medverka i Vätternvårdsförbundet för att säkerställa råvattenkvaliteten.

1.4.13.2 KOMMUNALFÖRBUND GÖLISKA IT

Kommunalförbundet Göliska IT bildades 2005 på initiativ av Lidköping, Skara och Götene kommuner som önskade samverka kring IT-drift och support. Att minska på sårbarheten, hålla nere kostnadsökningar och säkra spetskompetens var några av incitamenten vid bildandet. Under årens lopp har Grästorp, Essunga och Vara tillkommit så nu består förbundet av 6 kommuner i Västra Skaraborg som samverkar kring IT och digitalisering.

Bredden och djupet på samverkan inom medlemskommunerna ökar för varje år och många av de större verksamhetssystemen används nu gemensamt vilket sparar på kostnader och öppnar upp för större möjligheter för verksamhetsamverkan över kommungränserna.

1.4.13.3 KOMMUNALFÖRBUND AVFALL OCH ÅTERVINNING SKARBORG

Kommunalförbundets medlemmar är Falköping, Gullspång, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Töreboda samt Essunga, Grästorp, Götene, Vara. Förbundet ska skapa en långsiktig hållbar organisation och verksamhet för insamling och hantering av främst hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Detta innebär en gemensam renhållningsförordning med avfallsplan och avfallsföreskrifter som beslutas av respektive kommun.

1.4.13.4 SKARABORGS KOMMUNALFÖRBUND

Skaraborgs Kommunalförbund utgör plattformen för det gemensamma delregionala utvecklingsarbetet i Skaraborgs 15 kommuner. Förbundet har till ändamål att tillvarata medlemskommunernas intressen och har att främja deras samverkan och samarbete över kommungränserna. Verksamheten ska vara till kommunal nytta och skapa mervärde för medlemmarna. Syftet ska vara att stärka Skaraborg som en attraktiv region med goda livsvillkor för alla invånare och samverka för utveckling och effektivt resursutnyttjande. Förbundet skall särskilt verka inom följande områden: Tillväxt och utveckling, verksamhetsstöd och intressebevakning, projekt som har till syfte att främja samordning och samverkan inom områdena tillväxt och utveckling samt verksamhetsstöd.

I det gemensamma utvecklingsarbetet för Skaraborg har arbetet i förbundets strukturerats i fyra utvecklingsområden: Regional utveckling, hållbar samhällsutveckling, kunskapsutveckling och välfärdsutveckling

1.4.13.5 SAMHÄLLSSKYDD MELLERSTA SKARBORG

Gemensam för Skara, Götene, Tidaholm och Falköping med Falköping som huvudman.

Falköpings, Götenes, Skaras och Tidaholms kommuner har från 2017 inrättat en gemensam nämnd. Falköpings kommun är värdkommun och nämnden ingår i Falköpings kommuns organisation. Nämnden har att ansvara för den gemensamma räddningstjänsten i Falköpings, Götenes, Skaras och Tidaholms kommuner i enlighet med vad som åvilar respektive kommun enligt gällande räddningstjänstlagstiftning. Nämnden fullgör Falköpings, Götenes, Skaras och Tidaholms uppgifter inom ramen för lagen om skydd mot olyckor och lagen om brandfarliga explosiva varor. Larmhantering och säkerhetssamordning utförs för de av parterna som vill lägga över sådan uppgift på nämnden. Skara har lagt över säkerhetssamordning och därtill hör upprätthållande av kommunernas krishanteringssystem, säkerhetsskydd, interna skydd samt riskhantering. Nämnden ska vidta de beredskaps- och planeringsförberedelser som behövs vid en extraordinär händelse och kommunernas ansvar under höjd beredskap och i övrigt utföra de uppgifter som respektive kommunstyrelse uppdrar åt nämnden i samband med detta.

1.4.13.6 LÖNENÄMND

Gemensam för Skara och Götene med Götene som huvudman

Nämnden avslutade sitt arbete under året. Från april 2024 sker hantering och ansvaret för utförandet av kommunernas löne- och pensionsadministrativa arbete från Lönecenter V6, (Lidköping).